

મુંગઈમાં પ્રાપ્તિસ્થાન—

(૧) જાણીક સંતિશાળ ગેરા

૪૮ મેલપાલિયા રેક રેડ, મુંગઈ ૩૬

(૨) મેપરા / કૌન પુત્રક જાણ

ચાલીસ નિર્મિત, ખોલે માત્ર

૨ પાલકુડી મુંગઈ-૨

ૐ

ખોલે જાણિ જોખવ ૧૬૬૨

જાણીક નિર્મિત જાણ ૨૪૮૮

નિર્મિતજાણ ૨ ૧૮

ૐ

કિમત ને જાણિ

ૐ

પ્રમત્ત

સંતિશાળ પ્રમાણમાં ગેરા

૪૮ મેલપાલિયા રેક રેડ, મુંગઈ ૨૧

ૐ

જુદા :

સંતિશાળ મેળીશાળ રેસાર્ક

જાણિ કિન્દરી

નિર્મિતજુદા રેડ, જાણિશાળ

નિવેદન

વખતને ધીનાં છી વાર લાગે છે !

સેતમેનામાં ભાઈ ત્ર્યોબ્લધાસને મુલતી મથા ચાર વર્ષ પૂર્ણ થયાં એના પુલ્કમરણ નિમિત્તે શુ કોઈ મથમળાનું બાળે ચોથુ પુનાઃ પ્રવ્ધ થઈ રથુ છે ત્થા વર્ષે માળાને મધુમ હરને રે છે અને ભાઈના સ્વર્ગવાસ-સમગ્ધના સવસરને બાજગ વધારતે રે છે !

આ નાની સરખી શુભ પ્રાપ્તિને રસળે મેડીઓ મિત્રે, મુન્નીઓ અને તિલાપ્રી મધુમાએ તરસી ૭ મનમથાં બાળ હાર મળે રથે છે તેથી બમાથે ઉસાદ વધને રે છે એ સૌ મધુમાએ પ્રભે બમારી નીડી મુખાત્રી લાગ્ધી જાળ કરીએ છીએ.

આ વખતે આ મથમળાનું ચોથુ પુનાઃ નરીકે અને પરમપૂજ પંડિતવ્ર ૬ મુખયાસણી પ્રથા પ્રધારી રથુ કરી લાગા છીએ એ બમારા મારે વિશેષ આનંદના વિષય છે પંડિત ૭૫ આ ૧ વિખ્યાન તલવેચનુ પુનાઃ પ્રાપ્તિ થયાથી બમારી આ નાની સખી મથમળા ચોરાનિત્ર નાની છે આ મથમળાનું પ્રારમ્ભ પલ્લુ લેખમળા ચાર ત્રિષ હા પુનાઃથી ૮ થયા દત્તે પૂજ પંડિત ૮ અમન વસાવેલા વિલાળ કુડળા તરીકે છે અને એ કુડળમાં મથમળા સુમળાન બમાળ જુ સુપન્નુ છે એરથે એમના બમાર ના બમારેવી રીત મળી લાગ્ધાં બમાદમયા બમાળી બમારી મથમળા બરિલાં નાની ગદીએ અરથી ૮ બમારના કરીએ છીએ.

આ પુનાઃનું પ્રાપ્તિ કમળી બનુ નિ આતા નાન અને ૫ પંડિતવ્ર ચાપત તાનાર ૮ ૮ બન એના ની મુન્નીઓના દારિકે બમાર માર્ગા છીએ આ પુનાઃ બના થયાન તેતમની પ્રમુખન એવી વિશિષ્ઠ માર્ગી બાપી, બમા લાગ નથી.

પૂજ પંડિતના વિષુષ સલિષ્ઠા ની મનાની પસંથી ૬ થનુ હામ જુ મુ ૭૫ ૮૫ ૫ ૫ સોમલમ્બનિ પંડિત મધુન હવમુખમર્થ

મહાશયિય તથા જામારા મિત્ર શ્રી ચંદ્રશેખર દાસજી દેસાઈજી એના સંપાદનનું કામ સ્વીકારીને જામારા ક્ષમને સરળ બતાવી દિયું. શ્રી. હરચંદ્રદાસજી તેા કુલકન્ય સંપાદન ઉપાત્તન પ્રકારી ઉપદેશિનાર્થ કોરેા કરે એવી અધિકા પશુ થમી આપી છે આ જાને તેા જામારા નિષ્કરતા મિત્રા જાને મુરખીએ છે એમથે એમથે આમાર માનવાળી નહીં એમની કાલ્પણીની નોંધ લઈને જ જામે સતેવ મળીએ છીએ.

આ પ્રકારનાં ત્રીજું પુસ્તક પાંચપાંચ પ્રકારે થયું ત્યારે જામારાં પૂજ્ય માતુશી કલ્પાન દાસી એ પુસ્તક તેઓએને અર્પણ કરવાની મેં એમને જાણ કરી ત્યારે એમના મેં ઉપર સ્વયંસ્થ કાર્થ વેળ જ જામારાં વરણી મળાની ૭ રેખાએ કાપણી જાતી હતી એ જાણે પશુ થય છે આ ત્રીજું પુસ્તક પ્રકટ થાય છે ત્યારે તેઓને સ્વયં વસી થયે (સ્વયંચલ વલ ૨૮-૧-૧૯૧૧) હવે મહિન પૂરુ થવામાં છે તેઓની મેં જામારાં પાન્ય પ્રવેશ દ્વારા ખસેળા જોવામાં હતી પરમાં ખેડાં ખેડાં એમનાં જ હોંન થાય જાને જામાર તી વખતે આ જામાર નહીં પૂ એમ કહીને જાન્ય હા કાર્થ વહેસે જામાર એ મમતાજીની હાથે સંભાળીને જ જામાર તી છપનતે એ નિમ્નક્રમ કાર્થ થયે હતો પશુ જાણે એ સ્થાન થયું પાન્ય છે જાને એ જાણે કાળે મારે સુખ થઈ ગયું છે ! પશુ સસાર તેા સચેત જાન વિચેતરી સ્વયંચલ છે ! એમાં કાલ્પેત્ર થું કરેા ! એ પરમ ઉપદેશીને જામારા સૌના જાવરનાં પ્રભુમ છે !

આ પુસ્તકનું સુધા અવકાશ સમયસર કરી આપવા નહક અધિકા કિન્તરીન્ય સંચાલકોનો માગ્યા સમયે મનોહર કર વિકલ્પન દેરી આપવા મારે જાણીતા કળાકાર શ્રી સી. નરેન્દ્રદાસજીને જાને આ કામમાં સહકાર આપવાર જાન્ય સૌ કોઈને જામે જામાર માન્યે છીએ.

૪૮ માવાસિયાર્થ ૨૫, દુર્ગ ૨૧ } સંજિતાસ કાલ્યાણાર્થ દેશ
વલ ૨૮-૮-૧૯૧૨

સ પાદદીપ

અમારા અલગ મિત્ર ભાઈઓ કનિષ્ઠાકોણએ એક નવી સરખી મુખ પ્રાપ્તિ કરે હશે કે પોતાના સ્વમવાચી નાના ભાઈ જો વચ્ચેવેદનાચાંચી ગુણિમાં એમણે એક મથવાના કરે હશે કે અને અર્માં હર જા લેએ એક પુસ્તક પ્રકાશિત કરે છે. એમના આ મુખ કાળમાં આ પુસ્તકના સુપાલન દ્વારા જાણેજાણે વર્તિલિત સદાકાર આપી રહેવા હાંમે એ જાણેશ મારે જાણેશો રિત્ત છે.

પ્રથમ શક્તિ શ્રી સુખપ્રાસાદજીને ધન અને તત્કાલા તમ શ્રીમદ્ધનુ જનક વિષયો જાણે, એમની સિદ્ધિ, અપાર અને નવ રૂપમાં ધન પામી અને સુવરણી દહિયે તાપ્ત-એકા સખ્યાનક મેળ્ય મુત્યજી તેમ / દિગ્ગિ જાણમાં જાણ્યા હ એ સખ્યાનક મોહાનકાવન મન્ય મુત્યજી હવે ન અને ચિતન ન એ કાગેમાં હમ ન દિગ્ગિ હવે ન શ્રી વિજ્ઞાન તાપ્ત-એકા સખ્યાનક મુત્યજી હ

આ પુનઃકથાને જામી જન સમ નામના મુગલિય મજબૂત
 રાજા જાહાંગીરે જામી જન ઉપર જામી પુનઃકથાની / ૧૫૬૬ રજામાં
 જામી ઉંડે જન રૂઝ જામી રજા પુનઃકથાની મજબૂત આપ્યું છે તે
 મજબૂત મારે મુગલોની પુનઃકથાની જામી જન રિતી મજબૂત
 જામીની ની મજબૂત મારે જામીની ની મજબૂત મજબૂત મજબૂત
 રિતીમાં રજા આપ્યું મુગલોની મજબૂત રજામાં આપ્યું છે

नन्वापन ता अनिबलन लिखन भन्नु वपुभ्य वपु रपुलाः भन्नु
 कुम्भकपुरः भवाम्भयमा रम्भु व वपु भव वलिभुनी दिनु भन्ने
 भवन्तं भिन्नु भवाम्भय विभेभ्य वि

[illegible]

આ રીતે આ પુસ્તકનું સંસ્કરણ કરવાની યાજ્ઞ મુખ્યત્વે જામારી એ રહિ છે : એક તે જોન વત્તપત્રન કે પર્વ જામેની પ્રતીક વિનિષ્ઠ પ્રતિબી નિલકુઓ સમક્ષ રખ કરવી તે. આ માહિતી વાંચતાં જોન પર્વ જામે ઇસવી ૬૨૨ ખાસીય ઇસ્તિ કરતાં થી વિસ્તૃત છે તેમ જ એવી સાથે એનું ક્યાં ગણાવવું છે એના પશુ પ્રસેક ખ્યાલ નિલકુઓને સમજ રીતે આવી શકશે. જામે બીજી રહિ, પૂજન પદ્ધિઓ સ્વર્ગોપદ, તુલનામય તદ્દત્ત, સમ-સમકામી જામે મૌલિક સિદ્ધાંતે થોડેક પશુ પરિણ નિલકુઓને કાચવે એ છે સમજ અને સમને જોડમાં રાખીને સમસ્ત જાસીય ઇસ્તિ જામે ફોંડેના જામ્બાસ કરનાર નિદાન તરીકે પૂજન પદ્ધિઓ સ્થાન જામે છે એ કહેવાની તર નથી.

જામી જામારે એવું જણાવવું જોઈએ કે જોન પર્વ-ઇસવી પ્રતીક નિલકુઓની રહિમે આ પુસ્તક વેપાર કરવામાં જામું નથી પશુ પ્રતીક જાન પાવતા નિલકુઓ જો એક જામ્બાસીની જેમ વિવન-મજાપૂર્ક આ પુસ્તકનું વાચન કરશે તે તેમને અનેક જામ્બાસીનું નવો પ્રકાર સાંપાવવાની સાથે પૂજન પદ્ધિઓનું વધારે સાધિત વાંચવાની કિલ્લા મજા કરાર નથી રહે.

આ પુસ્તકના એક પુસ્તક તેમ જ પુરોગામી પુસ્તક તરીકે આ જામ્બાસીનું પ્રથમ પુસ્તક—પદ્ધિઓનું જામાર તીર્થંકર—વાંચવાની જામે થી નિલકુઓને જામાવવું કરીએ જામે.

આ પુસ્તકમાં આપણમાં જામન વિવન કાચવે જોન પર્વ-ઇસવી કરતાં બીજા પશુ જામેક વિવન જામાવ. તે છે પશુ પુસ્તકની પૂજન જામી મજાપૂર્ક રહિ જે કઈ એવન સામગ્રી આપી શકત તે પસંદ કરીને આપણને જામે પ્રજા કરી છે જામા છે નિલકુઓ તેમ જ જામ્બાસીઓને એ કાચવે થી થઈ પડી.

જ-જ, જામ જામા જામાવ-૧
સમજ જામા ૧૯૧૨
જામા પુસ્તક ૨ ૧

}

જામાવ જામાવિવન
સમજ જામા ૧૯૧૨

એમના કવિ કાશી જાયે એનેતરોને ખરે તે જાણુ પુણઃ જાણ
ખર્ચના પરિણામ ખરે વિષય જેવું છે એમનાં શબ્દ તથા

પગિઠના એકમની ગીઠ સિવાય એ ૩ તેઓ રાત્રિયાસ
જન તુલ્યને ખાતુ સ્થાન આપે છે. ધામિક મોઢા ચેતના થમ
નિર ઘેરી સમાજનું નિય ૮ એમ કહેવા દેવ ૩ ૩ આમરો ૯
થમ ઘોષી પ્રચીન છે અને મેઢા છે. પણ પગિઠ રાત્રિયાસ અને
તુલ્ય ૬૨૫ ધામિક ૩૫૦ એ સમજને આચોક્ષ આપીને નિમલ જાણ-
વા પ્રજાન કૃષ્ણ છે. આથી થમ વિષેની નિવાર્તા કલ્પ જાણ્યો
જાણ્યો તે આચોક્ષ જાણી જાય છે અને જાય તરતને જાણીને તેની નિજ
વધારે ૨૬ ૮ અને ૩ પગિઠની નિયમપ્રકાશિથી વાચકમાં વિવેક-
શુદ્ધિ વસા જાય છે અને ૨૬ પાનાઓનું પરીક્ષણ કરીને દેવોપા-
દેવો વિવેક સ્વયં કાવ્યા એ સમજ અને ૩ આમ વાચકની જ્ઞાતિ
તેઓ દશમપદ્યની એકાદાર તેની પ્રતિષ્ઠા દર્શાવી નામે છે પણ તેમ
કાવ્યાના એકમેઢા કોરેલ વાચકન બદલીને જાણ્યો નથી પણ તેની
જ્ઞાતાન મળે ૨૬ કાવ્યો દેવ ૩ વાચક ખરા અભર્થ જાણ્યો અને
૩ અને તેની કાવ્ય ૨૬ જાણી જાય છે

પરિવર્તન થવાની જગ્યાએ નિર્મિત થવાના પદાર્થો તેમજ
વિદ્યાર્થી વાચન તે કે જે જલ્પ હાથમાં રાખીને ચિંતન-ચર્ચા કરીને
તેમણે જે એક વિચિત્ર રૂપિયો છે તે જલ્પ છે તે સ્વિચ્છેદ્ય
પદાર્થો અને અનિર્વાચ્યો સમી એક દેખાવો છે, પણ એ એક જાતનો વેદ
સદેવ જામને સૌખ્યને નાશો સમન્વય કરવાની રૂપિયો આ સમન્વય
જામને કારણે તેઓ પોતે જાણે એક સદા જાણે એમણે નિર્મિત
જામની તરીકે જાણે અસ્તિત્વ મેળવી, પણ તેમના જામજીમાં સતત
સમન્વય નાશો થાય છે. પરંતુ એ જામના વિષયમાં સમન્વય સાચી
જામજી એ જામત કારણ છે જ્યાં તેમણે કરેલું નિર્મિતના કારણ
નિર્મિત એક તત્ત્વ વિદ્યાને જાણે તેમ જાણે પદાર્થો અને એ જાણે

એ જોનામના સહોદરોની અનિરક્ષા નથી તેમ તેના વિરોધીને
કરેલ દેવદાન પણ નથી પણ વિરોધી કરેલ જોનામના પ્રાણ
નિષ્પલ્લુ છે

આ પુસ્તક તેમના વિદ્યાર્થી, સમગ્ર જાત્રી દ નર પાનાંનાં ચિન્તી-
મુખનાં સખાએખાંની મુદ્દણી કરીને તૈયાર કરવામાં આમુ દોષ
વાચનાં બધી જાણેલાને એ પુરી ન પવુ કરે, પવુ જાણના
દારને તે તેના જગ સ્વપ્ના પ્રય કરે / છે

તેમનું પ્રાપ્ત થઈ એક પુરખો નામે, જે પૈશ્વર આદિ
 તે, તથા ચતુષ્કલ એ તિલો-ચાકરેના વિભાગોએ જાણે
 અને ઉપરોક્ત જમનું નામ છે તથા તેમનું મર્ક એક અક્ષર
 પ્રાપ્ત થયો છે કે મર્ક એક અક્ષર / તેમાં દેવ તરીકે સ્થાન
 છે એમ નથી, પણ તે મર્ક ચતુર દેવના વિભાગ દેવ ને તિલ ઉપર
 તમને જમ ને તેમના જાણ તેમના અનુચારોએ તે
 કોણે છે તેમના કાળમાં અનુચારો તરફના વિભાગ તેના તેમના
 પાત્રના દરદેવ તરીકે તીકાનો અનુચાર વિશિષ્ટ રહેને તોયે
 એનું નામ આ નુ જાણ તીકા કોઈ સખા તમને પાત્ર મેં પાત્ર
 પત્ર આ કાળમાં-આ પુનઃ-વિગ્રહ કાળમાંથી મારી વર્ષમાં
 સુધીના રત્ન તોયે કોઈ પ્રસિદ્ધ છે મારી પાત્રના મ તમા કંઈ ના
 અવતાર તરીકે અનાદિસિ કંઈ પણ નથી પણ આપના અનુચારો
 અનુચારના પુર સ કાળના કાળ અનુચારના વિગ્રહ પ્રાપ્ત
 આપના કરીને તોયે કોઈ પાત્રના છે અનુચારો તોયે કોઈ
 આપના અનુચારના / આ કોઈ અનુચારના સહ્ય છે કે મર્ક
 તમની મ અનુચાર કરે તોયે કોઈ પાત્રના કોઈ અનુચારના
 આ પ્રાપ્તના અ અવિષ્કારની પ્રેરણા આપના અ તોયે કોઈ
 અ અ પાત્રના અનુચારની સુધી અનુચારના પ્રેરણા કરે છે
 પણ તેમના અનુચાર એવી સખાને મારે છે તેથી તેના પણ

તેમને પૂછે છે—

જમ્મો લંગલુમિહું જરિસા લંગલો છો ।

દેસા મિ ઠે જાવંતો જરજ જમ્મે લગા મળો ॥

મનુષ્ય જાતિનું પદ ઉત્પદ છે એ મતજનનું મહાશ્વાસ્ત્યમાં મળ્યું છે— જ વાલુચ્ચ જોવસરે મિ જિમ્મર —(સાંતિપર્વ ૨૬૬-૨) મનુષ્યનો માર્ગ સૌ નથી, મનુષ્યની જાતી પ્રતિભા કરવામાં એન ટીર્ષ કરોતો કોણે તેણે તેણે નથી જ્યાં સુધી ટીર્ષ કરોતો પ્રજાજન ન હોય ત્યાં સુધી હંદાદિ દેવાની પૂજા પ્રતિષ્ઠા જાયો કરતા કતા અને અનેક કિસ્કા જોમું જનુદાન કરી તેમને રીઝવી જણવામાં સર્વેતિ પ્રજ્ઞતા હતા ટીર્ષ કરોતો મનુષ્યની એ ઇનતાને નિયંત્રીને મનુષ્યનું શામ મનુષ્યના જ હાજમાં સોંપુ અને ધાર્મિક માનવતામાં ત્વગતસ્થ જાનું મનુષ્ય પોતાના સામર્થ્યને જાણવલો જ્યો અને એણે હંદાદિ દેવાની ઉપસનુ એવી ઈષી પરિણામે વેદિક જાયોમાં પશુ યાગ અને કૃષ્ણ તેણે મનુષ્યે પૂજવા હાજા—પછી જ્યો કાળક્રમે તેમને જાગારી પુરુષા જાતી રીજા પશુ મૂળ વાત એકથી સાચી છે ? દેવ કરતાં પશુ મનુષ્ય મધ્યન છે એ સંદેહ થો ટીર્ષ કરોતો જ જાયોને જાયો છે

ટીર્ષ કરોતો પ્રવર્તરિજ જમનુ સ્વપ્ન થું છે ? તેનું હજી થું છે ? —એ જોક લગામાં કહેવું હોય થો જાનિસા છે જાગારમાં જાદિસાનાં એ રૂપ છે સવગ અને તપ સવગમાં સવર-સંદ્રવ જાયે છે— કરીરતો મનને જાન વાણીને જાણી તે નર્વા જખોમાં પાને નથી અને તપથી તે જૂતાં ઉપાનિત જખોને જાણી નાખે છે જામ જોક માત્ર જાદિસાના પદનથી મનુષ્ય મુક્તિને મેળવી શકે છે

છવનમાં જાદિસાનું પૂરેપૂરું પદન કરવું હોય તે સિવામાં અનેકાંતને જાપનામ્મ વિના માથે / નહિ જાણી જાદિસામાંથી /

તૈનજમનો ઇર્ષ્યાના સિદ્ધાંત જનોર્કાંત હિમિત થયો છે વિચારની દારો પુર્ણા રાખે, તમને જાણના વિચારોમાંથી સ્વયં જાણી જાયશે— જા છે જનોર્કાંતનો જર્ણ સ્વયં જાણી મારે સર્વપ્રથમ પેલાનો એ કદમ્બ છે મારુ તેજ સાચુ અને જોશુ જુદું —એ હેડયો / પડે એ ન હોડે ત્યાં મુખી તે જીજ્ઞાસે જાનવા જ કરશે અને તે / તે દિશા છે જાથી જાદિસાને મારે જનોર્કાંતવાદી જુ જનિવાર્જ છે જાથી તૈનજમજા જે દસનનો વિકાસ થયો તે જોર્કાંતવાદી તદિ પશુ જનોર્કાંતવાદી દસનનો થયો છે

જાદિસાનો જીવનજીવદાર મારે > જાણ્યા તે / તૈનજમ અને જાદિસાથી હિવિત જુ દસન તે જૈન દસન જાથી તૈનજમને જાનુસરના જમજુના જીવનજીવદારમાં સ્વૂળ જીવની રક્ષાથી જાણના વર્ધને > મુદ્ધમ હયો છે > નરી જાણે દેજાના પશુ નથી, તેમની રક્ષાની પશુ જાણના છે અને એ જાણનાન જાણારે / જાણારના વિધિ તિથિની દારમાળા પદાર્થ છે એને સજીવત જાનુસરનાને પ્રજ્ઞા જમજો અને જાણના જાનુસરનાને પ્રજ્ઞા જાવડે કરે છે

જાણારની પાખળ દસન ન દેખ તા જાણારની જાણનામા તિથા જાણી નથી જાથી દરેક જમ જીવના જાણ જાન મોક્ષ તથા જીવનો જીવ જાણેનો જાણે તથા જીવના સ્વરૂપ વિશે જાનિતજન રીતે વિચાર કરવો પડે છે એ જાનિતજતામાંથી સમજા જૈન દસન જુ જુ છે પ્રથમ કદવાજુ તેમ જૈનદસનના વિચારની એ વિશિષ્ટતા છે કે તે જાણી જોવા મારે તપ છે અને જાથી / જાણ દસનના સમૂદાય જૈન દસન છે—એવો હોયો જાણાર તિથા તે જાણારો કરી ગયા છે

જૈન દસનના મૂળ તત્ત્વો એ / છે જીવ અને જાણ એ બેને વિસ્તાર પદ્ય જાનિતજાણે, જ દ્વયારે જાણના જાન તત્ત્વ કે નવ તત્ત્વપ જાણનામાં જાણે છે જાણીને જૈન જાણારે પાંચ જૂદારે

તેમને જુઓ કે—

કમ્બી મંજુમુખિનું બહિષ્ણ ઇંગ્લો હતી ।

દેશા મિ તે કલેસંધિ વાલ કમ્બે લગા મલો ॥

મનુવ જાતિનુ પાઠ ક્રીડા કે જે મતમનુ મદ્યભાસ્તવ્યં ક્રીડ
કે— ૧ વલુચલ જેવલર હિ સિમિલ —(સર્વોત્તમ ૨૬૬-૨)
મનુમ્બી દર્શ કે નથી મનુમ્બી જાતી પ્રતિષ્ઠા કરવામાં લેના વીર
કરેને કામો જેવા તેવા નથી જ્યાં સુધી વીર કરેને પ્રમાણ ન હોય
તાં સુધી હનારિ દેવેની જૂન પ્રતિષ્ઠા જાણે કરવા હતા અને
જોડે દિલ્લ વહેનુ મનુમ્બાન કરી તેમને રીજી ગદ્યમાં સર્વોત્ત
પદ્યલ્લ હતા વીર કરેને મનુમ્બી જે ઇન્દ્રાને નિવારિને મનુમ્બુ જાત
મનુમ્બા / હજારમાં થોડુ અને પાચિઃ પાન્નામાં નવઅવલુ
જાતુ મનુવ પેલાના સામર્થ્યને જોવાવલે કરે અને જેલે હન્દ્રિ
દેવેની ઉપસના થોડી રીધી પલિવાને વેદિક જાણેમાં પદ્ય રાગ
અને પદ્ય લેવા મનુમે પૂજાના કામ—પછી કામે કામને તેમને
જાતારી પુરવો જાતારી રીધ પદ્ય પૂજા રાગ જેટલી સાચી કે
દેવ કરવા પદ્ય મનુવ મધાન કે જે સદેવ થો વીર કરેને જ
જાણેને જાણે કે

વીર કરેને પ્રમાણે મનુ સ્વપ થું છે તેવુ હવ થું છે
—જે જે કામમાં કહેવુ હવ તે જાણે છે જાણારમાં જાણે જાણે
જે ૧૫ કે જાણ અને તપ જાણમાં સવર—સદેવ જાણે કે—
હરીરતે, મનુ અને વલુમિલ જાણી તે તપ જાણેમાં પદ્યો નથી
અને તપથી તે જાણે ઉપાનિષત જાણેને કાળી નામે કે જાણ જે
માત્ર જાણે જાણે મનુમ્બુ મુકિને મેળવી રી છે

જાણમાં જાણે ૫૩૫૩ જાણ કરવુ થોજ થો વિચારમાં
જાણેને જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે

તૈનખમતિ હરનિશિ સિદ્ધાંત અનેકાંત હિતિ વચે ॥ વિચારનાં દારો ખુલાં થયો, તમને જાણના વિચારોમાંથી સત્ત્વ / ૧ી જાણશે— જા ॥ એ અનેકાંતનો જાણ સત્ત્વના આઠઠી મારે સરખાવ પેલાને એ કહાવક કે મારુ તેજ સાચુ અને ખોલુ બુદ્ધ એ છેવે ૪ / ૫૩ એ ન છેડે ત્યાં સુધી તે બીજાને જાણના ૪ કરશે અને તે / તે દિશા ॥ જાણી બકિસકને મારે અનેકાંતવાદી શુ જનિયાર્થ ॥ જાણી તૈનખમતિ ॥ ૭ ક્ષનનો વિકાસ વચે તે એકાંતવાદી નવિ જલુ અનેકાંતવાદી ક્ષનનો વચે ॥

અદિસાનો હવનખવદાર મારે ॥ જાણાર તે / તૈનખમતિ અને અદિસાથી હિતિ વચુ ક્ષન તે ૧૧ ક્ષન જાણી તૈનખમતિ જાણુસરનાર મમલુના હવનખવદારમાં સ્ફુલ્લ હવની રક્ષાથી જાણના વધે ॥ ૭ મુદ્ધમ હશે ॥ ७ તરીખામે દેખાના જલુ નથી, તેમની રક્ષાથી જલુ જાણના ॥ અને એ જાણનાને જાણાર / જાણારના વિધિ નિધિની દારમાળા પાછાં ॥ એને સપૂસુત જાણુસરનાને પ્રજન મમલુ અને અજન જાણુસરનાને પ્રજન જાણી કરે ॥

જાણારની પાછળ ક્ષન ન હાય તા જાણારની સાધનામ્મ નિદા જાણી નથી જાણી દરેક ખમ હવના જાણ અને એકાંત તથા હવના જન સાધેના સળખે તથા જવના સ્વરૂપ વિરે જનિયાર રીતે વિચાર કરવા ૫૦ ॥ એ જનિયારવામાંથી સળખ ૧૧ ક્ષન ક્ષિપુ વચુ ॥ પ્રથમ કહવાયુ તેમ તૈનકક્ષનના વિચારની એ વિધિના ॥ ૬ ન સજી મોપ મારે તપર ॥ અને જાણી / સાધ ક્ષનનો સમૂહ ૧૧ ૧૧ ક્ષન ॥ એવો ઉદ્યોગ જાણાર નિષ્કટ તેમ જાણારમાં કરી વચા ॥

૧૧ ક્ષનનાં મૂળ તત્ત્વો એ / ૭ હવ અને અજન એ બેને વિચાર પામ જનિયારવાપે, ૭ ક્ષનપે જાણના જાણ તત્ત્વ કે નવ તત્ત્વપે વચુવચામાં જાણે ॥ મારીકા દેવજ અજનને પાંચ મૂલપે

માનવાય કાઢા; અને ઉપનિષદના વાકિઓ કેવળ છવને એટલે કે અખ્ય-
-પુરુષ-અર્થને માનવાય કાઢા એ બંને મતોનો સમન્વય છવ અને
અછવ મંત્રીન નેન દ્વનમાં થયો છે સચાર અને સિદ્ધિ-નિર્ભય
કે નખન અને મુદ્રિ એ તેજ થો ને છવ અને છતર હેન. બાથી
છવ અને અછવ બંનેના અસ્તિત્વની તાર્કિક સચવિ 'તેનોએ સિદ્ધ
કરી; અને પુરુષ અને પ્રાકૃતિ અસ્તિત્વ માની પ્રાચીન સાંખ્યોએ પણ એ
સચવિ સાધી વચો આપ્યાને કે પુરુષને કેવળ દૃશ્ય માનવાથી પણ
અપ્રમેય તેવી વિશેષી અવસ્થાઓ છવમાં થી લઈ નહિ, બાથી
નખ દ્વનિથી સુદ્ધ પદ્ધિને બોદસમત વિચારી નેન, આ માને
પણ એક અપેક્ષાએ 'તેનોએ અનિત્ય માન્યો, અને અછવની 'તેન નિત્ય
માનવામાં પણ નેનોને વધિ લો છે / નહિ કારણ કે નખ અને મેક્ષ
અને પુનઃજન્મનું ચક્ર એક / આ મામાં છે. બ્યામ અદ્યમાં નેન મતે
પરિણામી નિત્ય માનવામાં આપ્યો, સાંખ્યોએ પ્રકૃતિ-જડ તત્ત્વને લો
પરિણામી નિત્ય માન્યું હતું પણ પુરુષને દૃશ્ય પરદા નેતેલેને જડ
અને છવ બંને પરિણામી નિત્ય માન્યાં, બામાં પણ તેમની અને
કાનદૃષ્ટિ મધ્ય થાય છે

છવના કૈન-વતો અતુલ્ય મત દેઢમાં થલે હેઈ નેન મતે
છવ-આદ્યા દેહપરિભાણ છે નવા નવા જ મે છવને ધારણ કરવા
પડે છે તેથી તેન ચમત્કાલમ અનિવાર્ય છે બાથી છવને અમનમાં
સદમ્યક દ્યમ પર્થોક્તિકાને વામે અને સ્થિતિમાં સદમ્યક દ્યમ અપર્થ
નિવાલના વામે-એમ એ અછવ દ્યમ્યે માનવાં અનિવાર્ય સ્થિતિમાં લે જ
રીને છવને ને સચાર હેન લો નખન હેવુ નેઈએ. એ નખન
પુરુષ એટલ કે જડ દ્યમ્ય છે બાથી પુરુષશસ્તિકાલ રૂપે એ
અન્ય પણ અછવ દ્યમ મનાવુ આ નખનિ અવકાશ બાપે એવું ?
દ્યમ તે આકાશ; એ પણ અદ્ય અછવ દ્યમ માનવું તરી હતું
આ પ્રમણે નેનદર્શનમાં છવ, પમ અર્થમાં આકાશ અને પુરુષ એ

પ્રથમ અસ્થિધારી માનવામાં આત્મા છે. પણ જીવંતિ દમ્બેલી વિવિધ અવસ્થાઓની કલ્પના કાલ વિના થઈ શક નહિ. આથી એક સ્વતંત્ર કાલદમ્બ પણ અનિવાર્ય હતું. આ રીતે પાંચ અસ્થિધારી સ્થાને ૭ દમ્બે. પણ થયાં. ત્યારે કાલને સ્વતંત્ર દમ્બ માનવામાં નથી આવતું ત્યારે તેને જીવ અને અજીવ દમ્બેના પર્ણપારે ૮ માન્ય કાલ અવારવામાં આવે છે.

હવે સાત તરત અને તર તરત વિશે થોડું પરીક્ષણ કરી શકીએ. તેમ દશનમાં તત્ત્વચિન્તા એ રીતે કરવામાં આવે છે. એક પ્રકાર વિશે આપણે ઉપર તેમ જ નીચે પ્રકાર મોક્ષમાર્ગમાં ઉપદેશોથી સાચા એ રીતે તત્ત્વોની ગણતરી કરવાના છે. આત્મા જીવ, અજીવ, આત્મરૂ, સ્વરૂ, નષ્ટ, નિર્લેશ અને મોક્ષ-એ સાત ન થોડે ગણવાને એક પ્રકાર અત તેના પુનઃ અત પાંચ દમ્બેની કુલ તર તત્ત્વોને ગણવાના થાએ પ્રકાર છે. વળતુ જીવ અને અજીવના વિભાજનને ૮ સાત અત તર તત્ત્વો ગણાવ્યા છે. કારણ કે મોક્ષમાર્ગના તત્ત્વોમાં એક પૃથક્કર્મ ઉપવાની થઈ શકે છે. જીવ અને અજીવ વિભાજન પરીક્ષણ તે ઉપર હતું. ૮ છે. ૧૪૧ અજીવ-કમસ કાર-નષ્ટ-નું જીવના પૃથક્કર્મ એ નિર્લેશ છે. અત સર્વોચ્ચ પૃથક્કર્મ એ માત્ર છે. કમ. કાળાત્મક જીવના આવે છે તે કારણે આત્મરૂ છે. અત એના નિરોધ તસરર છે. જીવ અત અ-કમનુ આત્મરૂ થઈ તુ તે નષ્ટ છે.

સાર એ છે કે આત્મા તર ત પ્રથમ આદિ તત્ત્વ મુખ્ય છે. તત્ત્વ મુખ્ય થયેના કાળના નાશક નાઈ સસાર દિ સચા કરે છે. અ કાળે ૧૧ નિરોધ કાળમાં આત્મા તત્ત્વ સસાર નથી જીવ સિદ્ધિ કે નિષ્કર્મ અવસ્થાન પામ છે. નિરોધની પ્રતિષ્ઠા સ્વરૂ છે. એટલે કે જીવની મુખ્ય થયેલી સાત્ત્વ-ચિત્તની આદિ, અ સર્વજ્ઞ અત કેવળ વિરતિ આદિથી સત્ત્વ ન થય જીવ કમના ઉપર તત્ત્વમાદિ આકર્ષ

જનુનાનો પણ કરે છે તેથી નિર્જા-આધિક છુટકારો-માન છે અને
જાતે એ મેલ પામે છે.

પૂન્ય પંડિતજીની લેખનશૈલીની અને લેખપદ તથા શૈલીની
આદર્શી સંક્ષિપ્ત પ્રાપ્તિ વાચકને ઉપયોગી થાય એ દૃષ્ટિએ આજ
વાર્તા જાણી છે આ સિવાય આ જુનિકા લખવાનો મીઠો ક્ષેત્ર
આપણ નથી. આ એટલા માટે પણ તરીકે શુ કે પંક્તિઓ ?
? વિશેષતા કરી છે તે લેખપદ અને શૈલીની મૌલિક તત્વોનું
સામાન્ય ગાન વાચકને છે / એવ ખ્યાલિ / કરી છે.

પૂન્ય, આનંદજી, અમલજી-૧ } ઇસ્યુન માસિકવિષા
૧૫મી એપ્રિલ ૧૯૧૨

જનુવાનો પલુ કરે છે તેથી નિર્ભય-આંશિક પુરુષારો-આપ છે અને
જાવે એ મેદક પડે છે

પૂજ્ય પંડિતશ્રી લેખનસેવીશ્રી અને ભૈરવજી તથા ઇશનરી
આપથી સંક્ષિપ્ત અધિકી વાચકને ઉપરોક્તી વાપ એ દરિજા ભાવ
વાર્તા જાણી છે આ સિવાય આ સુધિત્ત વાચકનો જીતે કોઈ
આપણ નથી આ એટલા મારે પલુ તરીકે દુ કે પંડિતશ્રીને લે
૭ વિવેચના કરી છે તે ભૈરવજી અને ઇશનરી મૌલિક તત્ત્વો
સામાન્ય રાત્ર વાચકને છે / એમ ખાત્રિ / કરી છે.

પ-જ, આનંદભાવ, અમરવત-૧ } દસમુખ માહિત્યક્રિયા
૧૫મી એપ્રિલ ૧૯૧૨

સ્મૃતિશેષ બધુ જગમેહનદાસ

હું આજે ખીસે છે, અને હાથે જેવાની માથા ઘોડી છે
 છે અને જ્યાં હોવા જતારમાં મેં વસી બધા છે ।

પ્રથમ હવેના કાળની લાગેટ્ટી બાપિયા એકલકપણા
 વળા તરી મેં તે ૭ હવેના છોડે તમે એ જુવાન બની ત—
 પગી એ જગુ દરે કે એકુ તેની ૮ તે એ રિશ્તુ કમ
 એ હવેની બની ગઈ છે ।

માર્ગ તમેજન પગકમળની મહત્ત્વ અને પાતાની કૃતિની
 ગુણસ મૂલ્યન આગળે માનવા થવા

અમે હર કાર્ત્ત અને આર નવન આરે કાર્ત્તકામાં કાર્ત્તકે
 તમેજનકાસ સૌથી વળા પગુ અભ્યાસમા તમનિવનમા ઉચ્ચદમા
 માનવા પગુનમા અને માકલિતમા અમારા સૌથી મનિવન ।

અમારુ કમ પગન બા પગુ રાલીઅમારુ કુલનવારમા
 રા છે અમારુ પ્રથમ વિદ્યાથી મેનિતિવર દવા અને અમનુ કા
 કમ મુખ્ય વ સૌરાષ્ટ્રમા માગા અને તમનમા કુલ અને અમારા
 પ્રથમ કાલ થા હોદ્દામારુ કોરા તા જેકે નિતચન મનમારુ દવા
 મેનુ કાલકમ મુનમારુ મુખ્ય એકમ મુખ્ય તા અને અમારુ નામની
 જુન મુખ્ય કોચમારુ છે અમારુ મ નિવિત મુખ્ય તામે ગીરીમાં
 મુખ્ય કોરા કુલ પગુ તરુ છે

વિદ્યા અને કાલમારુ કમ અમારુ અને મ કા તા મામા
 તા અને કાલમારુ કા તરુમે કાલમારુ કોરા કુલમારુ વ નીકામા

જાન નવા અને મેવડી જ્ઞાનપદવીવાળા સ્થાને તે બન્ને સર્વ
જ્ઞાનમોહનપણી સહિત અને સ્વસ્થતા મેવડી રીતે જીવતા હતા. એ
જાણુ એમણે પોતાની કાયદેસરની અને કુશળ જુદી તેમ / જાણ્યા
પ્રમોદનાં જણુ કાળી નિષ્કૃષ્ણ ભેદાળી વિચિત્ર સહિતને લીધે કાળીના
અપરેશનનાં મન હતી લીધાં, તે જીવ જાણુ મિત્રનસાર સ્વચ્છ,
હાલની મોટાસ અને સરળતા બચ્ચારકુશળતા અને મનવતતાના
સામુદાયથી પોતાની કાળીમાં કામ કરતા મજૂરોનાં રિત વસ કરી
લીધાં. હાલ કામોસ સમાચક મારે જણુ, જાનવારના સમાચક, મરિચક
અને મજૂર જાનને રાહ કરીને જાનનાં રિત હતી મંડળું કામ કરે
મુઠેસ છે સર્વ જ્ઞાનમોહનપણે પાતાના વિચિત્ર બાળિકથી એ
મુઠેસ કામને આજ્ઞાન કરી જાણુ દુઃ એ એમની વિ મર મિત્ર
રિતિતના છે

જાન જાણુ જ રા. મારે ? પ્રેરકને એમણે પાતાનું કાયદેસર
જાણુ દુઃ એ રામજ તમીની સામાન્ય જાનામાં જણુ તેમજ પાણીમાં
સાકારની જ કાળી વસ દતા અને જાવસ મગનાં એની પોતાની
મનની મેવડ કરવાનું કરી ચૂકતા ન હતા. જાન લીધે તેમજ એ પ્રેરકની
સામાન્ય જાનામાં જણુ એટલા / સાકારિત અને આદરજન્ય જની
સાકાર દતા

જણુ એક રિતસ એવું કુશળ સર્વને દ્રવ્યો ૧ એમની જાણી
જાણી સમાજિક્ષો જાણી મર્ષ વિ સ ૨ ૧૧ના મિત્રસી ૧૨ સુધયાર,
તા ૧૪-૮-૧૯૫૮ના રોજ તમજ કાળીના કામે મારકમાં એવજ
તરફ જા દતા જાહે વચખ એમની મારકને આક મન વસે, અને
તમજ મર દતા મેવડો મિત્રા જાન પ્રજાકોને વિચાર ૬ ના મળીન
સધને મારે વિચાર સર્વ વસ

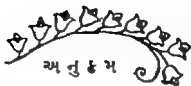
આજ અનેક સહિત્તોના પુજ સમા રોજ ૧૩ જાણી જ નરી
જણુ ૧૨ કાયદેસરના એમણે પ્રેરક કોઈએ કાયદેસરની જણુ જાણ

હીએ પણ જાણવા પિતાથી તો જાણારી નાની વયે જ સર્વવક્ત્રી થયે હતા એટલે જાએ સાચવવાની અને સરકારી જાણવણી નથી જાણનારની જાણારાં પૂજ્ય માધુશીએ અને જાણારા પૂજ્ય કાકાશીએ સીધારી લીધી હતી અને જર્ણવ સાક્ષિાંકુ આ જાને પૂજ્યેના ઇત્તનાર મર્યા હીએ.

જર્ણ જાએજાનવાસને જ મ સોરાષ્ટ્રમાં જાણનારમાં તા ૧૪-૧૨-૧૯૨૧ ના રોજ વયે હતો. એમણે મેટ્રિક સુધીના જાણારા પેામાં થયે હતા ત્યાર પછે તેણેજા સિલ્સા કોમંજામાં જાણારા હીએ મુજર્ણ મુનિવર્ણિની ની એ ની અને તે પછી થૂર જોર લીધેનામિલ્લમાં તેણેજા એમ એની ડિગ્રી મેળવી હતી અને, પેતાની ઉજ્જવણ અને નિરોધ જાણનારીકરી જાની કારકિર્દી મરે તણે જાણારા જાણારા એણે હેવ એમ, પેતાર કોલેજ જોર કોમંજામાં તેણેજા એમણે ની કામની પરીક્ષા પણ પસાર કરી હતી.

જા રીતે ઉચ્ચ જાણારા હાથ એક નિપુણ જાણારા અને કાલેજ સંચાલક તરીકી વેગવતા પ્રાપ્ત થઈ જાદ જર્ણ જાએજાનવાસને સંજાનામાં મુજર્ણની એ જાણારી પેટીજોમાં સંજાનાપૂરક કામ કરી જાવાનું જાણી એક જાણુ પેતાની સંચાલનકારીમાં એમને પૂજ્ય જાણારાવિજાસ જાણી વયા અને બીજી જાણુ મને મને એમની સાથે કામ રહ્યું કે એમને થોડા પણ પરિવર્ણ કલ્યાનો જાણારા મરે એમને એમની વિચિત્ર સંચાલનકારીની તેમ જ એમની ખેડ નિદા અને કર્ષ પણ કામને પોતેની વજારાની કાલેજિયાની પ્રક્રિતિ થઈ

એમની સહિત નિદા અને કાલેજિયાત એમને વજારે માન અને જાણનારીકર્તા સ્થાન તરફ એમી ગઈ ૩૨ વર્ષ નેટલી મુખ્ય ઉમરે તણે જાણનારનામાંની એસેસીએટ પ્રોન (પ્રિયા) કન્વર્ટીક પ્રિ. કન્વર્ટીક મેજીસ અને સેક્રેટરી તરીકીના એવી જાણનારીકર્તા પડે નિમજા આ કન્વર્ટી જાણેમાંથી પજારે કલ્યાસનો ઉલ્લેખ પ્રિયા પજા ૧૨ માર્ચે ૭

૧ પૂર્વજામિકા

૩-૨૭

[૧] ખમ તત્વગ્ન અને સ ખનિ-૩ [૨] તત્વગ્ન અને
ખમને સખધ ૪ [૩] ખમ ૩ બીજા-૮ [૪] ખમનું ખેસ-૭
[૫] ખમ વિખળી સખધિ-૭ [૬] ખમનાં બે સ્થાન બાજ
બાજ બાજ ૧૨-૮ [૭] ખમદરિ અને તેનું સખધિ-૧ [૮]
બે ખમસખધિ સખધિ અને સખધિ-૧૫
[૯] ખમ અને બુધિ-૧૬ [૧૦] ખમ બાજ વિચાર-૧૭
[૧૧] ખમ અને સ ખનિ કચે બા-૧૭ [૧૨] ખમ અને નીનિ
વચ્ચે હેર-૧૮ [૧૩] ખમ અને વચ્ચે-૧૯ [૧૪] હેર અને
સખધિ-૨૨ [૧૫] સખધિ અને વિચાર-૨૬

૨ જૈનધર્મનો પ્રાગ

૨૮-૪૯

જામનું બાજ મમનું પરખા રીચમ અને જામ
દરિ-૨૮ જોખી ન જીવ પ્રાગ બાજ સખધિ-૨૨
મમનું પરખા પ્રાગ-૨૩ રીચમજામને જામ-૨૪
મમનુંખમની જામદરિ-૨૫ સખધિ રીચમ સખધિ ૧૧
ખમ રીચમ અને માધી-૨૬ જામદરિ બાજ બાજમામ

સમાજ, જાનો સ્વમિત્રી કરેલા સાર્થક ૩૬ વર્ષની સરકારનારને
જાણ સર્વપક્ષે જાણા ૩૩૩ને મારે વસ્તુના ૩ દેખાતે જો
કરતો થતા હતો। પણ આ મારે વિષયનો છે વાંક કાઢીને।
જાણા જાણ તો જોતા નહોતા ૩ મેં જાણી પણ હતો જોતો મીઠા
કુળિયાને પણ પણ પાસે।

સાર્થક જોડવામાંથી ખેડ જાણા ૩૩૩ને મારે તે કાં ન
પૂરી સમજ જોતો મેં કો કો પણ જોતો સ્વમિત્રી અને જાણવામાંથી
જાણવામાંથી જોડવામાંથી જાણા ૩૩૩ને જોડવામાંથી જોડવામાંથી
કો જોતો જોતો જોતો ખેડ જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી

જોતો જો તો જાણવાને સમજ જાણવામાંથી જાણવામાંથી જોડવામાંથી
કો કો, અને જોવામાંથી જાણ જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી
જો તો જાણવાને સમજ નહોતો જાણવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી
જોતો રામ જોતો કરીને, કો કો જાણ જાણવામાંથી જોડવામાંથી
જાણવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી
જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી
જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી
જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી

જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી
જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી
જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી
જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી
જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી
જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી

જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી
જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી
જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી
જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી
જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી જોડવામાંથી

૩૪ અદિસા-૩૮ અક્રમવિદ્યા અને ઉત્કલિપાદ-૩૬ ઇમરિયા
અને નાખોદા-૪૧, ચારિત્રવિદ્યા-૪૪ શેઠવિદ્યા-૪૬ સૈન મી
અને ઈપર-૪૮ કુપવિદ્યા-૪૮

૩. નિર્જીવ સંપ્રદાયની પ્રાચીનતા -- ૫૦-૬૦

કુપ્ત શબ્દ સંપ્રદાયો અને તેની જોડખ-૧ નિર્જીવ
સંપ્રદાય એ સૈન સંપ્રદાય પ્રથમ પુરાણ-૧૧ શુદ્ધ અને
મધ્યમ-૧૩ નિઝ ૬ ૫૨૫૫નો શુદ્ધ હાથ પ્રસ્તાવ-૫૮ આ
શબ્દ અને બીજા સંપ્રદાય-૬

૪ સૈન સંસ્કૃતિનું હૃદય -- ૧૧-૮૧

સંસ્કૃતિનું કલ્પ-૧૧ સૈન સંસ્કૃતિનાં બે ૧૫-૧૮
સૈન સંસ્કૃતિનું જાણ સ્વરૂપ-૧૨ સૈન સંસ્કૃતિનું હાથ
નિર્માણ ધમ-૧૩ પોતેનું વર્ગીકરણ-૧૩ અન્યપ્રકાર-૧૪
પ્રવર્તક ધમ-૧૫ નિર્માણ ધમ-૧૬ સમગ્રજગતની પ્રકાર
ધમ-૧૭ બ્રહ્મિયન નિર્વાણ ધમ-૧૮ નિર્વાણ ધમનો પ્રસ્તાવ
અને વિકાસ-૧૯ સમ-વશ અને સર્વા-૧૯ નિર્વાણ ધમનાં
મત્તમ અને આચાર-૨૦ નિઝ ૬ સંપ્રદાય-૨૨, જાન્ય સંપ્ર-
દાયોનો સૈન સંસ્કૃતિ પર પ્રસ્તાવ-૨૨ સૈન સંસ્કૃતિનો બીજાજો
હાથ પ્રસ્તાવ-૨૪ સૈન પરપરાના આદર-૨૬ સંસ્કૃતિનો
હૃદય-૨૮ નિશ્ચિત અને પ્રાપ્તિ-૨૯ નિશ્ચિતવ્યો પ્રાપ્તિ-૮
સંસ્કૃતિનો સંકેત-૮૧

૫ સૈન તત્ત્વજ્ઞાન ૮૨-૯૮

તત્ત્વજ્ઞાનની ઉપત્તિનું મૂળ-૮૩ તાર્કિક પ્રશ્નો-૮૩
હાથેના અભિપ્રાય વર્ગીકરણ-૮૫ સૈન વિચારપ્રવાહનું સ્વરૂપ

-૮૬ પૂર્વીય અને પશ્ચિમીય તત્વચાતુર્યની પ્રકૃતિનું ચોક્કસ-૮૮
 છવનરોપણના મૌલિક પ્રયોગોની એકતા-૯ છવનરોપણની
 તેજ પ્રક્રિયા-૯૧, કંઈક વિશેષ સરખામણી-૯૨

૬ આખ્યાયિક વિકાસક્રમ

૯૬-૧૦૯

આત્મની યજ્ઞ જનરૂપ-૯૬ ચોદ બ્રહ્મચાર્ય અને તેની
 સમજૂતી-૧ ૧ શ્રી હરિભક્તસૂત્રિએ બીજી રીતે વર્ણવેલ
 વિકાસક્રમો અથ્વા હરિનો પહેલો પ્રકાર-૧ ૫, ચોથા પાંચ
 ભાગ્ય ૫ બીજો પ્રકાર-૧ ૭.

૭ અહિંસા

૧૧૦-૧૩૩

આત્મોપા અહિંસાનું નિરૂપણ-૧૧૧ શૈલિ પિંડાને
 વિરોધ-૧૧૩ તેના અને બોધ વચ્ચેના વિરોધનું કારણ-૧૧૩
 અહિંસાની પ્રકૃતિ વિષય-૧૧૪ તેના જીવપોષણની ક્ષમિત્વ
 કાળો-૧૧૬ તેના અને મીમાંસાક વગેરે વચ્ચે સામ્ય-૧૧૬
 અહિંસાની સાવનાનો વિકાસ-નેમિનાથની ૬ શ્લોક-૧૧૮
 પાંચનાથનો વિષયવિરોધ-૧૧૯ અવધાન અધારી કહેલી
 અહિંસાની પ્રક્રિયા-૧૧૯ અહિંસાના અન્ય પ્રચારકો-૧૧૯
 અહિંસા અને અભ્યારિ-અશ્વઘ્ન સુમેધિ અને આત્મેશ
 -૧૨૨ કુમારપાળ અને અકબર (દેવમદાસ અને હીર
 વિજયસુરિ)-૧૨૩ અહિંસાના પ્રચારનો એક પુરાણ
 જનરાપોદો-૧૨૪ મણુસ નાનીસેવા માટેની પ્રતિ-૧૨૫
 અભ્યારિનું નિરૂપણ અને જાણ મક ૧૫ અહિંસા અને દયા-
 ૧૨૬ સુધારો અને અહિંસા-૧૨૮ દેવો નાથ એવા મધાન
 કથારે ૬-શીલાકારોને ત્યાજ-૧૩ પિંડાની પત્ન આખ્યાયિક
 પીરના-૧૩૧ બોદ ધર્મમાં આત્મચર-૧૩૨ શ્રેયશ્ચ મુકુ-૧૩૩

૩૬ અદિષ્ટ-૩૮ આમરિષ્ટ અને કૌશલિષ્ટ-૩૯ ઇપરિષ્ટ
અને નપરિષ્ટ-૪૦. ચારિત્રિષ્ટ-૪૧ શોધરિષ્ટ-૪૨ લેખ
અને ઇપર-૪૩ કુપરિષ્ટ-૪૮

૩. નિર્દોષ સમ્રાજની પ્રાચીનતા ૫૦-૬૦

કુખ વપલુ સમ્રાજો અને તેની એનામ-૫ નિર્દોષ
સમ્રાજ એ તે સમ્રાજ : પ્રવાહ પુરુષ-૫૧ સુદ અને
મદ્યપીર-૫૨ નિઘ્રેષ પરપરાનો સુદ હોય પ્રમદ્ય-૫૩ ચા
કામ અને નોદ સમ્રાજ-૬

૪ લેખ સરુતિનુ દરબ ૧૧-૮૧

સરુતિનુ ગ્રન્થ-૧૧ તે સરુતિના ને ૧૫ ૧૧
તે સરુતિ ગ્રન્થ રચપ-૧૨ તે સરુતિનુ દરબ
નિવનક પદ-૧૩ પદોનુ વર્ણકરમુ-૧૩ અન્યપદ-૧૪
પદ-૧૫ ૧૬ નિવનક પદ-૧૭ સમ્રાજગ્રન્થ પ્રત્યેક
પદ-૧૮ અનિવન નિવનક પદ-૧૯ નિવનક પદોનુ પ્રમાણ
અન રિણ ૧૬ અન્યપદ અને સપા-૧૬ નિવનક પદોનુ
મતમ અને અપાર-૭૧ નિઘ્રેષ સમ્રાજ-૭૨ અન્ય સમ્રા
જગ્રન્થ લેખ સરુતિ પર પ્રમાણ-૭૨ તે સરુતિના બીજાએ
દરબ પ્રમાણ-૭૩ તે પરપરાનુ આરણ-૭૪ સરુતિના
દરબ-૭૫ નિઘ્રેષ અને પ્રાણિ-૭૬ નિઘ્રેષાદી પ્રાણિ-૮
સરુતિના સોન ૮૧

૫ લેખ તત્ત્વમાન ૮૧-૮૮

તત્ત્વમાનની ઉચ્ચતિ પદ ૮૩ ગાત્રિ પ્રમા ૮૩
ઉપરોક્ત સરુતિના વર્ણકરમુ ૮૪ તે નિઘ્રેષપ્રમાણ રચપ

કુમ ૧-૧૭૫, પંચ પરમેષ્ઠી-૫૫ પરમેષ્ઠીના પ્રકાર-૧૭૬
અસ્તિત અને સિદ્ધાન્તી વચ્ચેનો ફેર-૧૭૭ આચાર્ય વચ્ચે વચ્ચેનો
ફેર-૧૭૭ અસ્તિતનું અધીકારપત્ર ૧૭૮ નક્કાર અને નિષ્પ
દિરોએ પંચેનું સ્વરૂપ-૧૭૯ નમસ્કારનો દેવ અને એના
પ્રકાર-૧૮ એ સુ, ધર્મ તત્ત્વો-૧૮૨

૧૨ કર્મતત્ત્વ

૧૮૪-૨૦૪

કર્મવાદની રીત દિ-૧૮૩ સત્ત્વાના અનાદિકમુખી
અન્ય-૧૮૪ કર્મતત્ત્વની ૨૨ શા ખોટી-૧૮૫ ધર્મ અથ
કામને માન્યાર પ્રત્યક્ષમવાદી પદ-૧૮૫, મેષ્ટપુરુષાર્થો
નિવર્તકધર્મવાદી પદ-૧૮૬ કર્મતત્ત્વ સમષ્ટી વિચાર અને
તેનો યાત્રાત્મક-૧૮૭ કર્મતત્ત્વની વિચારમુખી પ્રત્યક્ષતા અને
સમાનતા-૧૮૮ તેન તથા અન્ય દશનેત્રી ઉપરના સુરિ
મૂલ સમષ્ટી અન્ય-૧૮૯ ઉપર સુરિતો કનૈ અને
કર્મદશાના કર્મ નદી ૧-૧૯૦ છત્ર અત ઉપર વચ્ચે મેષ
અમદ-૧૯૩ ચોત્તના વિષ્ણુ કલ્પ છત્ર પેને ૧-૧૯૩
કર્મના સિદ્ધાન્ત અંગે ૨ મેષ્ટમુક્તના અભિપ્રાય-૧૯૪ કર્મ
સાચ એ અખામસત્ત્વના અથ છે-૧૯૫, કર્મ સન્દેશ
અથ અત એના કેવાક પર્વ-૧૯૬ કર્મનું આરંભ ૧૯૭
પાંચ પુખ્તી ક્ષણ-૧૯૮ સાચી નિર્ધારના-કર્મ કારે ન
તથા ૧-૧૯૮ કર્મનું અનાદિકત્વ-૧૯૯ કર્મવચ્ચે કલ્પ-
૧૯૯ કર્મથી મુક્તિ થવાના ઉપાય-૨ આ નાનું પ્રત્યક્ષ
અસ્તિત અત પુન ૧ મ-૨ ૧ કર્મતત્ત્વ અત તેન દશનેત્રી
વિમેષના ૨ ૨

૧૩ અનેકાનવાદ

૨૦૫-૨૧૧

અનેકાન્તની સામાન્ય સમજૂતી-૨ ૫ અન્ય દશનેત્રીમાં
કેવાની અનેકાન્તદિ-૨ ૬ અનેકાન્તદિતો આપાર સુવ

૮ તપ અને પરિવ્રત

૧૭૪-૧૮૫

તપસ્યાર્થના નિર્દેશ પરબા-૧૭૪ મહાગીર ૫૬૩ી જી
તપસ્યાર્થ પ્રવચન-૧૭૫ સુદે કશ્ચ જાનતો મુશ્કેલી-૧૭૬
અવધાન મહાગીર આજેથી નિર્દેશના ૧૪ તપનો વિવેચન-૧૮૨
પરિવ્રત-૧૮૩ તેમ તપમાં વિવેચન અને યાત્રાઓનો સુભેદ
-૧૮૪

૯ સૈન દિવિએ અસમર્થવિચાર

૧૮૬-૧૯૦

તેમ દરિયુ સમર્થિત્વ-૧૮૬ ઇલાક મુશ્કેલી-૧૮૮
૧ આખ્ય-૧૮૮ ૨. અધિકારી અને નિર્દેશ કોષ્ટકો-૧૯
૩. અસમર્થતા મુશ્કેલીનો નિર્દેશ-૧૯૨, ૪ અસમર્થ
પ્રેમ અને તેમ કોષ્ટકો-૧૯૩, ૫. અસમર્થતા સ્વપ્ન ચિરિત્વ
અને તેથી આખિ-૧૯૬ ૬ અસમર્થતા અનિચ્છા-૧૯૮ ૭
અસમર્થતા નિરખાવ-૧૯૩

૧૦ આવરણકે વિચાર

૧૯૧-૧૯૬

આવરણકે વિચારી અર્થના વિધિ ર્વા સમર્થકે સ્ત્રી ઉ ૧-૧૧૨
આવરણકે વિચારે સુદે ૧૧૩ ૭ આવરણકે સ્વપ્ન-(૧)
સમર્થકે ૧૧૪ (૨) અનિચ્છા-૧૧૪ (૩) ૧૧૫ ૧૧૬
(૪) પ્રતિભા ૧૧૬ (૫) કાચેલ-૧૧૮ (૬) અસમર્થ
૧૧૮ ૧૧૯ી આખાવિચાર અને કોષ્ટક-૧૧૮ આવરણકે
વિચારી આખાવિચાર ૧૨૦ પ્રતિભા સમર્થકે ૧૧ અવ-૧૨૧

૧૧ દવ અને ૫ જ પામેથી

૧૭૪ ૧૮૨

પામેથી અવ-૧૨૨ દવ સમર્થકે ક્રમથી ૩ વિચાર
૧૭૧-૧૭૨ આખાવિચાર-૧૭૩ દવના સ્વપ્ન અનિ-
ચ્છા-૧૭૪ દવ અવસિદ્ધ ઉ ૩ બોનિક વિચારે પરી

૧૭ ચાર સંસ્થાઓ

૧૩૫-૨૪૪

[૧] સપ્તસંસ્થા—અર્ચિષ સપ્ત—૨૩૫ [૨] સાધુસંસ્થા
૨૩૬ ન્યાયકારેશુ ન્યાયસંસ્થા—૨૩૬ સિદ્ધાન્તી સપ્ત અને તેની
બોદ સપ્ત ઉપર અસર—૨૩૭ સાધુશ્રી ભેષ સ્વતંત્ર્યક્રિ—૨૩૭
આનાનંદ અને મોક્ષપદ્ધતિ—૨૩૮ [૩] તર્કિકસંસ્થા—૨૩૮ દેવ
દાસના રક્ષણની સુદર નીતિ—૨૪ ન્યાયકારેશુ જેવી ન્યાયકારેશુ
૨૪૧ [૪] ગાનસંસ્થા—ગાનભાગ્યશી—૨૪૨ ગાન અને તેની
સાધનોનો અભિમા—૨૪૨ ગાનભાગ્યશીની સ્થાપના અને તેનો
વિકાસ—૨૪૨ આશ્રમ અને તેની ભાગ્યશી વચ્ચે ફેર—૨૪૩ તેની
ભાગ્યશીની અસાધ્યતાનું દર્શન—૨૪૪

૧૮ પર્વપદ્ધતિ અને સપ્તસંસ્થા

૨૪૫-૨૪૮

તેની નહેવારોનો ઉલ્લેખ—૨૪૫ પર્વપદ્ધતિની સ્થાપના
ક્રિષ્ણ—૨૪૫ સપ્તસંસ્થાની અસર—૨૪૭

- ૨ ૮ સમવાન મદાતીરે શરૂપિયો જનકાંતદરિદ્ર અને તેની ઠરતે
-૨ ૯ જનકાંતદરિદ્રુ ખડન અને તેની બાપક અઠર ૨૧

૧૪ નવવાદ

૨૧૧-૨૨૧

નેમ સમજુ મુળ અને એનો અથ-૨૧૨ આપીયા
ક તરે એનો આધાર અને તેની સમજૂતી-૨૧૨ અપેક્ષા
અન જનકાંત-૨૧૪ સાત તપેતુ કારકિર્દી-૨૧૫, દમ્યાર્થ
અને કર્મચર્ચા ૧૫ ૨૧૬ નિમ્મ અને વ્યવહારતરનો અન્ય
દરિદ્રામાં રવીશ્વર-૨૧૭ તત્ત્વચાન અને આધારમાં એની સિત્તા
-૨૧૮ તત્ત્વચર્ચા નિમ્મ અને વ્યવહારદરિ ૨૧૮ આધારચર્ચા
નિમ્મ અને નચ્ચારદરિ ૨૧૯ તત્ત્વચર્ચા અને આધારચર્ચા
નિમ્મ નચ્ચારદરિ વચ્ચે બીજુ મતલુ અઠર-૨૧૯ તેન
અન રૂપનિર્માણ તત્ત્વચાનની નિમ્મદરિ વચ્ચે દેર-૨૨

૧૫ સપામગી

૨૨૨-૨૨૬

સપામગી અને એનો આધાર-૨૨૨ સ્વન કરે અને
તેન મળ-૩ સપામગીનુ કામ વિશેષનો પસિદાર-૨૨૩
મદનના કર મચેનો અન્યથ મળકો નિર્દેશ-૨૨૧ અવકાશ
અથ અને રૂપીક વિચારનુ-૨૨૧ સપામગી સત્ત્વચર્ચા
ગળ તપી-૨૨૩

૧૬ અગ્ર અને સમ

૨૨૬-૨૩૪

સમાનુ પ્રેમ તર સમ -૨૨૬ અગ્ર અને તેના
રિપિ અર્થો-૨૨૬ અગ્ર અને આગ્રમુ વિચારપદાની એક
મુદિતા-૩૧ સાધન વિશેષ આ એકાગ્રની પ્રેમ પરમ્પર
દરિ-૨૩૩

જે ન ધર્મ નો આણ

શ્રી જમશેદજીભાઈ ઠેરા સ્મારક પુસ્તકમાળાના
અન્ય પ્રકાશનો

૧ ચાર તીર્થ કર

લેખક પદ્મિ શ્રી મુનશાસલ
જમવાન જામશેર, ગેમિયાજી, જામનાથ અને
ખાલીરાજાજીના જીવન કાલ વિષે પ્રકાશ
રાખ્યા બનેલો સમય

૨ ધૂપસુગંધ

પાંચાંજી લખાઈ શ્રી ધાર લેખક અને રસાયક
૧૮ પાંચોના સમય

૩ પૂજાપગલ

લેખક રતિલાલ શીખચંદ કેશાઈ
જમવાન જામનાથનો અભિનવ અદિત્ય-પ્રયોગ
તેમ જ જમવાન ખાલીરાજા જીવનના એકાંત
પાસ પ્રસન્નિ જામીજી તેમ જ બોલ રસપૂર્ણ
ખર્ચકાખાનો સમય

મૂલ્ય રૂએકડા-દોઢ રૂપિયા

અરોઠાક કાંતિલાલ ઠેરા

૪૮ બેંગલોર રોડ રા.ક, મુંબઈ-૨૧

ગુર્જર ગ્રંથરત્ન કાર્યાલય

બાંધીઆગ જમવાના

પૂવભૂમિકા

[ધર્મ, તત્ત્વજ્ઞાન, સંસ્કૃતિ વગેરેની સામાન્ય સમજૂતી]

[૧] ધર્મ તત્ત્વજ્ઞાન અને સંસ્કૃતિ

જ્ઞાન અને વિદ્યા એ માત્ર જુદા વાચનથી / મળી ના જાય છે એમ નથી. એણે કે વધુ વાંચનું એ રુચિ, શક્તિ અને સમર્થતાનો સમાવેશ છે. પણ, જો તેણે એણે વાંચન જાણ નો વધારો સિદ્ધિ અને લાભ મેળવવો હોય તો તેની અનિવાર્ય શરત એ છે કે, મનને ખુલ્લું રાખવું અને સ્વનિર્માણની સિદ્ધિમાં કોઈ પણ પૂર્વગ્રહેણે કે કોઈ સંસારીને આપે આશ્રય દેવા નહિ. મારો અનુભવ એમ કહે છે કે જ્યાં મારે સૌથી પહેલાં નિર્ભયતાની જરૂર છે. ધર્મના કોઈ પણ ખરો અને હિંમોગી અથવા કોઈ હોય તો તે નિર્ભયતા સાથેની સજ્જી શ્યામ છે. તત્ત્વજ્ઞાન એ સ્વનિર્માણ એક માત્ર છે અને જો તે વિષયનું અધ્યયન કરવા કોઈએ જ્યાં ધર્મ અને તત્ત્વજ્ઞાનનો સમાવેશ રહેતો / છે, એ જાને વસ્તુઓ કોઈ આકાશ નજીવી નથી. મનનાં જ્યાં દારો સ્વયં મારે ખુલ્લાં હોય અને નિર્ભયતા એવી પૂરતીમિત્ત હોય તો ? કોઈ વિચારીએ કે કરીએ તે જુદું / તત્ત્વજ્ઞાન કે ધર્મમાં સમાઈ જાય છે.

અવનમણી મેલ અને નિર્ભયાર્થ દૂર કેવી અને તેને સ્થાને સર્વાંગીનું સ્વચ્છતા તેમ જ શામ તત્ત્વપૂર્ણ જગત્ આપવું, એ જ

कर्मो कर्मसुहितुं कर्हिद्य नञ्जो लो।
देव पि ते मयनपि मय कर्म लो मयोः॥

—४८५५३५—

[૩] ધમત્ત બીજ

ધમત્ત બીજ શું છે અને એનું પ્રારંભિક અર્થ શું છે ?

આપણે સૌ અનુભવ કરીએ છીએ કે આપણામાં નિહિરિય છે નિહિરિય કેવળ અનુભવ કે પદ્મપત્રી મુખી / મણિદિન નથી એ લે ત્રીણમાં ત્રીણા દરિ, ખાત્ર અને મેરેમિયા ગેય / તુએમાં પણ છે નિહિરિયના અમથ / મુખની પાન-અપાન અભિધાયા અનિધાયા રીતે દેવી છે તથા મુખની અભિધાયા છે ત્યાં પ્રતિજ્ઞા વેદના કે મુખથી નવચાલી રવિ તર દેવ છે આ નિહિરિય, મુખની અભિધાયા અને મુખના પ્રતિકારની દેહાભા / ધમત્ત બીજ દેવું છે.

જાઈ તમને કે મોટું પ્રાણી એકલું પેલાય / છાયા દેહે લે છાણી ન હો, અને એવું છવન વિચારી પણ ન કરે એને પેલાય નાનકે મોટા સ્ખાલિય જૂથના આશય હીય વિના અને તથા પાનું ગેા ગેને એ પેલાય જૂથના ગીત એવા આજે મુખને અનુભવ કરે છે એવી / ગીત વખત આજે પેલાય જૂથની બીજ અભિધાયા પેલાયી મનથી ન આપીત પણ એ મુખના અનુભવ કરે છે ગાળી બાજા અને કંઈક ચામું / તુએમાં આપણે નિરીક્ષણ કરવાય એજે આવી વસ્તુઓનું વિચારણા કરવા હતું છે આ હી દેવું પદમાં તરીકે કિત્તવાર સામાન્ય નિરીક્ષણ પણ પસંદો અને પદમાં ગેય પ્રત્યક્ષ ઉપરથી તરફ કરે છે કે પાદ મથા, કાચા વતે પસંદો કેવળ પાનાના સનાના મારે / તરીકે ન કે પાનાના તનિય જૂથ ઉપરના સકલને સમય પણ એવું નિચાલુ કે પા મારે કેવળ દર સંદેશના પ્રવન કરે છે અને પાનાના જૂથના આશય સમયે કેવી રીતે પસંદ કરે છે જાકે વાતરના નવચાલ પાટી જાકે અને પાની ગેા એ કે કેવળ એવી મા / તરીકે પણ આ જૂથના નાનકેમાં નાથ વાતર એને નવચાલના કેવળ પ્રવન કરે છે એ જ રીતે પાદ

[૩] પદ્મવર્તી

પદ્મવર્તી શું છે અને એનું પ્રારંભિક સ્વરૂપ શું છે ?

આપણે એ અનુમાન કરીએ છીએ કે આપણામાં ઈતિહાસ છે ઈતિહાસ કેવળ મનુષ્ય કે પશુ-પક્ષી સુધી / મર્યાદિત નથી એ એ ક્રીડામાં ક્રીડા કરે પાત્ર અને બેઝેરિયા તેમ / તુએમાં પણ છે ઈતિહાસના ગતિમા / મુખની ગતિ-અવગત અભિવ્યક્ત અનિવાર્ય રીત રહેલી છે ત્યાં મુખની અભિવ્યક્ત છે ત્યાં પ્રતિબિંબ વેદના કે મુખની ભવ્યતા રૂપિત તરે હોય છે આ ઈતિહાસ, મુખની અભિવ્યક્ત અને મુખના પ્રતિબિંબની દૃષ્ટિમાં / પદ્મવર્તી / રહેલું છે.

તેથી તમને કેમોકી પ્રાપ્તિ એકવચ્ચ પેનામાં / છત્રવાદ્યો છે છત્રી ન હોય, અને એકું છત્રન વિનાથી પણ ન હોય એને પાતાના નામ-મેટા સમગ્રીય ભૂષણ આશરે હીંચ વિન્ય એ નથી પણ તેની રીતે એ પેનાના ભૂષણ નીત એવે આશરે મુખને અનુમાન કરે છે એવી / રીતે વચન આપે, પેનાના ભૂષણની બીજી વ્યક્તિએ પેનાથી ભલ્લી મારે આપીને પણ એ મુખના અનુમાન કરે છે હાં, ભવ્ય અને ક્ષિપ્ર / ત્ય મુ અનુમાન આપીને નિરીક્ષણ કરવાય-એએ ભાવી સ્વચ્છિન્નિનું વિચારથી વચન હતું છે આ હીંચે-વદમા નહીં કિન્તુનાર સામ્યન નિરીક્ષી. પણ પહેલેએ અન વદમા તેમાં પ્રત્યક્ષે ઉપરથી તર્ક હોય છે કે પાત્ર મન્ય કાચા વજેરે પદ્મીએ કેવળ પાતાના સત્તાના મારે / નહીં પણ પાતાના તનિત ભૂષ ઉપરના સહન સમર્થ પણ એનું નિચયન કરવા મારે તેમ છત્ર-સહસરના પ્રવળ કરે છે એના પાતાના ભૂષણ આશરે મન્ય તેવી રીતે પસંદ કરે છે ! તેથી પાત્રના ભવ્યતા પડી જઈએ, અને પડી તેથીએ કે કેવળ અપી મા / નહીં પણ આ ભૂષણના નામ-મેટામાં નમાં વદમા એના ભવ્યતાના તેવા પ્રવળ કરે છે ! એ / રીતે પદ્મ-

(1994, 1995)

100-0-0-0-0-0

[illegible]

સેનુ જન્મુ પશુ રાજા પોતાની મા વરે ન તરી તલ નીમ
પાંચરખો વરે પશુ પોતાને જન્મવવા માટે સેનુ તારી રહે છે। જુ
પરીએમાં રેજાને જાતી મરેશો જા નનાવ જામ છે જુ પશ્ચિમી બને
ધાર સામાન્ય નેનો ક પશુ એમાં સુકમ રહે એક જાન ઇચ્છેનું છે

એ સુવ એ છે કે રાજા પ્રશ્નની નિશ્ચિતિયા એક દરમ
જાનથી તરી રાજા સુકમિ બને નિશ્ચિતિયાની વૃદ્ધિ તારે ન જાન છે
કે બધારે પ્રશ્ન પોતાના નાન-મોટા જુલમાં સ્થિતિ એવી માત્ર મારે
બને એને માત્ર કરે નિશ્ચિતિયાની સાથે જાનિયામ રીતે સુકમિ
જા પોતાની જાનિયા જુલની માત્ર મેવાની જાનવામાં ન પર્મનું જો
સમાયેનું છે સમુદાયમાં સ્થા વમર તેમ / એવી માત્ર લીધ વા
કરનારી પ્રશ્નની દરમની ઇચ્છ સુકમ થાત છે પર્મની જુલિ
સમા ન ન રહે જા રાજાને એમાં એ વાનમાં જાન સમા તરી
સેનુ કે પર્મનું જીત જાપણી નિશ્ચિતિયામાં છે બને એ દરમ
નિશ્ચિતિયા પ્રશ્નિયામાં પ્રશ્નિયા સિતિયા પશુ મેવાનું છે એ
પરી એ જાનન કે જાનના જાનવા ન કેમ ન રીત

દરમ તેમ મુકેમજ સુકમવા ન તરી જાતી / એવી પશુ બને
વેલ તેમ કોર સુકમવામાં પશુએમાં પશુ એવામાં જાને છે।
એ જાન પોતાનામાં જુલ સ્થિતિ રહે છે બને કારે છે જાને જાને
જાને જાનુરિકા સમાર ખાનિ છે જાને પૂર તમેપર્મિત જ
પિતિના જાનવાનિમાં પશુ જા જામુરિકા સિતિ જાનવા એવા
જાને છે બધારે પ્રશ્નન કામને જાનની ન/તરી જાનવામાં કે
તારે, જાન બધારે જાનને જાનની સમા એવાન છે તારે પશુ, ન
સમુદાયિક તિતિ એકસાથી જાન: એવામાં જાને છે એ જા
તેર જાને છે કે દરમનિશ્ચિતિયા જાનુક જુલિકા મુપી સમુદાયિક તિ
એવી જોજાની તરી રેજી, કે તેવી પિતિના સુરિકા જાન
જાનનીમાં છે જાપણે જાનવાસતી કે જાનવટ જોનવામાં સમુદાયિક

મળ્યા આવે છે અને તે જ તે તે પર્મપત્રો દેવ છે હવે તેનું રહ્યું
 કે પર્મનો આ મા એ શું છે? આત્મા એટલે ચેતના કે છવન
 સ્વ, પ્રેમ, નિસ્વાર્થપણ, કષ્ટરતા અને વિવેક વિનય આદિ સદગુણો
 તે પર્મનો આ મા છે એક જાણે અનેક અને સુધા સુધા હોય પણ
 આત્મા સરત્ર એક / હોય છે એક જ આત્મા અનેક દેહો દ્વારા
 વ્યક્ત થાય છે, અથવા એમ કહીએ કે એક / આત્મા અનેક દેહોમાં
 છવન પેસે છે છવન વધાવે છે

[અર્થ ના ૧ ૪ ૧૨૨]

* * *

ધમ એટલે સત્ત્વ તાસાવેલી અને વિવેકી સમસાવ, તેમ /
 એ એ તત્ત્વોની હેમસ્ટી નીચે મળતો છવનસ્વરુપ આ જ પર્મ
 પારમાર્થિક છે બીજા ૭ વિધિનિષેધો સિવાયકે ઉપાસનાના પ્રકારો
 વગેરે ધમની કાદિમા ગણાય છે તે નથી / વ્યવહારિક ધર્મો છે
 અને તે ત્યાં સત્ત્વી જન તેટલે / જાણે વધારા ધમના તામને પાત્ર
 છે બધાં સત્ત્વી અને તેટલે જાણે તે હજી પારમાર્થિક ધમ સાથે
 અમેર સમય પરાવતા હોય છે પરમાર્થિક ધમ એ છવનની
 મૂલ્યવત તેમ જ અદ્વય વસ્તુ છે તેનો અનુભવ કે સાક્ષાત્કાર તે
 ધાર્મિક વ્યક્તિને / હોય છે બધારે વ્યવહારિક ધમ હવે હોઈ
 પરમ્યેષ છે પારમાર્થિક ધમનો સમય ન હોય તે જાણે તેટલા
 જૂઠા અને જુલુસ મા નથી / ધર્મો વસ્તુના પર્મોભવન છે

[અર્થ ના ૧ ૧ ૧૮]

*

ધર્મનાં બે ગુણો છે પહેલું તાત્વિક ગેમાં સામ્યતા
 કાદિનો મતભેદ નથી તે સદગુણપ્રમક બીજું વ્યવહારિક ગેમાં
 અન્યત્રના અભેદો અનિવાર્ય છે તે આગમપરિવિષય એવે તાત્વિક
 અને વ્યવહારિક ધમ વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટપણે સમજે છે એવો

પ્રત્યે નથી કરતું, પણ તે પોતપોતાના નાનામોટા જૂથ, જા ૬ વર્ગ
માટે કાર્ક ને કાર્ક કરે જ છે આ એની એક રીતે ધર્મશક્તિ થઈ
જયુ આ ધર્મશક્તિના જૂથમાં જાનિયત પરપરાથી આત્મે જાવતે એક
૩૬ સસાર દોષ છે એની સાથે એમાં સમજાયુ કે વિરેન્નુ તત્વ
વિશ્વનું નથી હોતું એની સમજતા પણ નથી હોતી, તેથી એ ધર્મશક્તિને
ધર્મશક્તિની રાહિયાં ચૂકી ન સમજ.

મનુષ્યપ્રાણી જ એવું છે ૭માં ધર્મશક્તિમાં બીજો સ્વભૂ રીતે
પોષેલાં છે એવા બીજોમાં એની જ્ઞાન અને નિત્યાસપ્તિ સહજ
રક્તિ અને સાચા-તસાનો વિરેક કરવાની શક્તિ, તેમ જ ખેવને સિદ્ધ
કમ્પાનો પુરુષાર્થ આ મુખ્ય છે મનુષ્ય ૭૯મું જૂથકાળનું સમયનું જન્ય
કાર્ક પ્રાણીમાં નથી એના ૭૯મો જૂથકાળનો વારસો સાચવવાની અને
જાતથી પેઢીઓને એ વારસો વધારા સાથે આપવાની કળા પણ કાર્કમાં
નથી તે એકવાર કાર્ક પણ કરવાનો સહજ કરે તે તે તે સાથે જ
છે અને પોતાના નિશ્ચયોને પણ જૂથ ભક્ષ્યમાં, જાસે અને મુધારે છે
એના પુરુષાર્થની તે કાર્ક સીમા ૮ નથી તે અનેક નવાંનવાં ક્ષેત્રોને
એકે અને એકે છે મનુષ્ય નવની આ રક્તિ તે ૮ તેની ધર્મશક્તિ છે

પરંતુ મનુષ્યજાતિમાં જાતવારે ધર્મશક્તિના વિકાસની ૭ મુખિકા
ત્યાર છે તે એકએક સિદ્ધ થઈ નથી જાનો સાક્ષી રતિદાસ છે
એકાદ કાર્ક નામના વિદાને ધર્મવિકાસની મુખિકાઓનો નિર્દેશ દૂકમાં
આ રીતે કર્યો છે We look out before we look in
and we look in before we look up એ જ્ઞાનસરકર
મુન એવું કુળરાણી આ રીતે કર્યું છે "પ્રથમ બહિર્દષ્ટિ જાતી
જાતારદષ્ટિ અને ઉત્તરે હિમશક્તિ પ્રથમ કષિતનું દશન જાતી સદ્ધિમાં
થાય, જાતી જાતજાતમાં (કર્મજનુ જ્ઞાન વચેરમાં) થાય અને
ઉત્તરે ઉમજી એકતામાં થાય" એન પરિભાષામાં એને બહિર્દષ્ટિમાં,
જાતારદષ્ટિમાં અને પાશ્વરજાતી જાતજાત કરી રાખ્યા.

તાત્ત્વિક અને વ્યવહારિક ધર્મના સમય સિને વિચારી અને કે દુઃખમાં તાત્ત્વિક અને વ્યવહારિક ધર્મના એક જ પુષ્કળતા તેમ જ જગત્પ્રજ્ઞાથી ગાળી નેખોને લાખી છે તેમને વ્યવહારિક ધર્મના મતભેદો ક્ષેત્રવર્ધક તરીકે સ્પર્શી નથી શકતા. જાનો સાર એ વાસ્તવ્ય છે કે એ ધર્મ વિશેની ખરી સમજ સમજ એક છે એક પણ મતભેદ ક્ષેત્ર જન્માવી ન શકે. ખરી સમજ હોવી એ એક જ ક્ષેત્રવર્ધક મતભેદના નિવાસસ્થાનો સમાવે છે જ્યાં સમજનું વાત પ્રવૃત્તિથી મનુષ્યજાતિમાં વિસ્તારી શકાય છે તેથી એવી સમજ મેળવવી કે જાણવી એ હક છે.

શુદ્ધ જીવિ અને શુદ્ધ નિત્ય નિર્વિચારણથી ધર્મ છે જ્યારે જ્યાં વ્યવહારોના ધર્માંધર્મપ્રભુમાં મતભેદો છે તેથી જ્યાં જ્યાં જ્યાં છે વ્યવહારો નિષ્કે છે રીઝરિવજનોની ધર્મતા કે વ્યવહારોની ક્ષેત્રો એ તાત્ત્વિક ધર્મ જ હોઈ શકે.

[અર્થાત્ થા : ૧ : ૧ : ૧૫-૧૬]

[૦] પર્યવશિ અને તેનું કાર્યકારણ

કાર્યકારણનો જર્મ છે શુદ્ધીકરણ તેમ જ વિસ્તારીકરણ ધર્મદર્શિ જમ મ શુદ્ધ થાય અને શુદ્ધ કથન તેમ જ તેને વિસ્તાર થાય જ્યારે થાય વ્યક્તિગત ન શકેલા હોય તેમ જ એમ સામુદાયિક રૂપ નિર્માણ થાય, તેમ તેમ હોય કાર્યકારણ થાય છે એમ સમજાવું નેહાંએ. એને જ કોઈને તથા બા કહવામાં આવે છે.

નિરુત્તરિયા થા કલ્પનાતિ અને પામદર્શિ એ જાને પ્રવૃત્તિજનક સમય અને સમયારી છે. પર્યવશિ નિત્ય કલ્પનાતિ સદિવાળી નથી અને કલ્પનાતિ હોય તે જ ધર્મદર્શિનું વ્યક્તિગત સમય છે જ્યાં જ્યાં મનુષ્ય અને હવે કલ્પનાતિ વચ્ચેની સ્થિતિ નેખા નેખા છે જગત્પ્રજ્ઞા અને કીર્તિજગત્ જેની જગત્ પ્રવૃત્તિજનકોમાં જાણ્યે એકાંએક જાણે છે તે તે પ્રવૃત્તિ થય પેલાના પદિક કલ્પનાતિ જર્મ જ

પ્રતિ નથી કરતું, પણ તે પોતપોતાના નાનકેટલા જૂથ, દળ કે વન
માટે કાંઈ ને કાંઈ કરે / છે આ એવી એક રીતે ધમરતિ થઈ
જ્યુ આ ધમરતિના મૂળમાં જનિતન પર પડતી આસો આરને એક
૧૬ સસાર દોષ છે એવી સાથે એમાં સમ ત્યુ કે વિવેક તત્ત
વિષયુ નથી દેતુ એવી શક્યતા જ્યુ નથી દોષી, તેથી એ ધર્મજનિ
ધમરતિની ધરિમાં થઈ ન શકાય.

મનુષ્યજીવી / એવુ છે તેમાં ધમરતિનાં બીજાં સ્વપ્ન રીતે
પડેલા છે. એવા બીજામાં એવી યાન અને નિરાશ્વાસિ, સહજ
ચિત્ત અને સ્વાસ્થ્યરસાને વિશેષ કરવાની ચિત્તિ, તેમ / ખેલન સિદ્ધ
કરવાના પુરવાસ આ મુખ્ય છે મનુષ્ય ત્યુ જ્ઞાતજ્ઞાતુ સમસ્તુ જન્ય
કોઈ પ્રજામાં નથી એવા યેત્યા બુદ્ધિજ્ઞાને વાસ્તે સાચાચાની અને
આમથી પરીક્ષાને એ વાસ્તે વધારા સાથે આપવાની કળા જ્યુ ધર્મમાં
નથી તે એવાર કાંઈ પણ કરવાને સહજ કરે તે તે તેને સાથે જ
છે અને પોતાના નિમિષને જ્યુ મૂલ ત્યાના જાસ અને સુધારે છે
એવા પુરવારની તે કોઈ સીધા / નથી તે અને નયનના ક્ષત્રાંત
વેમે અને ખરે છે મનુષ્યજાતી આ ચિત્તિ તે / તેની ધમરતિ છે

૧૨તુ મનુષ્યજનિતા જાત્યારે ધમરતિના વિશાળી કે બુધિતા
ત્યાવ છે તે આંતરિક સિદ્ધ થઈ નથી જાતે. સાક્ષી રનિયસ
જ્ઞાપ ૧: વામના વિદાને ધર્મવિશાળી બુધિત્વને નિર્દેશ દ્વંમાં
આ રીતે કરી છે We look out before we look in
and we look in before we look up છે. આનંદકર
મુન એવુ મુનવાળી આ રીતે ક્યુ છે "પ્રથમ બહિર્દર્શિ, પછી
અન્નર્દર્શિ અને પછે કાપરદર્શિ પ્રથમ થઈ તુ દત્તન જાત્ય સદિમાં
થાય, પછી અન્ન આપવા (કાળજી જાન વધારેમાં) થાય અને
પછે ઉત્તમની કોણમાં થાય એવું પરિણામમાં એને બુધિતામાં,
અન્નપાત્ર અને પરમજ્ઞાની જાત્યારે થઈ શકાય.

મનુષ્યને એ સક્રિયતાથી કેમ ન હોય, પણ તે સ્વૈચ્છિકતાથી જોઈ
 દબાવેલી સુક્રમનાં અર્થોત્તર જાણમાં પ્રવૃત્તિ કરે છે. એવામાં સિદ્ધ
 સ્થાપના, કામ નાક તત્ત્વજ્ઞાન, ગણિત આદિ કલાઓ અને સિદ્ધ
 એવાં એક કાંઈ જાણના વિશાલ ક્ષેત્રો. એવે જગતે જ એક અનિર્ણય
 આજ રીતે થયેલું. ગણિતજ્ઞતાને આજ રીતે એવા પ્રયત્નમાં
 વિશાલ એ ક્ષેત્રોએ કલાઓ અને વિજ્ઞાનોનું મુખ / પર્વદર્શિ
 માનવી જાણી નાખ્યું અને એવી એ થયેલું જાણે છે એને
 સ્મારણ છે

વહેવારે મુક્તિ આપેલ આખો તાર એ માત્ર વહી સોમ
 સ્વૈચ્છિકતા પૂરેલે કાંઈ અને નીચ સમાજીય નૃત્યોએ એક
 સિદ્ધ પણ સુક્રમને હોયે પરંતુ એ જ જાણમાં હવે કિલ્લ પાડે
 અને થયેલું છે સુક્રમ જ રૂપ લીધું. કિલ્લે થયેલી નથી / આજ
 એવાં જાણ અને જાણથી સુક્રમ તેમ જ દેહ જાણના એક સિદ્ધ
 સ્વૈચ્છિકતા કરી કાઢ્યા એવી કલાઓ જાણી. આ જાણ પહેલાં પણ
 કિલ્લમાં જાણી નહોતું. એક જાણે, જે જાણમાં કિલ્લ છે
 જાણમાં જાણી જાણ અને જાણના વહેવાર એક કોઈ
 જાણના કિલ્લોએ એક જાણી અને કોઈ વહેવારના કિલ્લો પર્વદર્શિ
 મરના પર્વદર્શિ વિશાલ

પરંતુ પર્વદર્શિ વિશાલ અને કિલ્લોએ મુખ્ય કાંઈ એક જાણ
 જાણી જાણમાં જાણની કિલ્લોએ એક જાણ જાણ
 અને જાણ આજ સુક્રમમાં કિલ્લોએ એક જાણ, જાણમાં જાણ
 જાણમાં જાણ કોઈ સિદ્ધ સિદ્ધ કિલ્લોએ એક જાણ જેમાં જાણ તત્ત્વ
 જાણીએ કાંઈ, પણ એ કિલ્લોએ પર્વદર્શિ મુખ્યજાણે સમાજ છે. તેથી
 જાણમાં સિદ્ધ સિદ્ધ જાણથી જાણી, જાણના કિલ્લોએ અને જાણ
 આજ પર્વદર્શિ જાણીની માણી કરે છે અને જાણ જાણ તે કાંઈ
 કિલ્લો એક છે જાણમાં જાણ જાણી જાણમાં જાણી વિશાલ છે

તેમાં કિંચિત્ ઉપરાંત ખરબોડિક એવા સંપત્તિના તત્ત્વના માર્ગો
ચોક્કસ છે

પરંતુ આ સંક્રામ ધમદહિ સમાજને આપી રહી હતી તેવામાં
/ એકાએક ધર્મદહિનું વચ્ચું નાઠવાનું દેખાય છે. કાંઈ તપસ્વી થા
કાંઈ સંન્યાસી કે આ જોઈને ચોક્કસ યુગ્મજોગે વાંચાય અને તે પછી
સેનાપુત્રના અને જડુ જડુ તે પરિવાર થા તપાસફળતા તેમ /
મોળ કરતાં વધારે ચર્ચિયાન થો આ કાંઈ ધર્મદહિ કહેવાય નહિ
ધમદહિમાં કામનાનું તત્ત્વ દોષ છે તે એક અપૂરવણું / છે આ
વિચારમંડેલી તુ પ્રધાન તર થયું અને એનો તુ બાપક મન્દો
ઈ સુ પહેલાંના બાપ્તો કે દબાર વર્ષ મેઘા જૂના જુગમાં અકામ
ધમદહિના અનેક અભનાય થના દેખાય છે. ઉપનિષદો એ / ધમ
દહિનું વિચાર્યું કરે છે મે, મોદ બાપિ સંધેનો તે પાયો / એ
દહિમાં છે આ અકામ ધમદહિ એ અભનાય મદહિ થા ધર્મવિનાશની
મોટી મુલિકા છે આમાં મનુષ્ય પ્રથમ સેનાની તને શૂદ્ર કરવાનો
પ્રયત્ન કરે છે અને સમગ્ર તિપ સાથે તાલ્યભક્ષાવ દેગવથ મથે છે
આખા કિરિક અને પસ્તોડિક એવા કાંઈ સ્વૈચ્છિક એકાદી વાંચાને
બાકર છે / નહિ

કુટુંબ અને સમાજના નિષ્કામના સાધી ન સકાય એ વિચાર
મંડેલી એકાન્તવચસ અને અભનાયકાની રૂપિ નજા પાડે છે અને
આની રૂપિ એ / તથે નિષ્કામના દામ થા વાસનાનિરૂપિ દોષ એવી
રીતે એવી પ્રતિષ્ઠા બામે છે. કામજુબાની નિરૂપિ થા મુશીકરણ
સ્થાન મુખ્યપત્રે પ્રતિષ્ઠાવ થા સં છે જાન તથે છત્તન છત્તુ એ
એક થાપ કે સાપ દામ તેવી અભારૂપિ સમાજના પ્રવર્તે છે. આવે
વખતે જગા અકામ ધમદહિનું સરકરણ થાય છે ઉચિતત્ત્વ યોગ્ય
કરે છે કે આખુ ત્વન આપણુ ત્વા કૈન-મંથી ભરેપું છે તેવી અંધાં
ત્વો ત્વા મોળ પછી મોલીઓ તે છે / અનુભવ એકાંઈ જુલન

મનુષ્ય ક્ષેત્રના સજિવિયાની કેમ ન હોય, પણ તે સ્વૂચારમાં અર્જવ
સ્વભાવની સુખમાં અર્જવ ભાવમાં પ્રવર્તિ કરે છે. ક્ષેત્રમાં સિદ્ધ
સ્વપ્રજ્ઞ, કામ્ય, નિવૃત્તિ વત્તવાન, સચ્ચિદાનંદિ કળાઓ અને સિદ્ધ
ઓનો એક ક્ષેત્રે અદ્ભુત વિશાસ થયેગો. એવે વખતે / એક અનિર્ણય
ભાવના રીતે ધમદહિ, માણસજનનને ખાંછે છે એટલા પ્રયત્નમાં
વિસ્તી એ યોગિસે કળાઓ અને વિશાસોત્તુ ધૂમ ન ધર્મદહિના
અભાવી નહીં નાખ્યું અને એની એ ધમદહિ બાજે તે એનો
સ્વારાગ્ય છે.

અધોવાદે પ્રવૃત્તિને બાંહેધ બાપો ત્યારે એ માત્ર મુદ્દો સોંપવો
સ્વૂચાર પુરોગે વહેતો અને નીચ સમાપ્તીના અવિચોગે એક
વિનમ્ર પણ સુચરિત્રે હોયે. પરંતુ એ ન અનિર્ણય ઈન્દ્રિય વિસ્તાર કરતો
અને ધમદહિને છોડે / રૂપ વંદિત ઈન્દ્રિયે ધમની નથી / બાહ્ય
ઓને બહાર અને અંતરથી સુધી તેમ ન દેશ કળાનું એક વિદ્ય
સમગ્ર કાચુ કરી રહ્યા એવી ક્ષણે અભાવી આ નધા પહેલું પણ
ઈન્દ્રિયમાં અસ્ફુર્તિ નહું કલ્પન બાપેલું, જે અવેસ્થામાં કલ્પિત છે
અદોષાદર વડી મરણ અને અભાવના વહેમના મોત્ર થયેલ
અદરશ અવિચારોને સાધવાની અને કોઈકે વહેમમુક્ત કરવાની ધર્મદહિ
અદમ્ય પેન નરમાં રિખી.

પરંતુ ધર્મદહિના ચિત્ત અને કોર્પોરેશનની ધુમ્મસ કાચ તે મારે
અદરશીય ૫ પરત્વેના અવલોકની કલ્પવાની એ પેટનાં કલ્પ પુરુષ
અને કલ્પ બાધી સાધવામાં કવિઓની સૌંદર્યદહિ, પાકમ પ્રવેશો
અધોભાવ અને કલ્પ દિવ્ય સજિવ પ્રવેશી સજિવ મેંદા મમજ તત્તો
વંદીએ છાંન્ને, પણ એ કવિઓની ધમદહિ ધુમ્મસજો સમાપ છે. તેથી
ન તેઓ દિવ્ય સજિવ પ્રવેશી પેલાની, પેલાના કુન્દની અને પર
બાધી પરિવર્તી બાળકની અભાવી કરે છે અને નહુ નહુ તે કલ્પ
કલ્પન પ્રવેશ છે. સાધવાની આ સમિતી અદ્ભુતકળામાં રિખો છે.

[૮] એ પદ સંસ્થાઓ મુદ્દસ્થામભીન્દિત અને સંન્યાસભીન્દિત

આપણા દેશમાં મુખ્યપણે બે પ્રકારની ધર્મસંસ્થાઓ ચાલી આવે છે કે તેનાં મૂળ તથામત શુદ્ધ અને નિર્મિલનાત્મ મહાવીરશી પણે જૂનાં છે આખાની એકવા દેશમાં મુદ્દસ્થામભ છે અને બીજાવા દેશમાં સંન્યાસ કે પરિત્યાગ છે પહેલી સંસ્થાનુ યોગજી અને સર્વજન મુખ્યત્વે વૈદિક ગ્રામજી દ્વારા ચલુ છે કે તેમનો ધર્મ બેરસમ સૂત્ર અને ધોત પાઠપાઠાદિ તેમ / એને અનુકૂળ સંસ્થાને અનુકૂળને ચાલતો રહ્યો છે

બીજી સંસ્થા ત્યામાં અને મુખ્યત્વે ગ્રામજીવર એટલે કે શિક્ષિત—ખાસ કરીને કર્મકાંક્ષી ગ્રામજીથી શુદ્ધ—વચ દ્વારા આરંભીવ પામી છે આને તે આપણે ચાર આખખના નામથી એટલા નધા મુપરિચિત છીએ કે હરેક એમ સમજે છે કે ભારતની પ્રભા પહેલાથી / ચાર આખખની સંસ્થાની જગત્તક હતી પણ ખરી રીતે એવુ નથી મુદ્દસ્થામભીન્દિત અને સંન્યાસામભીન્દિત એવી બન્ને સંસ્થાઓના પરંપરાના સમય તથા આચાર-વિચારેની આપમેમંથી આ ચાર આખખની સંસ્થાનો વિચાર અને આચાર સ્થિર થયો છે

એવા મુદ્દસ્થામભીન્દિત સંન્યાને છવનુ મુખ્ય બચ માનવા હતા ત્યે સંન્યાસનો કેવળ વિરોધ / તરી અનાદર મુખ્યાં કરવા કદા બીજી ગાજી સંન્યાસોન્નિત સંસ્થાના પ્લાજીવી સંન્યાસ ઉપર એટલે નધા ભાર આપતા હતા કે ત્યે એ સમાજનુ છવન સર્વજન દોષ ગ્રામજી વેદ અને વેદાંગિ કર્મકાંક્ષિને આપારે છવન જાનિ કરતા રહ્યા કે મુદ્દસ્થામભીન્દિત દ્વારા મુદ્દસ્થામભ / સજ રિત છે તેથી તેઓ મુદ્દસ્થામભી પ્રધાનતા, મુસુવત્ત તેમ જ સર્વોપયોગિતા ઉપર ભાર દેતા ગામ્યા એને માટે વેદાંગિ કમ કાંક્ષિને છવનમાય સીધી રીતે ઉપાદે ન હતો અને એવા નિશ્ચરુચિ અને ધર્મરુચિ પરાવના હતા એમજે પદછવનનાં બીજા દાર

નરવે એના સ્વીકાર નહીં કરવામાં / છવન સુખી અને વિશિષ્ટ થઈ શકે છે

[સ્તોત્રિ ૧ ૧, ૨ ૧૩]

[૧] ધર્મ અને વિચાર

ધર્મના પિતા, એટલે મિત્ર અને એની પ્રજા, એ જલુ વિચાર ન છે. વિચાર ન હોય તેમાં ધર્મની ઉત્પત્તિ ન જ સમજે. ધર્મના છવન અને પ્રસરણ સાથે વિચાર હોય જ છે. ધર્મ વિચાર ન પ્રસારે અને ન પોતે તે પોતાનો આત્મા જ પ્રમાણે છે તેવી ધર્મ નિતે વિચારણા કે પરીક્ષાની પણ પરીક્ષાઓ સાથે તે પરિણામે એ લાભદાયક / છે.

[સ્તોત્રિ ૧ ૫ ૪૦]

[૧૨] ધર્મ અને સંસ્કૃતિ વચ્ચે એક

ધર્મના સાથે જઈ છે આધ્યાત્મિક ઉત્થાપ કે નેપા દ્વારા બાંધેલ મહિમુજ્જ્વલનો. ત્યાં કરીને-વાસનાઓના પાસથી મુખ્ય મળીને-શુદ્ધ મિશ્રણ કે આ મતલબ તરફ આજ્ઞા કરે છે. આત્મ નામ / વચાવ ધર્મ તે જાણે. ધર્મ સામેલના છવનમાં પ્રવેશ થયે હોય તે એનાં જાણ સાધે. પણ—સાથે પછી એ એક વા જીતી રૂપમાં અનેક પ્રકારના કેમ ન હોય—ધર્મ જ કદી છાત્ર. પરંતુ તે વાસનાઓના પાસથી મુક્તિ ન મળે જાણ મુક્તિ મારે. પ્રજા પણ ન જાણ, તે જાણ સાધે. જો તેનાં હોય તેપણ એ ધર્મની પ્રેરણા કદી ન જાણી શકે, જોકે એ જર્ણવ સાધે. અધર્મ / જીતી જાય છે સારાં જો કે ધર્મના મુખ્ય સંગમ સાથે, અધિયા, અપરિચિત્ત તેવા આધ્યાત્મિક સદ્ગુણો સાથે છે સાચી રીતે તે ધર્મ પ્રાપ્ત જાણ વસ્તુ નથી, જતાં એ જાણ છવન અને અસંધાર દ્વારા જ બાંધેલ થાય છે. ધર્મને જો આત્મા કદીએ તે જાણ છવન અને અધ્યા સામાજિક વ્યવહારને દેહ કરે. તેથી

નક્ષત્રે એના સ્થિતિ નથી કરવામાં / છતાં સુખી અને નિશ્ચિત
મર્થ થો છે

[અભિ ૫ ૧ ૧૩]

[૧] ધમ અને વિચાર

ધમના વિના, એના મિત્ર અને એની પ્રજા, એ બધું વિચાર
/ છે વિચાર ન હોય તેમાં ધર્મની ઉપત્તિ ન / સમજે. ધર્મના
છતાં અને પ્રસરણ સાથે વિચાર હોય / છે. ૭ ધમ વિચાર ન
પ્રસારે અને ન પોતે તે પેલાનો આત્મા ન ગુમાવે છે તેથી ધમ
સિંને વિચારણા કે પરીક્ષણી પણ પરીક્ષણો સાથે છે પરિણામે એ
લાભદાયક ન છે

[અભિ સાં ૧ ૪ ૪૬]

[૧૧] ધમ અને સંસ્કૃતિ વચ્ચે ભેદ

ધર્મના સાથે જર્મ છે આધ્યાત્મિક ઉત્કર્ષ કે એ દ્વારા
બળિત મરિમુષ્મત્યનો ત્યાગ કરીને-વાસનાઓના પાશથી મુક્ત
જાતિ-મુક્ત મિશ્રણ કે આત્મવ્યવસ્થા તરફ આસક્તિ થાય છે. આત્મ
ન્યાય / સ્વચ્છ ધર્મ નો આપે ધમ સામેસાથ છતાંમાં પ્રગટ
થાયે હોય તે એમાં નાજ સાધનો પણ—જામે પછી એ એક વા
ની ન રૂપમાં જોઈ પ્રકારનાં કેમ ન હોય—ધમ ન કદી સકાર
પરંતુ તે વાસનાઓના પાશથી મુક્તિ ન મળે જમણ મુક્તિ મળે
પ્રત્યક્ષ પણ ન થાય તે નાજ સાધનો મળે તેમાં હોય તેમજ એ
ધર્મની મર્યાદા કદી ન જાણી શકે. જોકે એ મધ્યમ સાધનો
અધમ / જાતી તથા છે સારાંશ એ કે ધર્મના મુખ્ય સત્ત્વ સત્ત્વ,
અરિસા અપરિશિષ્ટ એ આધ્યાત્મિક સાધકો સાથે છે સત્ત્વ
રીતે તે ધર્મ માર્ગ નાજ વધુ નથી, જ્યાં એ નાજ છતાં અને
અસ્થાય દ્વારા / બળત સાથે છે ધર્મને તે આત્મા કદીએ તે
નાજ છતાં અને નવા સામાજિક અસ્થાયને દેહ કદેચા નોઈએ.

ખરી રીતે ધર્મ અને સસૂનિ વચ્ચે કંઈ જાતર નથી હેતુ
 નેહિએ ? બ્રહ્મા કે ? સમાજ સસૂન સજ્જાતાં હેતુ એ એ
 ધર્મસિદ્ધિ હેતુ તે પછી જ નવીનજ્ઞાનાં અને સસૂનિમાં દેર છે !
 જામ ખરી રીતે માનવ-સસૂનિનો અર્થ ધારિત કે નહીં
 સપત શ્રવન-અસદ્ધાર ન જાય છે પણ સામાન્ય જનમાં સ હિતો
 જાયે અથવા કરવામાં નથી જાતરે. સૌથી સસૂનિનો અર્થ
 માનવીએ કરેલી વિવિધ ક્રિયાઓ સુદી સુદી શેષિ અને સુદી સુદી
 વિચારો કરે છે પરંતુ જા ક્રિયાઓ, જા શેષિ અને જા વિચારો
 કોઈમાં માનવસમજના ક્રિયાશુદ્ધિ શરિષી કે શરિષી ન અપાવે
 છે એવું કંઈ નિયમ નથી આપ્યું દત્તિદાસને આપરે એ નસૂનિ
 છાત્રે કે અનેક ક્રિયાઓ અનેક શેષિ અને અનેક વિચારોની
 જગ્યા હોય ત્યાં સોઝાસપાસને કંઈ છુદ્ડ કરેલ હેતુ છે એવું નથી અને
 કર્યા જા વસ્તુઓ સમાજમાં જાયે છે અને સમાજ પણ એમનું કલ્પ-
 પૂરક સ્થાવર કરે છે જા રીતે આપ્યું નેહિએ છાત્રે અને
 અસદ્ધારમાં પણ અનુભવે છે છાત્રે, કે ને વસ્તુ માનવીની કુદ્ધિ
 જાને એના એકાદ અપાવે દારા સર્જાય છે, અને માનવસમજને
 નૂતની શુદ્ધિ કરાવે નથી શુદ્ધિમાં દેરી નામ છે એ સસૂનિની
 પ્રદિમાં જાયે છે એની સાથે મુદ્ધ ધર્મનો કંઈ અનિયમ સજાય
 હેતુ, એવું કંઈ નિયમ નથી એટલા માટે જ સસૂન કહેવાતી અને
 માનવી અનિયમો પણ અનેક રીતે ધર્મસિદ્ધિને વેદમાં જાયે છે.

[અભિપ્રાય ૧૧૧]

[૧૧] ધર્મ અને નીતિ વચ્ચે ફેર

જા નામ કે ? કાલ્ય સાત કે સ્વાર્થપૂરક હેતુ છે તે નીતિ,
 અને ? કર્તવ્ય સાત કે સ્વાર્થપૂરક નીતિ પણ મુદ્ધ કર્તવ્ય જાતર
 જા હેતુ છે અને ને કર્તવ્ય માત્ર યોગ્યતા ઉપર જ અવધાનિત હેતુ છે
 તે ધર્મ નીતિ અને ધર્મ વચ્ચેના જા તફાવત કંઈ નાનેરવેલે

પ્રશ્ન ન જવું હોય છતાં માણસ પોતાને નીચાથી મોટે અને છે અને તેમ માણસ જાન કરે છે. એમાં નીચા હોય તે તે નીચાથી હોય છે અને તેથી તે માણસને મેદાઈની જ ખ્યાલ પૂરો પડે છે એવી નીચા એ મેદાઈને મારે જ હોય છે સાચા દુષ્ટની કંઈ ન હોયથી અને કુલેની જાનવલાતુ તેમ જ પેલાની ચામચી જાન ન હોયથી પણ ખંડ પોમો માણસ પોતાની જાણ જાણી રાખે જ નથી, પણ તે જાણ રાખે છે.

પ્રશ્નમાં હવે સ્વર્ગી હોયથી તેમાં નથી પણ એક માણસની મીસા અને નથી જ માણસને સડી મેદાઈ દેવા હોય છે. પણ ખંડ એમ નથી હોય તેમાં હવે સ્વર્ગી માણસની હોયથી તે એક — અને તે પણ પોતાની — માણસને સ્વર્ગ સ્વર્ગ માની મીસા માણસ એક — માણસ તરફ જાય જ નથી જાય, અને વિશેષ માણસને સડી મેદાઈ કે સમગ્ર મેદાઈ દેવા માણસ જ નથી જાય.

પ્રશ્નમાં પોતાની હોયથી અને નીચાથી કુલે મીસા મુખ્ય હોય છે જ્યારે પણ ખંડ તેથી મીસા છે પણ ખંડે માણસ મીસાથી કુલે કરતાં હોય પણ એમાં તેમ જ માણસ કરે છે અને પોતાની હોય કરતાં કુલે જ જ્યારે તેમ તેમ જ માણસ કરે છે માણસ તે એવી નીચા પોતાની હોય માણસ જ નથી.

પ્રશ્નમાં કે પ્રશ્નમાં માણસ પ્રશ્ન પોતાની જાણ જ અને પોતાની જાણમાં / જાણે છે. તેથી તેને જાણ અને જાણ કરતાં પ્રશ્ન કરે / એમાં જાણ જાણે છે, તેની જાણ જાણે છે, જ્યારે પણ ખંડે માણસને પ્રશ્ન મીસામાં કે મીસામાં માણસની માણસ હોય છે એમાં તે જાણ કરતાં પ્રશ્ન પોતાને જાણ માણસ અને ખંડ જાણ / ન હોય તેમ, નથી જાણે જાણ જાણે કે નથી જાણે. એને જાણ કુલે જાણ / નથી અને જાણે તેને જાણ જાણ ન કરાવે મારે નહિ.

પમમાં ચારિત્ર ઉપર જ પચડીનું પિરજ દોષાઓ તેમાં જાનિ,
સિંગ, ઉપર મેળ મિલો, જાણ અને જીજી તેવી નવરત્ની વસ્તુઓને
આન / નથી, જ્યારે પચમાં એ / જાત વસ્તુઓને રચાત દોષ
છે. અને એવી મુખ્યતામાં ચારિત્ર દર્શાઈ જાય છે ખરીવાર તે
સેવામાં જે પ્રવિણ ન હોય એવી જાનિ, એવું સિંગ, એવી ઉપર
કે એવું રેણ કે ચિદ્રજામાં જે ખામું ચારિત્ર દોષ તેજમ પચમાં
પૌંચ ખામુંસ તેન લક્ષમાં મેળે / નથી અને ખરીવાર તે તેજને
તાજોડી જમુ શરે છે

પમમાં સિપ એ એક / ચોસ છે તેમાં જી ન રાઈ નાન
દિશા ન દોરાયી જામડોરે જેવી જમુ / નથી દાંડી અને દોષ
છે તે એટલું / કે તેમ પાતાનું પાપ જ માત્ર જામડોરે જામે
છે જ્યારે પચમાં યોજાતિ એવી દોષ છે કે જ્યાં રેણે ત્યાં જામડ
એવી મધ જામે છે અને તેમ જામ યોજાતિનું ત્યાં પાતાનું પાપડી
ફુલે સુધી ઠામું / નથી તન પોત ખાનગું એ / મુલસાળું
જને પાત માલગ દોષ તે / રમેજ કદ જામે છે અને જરી તે
ખી / જરે જામડ અને જા તમા પાતાનું પચ કાતા નિતનાખડું
જમુખર છે

દુકમાં સીમ ત્ય પમ ખામુંસને ચારિત્રમ પચનું જામડ કા
ગેમડી જામડ તરફ જોત છે અને પચ એ પચનું જામડ વધારે
જને વધારે ઉતરો કો છે અને કપારે રેણેય જાતાની તક રાઈ
જામે ત્ય તમા તન જાતાપ જાવ છે પમમાં દુનરી નાનીએવી
તાપડો (ત્ય ત્ય જીનત્ય અને જામડખાલગત્ય જવડોર) જમુ
કમો જાય કે જ્યારે પચમાં પમનિ તામ / અને પમની જાતન
ઉપર જ તાપડો લેખી નીકળે છે જ્યાં જવડ સિંગ પમની રક્ષા
/ નથી રેણડી

પચે લગા છે અને રેણે, જમુ ત્યાં મુલસાળું ત્ય કે કાતા

પ્રેમ ન પણ હોય ખાં માણસ પેતાને બીજાથી મોટે અને જે
 અને તેમ માણસ થત કરે છે. એમાં નમ્રતા હોય તે તે જાણી
 હોય છે અને તેથી તે માણસને મોદાઈને જ ખ્યાલ પૂરો પડે તે
 એની નમ્રતા એ મોદાઈને ખારે જ હોય છે. સાચા છાન્ની એવી
 ન હોવાથી અને મુલોની જનનતત્ત્વ તેમ જ સેનાની પાસતર્ક
 જન ન હોવાથી ૧૧માં પોથી માણસ પેતામાં જુના જુના
 સમયે જ નથી પણ તે જુના હોવા કરે છે.

પરંતુ દષ્ટિ સ્વર્ગી હોવાથી તેમાં જાણી જાણી સ્વે-
 નાજાની ધીસા અને જાણી જ માણસોને સડી તેની સ્વસ્થ
 હોય છે. ૧૧માં એમ નથી હોતુ તેમાં દષ્ટિ સ્વસ્થાસની હોવાથી
 તે એક — અને તે જ સેનાની — માણસને સર્વ સ્વ જાણી મોટ
 માણસ તેમ જાણી તરફ વચ્ચે / નથી જાણી, અને નિરોધી
 માણસોને સડી હોવાની કે સમગ્ર હોવાની સ્વસ્થ પણ નથી જાણી.

પરંતુ પેતાનું હોવાનું અને બીજાઓના મુલુ જાન
 મુલુ હોય છે જ્યારે ૧૧માં તેથી સ્વસ્થ છે ૧૧માં માણસ
 બીજાના મુલુ કરતાં હોય / પણ તેમ તેમ / ગાથા કરે છે
 અને પેતાના હોય કરતાં મુલુ / ૧૧માં તેમ તેમ જ ગાથા કરે
 છે જાણ તે એવી જાણ પેતાના હોય જાણા જ નથી.

પરંતુ ૧૧માં માણસ માણસ પાતાની જાણ જ અને
 પાતાની જાણવાળા જ માણસ છે તેથી તેને જાણ અને જાણ કરતાં
 માણસ તરીકે એવો જાણ જાણ છે તેથી જાણ જાણ છે જાણ
 ૧૧માં માણસ માણસ માણસ પેતામાં કે પુત્રિયાનામાં પેતાની જાણ
 તેમ છે એમ તે જાણ કરતાં માણસ પાતાને જાણ જાણી, અને
 જાણ જાણ / ન હોય તેમ, નથી જાણી જાણ જાણે ૧૧માં
 જાણને એ જાણ જાણ જાણ / નથી અને જાણે તેને જાણ
 જાણ ન જાણે ખરે નરિ.

એ વાતની વિચારણા કરવી પણ યોગ્ય લેખાદી કે સંપ્રદાય તુ વસ્તુ
 કે અને એવી સાથે દરનનો કેવો સંબંધ રહ્યો કે તેમ / એ
 સંપ્રદાયિક સંબંધના પરિણામે દરનમાં કયા ગુણ દોષ જાતી મયા વગેરે

સામાન્ય રીતે જ્યાં એમ / સમજતા અને માનતા આવ્યા છે કે
 દરનનો જથ્થો કે તત્વનો સાક્ષાત્કાર જ્યાં દરનિષ્ઠ પેલપેલાના
 સંપ્રદાયિક દરનને સાક્ષાત્કાર રૂપ / માનતા આવ્યા છે અહીં સવાલ
 એ થાય છે કે સાક્ષાત્કાર એટલે શું / જાનો ત્યાં એક / દેહ
 શરીર કે સાક્ષાત્કાર એનું નામ છે કે તેમાં જમ કે સ દેહને સ્થાન ન
 હોય અને તે તત્વનો સાક્ષાત્કાર થયો હોય એમાં પછી મતભેદ કે
 વિરોધ ન હોય. ને દરનની જાણી સાક્ષાત્કાર મઠ જાણ્યા સૌને
 માન્ય હોય તે જાણે સવાલ એ થાય છે કે અનેક સંપ્રદાયિક
 ભુવં ભુવં દરનમાં એક / તત્વની જાણનમાં જાણ્યા સિન સિન
 મતભેદ કેવા / જન એમાં તેનું સમાધાન થઈ ન શકે એવો પરસ્પર
 વિરોધ કેવા / જ્યાં સહનું સમાધાન કરવાનો જાણ્યો પાસે એક /
 રસ્તો છે કે જાણ્યો દરન સંબંધો હઈ સુધે જથ્થો સમજાવે
 એનો / સાક્ષાત્કારરૂપ જથ્થો કરવામાં આવે છે અને તે જાણ્યા
 સમયથી સંબંધોમાં પણ સંબંધો મળે છે એ જથ્થો ને વ્યાખ્યા છે તે
 મારા અભિપ્રાય પ્રમાણે, એ જાણ્યા દરનને વિરોધ અને જથ્થો
 સિદ્ધિપે માન્ય એવા નીચના જાણ્યામિક પ્રમેયોમાં ન પડી શકે છે—

- (૧) પુનર્જ મ (૨) એનું કારણ (૩) પુન / મને મદ્ય કરનાર
- દેહ કે તત્વ (૪) સાધનવિરોધ દ્વારા પુનર્જ મનાં કરણોનો નાશ.

જ્યાં પ્રમેયોને સાક્ષાત્કારના વિષયો માનવામાં આવે છે તેમાં
 તત્વની જથ્થો કે દરનને કારણ ને કારણ જ્યાં તત્વનો સાક્ષાત્કાર
 થયો હોય, એમ જાણી સહન, કેમ કે જાણના સુધી દેહ પણ જાણ્યામિક
 દરનમાં જ્યાં અને એવા તેમાં તત્વો સંબંધો ન તે મતભેદ પ્રચર
 થયો છે અને ન એમાં દેહને વિરોધ દરનનો છે પણ ઉપર મુખ્ય

તેણે દોષ તો તે એટલું જ છે કે તેમાંથી વિખૂટો પડે એ ધર્મનો અકસ્માતે તેમાં ફરી આપણે પૂરવો. એટલે આપણે ઈર્ષ પશ્વ પંચક દોષને છતાં તેમાં ધર્મનાં વસ્તો સાચવીને જ તે પાંચને અનુસરીને જરિયાને મારે દિશા ન ફરીએ અને સ્વપ્ને મારે અસ્તવ ન બેઠીએ. પશ્વમાં ધર્મનો પ્રાણ રૂઝાણી ખાસ કરતાં એ છે કે દરિ સ્વપ્નથી દોષ સ્વપ્નથી ધર્મનાં વસ્તુઓ દૂરમાં આ પ્રણલે છે —

(૧) જેવે ૭ માનના અને કરતા દોષને તેની પૂરેપૂરી સમજ હોવી તેમજ અને પોતાની સમજ ઉપર એટલો નિશ્ચય હોવો જેથી કે નીચેને સંયોજતાથી સમજાવી શકાય.

(૨) પોતાની માનનાની જગ્યા સમજ અને જગ્યા વિષયની ક્ષેત્રી એ છે કે નીચેને તે સમ નવનાં ૧૨૧ પશ્વ આનેક ૩ કુસે ન બાને અને એ સમજાવી વખતે પશ્વ બેની ખૂબીએની સુધે જ એ ઈર્ષિયાનીએ દેખાય તો તેની પશ્વ વચ્ચે સંયોજે અનુવાન કરતાં જાય.

(૩) જો પોતાની દરિ સમજાવવાની પીરજ તેમ નીચેની દરિ સમજાવવાની પશ્વ લેટી જ જાય તો અને વતરતા દોષો તેમજ અને અસ્તવ તેટલી જાણુએ બાપી સમજ તે નથી જાણુએની કરનામણી અને જાણના તપાસવાની જિવિ પશ્વ હોવી તેમજ એટલું ૧ નરિ, પશ્વ પોતાની જાણુ તમણી કે બુદ્ધિએથી જાણનાં તેને તપ્ત તેના પ્રજાના સંકાર કરતાં વધારે સુખ મનાવે તેમજ.

(૪) ઈર્ષ પશ્વ આપણે સ્વપ્ન દેવ, કાળ કે સંસારથી પરિમિત નથી હોતું, મારે નથી જાણુએ જોવાની અને ફરક જાણુમાં તે ખાસ દેખાય તો તે જાણુએ સમજવા કરવાની જિવિ હોવી તેમજ.

[અર્થ ૧૪ ૧ ૧ ૩૧ ૩૪]

[૧૪] જૈન અને સમજાય

એ વિચાર કરવો જોઈએ કે ૧૪૧ નો જાણુ સુધારવાં બાને છે અને ખરી રીતે મિત્રો જાણુ સુધારે છે. એ જ રીતે

એ વાતની વિચારણા કરવી પણ ચોખ્ખ લેખાઈ છે સપ્રદાય શુ વસ્તુ છે અને એની સાથે દેશનો કેવો સંબંધ રહ્યો છે તેમ / એ સપ્રદાયિક સંબંધના પરિણામે દેશનમાં કયા મુલ્ય યોગ આવી ગયા વગેરે.

સામાન્ય રીતે ન્યાય એમ જ સમજાતા અને માનતા આવ્યા છે કે દેશનો જાણ છે તત્વનો સાક્ષાત્કાર ન્યાય સ્થિતિના પોતપોતાના સાપ્રદાયિક ઈતિહાસ સાક્ષાત્કાર રૂપ / માનતા આવ્યા છે જ્યાં સવાલ એ થાય છે કે સાક્ષાત્કાર એટલે શું ? જાનો ત્યાજ એક / દેશી હો કે સાક્ષાત્કાર એનું નામ છે કે તેમાં જમ કે સ દેવને સ્થાન ન હોય અને ? તત્વનો સાક્ષાત્કાર થયો હોય એમાં પડી જાએ કે વિરોધ ન હોય. જે ઈતિહાસ જાણી સાક્ષાત્કારમાં આવ્યા હોતે માન્ય હાય તે જીતે સવાલ એ થાય છે કે અનેક સપ્રદાયિકતા સુધી સુધી ઈતિહાસ એક જ તત્વની જાળમાં આવ્યા સિન્ન સિન્ન જાએ કેવા ? અને એમાં તેનું સમાધાન થઈ ન શકે એવો પરસ્પર વિરોધ કેવો ? આ સંક્રાંતિ સમીપમાં કરવાનો આવશ્યક પાસે એક જ રસ્તો છે કે જાણે દેશનું સંસ્કૃતિ કેઈ સુધે જાય સમજાએ એનો ? સાક્ષાત્કારમાં જર્મ કરવામાં આવે છે અને ? હાંનું સમસ્યા સંક્રાંતિમાં પણ સમેટો મળે છે એ જાય ને વચ્ચે છે તે, મારા અભિપ્રાય પ્રમાણે એ ન્યાય સ્થિતિને નિર્ધાર અને અસ કિસ્કાપે માન્ય એવા નીચેના આધ્યાત્મિક પ્રયોગમાં / થઈ શકે છે —

(૧) પુન / મ, (૨) એનું કારણ (૩) પુન / મને પ્રયત્ન કરનાર કેઈ તત્વ, (૪) સાધનવિરોધ દ્વારા પુન / મનાં કારણોનો નાશ.

આ પ્રયોગને સાક્ષાત્કારના વિષયો માનવામાં આવે છે કેઈ તાત્કાલીક ક્ષણે કે જાણે કેવારેક ને કેવારેક આ તત્વોનો સાક્ષાત્કાર થયો હો, એમ કહી શકાય તેમ કે અન્યાર સુધી કેઈ પણ આધ્યાત્મિક દેશનમાં આ અને એના તેમાં તત્વો સંબંધમાં ન તે મતભેદ પ્રગટ થયો છે અને ન એમાં કેઈએ વિરોધ દર્શાવ્યો છે. પણ હવે મુખ્યત્વે

હા બાબતમાં પ્રોપોના વિશેષ-વિશેષ રચનાની જાળનામાં તેમ જ
એની વિચિત્રતા વિચારણામાં મર્મન મુખ્ય મુખ્ય ઇતિહાસ રચ્યે, અને
ક્યારેક ક્યારેક તે એક જ ઇતિહાસ અનેક સામયિકો રચ્યે, એટલે
જ્યાં મતભેદ અને વિશેષ સાક્ષ્યોમાં એવામાં જાણે છે કે, એ
એક જ વ્યક્તિ સમયોચિત એમ ક્યારેક ન માની શકે કે ઇર્ષ એ
કે જ્યાં સમયોચિત વિચિત્રતા મતભેદો સાક્ષ્યકારનો વિષય નથી
હોય એ જ્યાં મતભેદો સાક્ષ્યકાર રચે હોય તે એ જ્યાં સમય
દાનમાં કે ઇર્ષ એક સમયોચિત પ્રવચનને વિચિત્રતાની જાળનામાં સાક્ષ્યકાર
કરનાર-જ્યાં સમિતિ કરવાનું કામ નહુ મુતોય છે તેથી, નહુ નહુ
તે, જ્યારે ત્યુનેય મૂળ પ્રોપોના સમયમાં ઇતિહાસ અને
સાક્ષ્યકાર માની લીધા પછી એ પ્રોપોની વિચિત્રતાની જાળનામાં
ઇતિહાસ અને ઇર્ષ કુલે / કર્યે પડે.

જાને પમ છવી છે જ્યાં સપ્રદાયોએ તત્ત્વચિંતનને આશ્રય આપ્યો છે એટલું / નહીં એના વિકાસ અને વિસ્તારને માટે પણ પાલું મુ છે એક રીતે, એ જુદા જુદા સપ્રદાયોના પ્રયત્નોને લીધે જ આસ્વીય તત્ત્વચિંતનનો ધૌરિક પ્રવેશ ચમત્કારસ્પૂર્ણ જની શક્યો છે પણ આખરે જ્યાં ? વિચારવાનું છે તે તો એ છે કે કયે સપ્રદાય પોતાના ? મતબ્બે પર સમજા વિશ્વાસ રાખે છે અને ? મતબ્બેને બીજા વિશેષ સપ્રદાય પ્રત્યે રીતે માનવ તૈયાર નથી, એ મતબ્બે સપ્રદાયિક વિશ્વાસ કે સપ્રદાયિક આચરનાના / વિષયો ભેળા થાય, સાક્ષાત્કારના નહીં આ રીતે સાક્ષાત્કારના સામાન્ય ગ્રંથ સપ્રદાયોની મુખિ કૃત વિચારોના વિશેષ પ્રવાહોમાં વિશાળિત થવાની સાથે / વિશ્વાસ અને પ્રતિવિત્તુ રૂપ ધારણ કરવા લાગે છે

જ્યારે સાક્ષાત્કાર વિશ્વાસનું રૂપ ધારણ કરે છે ત્યારે એ વિશ્વાસને સ્થિર રાખવા માટે તમ / એનું સમર્થન કરવા માટે જ્યાં સપ્રદાયોને કપ્પળો દર્શાવે અને વર્તેના આધાર ભેગા પડે છે જ્યાં સપ્રદાયિક તત્ત્વચિંતન પોતપોતાના વિશ્વાસની પુષ્ટિને માટે કપ્પળોને પૂરેપૂરો આધાર ભેગા રહેવા જ્યાં એમ માનવા તથા કે જામે અને આપણે સપ્રદાય ? કાંઈ માનીએ છીએ એ જુદા કપ્પળા નહીં પણ સાક્ષાત્કાર છે આ રીતે જ્ઞાન ના અર્થમાં કપ્પળોને તેમ જ સ્વયં-આસ્ત્રય કે અર્થસ્ત્રય વર્તેના પણ સમાવેશ થઈ ગયો. એક વાર જ્યાં સપ્રદાયે જ્ઞાન જ્ઞાન એવે કે સાક્ષાત્કારની રજા કરી અને એની રૂપરત્ન કરવા સારુ અનેક નાના મિત્ર નામ રાખ્યાં તેમ / એને વ્યક્ત કરવાની અનેક મનોરમ કપ્પળો કરી, ત્યાં બીજા વાર સપ્રદાયની વાત આપણે વર્ણવાવાની અને જ્ઞાન-મૂલ્યવાવાની તત્ત્વચિંતનની વેલ એટલી તો પરાશિત થઈ થઈ કે એને સપ્રદાય સિવાય બીજો આધાર / ન રહ્યો પરિણામે, પહેલાના પરિણામોની ગેમ, તત્ત્વચિંતનની વેલ પણ કામળ અને સુકુમિત દર્શિવાણી જની થઈ

[૧૪] સમ્યક્દષ્ટિ અને મિથ્યાદષ્ટિ

દષ્ટિ એટલે દેશન દેશનો સામાન્ય અર્થ દેખવું એવો છે. જાનથી એ ૭ મોડે થાય તેને દેખવું કે દેશન એમ કહેવા છે. પરંતુ આ સ્થળે દષ્ટિ કે દેશનો અર્થ નેત્રમાન્ય મોડે એટલે ૮ માર નહીં અર્થ તેને અર્થ થયેલું વિચારણા છે. ઠાઠ પણ દનિવસી થયું જાન, એ જણી અર્થ દષ્ટિ કે દેશનને અનિવિત્ત છે એટલું જ નહિ, પણ મનની મારક વિચારને અનિવિત્ત રાખી દેવ તે તેવું જાન પણ અર્થ દષ્ટિ કે દેશનને અનિવિત્ત છે. સારાંશ એ છે સમ્યક્દષ્ટિ એટલે ઠાઠ પણ જાનને સમ્યક્ મોડે અને મિથ્યા દષ્ટિ એટલે ઠાઠ જાનને મિથ્યા મોડે.

તે પારણ કરવો સામાન્યવસ્થા એવો, જાનેનિવેશી અર્થ દેશનિવેશી કામ કરવું એટલું જ મારક છતાં નહીં, પણ મનની જાન એવનની સુદી સુદી અનિવિત્તોમાં ૭ સુદા અને સુદાના અનેક પ્રકારનાં સવિધો અનુચારાં તે પણ છતાં છે. આવા અર્થાં છતાં પણ પણ અનેક છે એ જાણી પાશ્વરિ દેશનથી જાણના અને છતાંને અજાણનાર દષ્ટિ છે. એ દષ્ટિ સમી તે તેની દેશનથી છતાં જેમ વિચારુ અને તે દષ્ટિ એવી કે અનિવેશી, તે તેની દેશનથી છતાં જેમનાં અનુચારાં જ દેશનુ તેથી એ સ્થિતિ સુદા થાય છે કે સમી દષ્ટિ એટલે શું અને એવી દષ્ટિ એટલે શું.

દેશન સુદો દનિવસમ વસ્તુને લાગુ પડે છે, તે દેશન મનમાન વસ્તુને ૮ લાગુ પડે છે. આ સુદો અર્થ દનિવસમ દેશ ત્યાં તેમ જાણની પાશ્વરિ સુધારણામાં કરવાનું કામ સુદો છે પણ આ સુદો અર્થ અનિવિત્ત કે મનમાન મારક દેશ ત્યાં અર્થના સુધારણામાં કામ કરવું પણ અર્થ છે. સમ્યક્દષ્ટિ અને મિથ્યાદષ્ટિ એ સુદો અર્થ અને એવા જાણી સુદોની પોં દનિવ

વળ વસ્તુને શાસ્ત્ર નથી પડતા. પણ મનોમથક કે જનશિષ્ટિના કાવેને સ્પર્શ કરે છે એટલે તે શબ્દોના ખાતર અથવા તરફ જવાનું કે ચારમાથી પ્રથમ પાસેથી અર્થમાં મુપાડો ફેરવતર કે ગદિ કરવાનું કામ જનુ ૪/ અપર દોર્ષ વિવેક અને પ્રવનસાધ્ય છે.

જનનમાત્રમાં એવનતત્વના અનિતત્વમાં મહા પરાવરી તેમ / એવી મહાને પશ્ચિમે એવન કુપનાં અગાન તેમ / રાત્ર દેશાદિ આતરજેને ચારિત્રના સમ્પદ પુષ્પાથી જોવાની શક્યતાના ચારિત્ર-સક્ષી તત્વમાં મહા પરાવરી તે સમ્પદદિ અથવા આનિતત્વના આવી શક્ય એટલે કે એવનતત્વમાં કે ચારિત્રસક્ષી તત્વમાં મહા ન રાખતી તે મિથ્યાદિ અથવા નાસ્તિકના સમ્પદદિ અત મિથ્યાદિને અનુમે તત્વવિષયક મહા કે અમહા એવો / અથવા વિદ્યસક્રમમાં દિવિન થાય છે વાચક ઉપાસવાની નામના તેમ આચાર્યે સમ્પદદિને અથવા જનાતનાં કષ્ટુ છે કે આખ્યામિક અને ચારિત્રસક્ષી તત્વોમાં મહા સેવરી તે / સમ્પદસક્રમના આપને તેઈએ હોએ કે આ આખ્યામાં કેઈ એક શિક્ષાની નામ આચાર્યવિચારની પ્રવાહીઓનાં ૫૦ / નથી માત્ર તત્વના વાસ્તવિક સ્વરૂપમાં મહા પરાવરાવો / ૫૦ છે.

તત્વમહા એ સમ્પદદિ દોષ તાપજ તે અથવા ઉપરનો નથી ઉપરના અથવા તે તત્વસાક્ષાત્કાર છે તત્વમહા એ તત્વસાક્ષાત્કારનું એક માપન માત્ર છે અથવા એ સાધન દર દોષ ત્યારે / વધારિત પુષ્પાથી તત્વને સાક્ષાત્કાર થાય છે એટલે કે આપક જનનમાત્રમાં એવન તત્વને સમાન આવ જનનુપવ છે અને ચારિત્રસક્ષી તત્વો માત્ર જદાને વિષય ન રહેતા જનનમાં વજાર્થ થાય છે એક મ ધર્મ તથા છે અનુ / નામ તત્વસાક્ષાત્કાર અને એ / સમ્પદદિ સમ્પદને અનિત તથા / એકમાત્ર અથવા

[૧૫] સમ્યક્દષ્ટિ અને ત્રિધાદષ્ટિ

હવે એટલે જ્ઞાન જ્ઞાનો સામ્ય-ન અર્થ દેખવું એવો છે જાણી ? ? એવે વાત તેને દેખવું કે જ્ઞાન જેમ જોવાનું છે પરંતુ આ સ્વયે દષ્ટિ કે જ્ઞાનનો અર્થ નેજાન-નેજા એટલે ૧ માત્ર તબો જાણી તેના અર્થ ખરો વિશાળ છે. ઈર્ષ પશુ દિવિસથી થતુ જ્ઞાન, એ જસુ જાણી દષ્ટિ કે જ્ઞાન-પે અભિપ્રેય છે એજસુ ન ગરિ, પશુ મનની મહા વિના એ આ માને જ્ઞાન જ્ઞાન જોવ તા તેવું જ્ઞાન પશુ જાણી દષ્ટિ કે જ્ઞાન-પે અભિપ્રેય કે જ્ઞાન-પે એ કે સમ્યક્દષ્ટિ એટલે ઈર્ષ પશુ જાણતો સમ્યક્ નેજા અને ત્રિધા દષ્ટિ એટલે દરેક જાણતો ત્રિધા નેજા.

જે પારણ કરવો માણેચ્છવાસ લેવો, જાતેન્દિરેલી તજ્જી, જોન્દિરેલી કામ કરવું એટલું ન માત્ર જ્ઞાન તબો, પશુ મનની અને મેનની સુતી સુતી અભિપ્રેયોના ? સદ્ય અને સદ્ય-ન અર્થ પ્રકારનાં સવેબો અનુભવનાં તે પશુ જ્ઞાન છે જ્ઞાન જ્ઞાન જ્ઞાનનાં પશુ પશુ અનેક છે એ જ્ઞાન પાસનિ દેસવણી જાણતો અને જ્ઞાનને સ્થાવર દષ્ટિ છે એ દષ્ટિ લખી તે તેજા દેસવણુ જ્ઞાન ખેડ વિનયુ અને એ દષ્ટિ ખેડી કે જ્ઞાન-પે તે તેજા દેસવણુ જ્ઞાન ખેડનાં જ્ઞાન ન દેખવું તેથી એ વિચારવું પ્રકાર વાત છે કે જ્ઞાન દષ્ટિ એટલે શું અને ખેડી દષ્ટિ એટલે શું ?

જેવાક જ્ઞાનો દિવિસમ વસુને લાગુ પડે છે તે પ્રકાર મોજમમ વસુને ન લાગુ પડે છે જ્ઞાન જ્ઞાનો અર્થ દિવિસમ જોવ તા તેજા જ્ઞાનની પાસનાં સુધારણા-પર કરવું કામ કરેલું છે પશુ જ્ઞાન જ્ઞાનો અર્થ જાણીન્દિય કે મોજમમ માત્ર જોવ તા જ્ઞાનનાં સુધારણા-પર કામ કરવું જસુ જ્ઞાન છે સમ્યક્દષ્ટિ અને ત્રિધાદષ્ટિ એ જ્ઞાનો અર્થ અને ખેડ જાણી જ્ઞાનો પડે દિવિ-

જૈનધર્મનો પ્રાણ

આશ્રમ અને સમય ૧૧૫૪ વૈવશ્ય અને સામ્યદર્શિ

જાત્યારે > જાત્યાર-વિચાર જૈનધર્મ ને નામે ઝોળખાય છે તે સત્યના ૫૫ નામના સમયમાં—જસ્ય કર્મિ મહારીના સમયમાં—નિમ્ન ધર્મ ને નામે ૧૫ ઝોળખાયે હોય, ૧૫ એ અમલધર્મ ૧૫ કહેવાયે હોય. એમાં ફેર હોય તે એ/એ ન કે એ/એ દૈનિક / અમલધર્મ નથી; અમલધર્મની મીઠ ૧૫ અનેક યાગ્યો, ભૂત-કાળમાં હતી અને જાત્યારે ૧૫ મોઢ વચેરે ફેરવીક યાગ્યો ટરિયા છે. નિમ્નધર્મ વા જૈનધર્મમાં અમલધર્મનાં યાગ્યનાં કાલો હોવા છતાં એમ જાત્યાર-વિચારની ફેરવીક એવી વિવેકતાઓ છે કે એ અમલધર્મની મીઠ યાગ્યોથી સુયે પડે છે. જૈનધર્મનાં અમલ-વિચારની એવી વિવેકતાઓ અમુનાં પહેલાં ધારુ એ છે કે જાત્યારે યાગ્યનામાં ન અમલધર્મની વિવેકતાને છારી રીતે નાણી થઈએ, > એ અમલધર્મથી સુયે પડે છે.

પ્રમોન જાત્યાર સસૂનિનો ૫૫ વિવિધરથી છે એમાં જાત્યાર ધર્મર પાઓના ૨૫ કાલોના છે જાત્યાર મુજબને જાત્યાર જાત્યારી ને ધર્મ ૧૧૫૪ઓ તે—(૧) જાત્યાર (૨) અમલ. જા ને ૧૧૫૪ઓનું પૂર્વપરપૂર્વ તેમ ન એનું સ્થાન વચેરે વિવેકતા પ્રમોને નામુને રાખીને જાત્યાર તે રાખી એવા મુજબની વૈદીક અર્થે કરવામાં અને

એવું પ્રધાન ચિત્ત રહ્યું કે જેથી એ જાહલ્યુરય પોતાની જાતને જાન્યેથી / મેઠ માનવા લાગ્યો અને સમાજમાં પણ મોટે ભાવે એ જ માનવા રિત્ત થઈ ગયે આધારે વચ્ચેની માન્યતા ૧૬ થઈ ગઈ અને કહેવામાં આવ્યું કે સમાજપુરુષ મુખ જાહલ્યુ છે અને જાન્ય વહેંચી એનાં બીજાં જાત છે આથી ઊંચડુ મમજુધર્મ એમ માનતો મનવતો હતો કે સમાજમાં નર્મલ ઓપુરુષો સહમ તેમ / ધર્મપદ્ધતિ એકસરખાં અધિકારી છે / પ્રજાપત્યક યોગ્યતા મેળવે છે તે, વચ કે ચિત્તમેઠ વચ / ૧ પદ્ધતિ અધિકારી જાતી રહી છે

જેથી રીતે આ સામાજિક તેમ જ ધાર્મિક સમાજતાની માન્યતા જાહલ્યુધર્મની માન્યતાથી સાવ વિરુદ્ધ હતી, એ / રીતે જ તેની સાધ્ય વિસ્થાપ માન્યતા પણ પરસ્પર વિરુદ્ધ હતી મમજુધર્મ ધૈર્ય કે પદ્ધતિ કે અમુકને સવચા જેવ માન્યતા નિમજ્જાને જ એક માત્ર ઉપદેશ તરીકે માનવાયતો હતો, જાત એટલા / મોટે એ સાધ્યની મે સાધ્યતા સાધ્ય ઉપક પણ એટલે જ સાર માન્યતા હતો નિમજ્જા વચ્ચે સાધ્યતામાં મુખ્ય અધિકાર છે કેઈ પણ પ્રાણીની કઈ પણ પ્રકારે દિસા ન હતી, એ / નિમજ્જા મુખ્ય સાધ્ય છે જેમાં જાન્ય સર્વ સાધ્યતાનો સમાવેશ થઈ જાય છે સાધ્યમાં રહેલી જા સાધ્યદિ દિસાપ્રમાન વાતચાદિ કમની દૃષ્ટિથી સાવ વિરુદ્ધ છે આ રીતે જાહલ્યુ અને મમજુ વચ્ચે વૈષમ્ય અને સાન્યમૂલક એટલે જાધ્ય વિરોધ છે કે જેથી જાન્ય જાન્ય વચ્ચે જાન્ય ન પડતો સધાની સધાન્ય રહે છે / દાનરો વચના ઇતિવાસમાં જાધ્યેષાવેશ છે જા જાધ્ય વિરોધ જાહલ્યુકાળમાં પણ હતો અને જુદા વચ / મરતીસના સમયમાં તથા એ પછી પણ હતો આ / ચિરતન વિરોધના પ્રવાહને મરતીસકાર પાન્યમે પોતાની વચ્ચેમાં જાન્ય કપો છે વૈષાહલ્યુ પશુનીએ એક સતમાં સાધ્ય વિરોધના નિર્દેશ કપો છે પા તથા સાધ્ય જાન્યસિદ્ધ વિરોધ પ્રવાહના સાધ્યોગ્યો, સાધ્યતાય જેનાં દોનો વચાહલ્યુ આપનાં આપનાં સાધ્યોગ્ય, જાહલ્યુ-મમજુ પણ ઉપદેશ

ધર્મોપદારમાં અન્યથા વલુભોજો આદર ન કરતાં મુલ્યકર્ષન
આધારેજ સામાજિક વ્યવસ્થા કરે છે. એટલા ખરે એની
દૃષ્ટિએ સદ્ગુણી શ્રદ્ધા ધનુ દુર્ગુણી આદરણ્ય વરોચી પણ છે.
અને પાપિક કેવળાં, યોગ્યતાને આધારે દરેક વર્ણનાં પુણ્ય કે અ
સપાન રૂપે ઉચ્ચ પદનાં અધિકારી છે. અમલધર્મનું અનિયમ સાધ્ય
જાણવું ધર્મની કેમ, અમુલ્ય નહીં પણ નિઃશેષ છે. નિઃશેષને
અર્થ છે કે ધૈર્ય અને પરશોદિક અનક પ્રકારનાં નવ લાભોને
ત્યાગ સિદ્ધ કરવાવાળે એવી સ્થિતિ કે તેમાં પૂણ્ય સાધ્ય પ્રવૃત્તિ થાય,
અને તેથી કલ્પવૃક્ષી એટલે યોગ્ય કે વધારે યોગ્ય રહેવા ન સમ્મ
અવસ્થિત ન હોય. અમલધર્મની દૃષ્ટિ પૂણ્ય અમલધર્મની છે કે એમાં
કેવળ પણ પાપી વરોચે કે કદાચ પણ વરોચે જાતુઓને જ નહીં પરંતુ
વરણને તેમ અનિયમ અવસ્થામાં પણ સમાવેશ થાય છે. આથી
કદાચ પણ દેવધર્મી કે કદાચ પણ કદાચે કરવામાં આવશે તમ અમલધર્મ
તેમ જ મેળવવામાં આવશે છે અને વધારાને અધર્મનું કદાચ
માનવમાં આવ્યું છે.

આદર્ય પરંપરા મુજબ જાણ ની અવસ્થાસ દરેક વર્ણ અને
વિશ્વથી છે. વધારે અમલ પરંપરા હવે —સાધ્ય, ધર્મ અને ધર્મની
આધારસ દરેક વર્ણ તેમ જ વિશ્વથી છે. જાણ ના અનેક અર્થોમાંથી
પ્રાચીનને અથ અર્થોમાં આપણ વેળા છે. (૧) સુવિ પ્રાચીન
(૨) અવસ્થાતિ કેમ ધૈર્ય મનો તેમ જ સુખને દારા જે અનેક
પ્રકારની મુનિઓ અને પ્રાર્થનાઓ કરવામાં આવે છે એ જાણ
કદાચ છે એ જ રીતે ધૈર્ય મનોને તેમાં વિનિયોગ કરવામાં
આવે છે તે અવસ્થાતિ કરીને પણ જાણ કદાચમાં આવે છે.
ધૈર્ય મનો અને સુખને પણ કદાચ પુરોધરિતવ્ય અને અવસ્થાતિ
કદાચ પુરોધરિતવ્ય જ અવસ્થાતિ છે. ધૈર્ય મનો દારા કરવામાં
આવી મુનિ-અવસ્થા તેમ જ અવસ્થાતિ કેમની અનિયમિતતાની
સાધ્યસાધ્ય જ પુરોધરિતવ્યનું અવસ્થાતિ તેમ જ કદાચીન ધર્મમાં

મહીન દિ સ્થા મુખ નેવી જઈ ગઈ છે જાદિ સ્થા અને સર્વમૂર્તિયે રહ”
 સિદ્ધાંતનો પૂણ્ણ જાઝલ રાખવાયણી સાંખ્ય ચેત, મોખનિષદ, જ્ઞાનમૂલ,
 સ્થાવન વગેરે ૭ પરપરાઓએ જાઝલ્યુ પરપરાના પ્રાણરૂપ વેદોના
 પ્રામાણ્યનો અને જાઝલ્યુવણુના પુરોહિતવડનો કે ગુરુવડનો જાઝલ્યુવણુ
 વિરોધ ન કર્યો, એ પરપરાઓ કમે કમે જાઝલ્યુવણુના સર્વસમાદક
 ક્ષેત્રમાં એક થા બીજે રૂપે જાણી ગઈ જાણી એટલું, રીત, મોદ વગેરે
 ૭ પરપરાઓએ વેદોના પ્રામાણ્ય અને જાઝલ્યુવણુના ગુરુવડના
 વિરોધનો જાઝલ્યુવણુ જાઝલ્યુ સેઓ એ પરપરાઓ તો એકત્રે
 મારે જાઝલ્યુવણુથી ત્રી / સ્ત્રી છે જ્યાં પણ જોખાં રાખ્યો તેમ /
 નિશ્ચિંતમ ઉપર જાઝલ્યુ પરપરાની લોકસમાદક રહિયો એક કે બી ન
 રૂપે પ્રમાણ તર પાવો છે

સમજ પરપરાના પ્રવર્તકો

મમજ પરપરાના મૂળ પ્રવત કે મેણુ મેણુ હયા તેઓ કયાં કયાં
 અને કયારે જ્યા, એનો વચાવ અને પૂરો રનિદાસ હજી સુધી જાઝલ્યુ
 છે પણ જાપણે ઉપજાવ્ય સાદિયને જાપણે એટલું તો નિશ્ચયજે
 ક્ષી રાખ્યો હાંમે કે નામિયુત સ્થાવન તથા જાદિ વિદ્યાન કપિય
 એ સામધર્મના જૂના અને પ્રજા સમર્થક હવા એટલા મારે /
 એમનો પૂરો રનિદાસ જાપણરક્તન હવા જ્યાં પોરણિક પરપરામણી
 એમનું નામ મુ ન નથી પણ જાઝલ્યુઓનાં પુરાણોમાં સ્થાવનો ઉમેજ
 એ વપરદિપે છે જાણે, પણ જોખાં પૂરેપૂરી પ્રતિપા તો પ્રજા રીત
 પરપરામાં / છે જ્યાં કપિયનો સ્થાવિપે નિર્દેશ તેમ જ્યા-સાદિયમાં
 હવા જ્યાં એમની પૂરેપૂરી પ્રતિપા તો સાંખ્ય પરપરામાં તથા
 સાંખ્યમજક પુરાણ મથોમાં / છે સ્થાવન અને કનિય વગેરે દારા
 ને જાઝલ્યુવણુ સાવનકાની અને એમણી જા મેજ જાદિસાધર્મની
 પ્રતિપા જાણી હતી, એ સાવના અને એધર્મની પોષક અને રાખા-
 મથાખાઓ હતી, તેમાંની પ્રકૃતિ નાથ તથા ઉપર તો પ્રકૃતિ જાપણ ઉપર,

જાણે છે ? એ સાચુ છે કે હવે પ્રજા કરીએ છે પણ સાપત્રેનિય,
વામનાથનો વિરોધ નિર્મૂળ નથી થઈ શક્યો જ્યારે, પ્રજા પ્રત્યે
જાણે છે, બાલક અને બાલક વચ્ચેના વિરોધ નિર્મૂળ થાય છે
છે. અને દરિદ્રતામાં પ્રજાક કાળમાં એવા થયે પણ છે કે જે
જાલસુ અને બાલકની વચ્ચે પ્રત્યે પણ પ્રજાસુ વૈભવને વિરોધ
જોવામાં નથી આવેતો. પરંતુ પાત્રવિનુ જાલસુ-બાલક વચ્ચે
સામ્ય વિરોધ થવાથી પ્રજા બાલકને જાલસુની નથી પણ સ્ત્રી
જાલસુને છે કેટલી બાલકને એવી રીતે રહે છે જ્યાં વિરોધ
પર હોય ત્યાં પર થઈ શકી હોય, પરંતુ હવે જાલસુના કાલસુના
બાલકના જાલસુના વિરોધની પર નથી એ જ પાત્રવિનુ પ્રજા
વાલસુ છે સામ્ય સમયે જાલસુના ન કરતાં નથી
પ્રજાક [- પર પાત્રી થઈ જાણે] એટલે જ બાલકને છે
પાત્રવિનુ પાત્ર અને સામ્યવિનુ પાત્ર વચ્ચે એ જ બાલકને છે
પણ જાલસુ-બાલક સામ્યવિનુ જાલસુ પાત્રવિનુ જાલસુની કાલ-
સુના હવે પ્રજાના પાત્રી છે જાલસુ સામ્યવિનુ કાલસુના જાલસુ
એ નથી કરી શકતા કે જાલસુ અને બાલકના વચ્ચેના વિરોધ
જાલસુ નિર્મૂળ થયું છે જાલસુ વિરોધનું જાલસુ હવે હવે જાલસુ
અને સામ્યની દરિ વચ્ચે રહેવા પૂર થઈને છે જાલસુ છે

બૈનધર્મની પ્રાથ પ્રજાના અને સામ્યના

જાલસુ અને બાલક પર પ્રજા બૈનધર્મની પ્રજાની સામ્ય
બાલકની નથી નથી નથી જાલસુનાં એકને પ્રજાની નીચ
હવે જાલસુના પ્રજાના પાત્રે એવામાં જાણે છે સામ્યની
બાલકના સામ્યવિનુના બાલકના પ્રજાના પ્રજાના પ્રજાના
એ એ એકને પ્રજાના પાત્રે છે કે જેથી થઈ શકે સામ્યના
પ્રજા પ્રજાના સામ્યના પ્રજાના વિનુ ન જાલસુ છે બાલકના

તે વડો ક્રોધે કેવળ મિત્રશુદ્ધિ કે અસમતા [—અન્યાય] ઉપર
વધારે ભાર બાજવી હતી. પણ ગંધાનુ સમાન ખેત સાથે કે સમતા હતી

કે સાબળે સામસિદ્ધિજન્ય અદિસાને સિદ્ધ કરવા ખે
અપરિચિત્ત ઉપર વધારે ભાર બાજ્યો તેમ જ અમાર-ચૂક-મથે કે પતિ-
અન્યાય ત્યાજ ઉપર વધારે ભાર બાજ્યો અને ક્રોધે કે અન્યાય રૂપે
ક્રોધ તેમ જ અપરિચિત્ત ગંધાનુ હોય ત્યાં સુધી પણ અદિસા કે
પૂર્ણ સામ્ય ક્રમસે સિદ્ધ ન થઈ શકે. અન્યાયધર્મની એ જ સાબ
નિયમ નામે વિચારના થઈ જાતાં મુખ્ય મતનો કે નેતિનાય ત્યા
પરનાય / હોય એમ કહે છે.

વીરશામચર્યાએ અપ્રત્યક્ષ

અદિસાની કાવતરીથી સાચે સાચે તપ અને ત્યાગની ભાવના
અનિવાર્ય રીતે નિયમ નામનાં ચૂકાઈ તે વર્ષ / હતી, પરંતુ
સાબીકતા મતમાં એ પ્રત્યક્ષ કહે છે કે અમાર ત્યાજ ઉપર રહી
પણે ભાર બાજવાથી શુ અપરિચિત્ત કે સામ્ય પૂરું રૂપે સિદ્ધ થઈ શકે
જરાં ! અન્યાય ત્યાજધર્મની / એ વિચાર તમે કે રાજ, દેવ વગેરે
મુક્તિ ગતિઓ ઉપર નિયમ મેળવશે એ / મુખ્ય સામ્ય છે. જે
અદિસા, કે તપ કે કે ત્યાગથી આ સામ્યની સિદ્ધિ ન થઈ
શકે એ અદિસા તપ કે ત્યાજ વગેરે વેળાં કેમ ન હોય, પણ અન્યાયની
રૂપે એ નામના છે. આ / વિચારના પ્રત્યક્ષ વિનિયમ હોય
સામ્ય અપરિચિત્ત અનેક વગેરે સમ્યક્ ભુક્ત, ગ્રાહ્યતા અને
મધ્યવીર, એ ન્યાય યોગ્યતાની પરખવામાં નિયમે પ્રસિદ્ધ થયેલા છે.
પરંતુ અમારે વિનિયમિત જોનધર્મ નું નામ દેવાથી મુખ્યત્વે મધ્યવીર
ધર્મનો / મોડા થાય છે. કે મુખ્યત્વે રાજ-દેવના વિનિયમ ઉપર જ
ભાર બારે છે. અપરિચિત્તને અનિવાર્ય કહે છે કે ધર્મની ઉચ્ચતા
ઉપરનાં અપરિચિત્ત નથી નથી અન્યાયનોમાં તે તે ધર્મની અપરિચિત્ત
અપરિચિત્ત અન્યાયનોમાં સમાવેશ તૂટ થઈ તપ કે અદિસા કરે જ

સાચી શીશ્વાના શ્રી જાહેરમાં હૈનધર્મ બોલતા અને માંડીય

હોખ, ચોચ અને અગવન ગેરી જાન્ય પારખાએમાં જા
કાળથી સામ્યદષ્ટિની ૭ પ્રતિષ્ઠા હી એનો ન જાપાર હરિ
અગવદ્ગીતાધારે નીતીની રચના કરી છે. તથી ૮ જાપારે મોટામાં
મેરોડાએ હાથમાં સામ્ય સમતા લેવા સમયે હાથ હાથમરિતુ ૯
સામ્યન જુ મેરોડાએ હાથે નીચ અને જાપારમાંની સામ્યસર
મૂલમાં એક ન ૭ જામ હાં એ પારખાએમાં હાથે, મીટ મીટ
સાવનાએ સાથે જવા તરિને સુધી જાઈ મઈ છે. જાનુ ને સામ્ય
સાવનાએ પ્રમણ જાવેજ જાઈ જાનો. એવે વખતે જાનુ મીના એ
મિશુક તરીકે જાન સીકારના રોક છે અને સમજુનો જાલે
જાપ છે. જાપે જાપારમાંવસુ જાનુ ને એવો જાલેક ન જાપાર
એ ન હો છે તે તમે સામેસાચ સુનિષ વીર દો તે સામ્યરિ
પ્રાપ્ત થતાં પિસક કુદ ન કરી હાથ જાઈ મિશુકજાનમે
સીકાર હસ્ય પુરક જાપારમાં સુનુવી સાથે કુદ મરિને /
સાનુ સુનિષપસુ સાનિત કરી હો. જો જા કાલ વીર
પ્રાપ્ત પાળી જાન-જાનુનીની કાલ તેન સાદિતમાં પ્રમિત
૭ ૭માં હોવામાં જાનુ છે કે સહેલર જાવ તરાથી કોન પ્રમ
પાળા પછી જાનુનીએ જાપારે પ્રતિકારને ખારે હાથ જાપારમાં એક
વખતે સામ્યજાની જાપિ પ્રમદ જાઈ એ જાનિા જાવેજમાં જાનુનીએ
મિશુકજાનમે સીકાર કરો, જાપ સામિ પ્રમદ કરીને ન તે જાલેક
પ્રમદનો જાલેક જાનમે છે ન એવો પિતાનો જાપકુડા સમજાવ
લેવાનો વિચાર કરો. માંડીએ મીના અને જાપારમાં વરેરમાં પ્રતિ
જાલિત સામ્યસરવને પિતાના જાનમાં વધારા રૂપ પિતસિત કરો અને
એના જાપારે કાલે કે માન્યસહાર કુદનો તે ત્યાં કરે, જા
સામ્ય કે મિશુકજાનમે જાપારે ન જાન્યાવન પ્રતિકારનો મગ જા

વિચારમાં સામ્યદષ્ટિની જગ્યા ઉપર ૭ કાર બાપજીએ
જાણ્યો છે એમાંથી ૧ બનેકાંતદષ્ટિ કે વિચલનવાદના જન્મ થયે
છે તેના પેતાની દષ્ટિ કે વિચારસરખીને જ પુણ્ય ભવિષ્ય સ્થાપ
માનીને એનો બાબત રાખ્યો. તથા સામ્યદષ્ટિનો થતા થાય છે ત્યાં
કહેવામાં આવ્યું છે કે બીજાઓની દષ્ટિનો પણ એટલો જ ગાર
કરવા તેઈએ કે તેઓ પેતાની દષ્ટિનો. આ સામ્યદષ્ટિ જ બનેકાં
તવાદની શુભિકા છે. આ શુભિકામાંથી જ સામ્યપ્રધાન સ્વાદત્તને
વિચારપ્રધાન નક્કરબોને કો કો વિકાસ થયો છે એનું નથી કે નીક
પરપરાઓમાં બનેકાંતદષ્ટિને સ્થાન જ નથી. મીમાંસા અને
કરિકાદેવ-સાંખ્યદર્શન ઉપરાંત ન્યાયદર્શનમાં પણ બનેકાંતવાદનું
સ્થાન છે છતાં જગ્યાનો વિચલનવાદ અને પાંચપાંચમાં પણ
બનેકાંતદષ્ટિમાં જ હજી કે જ્યાં જ્યાં એનું પરપરાએ તેમ જાહેર
ઉપર ખરું વધારે કાર બાપ્યો છે એ ૧ રીતે એણે બનેકાંતદષ્ટિ
ઉપર પણ ખરું વધારે કાર લાગે છે તેથી એનું પરપરામાં જગ્યા
કે વિચારને એનો ઘેર નિભર દેખાતો નથી કે એની સાથે બનેકાંત
દષ્ટિ તેજામાં ન જાણી હોય જાણવા ૭ બનેકાંતદષ્ટિની કાંઈકી
જગ્યા હોય એને લીધે જ બીજી બીજી પરપરાઓના વિદ્વાનોએ
બનેકાંતદષ્ટિને ખાતરા જ્યાં એના ઉપર સ્વતંત્ર સાહિત્યની રચના
નથી કરી જ્યારે એનું પરપરાના વિદ્વાનોએ એના જગ્યાપ સ્વતંત્ર
નક્કરબો આદિના મોખા અને હાથમાં વિપુલ સ્વતંત્ર સાહિત્ય
જાળવેલું છે.

અહિંસા

હિંસાથી નિવૃત્ત થવું એ ૧ અહિંસા છે જ્યાં જ્યાં હિંસા
કેવી થાય છે તથા હિંસા થાય અને ક્યા કારણે કરે છે અને
એનું પરિણામ શું બાને છે એ ન સમજાવાય ત્યાં જ્યાં આ થતા
દૂરદૂરી સમજાવામાં નથી આવતી. આ જ અંગેને રજૂ રૂપે સમજાવ

છવેમાં દેખાતા બાંધુ મૂળ અધિજ્ઞાન [અર્થોત્ ઉપાધાન કારણ] એક, મુદ્, અમર સદ્ય છે. જ્યારે તેન તેની દેવવાદી પરંપરાઓ પ્રમાણે પ્રત્યેક છવદ્રમાં તત્ત્વરૂપે સ્વતંત્ર અને મુદ્ અમર છે. એક પરંપરા પ્રમાણે અમર એક અદ્વિતીયી જુદા જુદા છવેની રૂઢિ પદ્ય થઈ છે. જ્યારે ત્રીજી પરંપરા પ્રમાણે જુદા જુદા સ્વતંત્ર અને સમાન અનેક મુદ્ અમર ન અનેક છવ છે. દ્વિતમીક સમાનતાના સિદ્ધાંતમાંથી / અદ્વિતમીક અધિજ્ઞાન સિદ્ધાંત કમે કમે વિકસિત થયો. હેતુ એમ લાગે છે. પરંતુ અધિજ્ઞાનો આધાર અને આધ્યાર્મિક ઉત્કાંતિવાદ અદ્વિત વાદમાં પણ દેવવા ના વિચારની તેમ / પાત્રવામાં આવ્યો છે. વાદ થયે તે હેતુ, પણ અધિજ્ઞાની રૂઢિએ મ રસની રાત એક / છે કે ત્રીજી છવેની સાથે સમાનતા કે અમરનું વાસ્તવિક સંવેદન થવું એ / અધિજ્ઞાની આવનાના ઉદગમ છે.

કર્મવિદ્યા અને બંધ મોક્ષ

જ્યારે તાત્ત્વિક રીતે તથા છવ મા સમાન છે. તે પછી એમ નામાં પરસ્પર વૈરભ્ય સા મારે તથા એક / છવત્તમાંમાં જુદા કાળભેદે વૈરભ્ય સા મારે / જ્યા સ્વાધ્યાય / સાધનામાંથી ન કર્મવિદ્યાનો / મ થયો છે. તેનું કમ જેવી અસ્થિ, એ માન્યતા વૈરભ્યને ખુલાસો કરી કે છે. પણ સાથે / સાથે એ એમ પણ કહે છે કે અગમ કે છવનું કમ કરવામાં તેમ / ન કરવામાં છવ સ્વતંત્ર / છે એ તેથી મારે તેવો સ્વારો કે અગમ પ્રવચન કરી શકે છે. અને એ ન પેતાના વતમાન અને ભાવીનો નિર્મોલ છે. કમવાદ કહે છે કે વતમાનનું નિર્મોલ્ય જીનને આધારે અને સર્વિજ્ઞનું નિર્મોલ્ય વતમાનને આધારે થય છે. જુદા કાળની પરસ્પર સમતિ કર્મવાદ ઉપર ન અવધનિત છે. જ્યા ન પુનઃ મના વિચારનો આધાર છે.

ખરી રીતે અજ્ઞાન અને રાત્રેય ન કમ છે. પેતાનાની અને પાતાની વાસ્તવિક પ્રાપ્તિ ન થવી એ અજ્ઞાન અથવા, તે પરંપરા

સુદર્ભાં મુ' જલસથામાં રહેશે છવ પશુ કષારે માનવોદ્ધિમાં જાતી
 થી છે અને મનવોદ્ધિમાં રહેશે છવ પશુ સુદર્ભાં મુ' જલસ
 જલસથામાં જાતી થી છે એટલું જ નહીં પણ જલસથિએ છવ
 વિહસા દાવ મનુષ્યની જેમ, કષારે નપંથામુખ પશુ જાતી થી છે
 જીમનીય ધનિ કે યોનિનો તેમ જ સર્વથા મુક્તિએ આધાર એ
 માત્ર કર્મ છે. જેવું કર્મ તેવું સકાર કે જેની વાતના જેવી જ
 જા માની જલસથા પશુ તારિત રહે નથી જાતમજેનું તથા
 સર્વથા એક તેવું છે એ કર્મરહિત જલસથામાં પૂર્ણ રહે પ્રય
 થાય છે. જા જ જાતમજામમુક્ત કેલતિચાલ છે

છાજ, ચોર, મોઢા વગેરે દેવચાલી જલિસા-સમર્થે જાજા
 જોના મીઠા મીઠા જામનેમાં જૈન જાજા છાજે રમે તે માત્રે છે
 પણ જલિસાપ્રધાન આધાર તથા કેલતિચાલી જાજામાં નહીં
 પૂરેપૂરે એકમત છે. જાતમદેવચાલી જોપનિષદ જાજા જલિસા
 સમર્થ ન સમાનવાત્ય સિદ્ધાંતને આધારે નહીં પણ જાતમ સિદ્ધાંતને
 આધારે કરે છે એવું કહેવું એમ છે કે તર રહે તેવું વને જેવ
 મીઠા જાજા છવ છવ જાજા-એક વચ્ચ-ર ન છે છાજેનો જે વસત
 જેવ દેખાય છે એ વસ્તવિક નહીં પણ જાનિયામુક્ત છે તેથી મીઠા
 છાજાને પેવાથી જાસિન ન સમાજના નેઈએ અને મીઠાનાં દુ ખો
 પેનાનું દુ ખ સમજાને વિશ્વાથી નિહાત વનું નેઈએ.

દેવચાલી જૈન વચર જાજાઓ અને જાદેવચાલી જાજા સ્વે
 રાજા એટલું / જાતર છે કે પહેલી જાજાઓ. પ્રત્યેક છાજાઓ
 વસ્તવિક જેવ જાતના જાત પશુ એ જાજામાં તારિત રહે સમાજાઓ
 સ્વીકાર કરીને જલિસાનું ઉદ્દેશ્ય કરે છે જાજા જાદેવ જાજા
 છાજાઓનાં જાજાઓને જ નિશ્ચા જાજાને જાજામાં તારિત
 રહે જાજા જાજાને જાજા આધારે જલિસાનું ઉદ્દેશ્ય કરે છે.
 જાદેવ જાજા પ્રત્યેક જાજા જાજાને જાજા જાજાને જાજા

જાણ્યો છે અને જ મનઃસ્થાનમાં સાથે જનાર ભૌતિક શરીરપ
 દબાવેલો પણ સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો છે ન્યાય-વૈદિક પરંપરા
 ૧માં જાણ્યો મુક્ત શરીરનો કોઈ ખાસ સ્વીકાર કરવામાં નથી
 આવ્યો. એટલે પણ જ મનઃસ્થાનમાં જનાર જાણ્યો મનનો સ્વીકાર
 કરીને દબાવેલો વિચારને અપવાદ્યો છે

પુનઃ મ અને કમની માન્યતાની પછી ત્યારે મોક્ષની કક્ષા
 પણ તત્વમિતનમાં સ્થિર થઈ ત્યારથી જનાર મુક્તની બાંધબેંધવાળી
 જાણીતી તત્વમિતકોની જાણના સ્વરૂપ સમગ્રી માન્યતાઓ કેવી
 કેવી છે અને એમાં વિશ્લેષકની દ્રષ્ટિએ જે મન્યતા અપવાદ્યું થું
 મ્થાન છે એને સમજાવવા સારું દેહાવૃત્તમાં બાંધબેંધવાળી મુક્ત મુક્ત
 બધી પરંપરાઓનાં મતલબ નીચે આપવામાં આવે છે —

(૧) જે પરંપરા મુક્ત પ્રવેશ શરીરમાં સુદે સુદે આ મા
 છે એ પાને મુક્તમુક્ત કમનો કોઈ અને કમના રાગ-મુખ, દુઃખ
 વગેરેનાં જાણ્યો છે એ જાણ્યો વખતે જીવન મ્થાનમાં જાય છે
 અને રમુજ દે પ્રમાણે સંકોચ કે વિસ્થાને પાસે કરે છે એ /
 મુક્તિને પામે છે જન મોક્ષકાળમાં સાંસારિક મુખનું જ જાન-જાણ્યો
 વખતે મુક્તમુક્ત કમ વખતે જાણ્યો સારવા મુક્ત જાણ્યો જાય છે

(૨) સાધ્યનામ પરંપરા પ્રમાણે આમાં મિલ મિલ છે પણ
 એ દરરોજ અને ન્યાયક દેવાને લીધે ન લે કમનો કોઈ, મોક્ષ
 સ્થાનમાં ત્યાર, સનિસૌજ છે કે ન લે મુક્તિમાંથી જ છે એ
 પરંપરા પ્રમાણે તા પ્રાણ સુદિ કે જાત-કર્મ / કમનું કોઈ,
 મોક્ષ, સ્થાનમાં, સંકોચવિસ્થારથી જ જાન-જાણ્યો વખતે
 કાળેનું આધાર જન મુક્તિકાળમાં જ જાણ્યો રતિ જ સાધ્ય
 પાત્ર પરંપરા જાત-કર્મના બાંધબેંધ / ઉપચારથી પુરવા
 મળી જ છે

(૩) ન્યાય-વૈદિક પરંપરા પ્રમાણે આમાં અનેક છે એને

પ્રજ્વલે, કાન્ધોદ છે આ વાતને સાંભળ, જોઈ વગેરે જનન પાંચ-
 એમાં અરિયા કહેતો છે અસાનનનિત રહે-અનિહી કાન્ધોદને
 કાન્ધોદે એને રાત્રિએ કે એ ? નિકાસે પેલ વાત છે એને જ કાન્ધોદ
 રાત્રે-રેખ કાન્ધોદમાં આપ્યો છે તેને રાત્રે-રેખ / વિદ્યાના પ્રેમ કે,
 પણ ખરી રીતે નાખતુ મૂળ આપ્યો-કાન્ધોદ કે અરિયા / કે એક
 મારે પિયતુ પણ મૂળ આપ્યો / છે આ અનન્યમાં આપ્યો નથી
 પરંતુ એકમાત્ર છે

કેવળ કાન્ધોદ ? રાત્રે કાન્ધોદ છે તેને એનું પરિણામ છે આ
 કાન્ધોદ છે અને તે આપ્યોમાં રહેલ સત્કારવિદ્યા છે આ
 કાન્ધોદમાં આપ્યોમાં આપ્યોમાં સદૈવ આપ્યો રહેલ સુખમનિહીત
 ભૌતિક પરમજ્વલોને આપ્યો છે અને એને વિદિત રૂપ આપ્યો છે
 છે વિદિત રૂપ પામેલ આ ભૌતિક પરમજ્વલોના પુત્ર / જ
 કાન્ધોદ કે કાન્ધોદ સરી રહેલ છે એ કાન્ધોદમાં કાન્ધોદ
 સારી આ છે અને સૂચ સરીતના નિર્માણની મુખિયા અને કે કાન્ધોદ
 કાન્ધોદે તેના એમ કાન્ધોદ છે કે કાન્ધોદને વિચાર એનું પાંચમાં
 કાન્ધોદમાં છે પણ જનન પરંતુ એની કાન્ધોદમાં એ નથી પણ
 કાન્ધોદમાં તેના નથી કો છે કે ખરી રીતે એનું નથી કાન્ધોદ
 એમ, એના વગેરે પરંતુ એમાં કાન્ધોદમાં સારી રહેલ સુખ
 સરી કે કાન્ધોદને પણ નથી, આ સરી જનન કાન્ધોદ, અનિહીત
 મન વગેરે પ્રેમ પ્રાનિત્ય કે મનિક તત્ત્વેનું નથી મનમાં
 આપ્યો છે / અનન્ય રીતે તેનું પરંતુ એ મનન ભૌતિક કાન્ધોદ
 સરીતના / સ્થાન છે. સુખ કે કાન્ધોદ સરીતની મૂળ કાન્ધોદ એ
 છે એમાં અતર દૈવ તેને એના વજનના પ્રાર્થના અને
 એના-વજન વિચારમાં તમ / વર્ષો-કાન્ધોદમાં છે ? કાન્ધોદ વર્ષો
 મિત્ર મિત્ર રીતે વિચાર-મિત્રનું કે નથી પરંતુ એમાં મનનું રાત્રે
 અરિયા છે આ રીતે આપ્યો એના કાન્ધોદ કે આપ્યો નથી
 પરંતુ એમાં પુત્ર પણ કાન્ધોદને કાન્ધોદમાં સરીત કાન્ધોદ

કર્મનો સમય ક્યારે અને શા મારે થયે, જાણા એવો સમય કલે ક્યો? એ / રીતે એ પ્રશ્ન પણ કોનો થાય છે કે સ્વભાવથી શુદ્ધ એવા જાત્રમનત્વની સાથે જો કોઈ ને કોઈ રીતે કર્મનો સમય થયે તો માનવામાં આવે તો ચારિત્ર દ્વારા મુક્તિ પ્રાપ્ત થવા પડી પણ હરી કર્મનો સમય કેમ નહીં થાય? જા એ પ્રશ્નો ત્યાજ નધાન જાત્રાત્મિક ચિત્તોએ સવચ્ચ એકસરખો / જાણ્યા છે સાંખ્યયોગ દેવ કે વેદાંત ત્યાજ વૈશેષિક દેવ કે જોદ, એ નધાન ઇશનોની કેમ તેમ જાત્રાનું પણ એ / મતલબ છે કે કર્મ અને આ માનો સમય જાત્રાદિ છે કાલ્પ કે એ સમયની પહેલી ક્ષણ યાત્રી સીમાની સર્વથા બહાર છે નધાએ એમ માન્યું છે કે જાત્રામાની સાથે કર્મ અવિદ્ય કે મજાનો સમય પ્રયત્નરૂપે જાત્રાદિ છે જાત્રા જ્યાં જાત્રિયરૂપે એ સમય સાદિ છે કાલ્પ કે જાત્રા સીમા એવો જાત્રામર છે કે જાત્રાન અને રાત્ર દેખી / જીવમાં કર્મવાચનની ઉત્પત્તિ થઈ ગઈ છે કર્મ સર્વથા હરી થવા પડી જાત્રામાનું કે પૂણ શુદ્ધ રૂપ પ્રગટ થાય છે એમાં હરી કર્મ કે વાચનના ઉત્પત્તિ કેમ તરી થતાં એવો પુણ્યો તકરારી જાત્રાત્મિક ચિત્તોએ એવો ક્યો છે કે જાત્રા સ્વસ્ત્રવે મુક્તિને પ્રાપ્તી છે મુક્તિ હા. એના વચરે સ્વાભાવિક મુક્તિને પૂણ વિકાસ થવા પડી જાત્રાન કે રાત્ર દેવ તેમ દેવો મૂળથી / નદ વર્ષ તથા છે જાત્રોત્ત્વ પ્રજનપૂરક મુક્તિને પ્રાપ્તિ જાત્રાત્મકમાં પોતાનું સ્થાન મેળવવામાં એ દેવો સર્વથા નિમળ જાત્રી ભવ છે

માત્રિનું કામ જીવનમય વૈજ્ઞાનિક કાલ્પોને દૂર કરવાં, એ છે તેમ તેમ પંચાંગમાં સ્થિત કરે છે. વૈજ્ઞાનિક મૂળ કાલ્પ જાત્રાનું નિવારણ જાત્રાની સમગ્ર પ્રાપ્તિથી થાય છે અને રાત્રદેવ તેમ કર્મોનું નિવારણ માત્રાત્મકની સિદ્ધિથી એટલા મારે જાત્રા ચારિત્રમાં એ / જાત્રાનો આવે છે (૧) જાત્રામાન-વિવેકજ્ઞાનિ (૨) માત્રાત્મક કે રાત્ર દેવ જાત્રાદિ કોયેશનો વિજ્ઞાન જાત્રા, તથા નિવર્ત

સામ્યચેતની એ દુરસ્થ અને વ્યાપક માનવામાં આવ્યો છે એ જો
એને લેન પહેર્યો એ વસ્તરિક રૂપે કાઢે, એટલે તેને મુલા પણ માનવામાં આવ્યો છે

(૪) ભઈતવાદી વેદાંત પ્રમાણે આત્મા ખરી રીતે કુલ જીવ
તરીકે જ છે / એ એ સામ્યચેતની એ દુરસ્થ માનવામાં છે
એટલે વસ્તરિક રીત ન લે એ જ છે એ જ છે ને તેને મુલા એમાં
આત્મકલ્પના / નયચેતને કલ્પવારથી માનવામાં આવ્યો છે.

(૫) ભૌદ્ર મત પ્રમાણે આત્મા કે ચિત્ત અનેક છે એ જ
કાંઈ, એટલે તેને નિયંત્રિત માનવામાં છે એ ન લેવામાં
છે, ન વ્યાપક એ તેને સામ્યચેતનારમાં છે એ કાંઈ એ
જે માન્ય કેટલાં એટલાં છે કેમકે નિમિત્ત પ્રમાણે ઉપર
માત્ર તે જ રહે છે

જે આપણે સક્રિય વસ્તુ કલ્પવામાં રહ્યું છે એ કલ્પિત જ
છે કે તે પરપણમાં આત્મસ્વરૂપ, એ નયચેતના વસ્તુ
ચિત્તની કલ્પના જુગલપ્રકાર પ્રમાણે રૂપ છે સામ્યચેતના
આત્મસ્વરૂપ એ એ તત્ત્વચિત્તની કલ્પનાની મીઠી સમિતિ છે
ભઈતવાદમાં આત્મસ્વરૂપ સામ્ય ચેતની છાત્રાવસ્થામાં કલ્પના
એ રીત પરિચયના માત્ર છે એટલે તત્ત્વચિત્તમાં આત્મ
સ્વરૂપ લેન માત્ર સામ્યચેતની કલ્પના મિત્ર / એ ભૌદ્રમત
જે આત્મસ્વરૂપ લેન કલ્પના એ તત્ત્વચિત્ત રૂપ છે.

આરિત્વવેદ

આત્મા અને કર્મના સ્વરૂપને તથા પછી જ એ તત્ત્વચિત્ત
છે આત્મકલ્પિત ઉદ્ધાનમાં આરિત્વ મુલા માત્ર છે. એટલે તત્ત્વ
ચિત્ત પ્રમાણે આરિત્વને કલ્પના આત્માને કર્મથી મુલા કાઢે એ જ
છે. આરિત્વ કાલ કર્મથી મુલા માત્ર કીધા પછી પણ એ પ્રમાણે
માત્ર રહે / એ કે આત્મચેતની કુદમેશ આત્મચેતની આરિત્વવેદ

પરિણમે પામતાં રહ છે સસારકાળમાં એતન ઉપર વધુ પ્રભાવ પાડનાર દમ્ય એકમાત્ર નર પરમાત્મકુપુ / છે > જુદા જુદા રૂપે એતનના સ પકમાં આવે છે અને એવી શક્તિઓને મર્ણાદિત પશુ કરે છે એતન તત્ત્વની સાદગ્ગિત અને મૌલિક શક્તિઓ એવી છે કે > ચોમ દિશા એત્રીને ક્યારેક ને ક્યારેક એ નર દમ્યોના પ્રભાવથી એને મુક્ત પશુ કરી દે છે નર અને એતનના પાસપરિક પ્રભાવનુ ક્ષેત્ર / મોક છે અને એ પ્રભાવથી જુલકારો મેળવવો એ નર લાકાંત છે તે નર પરપત્ની લોકક્ષેત્રવિષયક કાપના સાંખ્ય-ચોમ, પુરાણ અને મૌલ વનરે પરપત્નીઓની કાપના સાથે અનેક બચી મળી છે

તે નર પત્ની ન્યાય શૈક્ષણિકની ને, પરમાત્મકુપત્રી છે સાંખ્ય ચેત્ત્રી તેમ પ્રકૃતિચાલી નર્મદ લોપણ તે તરપણસ મા પરમાત્મકુપત્રી અપ સાંખ્યપર પરાસ મા પ્રકૃતિના સ્વરૂપી સાથે તે મળતું છે એવુ ન્યાય શૈક્ષણિક મા પરમાત્મકુપત્રી અપ સાથે મળતું નથી, કારણ કે તે સમાન પરમાત્મ સાંખ્યસ મા પ્રકૃતિની ને પરિણામી છે ન્યાય શૈક્ષણિક મા પરમાત્મકુપત્રી તેમ કુલ્ય નથી એટલા / મારે સાંખ્ય સમા એક / પ્રકૃતિ ને પૂર્ણ, પાત્રી પ્રકાશ પતન વચેરે અનેક મૌલિક શક્તિઓનુ ઉપાદાન નને છે બચી / રીને તે સમા એક / પરમાત્મકુ પૂર્ણ પાત્રી પ્રકાશ આદિ જુદા જુદા રૂપે પરિણત થાય છે તે નર પત્ની ન્યાય શૈક્ષણિકની ને એમ નથી માનવી કે પૂર્ણ, પાત્રી વચેરેના મૌલિક પરમાત્મ મૂળમાં / કચેલા મિત્ત તનિય છે આ ઉપરાંત એક બીજું પત્રુ આત ન્યાયમાં મચા તુ છે તે એ કે તે સમા પરમાત્મ શૈક્ષણિક મા પરમાત્મ કરના એટલા વધારે મુદ્દા છે કે આત એ સાંખ્યસ મા પ્રકૃતિની ને / અવ્યાજ નથી તથા છે તે નર પ પત્ની આત નર પરમાત્મકુપત્રી પ્રતીત સાંખ્યસ મા પુરુષાત્મકુપત્રી પ્રકૃતિચાલી ને / નથી

તપ વગેરે જે ૭ ઉપાયો બાંતર ચારિત્ર્ય પોષક અને છે તે ન સાધકને માટે નાહ ચારિત્ર્યપે સ્વીકારવા યોગ્ય મનાવા છે.

આખ્યાત્રિકા છવતી ક્રમીનિ બાંતર ચારિત્ર્ય વિશિષ્ટ હોય આપણે રાખે છે આ વિકાસકમ્પુ સુવસ્થાનુસારે તેન પરપરામાં જૂન વિશ્વ અને વિસ્તૃત વસ્તુ ન મને છે આખ્યાત્રિકા ઉત્ક્રાંતિકમ્પુ મિત્ર-મુખ્યને માટે ચેત્ત્વચાત્રમાં પ્રસિદ્ધ મધુમતી વગેરે જ્ઞમિકાઓનું ચેત્ત્વ-દાત્રમાં પ્રસિદ્ધ સોદાપન બાદિ જ્ઞમિકાઓનું ચેત્ત્વચાત્રમાં પ્રસિદ્ધ બ્રહ્મન અને દાન જ્ઞમિકાઓનું આદ્ય-પરપરામાં પ્રસિદ્ધ મદ્ય-વગેરે જ્ઞમિકાઓનું અને તેન પરપરાપ્રસિદ્ધ સુવસ્થાનેનું તથા ચેત્ત્વ-જ્ઞમિકાનું દુરવત મહા અભ્યસન પૂર્ણ રહ્યાં તેમ ૮ ઉપાયોથી જે એ વસ્તુ ન જાણી હતું સમજીવ નથી નિચામું બીજે પ્રવ્રા કરેલ જેનો ઉપરથી એ તત્ત્વો છો છે.

જાણી એ ચોઠ સુવસ્થાનેનું વસ્તુ ન ન કરતાં જાણેમાં જ જ્ઞમિકાઓને ન પરિચય બાપુ છુ છે ૭માં સુવસ્થાનેનો સમયેક જઈ તથા છે પહેલી જ્ઞમિકા છે નિરિદ્યમા-તેમાં જાદ્ય-મગ્ધન કે રિરેન ખ્યાતિનો ઉદય ન નહો થયો. બીજી જ્ઞમિકા નિવરણ છે જેમાં જાદ્ય-મગ્ધનનો ઉદય તો થાય છે પણ રાગ-દેવ વગેરે ક્રોધેક મદ વગ જતાં જલુ પાનાનો પ્રભાવ જાણવા રહે છે ત્રીજી જ્ઞમિકા છે પરમજ્ઞ-જ્ઞાન સમરૂપનો પૂર્ણ ઉચ્ચે જાણી નીવરણજલુ પ્રવ્રા થાય છે.

સોદાવિચાર

સોદાવિચારમાં સોદાના રચામું વસ્તુ ન આવે છે છવતી-જેન અને જાદ્ય-જાણેન કે જાદ્ય એ ને તત્ત્વોનો સમયાર એ ન સો છે સ્વત-અર્થનન અને તત્ત્વને ન તો પ્રકારે ક્યારેય પેદા થઈ છે કે ન ક્યારેય એ નાશ પામે છે જતાં જલુ એ સ્વભાવથી સુદાં સુદાં

૧ જ્ઞમિકા બાવતીય જ્ઞમિકામાં આખ્યાત્રિકા વિશિષ્ટ હોય, ૫૫-૦૨૧ ૧ ય. ૧૪૮.

પ્રત્યેક જોડ કલ્પિતવાદ સમાવિત થયો છે ત્યાં જ તે જાણીતી મધ્યમની વિકાસની પછી, કલ્પસૂત્રનાણે વૈશ્વવિક્ષિ સોગાંતિક વિજ્ઞાનવાદ અને સ્વયંવાદ, એ ગારે પ્રસિદ્ધ જોડવાળાઓનો સમાવેશ થયો છે.

જનેકાંતદર્શિન કલ્પધેવ એટલું જલ્દી જાણ્યું છે કે જોમાં માનવજીવનને કિનારો એવી બધી લોકિક-લોકીકર વિદ્યાઓ પોતપોતાનું ચોક્કસ સ્થાન પ્રાપ્ત કરી લે છે તેથી / તેમ જુનિયામાં લોકીકર વિદ્યાઓ ઉપરાંત લોકિક વિદ્યાઓએ પણ સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું છે.

પ્રમુખવિદ્યામાં પ્રમુખ, જ્યુથિતિ વગેરે જ્ઞાનના બધા પ્રકારોનું જોમનાં સાધનોનું તથા જોનાં જાગજાગતું સક્રિયત્વ વિવરણ આવે છે. જોમાં પણ જનેકાંતદર્શિનો જોનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે કે જેથી કોઈ પણ વસ્તુવિષયનાં વધારા વિચારની અવસરોનાં કે ઉપેક્ષા નથી થતી, કોઈક જ્ઞાન અને જોનાં સાધનો સાથે સજાતીય ધર્મના બધા જ જ્ઞાન વિચારોનો વધારતું વિનિયોગ કરવામાં આવ્યો છે.

જાણી સુધીનું વલુન તેમ પરપરના પ્રાણરૂપ જાડિયા અને જનેકાંતની સાથે સજાતીય ધર્મને છે જેથી રીતે કરીર વગર પ્રાણનું રહેવું અસંભવ છે એવી / રીતે જનકરીર વગર ધર્મપ્રાણનું રહી રહેવું પણ અસંભવ છે જેમ પરપરનું જનકરીર પણ સજાતીય સાહિત્ય, વીર્ય મરિત વગેરે ધર્મસ્થાનો કિંમતસ્થાપન, ઉપસાધાવિધિ, મજાત સમક ધર્મવત્તા સમગ્રો વગેરે જનેકાંત રૂપે વિચાર્યાન છે.

[દર્શનિકા પા ૨, ૪ ૧૧૧ ૧૩૧]

જૈન ધર્મ અને ઈશ્વર

તે જરૂર સાંખ્ય-યોગ મીઠાસા વગેરે પર પડ્યોને એ લોકને પ્રાપ્તપે જનારિ અને જનવ માને છે એ રોગિણી કે ધૈર્યિય મનની એમ એનાં ઉત્પત્તિ અને નિવાર નથી થાયી તેથી જૈન પરંપરામાં કલો-સહ્યો રૂપે ઉપર નથી સ્થાપ વ્યક્તિય કે સ્થાન / નથી. તે સિદ્ધાંત કહે છે કે પ્રત્યેક છત્ર સેવકે-કલો સુદૃષ્ટ એને જ કલો છે એવા સિદ્ધાંત પ્રમાણે, વ્યક્તિ કલો, પ્રત્યેક છત્રમાં ઉપરપડ્યું રહેલું છે કે મુક્તિના ઉપરે પ્રત્યક્ષ રૂપે એનું ઉપરપડ્યું પ્રાપ્ત થયું એ / સાધારણ લોકોને માટે ઉચ્ચત્ત નથી પણ છે ચોક્કસત્ત્વમાં ઉપર પડ્યું કેવા ઉપરપડ્યું છે, કલો સહ્યો નથી પણ તે અને ચોક્કસત્ત્વની કલ્યાણમાં જનવ કે જે કે ચોક્કસત્ત્વમાં ઉપર સદા મુક્ત લોકોને લીધે મીઠા મુક્તિ લુપ્તિ કલો છે બધારે તેમજત્ત્વમાં ઉપર એવો નથી જે વ્યક્તિય કલો છે કે ઉપરપડ્યું જનનાસાખ લોકમાં ઉચ્ચત્ત કેવલ સાધ્ય એને મળવી શકે છે અને જનના મુક્તિ કલો સમજાવ્યું ઉપર રૂપે ઉપરપડ્યું છે.

કુલપિયા અને પ્રમાણવિયા

પ્રત્યેક કલ્યાણ અને પોતાના કલ્યાણ સુધીમાં જાન એવા જન સ્થિતિમાં સ્થિતિમાં લેખ / સ્થાનુજનમુદ્ધા પોતાના સ્થિતિમાં સ્થિતિમાં સમજ એ / કુલપિયા છે. કુલપિયાને ખેલ એ છે કે સ્થિતિમાં કલો જન વિચાર કે વિચારસરણીની જનનાસા કે ઉચ્ચત્ત ન થાય એને લીધે જ જૈન પરંપરાની કુલપિયા નથી નથી વિચાર એવા સ્થિતિમાં સાથે સ્થિતિમાં થતી રહી છે એ કલો જન વિચારમાં સમજાવ્યું એવા જલેલા સાંખ્યમાં કલોને લેવામાં જાણું ત્યાં જ કલોને વિચાર-સ્થિતિમાં જાણી, સમજાવ્યું જે કલોને વિચારે પણ સ્થાન પ્રાપ્ત કલો છે એ જ રીતે બધાં કલોને સમજાવ્યું

જેવા જતાં કેવાકે જમણુ સંપ્રદાયો હતા જણુ એવા છે કે જેમ્ને પોતે પોતાની જાતને જન-વૈદિક / માને-મનાવે છે અને વૈદિક વિદ્વાનો જણુ એમને જન-વૈદિક જ માને છે આ સંપ્રદાયોમાં નૈન અને મૌલ મુખ્ય છે.

જમણુ સંપ્રદાયની સામાન્ય અને સંક્ષિપ્ત ઓળખાણુ એ છે કે એ ન તો જાપોરુએ-જનપદિ રૂપે કે ઉપરરચિત રૂપે વેદાનુ પ્રાચલ્લ સ્વીકારે છે કે ન તો જામણુવગનુ જાતિને કારણે કે પુરોહિતપણાને લીધે ઝુપા સ્વીકારે છે જેવી રીતે કે વૈદિક સંપ્રદાય વેદા અને જામણુ પુરોહિતોના સમર્પણ માને છે નત્યજ જમણુ સંપ્રદાયે પેલપોતાના સંપ્રદાયના પુરસ્કૃતી તરીકે મર્ઠ ને મર્ઠ પેલ્લ વગ ઝુપને માનીને એનાં વચ્ચેને / જાતિમ પ્રમાણુપ માને છે અને જાતિ કરતાં ઝુલ્લની પ્રતિજ્ઞા કરીને સન્યાસી કે ચંદ્રવાગી વર્ગનુ / ઝુપા સ્વીકારે છે

નિર્જન સંપ્રદાય એ હૈન સંપ્રદાય કેવાકે પુણવા

પ્રાચીન કાળમાં જમણુ સંપ્રદાયની નથી સામાન્યપણાએમાં ઝુ કે ત્યાંની વચ્ચે માટે સામાન્ય રીતે આ કચ્છે વપરાતા હતા જમણુ, કિષ્કુ, જનચાર વતિ સાધુ, વપ્તલી, પરિચાલક જાકૈત નિન્દ, લીધ કર વચેરે મૌલ અને જામણક સંપ્રદાયોની તેમ નૈન સંપ્રદાય જણુ પોતાના ઝુવચ્ચે માટે પહેલાંથી જ આ કચ્છોને ઉપયોગ કરતો રહ્યો છે જામ જતાં એક કચ્છ એવો છે કે તેમ ઉપયોગ તેમ સંપ્રદાય જ પોતાના સમગ્ર ઇનિદાસ કાળમાં, પહેલાંથી તે જાત્યાર મુધી, પાતાના ઝુવચ્ચે માટે કરતો રહ્યો છે એ કચ્છ છે નિર્જન (નિર્જન)^૧ નૈન જામણો પ્રમાણુ નિમાય અને મૌલ પિદા મુજબ નિમ્લ ઇનિદાસિક સાધનોને આધારે આપણે એકરે મુધી તરફ અને કહી સકાએ છીએ કે તેમ પર પરા સિવાયની

નિર્ઘેય સમ્રાટ્યની પ્રાચીનતા

સુખ્ય કમલ સુ પ્રદાશા અને તેની શિષ્ય

જાણી ૩ વૈદિક પરબ્રહ્મણી સમ્રાટ્યનો વિશેષી સમ્રાટ્ય, મલ્લ સમ્રાટ્ય કહેવાય છે એ ભારતમાં બધે બધે વૈદિક સમ્રાટ્યના પ્રેરણી પહેલાથી જ ઈર્ષ ને ઈર્ષ રખાઈ અને ઈર્ષ ને ઈર્ષ પ્રેરણાં જસત જસિતવ ધરાવે છે. મલ્લ સમ્રાટ્યની શાખાઓ અને પ્રદાશાઓ અનેક હતી, ૭માં સાંખ્ય નેન, બૌદ્ધ, બાહ્યક કોરેનાં ત્રામ નક્કીમાં છે. મલ્લ સમ્રાટ્યની પ્રાચીન અનેક શાખાઓ અને પ્રદાશાઓ એવી હતી કે એ પહેલાં તે વૈદિક સમ્રાટ્યની સાત વિશેષી હતી, જ્ય પીમે પીમે એ, એક થા નીને કારણે, વૈદિક સમ્રાટ્યમાં હાજીવરી ગઈ હતી. હાજીવરી વરીક જાપણે દેવ્યુત અને કૈવ સમ્રાટ્યોનાં ત્રામ હઈ શાખો. પ્રાચીન દેવ્યુત અને કૈવ જાપણે વૈદિક સમ્રાટ્યની રેવન મિત્ર હતા એટલું જ નહીં જસુ એનો વિશેષ સુધાં કપા હતા. અને એટલા પારે વૈદિક સમ્રાટ્યના સમયક જાપણી ખજ પ્રાચીન દેવ્યુત અને કૈવ જાપણોને વેદવિશેષી ખાળીને એમને વેદ નામ મળતા હતા; જસુ જાપણે, જાપણે ગ્રેઈ શાખો હીમે કે એ / દેવ્યુત અને કૈવ સમ્રાટ્યો તથા એમની અનેક શાખાઓ નિશ્ચય વૈદિક સમ્રાટ્યમાં ખાલી ગઈ છે જા જ સિધ્ધિ સાંખ્ય સમ્રાટ્યની છે એ પહેલાં જાવૈદિક મળાવે હતા જસુ જાપણે વૈદિક મળાવ છે જાપ

હોવા છતાં દેવદાસ મળ્યું સંપ્રદાયો ૯૯૭ વર્ષ એવા છે કે એવે પોતે પોતાની ભવને બધેદિક જ માને-મનાવે છે અને વૈદિક વિદ્વાનો વર્ષ એમને બધેદિક જ માને છે આ સંપ્રદાયોમાં જૈન અને બૌદ્ધ મુખ્ય છે

મળ્યું સંપ્રદાયની સામાન્ય અને સંક્ષિપ્ત ઓળખણ એ છે કે એ ન તે બપોરુવન-અનાદિ રૂપે કે ઈશ્વરચિત્ત રૂપે રહેતું પ્રાચીન સ્વીકારે છે કે ન તે બ્રહ્મસ્વરૂપ તત્ત્વને કારણે કે પ્રૌદિત્યજ્વાને લીધે શુદ્ધ સ્વીકારે છે જેવી રીતે કે વૈદિક સંપ્રદાય વેદ અને બ્રહ્મ પુરોહિતોના સંજર્ગમાં માને છે નવમ મળ્યું સંપ્રદાયો પેનપોતાના સંપ્રદાયના પુરસ્કાર તરીકે કોઈ ને કોઈ યોગ્ય વન પુરુષને માનીને એનાં વચ્ચેને જ અતિમ પ્રમાણરૂપ માને છે અને અતિ કરતાં મુશ્કેલી પ્રતિષ્ઠા કરીને સત્યતી કે શ્રદ્ધાથી વનનું જ શુદ્ધ સ્વીકારે છે

નિર્દોષ સંપ્રદાય એ જૈન મ પ્રદાય દેવદાસ પુત્રના

પ્રાચીન કાળમાં મળ્યું સંપ્રદાયની નવી સાખા પ્રદાયોમાં શુ કે ત્યાંથી જવને માટે સામાન્ય રીતે આ સ્વયં વપરાતા હતા મળ્યું, સિદ્ધ, અનગાર, ચિત્ત, સાધુ, તજની, પરિચાત્ર બદોલ, ચિત્ત, લીધ કર વચેરે બૌદ્ધ અને બ્રાહ્મણ સંપ્રદાયની જેન જૈન સંપ્રદાય જનુ પોતાના પુરુષને માટે જઈશ્વેરી / આ સ્વયંને ઉપયોગ કરતા રવા છે આમ છતાં એક સ્વયં એવો છે કે જેને ઉપયોગ જેન સંપ્રદાય / પાતાના સમગ્ર ઈતિહાસ કાળમાં, જઈશ્વેરી તે અનાર મુખી, પાતાના કુવચને માટે કરને સ્વયં છે આ સ્વયં છે વિશ્વ (વિશ્વવ) જેન આમયો પ્રમાણુ વિશ્વ અને બૌદ્ધ પિદે મુ ત્ત વિશ્વ વિનિદાસિક સાધનાન આધારે આપને એટલે સુધી જાણી અને કરી શકાને છીએ કે જેન પરંપરા સિવાજી

મીઠા ઇર્ષા પર પરાના મુરુક્ષની ખાટે નિમ્બ સમ પ્રવર્તિત છે
 ૧૪ થયેમો નથી મળેનો. જ્યાં કારણે / જૈનધર્મને નિમ્બસમ
 અર્થે નિમ્બપ્રવચન કહેવામાં આવે છે.^૧ મીઠા ઇર્ષા સંપ્રદાય
 ધર્મને નિમ્બપ્રવચન કહેવ નથી.

જાગમકિત નિર્ધાર સંપ્રદાયની સાથે નીંદ પિંડને બેસે
 અને તે સીધા સમય છે એટલે અને એવા સમય ધૈર્ય છે
 પૌરુષિક સારિત્વનો નથી. એમાં કારણે જ્યાં પ્રમાણ છે —

(૧) જૈન સંપ્રદાય અને નીંદ સંપ્રદાય નાને કમળ સંપ્રદાય
 છે તેથી એકની વચ્ચે અત્યુચ્ચ તે સમય છે

(૨) નીંદ સંપ્રદાયના સ્થાપક મૌનમુદ અને નિર્ધાર સંપ્રદાય
 અવિમ પુરસ્કર્તા શાસ્ત્રી મહાવીર, નાને સમકક્ષીન હતા તે
 જોગ સમકક્ષીન હતા એટલું જ નહીં જોડે એમણે સમય છે
 એક જ હેતુમાં જીવન વિતાવ્યું હતું અનેથી પ્રવર્તિત થાયો જ
 એક જ પ્રયત્ન નહીં જોડે એક / સહેર, એક જ મહેત્તમાં અને
 એક / કુળ પશુ હતું અનેથી અનુયાયીએ જુદા કારણસર
 મળ્યા હતા અને પૌરુષેત્વના પૂર્ણ ગુણોના ઉપરથી અને
 જાગૃતિ સમયો નિમ્બારે કે પ્રવિરધાઈવારે ચર્ચે પશુ કારણ
 હતા એટલું / નહીં જોડે અનેક અનુયાયીએ એક પશુ હતા
 તેમ પહેલાં ઇર્ષા એકના અનુયાયી હતા પશુ પડોથી નીંદના
 અનુયાયી થયા, બાણે મહાવીર અને સુધના અનુયાયીએ એક
 પાંદેથી કે કુળી હતા કે તેઓ સામાનિક સમય બહુ નાચતા
 હોય. એમ / કહ્યું એકાંતે બાણે એક / કુળના અનેક સમયે
 અત્યારે પશુ તેવામાં આવે છે એમ, સુદી સુદી અનુયાયીઓ થતા
 હતા.^૨

(૩) નિર્જીવ સંપ્રદાયની બનેલ જાળોનું કુદ તથા એમના સમાજીન સિંધોએ નજરે લેવા જેવું વલુન ક્યું છે—કાને પછી એ વલુન પ્રસંગિક હોય કે અન્યની દૃષ્ટિથી કરવામાં આવ્યું હોય ?

એટલા માટે જોઈ પિત્રામાં મળેલો નિર્જીવ સંપ્રદાયના બાચાર વિચારને સરવે નિર્દેશ બિલિશસિક દૃષ્ટિએ ખૂબ મદદરતો છે પછી બચારે આપણે જોઈ શિક્ષામાં આવના નિર્જીવ સંપ્રદાય સમષી નિર્દેશની કુદ નિર્જીવ પ્રવચનરૂપે ઉપસાન્ય બાચારિક સાહિત્યમાંના નિર્દેશની સાથે, સહ અને કાચની દૃષ્ટિએ, સરખામણી કરીએ છીએ ત્યારે એમાં સહિદ નથી રહેતો કે જાને નિર્દેશ પ્રમાણસૂત છે—તથા પછી જ ન જાણુએ વાદ્યપ્રતિવાદનો કાચ રહ્યો હોય. તો જોઈ નિર્જીવની રચના અને સહજતાની ગિચા છે હરમન એવી / સ્થિતિ પ્રચીન નિર્જીવ બાચારોની છે

કુદ અને મહાવીર

કુદ જન મહાવીર સમાજીન હતા. જાને કમલુ સંપ્રદાયના સમાજ હતા જા જાને વચ્ચેનું જાતર તપ્ત વિન બાપણે મેઈ નિર્જીવ ઉપર નથી સ્થાપી રહ્યા પડ્યું જાતર લે એ છે કે છુદે મહામિનિકમલુથી લઈને ત પોતાના નવા માય—ધમમાનું પ્રવતન ક્યું એ છે વચ દરમ્યાન તમે એ સમયે પ્રચલિત સિલ્લ સિલ્લ ન સ્ત્રી અને મેઝી સંપ્રદાયનો એક પછી એકનો સ્વીકાર અને ત્યાજ કરતા તથા બચારે મહાવીરને કુળપર પતણી કે ધમ માય પ્રાપ્ત થશે હોય એનો સ્વીકાર કરીને તમે બાચળ વધ્યા અને એ કુળપર તા આ ધર્મમાં પોતાની સહ અને સહિત પ્રમાણે એમણે મુધારો કે મુદિ ક્યા એકતા માય જૂના પથોનો ત્યાજ કર્યો બાક નવા ધમસ્થાપનનો હોય, તા બીજાનો માય કુળધર્મનું સંસ્થાપન માય હોય. તથી બાપણે મેઈએ છીએ કે કુદ દેર દેર પડેલા સ્વીકારેલ અને નહીં સ્વીકારેલ

બીજા દોષ જાણના સુવર્ણને માટે નિમ્મળ સન્ન પ્રવર્તિ કે
 આ વર્ણને નથી મળે. આ કારણે જ જૈનશાસ્ત્રને નિમ્મળાત્મ
 અર્થે નિમ્મળગ્રામ્ય કહેવામાં આવે છે.^૧ બીજા દોષ સંપ્રદાય
 શાસ્ત્રને નિમ્મળગ્રામ્ય કહેવા નથી.

આવશ્યકિનિર્માણ સંપ્રદાયની સાથે નોંદ પિત્રને બંધ
 બને તેવો સંધિ સમય છે એટલે બને એનો સમય થીયો કે
 પૌત્રધિક્ષા સાધિક્ષો નથી. એમાં કારણે આ પ્રખ્યાત છે —

(૧) તેન સંપ્રદાય બને નોંદ સંપ્રદાય નને નમ્ય સંપ્રદાય
 છે તેથી એની વચ્ચે અનુભવ તેવો સમય છે

(૨) નોંદ સંપ્રદાયના સ્થાપક યોગેશ્વર બને નિમ્મળ સંપ્રદાય
 અનિમ્મળ પુરસ્કાનો ગણાયુ મહાવીર, નને સમ્પ્રદાયીન દયા કે
 કેવળ સમ્પ્રદાયીન દયા એટલું જ નથી જોડે એમણે સમ્પ્રદાય
 એક જ હેતુમાં રૂપા નિમ્મળ દયા નનેથી પ્રવર્તિ સમય
 એક / પ્રેમ નથી જોડે એક / સદેહ, એક જ મદેહ્યો બં
 એક / કુલ પશુ દગુ નનેના અનુયાયીઓ પશુ નારકાત
 મળતા દયા બને પાનપેલાના પશુ પુત્રના ઉપદેશ બં
 અવગણે સમયે નિમ્મળાદે કે પ્રતિભર્ષાકારે અથા પશુ કે
 દયા એટલું જ નથી જોડે બનેના અનુયાયીઓ એવા પશુ દયા
 એવા પદેશ દોષ એવા અનુયાયી દયા પશુ પદેશી નીમ્મળ
 અનુયાયી થય બને મહાવીર બને શુદ્ધના અનુયાયીઓ એ
 પદેશી કે કુલમી દયા કે એવા સામાનિક સમય નકુ નદેશ
 દેશે એમ કદગુ તેઈએ કે બને એક / કુલના બનેના સમ
 અન્ય પશુ અથા આરે છે એમ બની શુદ્ધી માનવાઓ પા
 વના દગુ^૨

સ્થાપનાની શરૂઆત કરી દીધી હતી. છુદ્દને પોતાના માર્ગમાં નવા નવા અનુયાયીઓને ભેગા કરીને જ જળ વધારતું હતું. જ્યારે મહાવીરને અનુયાયીઓ જનપદના ઉપરાંત પાપનાશના જૂના અનુયાયીઓને પણ પોતાના પ્રજાતમાં અને પોતાની આસપાસ તેથી રાજવાના હતા. વાકાલીન બીજા બધા પધોનાં મતબ્બેલી પૂરી પરીક્ષા કે એમનું ખાતર ક્યો ક્યાર છુદ્દ પોતાની સમરચનામાં સારા થઈ શકે એમ ન હતા. જ્યારે મહાવીરનો પ્રથમ કઈકે જુદો હતો, કારણ કે પોતાના અરિત્ર અને તે તેમણે લીધે પાપનાશના વાકાલીન અનુયાયીઓનાં ખા છુદ્દે થઈને મહાવીર એમને પોતાના અનુયાયી બનાવી લેતા હતા. તેથી નવા નવા અનુયાયીઓની કાર્યોમાં સલામ એમને માટે એટલે જ ન હતો. એટલે જુદને માટે તેથી આપણે નોંધે છે કે જુદને સમગ્ર ઉપદેશ બીજાઓની આધેશનાથી કરેલો છે.

નિઘંષ ૫૪ પદાનો છુદ્દ ઉપર પ્રજાત

જુદે પોતાનો માત્ર શરૂ કરતાં પહેલાં એક પછી એક ૭ પદોનો તાલ કર્યો, એમાં એક નિઘંષ ૫૪ પણ હતો. જુદે પોતાના છવનતુ ૭ પદુન હતું. એ ૧ એને વાચવાથી અને એની જોન આપણોમાં વ્યવિર આપણે સાથે સરખામણી કરવાથી એ નિઘંષ રીતે નજીકી લાગે છે કે જુદે બીજા પધોની જેમ જેમ પદમાં પણ નીક નીક છવન વિતાવ્યું હતું—કાંચે પછી એ દૂર સમગ્ર માટે પણ કેમ ન હોય. જુદની સાધનાના સમયનાં શરૂઆતનાં વર્ષોમાં મહાવીરે તે પોતાનો માત્ર શરૂ જ નહોતો કર્યો અને એ સમયે પૂર પ્રદેશમાં પાપનાશના સિદ્ધાંત બીજાને કાંઈ નિર્ધાર પદ ન હતો. તેથી એ નહીં છે કે જુદે, કાંચે થોડા વખત માટે પણ કેમ ન હોય, પાપનાશના નિર્ધાર સંપ્રદાય છવન વિતાવ્યું હતું એને લીધે જ જુદ જ્યારે નિર્ધાર સંપ્રદાયના આચાર-વિચારોની સમાધાનના કરે છે ત્યારે નિર્ધાર

જાને પૈની સમાધાનના કરવા રહે છે અને હે છે કે જાક
 પૈને જામુક નાવક જામુક માને છે નીતન જામુક માને છે, જાક
 એની સાથે સંગત નથી, હુ તે આ પ્રમાણે માનુ છું સંપત્તિ કુ
 સમસ્ત પ્રિયમર્મી જાતુ કરાવે નથી કહ્યું કે હુ ૨ જુ હુ તે તેના
 પ્રત્યેક છે અને હુ તે આન એના પ્રમાણ ન હુ જામુક હા
 કરાવતી પછા એક ન બાવ છે અને તે એ કે મારો મન જા
 પેતાની સામુ કુ છે અપરે મહાવીર એમ નથી કહેવા કરવું
 એકવાર પાપોપચિત્તોને મહાવીરન ક્રેત્રાક પ્રમા પુજ્યા તે એકરે
 પાપનાશના / અપરેની સાક્ષી જાતીને પાપોપચિત્તોને પંચા
 પાપના જાતી દાખા રે એ કરવું / જુદે પેતાના મનની સાથે નૈમ
 પ્રક સમપ્રતીત કે પૂર્વકક્ષીત મારો સમન્વય નથી કહ્યું એકરે
 કેવળ પાપનાશ મનની વિશેષતાએ જાતી છે અપરે મહાવીર એ
 નથી કહ્યું કેવળ પાપનાશના તે સમન્વય સમપ્રતીત જાતીને
 સાથે પાપનાશ સુધારા કે ફરકાચેને સમન્વય કહ્યું છે કે તેની મહાક્રો
 માન પાપનાશના સમપ્રતીત સાથેની એકની સમન્વયક્રિતિને ક્રોધ છે

હુક અને મહાવીરની વચ્ચે ખ્યાન આપવા પોત જાતી
 જાતનાશન છે હુક ૮ વર્ષ નિર્વાણ પામ્યા અપરે મહાવીર જ
 વાની ઉમરે હવે તે એ નિમિત્ત તેનું કષ્ટક્રુક્રુ છે કે હુકનુ નિષ્ક
 પદેર્થા અને મહાવીરનુ પત્ની થયું હતું ૪ આ રીતે મહાવીર મત
 હુક તરે કષ્ટક્રુક્રુ રહ જતાઃ એટલું / નથી પણ મહાવીર સ્નાયરે
 પાપોપચિત્ત આપવા કર કહ્યું એની પહેલાં / જુદે પેતાના મનની

૧ પાપચિત્તનાશ થુ ૫૧ અપરેવિનિમલ ચો ૮ ૫ ૧ ૧ રો
 ૨ ૧ ૫૪

૩ અપરેની પ-૪ ૨૧૫.

૪ ક્રેત્રાકપર ન ૫૩.

૫ પૈત્રિયક્રિયાના આરે જૈન ક્રમશઃના જાતીય વિચાર જા ૩
 ૫ ૧૦૩.

સ્થાપનાની સ્વચ્છતા કરી દીધી હતી. જુદાં પોતાના માર્ગમાં નવા નવા અનુયાયીઓને ભેગા કરીને જ નવા વંશારંભ હું, જ્યારે મહાત્માને અનુયાયીઓ મનાવવા ઉપરાંત પાપનાશના જૂના અનુયાયીઓને પણ પોતાના પ્રભુમાં અને પોતાની આસપાસ ગેરી રાખવાના હતા. તત્કાલીન બીજા બધા પધ્ધતિનાં મતધ્યોની પૂરી પરીક્ષા કે એમનું જાન હશે વગર જુદા પોતાની સ્વચ્છતામાં સ્વચ્છ થઈ શકે એમ ન હતા. જ્યારે મહાત્માને પ્રભુ કર્ષક હોયે હોયે કારણ કે પોતાના અસ્તિત્વ અને તેનેજાન લીધે પાપનાશના તત્કાલીન અનુયાયીઓનાં મન છતી થઈને મહાત્મા એમને પોતાના અનુયાયી મનાવી ભેગા હતા, તેથી નવા નવા અનુયાયીઓની ભરતીનો સવાલ એમને માટે એટલે ઉભા ન હોયે. તેથી જુદાં માટે તેની આજનું લોકોએ કાંઈ કે જુદાં સમગ્ર ઉપદેશ બીજાઓની આયોજનાથી કરેલો છે.

નિર્દોષ ૫૨ પાનાનો જુદાં ૭૫૨ પ્રકાશ

જુદાં પોતાનો માત્ર સ્વ કરતાં પહેલાં એક પછી એક ૭ પધ્ધતિ ત્યાજ કરી, એમાં એક નિમ્ન ૫ પદ પદ્ય હોય. જુદાં પોતાના જીવન ૭ વસ્તુ ન હું. ૩. અને વસ્તુથી અને એની લેન આઓમાં જીવિત આચરે. સ્વયે સુરખામતી કરવાથી એ નિષ્કરે રીતે નાગ્નિ સ્નાન છે કે જુદાં બીજા પધ્ધતિ ૪૫ ૪૫ ૫૫ પદ્યમાં પદ્ય ગીત ગીત દરન વિગત્ય હું—જાને પછી એ દૂરા સમય માટે પદ્ય કેમ ન દોષ. જુદાં સ્વચ્છતાના સમયનાં સ્વચ્છતાનાં વર્તોમાં મહાત્મા તે પોતાનો માત્ર સ્વ જ નહોતો કયા અને એ સમયે પૂર પ્રોત્સાહ પાપનાશના સિદ્ધિ બી ન કોઈ નિમ્ન ૫ પદ્ય ન દોષ. તથી એ નહો છે કે જુદાં, જાને યોગ્ય વસ્તુ માટે પદ્ય કેમ ન દોષ, પાપનાશના નિમ્ન ૫ સંપ્ર પદ્ય દરન વિગત્ય હું. એને લીધે ૮ જુદાં જ્યારે નિર્દોષ સંપ્રદાયના આચાર વિચારોની સમાજીયતા કરે છે ત્યારે નિર્દોષ

પરિવ્રજાનો ભય થતો નથી. આ વિચિત્રાને જો કરવા મારે ભયભર
મનથી જીવન જતને અપરિવ્રજી છુડી સ્થાપતું અને કેવળ રાત્રી
જીવે શાસ્ત્રને પ્રજ્ઞા કરી મદ્યથી પેતાના ઉપદેશાનુસાર જે
જો તેવા લાંબા સમય કરમ્માન જીવન જતની અપરિવ્રજી છુડી
સ્થાપના કરારે કરી એ તે કદી સમાજ એમ નથી પણ એમને જ
સ્થાપના જેવી ભારપૂર્વક કરી કે એને લીધે પછીની સમસ્ત જિંદગી
પર પણ પૂર્વ મદ્યજોડીના પ્રવિણ કરવા લાગી, અને તે જન-
માંના પાપોપલિકા નિર્વાણે ખાતરિયા પચમધ્યસ્થ-સાધનાથી હજી
સ્થા એમનું જાતજી ભાવે પ્રાપ્તિ અસ્તિત્વ જ ન રહ્યું. તે એક
પિદ્ધાન્ત અને એ જાતનોમાં જાર મદ્યજોડે નિર્વાણ કે જી
વધુ ન ન જાવના તે માત્ર એ પત્તો પણ ન જાવત કે સર્વોપલિકા
પર પણ કરારે જારમદ્યસ્થાપારી પણ હતી.

જીવસ્થી કર્મોથી એટલું તે આપેજાવ વિદિત કર્મ જાત કે જે
પાપોપલિકા નિર્વાણ પર પડ્યાં રીક્ષા સેવાવળા સવપુત્ર મદ્યથી
પેતે પણ જાર મદ્યજોડે જ પાતલુ કરી હતાં, પરંતુ સંજીવિ
પરિવ્રજાને જાતને એમણે એ જાતનાં કરારેક ને કરારેક સુધારે
કર્મો જા સુધારી સામે પ્રાપ્તિ નિર્વાણ પર પડ્યાં જેવી કર્મો કે જે
વધારિતક થતાં હતાં, એને જાતે જાવ જાવ જાવને જીવસ્થાન
સુખમાન્ય પ્રેતિ-ગોત્ર સવાલમાંથી મળે કે એનાં કરારમાં જાવું
કે જે કરારે પાપનામ અને મદ્યજોડે એકમાત્ર એવ મેટા જ જે
તારે એ જાતના મદ્યજોડે સજાથી ઉપદેશમાં હતાં કેમકે જ
મામમથને મેટાએ ગોત્રમાં સામે રજૂ કરી અને ગોત્રને એને પુણ્ય
કર્મો કેમકે પ્રમાણ થયા અને એમણે મદ્યજોડે સાધનાને સીધી
લીધી જાતથી થઈ જીવસ્થી જાવને સુધારાથી નીચે જાવને

નિર્દેશ સ્વર પહેલી છાંમે છાંમે —

(૧) મદ્યવીરની પહેલાં, બોજમાં બોજું પાષનાશ્વન સમયથી થયે હોય, નિર્દેશ પરપરામાં આર મદ્યવનેની જ પ્રથા હતી તેને જાણના મદ્યવીરે ક્યારેક તે ક્યારેક બદલી, અને પાત્ર મદ્યવનેને એવો નિર્દેશ કર્યો એ જ વિચિત્ર રૂપ અત્યાર મુખીના મધ્યમ ૧૧ ફિરકાઓમાં નિર્દેશ રૂપે માન્ય છે અને આર મદ્યવનેની પ્રાચીન પ્રથા માત્ર પ્રથેમાં / સમ્પર્ક રહી છે

(૨) શુદ્ધ શુદ્ધ અને એમના સમાધાન કે ઉત્તરમાંથી જાણના વિષ્ણુઓ નિર્દેશ પરપરાને કેવળ આરમદ્યવનેની / માનના દત્તા અને મદ્યવીરના પત્ર મધ્યવન સમયથી જાણના મુખીના ટેમ્પે અપરિચિત દત્તા ૭ વાત શુદ્ધ એકવાર કરી અને ૭ સામાન્ય લગ્નનામાં પ્રસિદ્ધ થઈ એને / તેમણે પોતાની રમ્યાઓમાં ફરી ફરી કરેલા મધ્ય

શુદ્ધ સેનાના સુધન મારે મુખ્ય પામ શીલ કે ત્રન દર્શાવ્યાં છે ૭ સપ્તાની દૃષ્ટિએ તે નિર્દેશ જ પરપરાના રમ્યે સુધે મળતાં છે પણ જ ને વન્ય થોડા જાતર છે આ જાતર એ છે કે નિર્દેશ પરપરામાં સમય મત અપરિચિત છે અત્યારે નોંધ પરપરામાં મદ્યવનેની તથા એ સમય શીલ છે

તે નોંધ પ્રથેમાં ટોચાએ મુખ્યમના નિર્દેશ આવે છે પણ મૂળ પિંડોમાં તથા એની અવધાઓમાં મુખ્યમના જર્જરવામાં આવ્યો છે તે ખરો તથા જાણ છે ૧ આમ કેમ થયું હશે?—એવો પ્રશ્ન થયે ચિન્ત્ય નથી લેવા. નિર્દેશ પરપરા તરી પાતાની પાંચેથી સમાધાનના જાત અનિર્દેશિત પરપરાના આ સમયના જાણના નોંધ પ્રથેમાં આરમદ્યવનેની જાણના કે જાણના દત્તા એ તથા તે થયેલા તે નવર્ષ થાયે છે પણ અત્યારે આપણે સામ્યવિદ્ય વિનિર્દેશ વિચાર

સંપ્રદાયમાં પ્રતિષ્ઠિત એવા તપ ઉપર લોક પ્રધાર કરે છે. અને તેને જાણે નિમિષ પણ સંપ્રદાયના અધ્યાર અને વિચારનું ખ્યાલ કરે છે તો એનું એ સંપ્રદાયની પરિકલ્પામાં ઠીક ઠીક વચન કરાવે છે કે એ કારણે પશુ જાન ન હોય મહાવીર અને સુદ્ધ જાનને ઉપરોક્ત અનુસાર સમજી સુધી તે જાણે એક જ કોઈ એટલું જ નથી તેનો એકાગ્રી મનના વચર પણ અનુક્રમ સ્થાનેમાં એકસાથે વિચારી હતા તેથી જાણવું એ જાણીને જાણે કે પિતૃમાં માહત્તુર પ્રિયંક વર્તી મહાવીરને નિર્દોષ જાણે છે.^૧

માર મામ અને જોઈ સંપ્રદાય

જોઈ પિતૃમાંના દીપનિઘન અને સદુચ્ચનિકલમાં નિમિષેના મહાવીરને જાણે જાણે છે.^૨ દીપનિઘનના સામન્તરક્રમમાં અસ્થિ-નિમિષારના પુત્ર જામતરક્રમક્રમિકો પેલાની સાવપુત્ર મહાવીર સાથે વચેની મુલાકાતનું વચન સુદ્ધની સમજી હતું છે. ૭માં યજ્ઞ પુત્ર મહાવીરના પુત્રે એમ કહેવરા પુ છે કે નિમિષ જ અત્યંત મહાવીર સમજી હોય છે જાણે નિમિષ જ જાણે અને સિન્ધામાં હેતુ છે જાણે રીતે સદુચ્ચનિકલના દેવતાવચનમાં નિમિષેના જાણે સાવપુત્ર મહાવીરને ખાનમાં રાખીને જુદાને કરે છે કે જે સાવપુત્ર મહાવીર સાવપુત્ર કુલને જાણે અત્યંત મુજા છે જાણે જોઈ ઉચ્ચેને જાણે જાણે એટલું જાણે રાજાને જાણે કે પુત્ર સુદ્ધ સમજમાં જાણે એ જાણે જાણે (જોઈ પિતૃમાં જાણે સ્વપ કારણે હતું ત્યાં સુધી જાણે) જોઈ પરપરા મહાવીરને જાણે એકાગ્રી જાણે નિમિષેના અત્યંત મુજા સમજતા હતા. જામનો અર્થ છે મહાવીરને જાણે જાણે (૨-૩) માં જાણેના મુજા જાણે જાણે કરે છે. મહાવીરની નિમિષેના પરપરા જાણે સમી પંચમધ્યાહનાધારી છે, જાણે પંચમધ્યાહની વર્તી જ જાણેમાં તથા વ્યવસ્થારમાં પ્રતિષ્ઠિત છે જાણે

૧. દીપનિઘન પુ. ૧

૨. દીપનિઘન પુ. ૨. સદુચ્ચનિકલ પો. ૧, ૪, ૧૧

સ્થિતિમાં જોઈ મંથેમાં મદ્યારીર અને અન્ય નિમ્ન થો. મારે ચાર મદ્યારીર રૂપે ૭ ક્રમોએ છે એનો રીઝ અથ સમજવો ક્રમોએ પ્રથમ આપોઆપ ક્રમો થાય છે

આનો જવાબ આપણને ઉપલબ્ધ છે તેન આગેમોમાંથી મળી રહ્યું છે સુધ્ધાએ ઉપલબ્ધ આગેમોમાં પ્રાચીન એવું અનેક મતો સ્વસ્થ રહ્યા છે કે જેવળ મદ્યારીરના સમજી નિમ્ન થ પરપરાની સ્થિતિ ઉપર / નથી મતો એવી રીતેની ક્રમોએ નિમ્ન થ પરપરાની સ્થિતિ ઉપર પણ આ પ્રકાર પાડે છે કલ્પવતી અને ઉત્પત્તિના તેમ આગેમોમાં વધુ ન આવે છે કે પાશ્વપતિક નિમ્ન થ, એવો આગેમોમાંથી દેના એમના પશુએને મદ્યારીરના સ્થાનને ચીકાર કરીને એમને પ્રાપ્ત થાય ન આવેને પાશુ ક્રમો દર્શાવે અને જૂની ચાર મદ્યારીરની રૂપરેને જાણી નાખી દર્શાવે છે એવા એવું પણ ક્રમોએ નિમ્ન થ દર્શાવે છે અને પાતાની ચાર મદ્યારીરની પરપરા / આશુ રાખી દર્શાવે મદ્યારીર ચાર મદ્યારીરના સ્થાન પાશુ મદ્યારીરની આપના આ મારે કરે અને ક્રમોએ કરી આ પણ એક એવી રીતે સ્થાન છે મ તરીકે પાશુ મદ્યારીરની સ્થાન આ મારે કરી આ સ્થાનના જવાબ નો તેન મથો આરે છે પણ એ આપના ક્રમોએ કરી આપના જવાબ એ નથી આપના અહિં આ સ્થાન, અપરિચિત આ ચાર પાશુ મદ્યારીરની પ્રતિષ્ઠા કલ્પવતી સ્થાનને કરી દર્શાવે, પણ ક્રમોએ નિમ્ન થ પરપરામાં એવી સ્થિતિ આવી રહી કે જેવાક નિમ્ન થ અપરિચિત નો અથ સમજ ન કરવો એટલે જ કરીને સોજોના સમજ કે પરિચિત ક્રમો વચ્ચે સ્થાન એમનો સપક રાખવા દેના અને જ્યાં માનવા દર્શાવે અંધો જ

૧. કલ્પવતી મદ્યારીર (સ્થાનકાચી જન કલ્પવતી, મુનર્થ)

નિધિ ઉપર પહેલી ચક્રોએ હીએ —

(૧) મદ્યપીરની પહેલાં બોલમાં બોલું પાપનામના સમયથી ચક્ર હરીને, નિધિ પર પડ્યાં ચાર મદ્યપીરની જ પ્રથા હતી જેને જાન્યન મદ્યપીરે ક્યારેક ને ક્યારેક ગણવી, અને પાંચ મદ્યપીરપે એવો વિકાસ થયો એ / વિકસિત રૂપ જાતના મુખીના જથ્થા જે પ્રિકાઓના નિર્વિવાદ રૂપે માન્ય છે અને ચાર મદ્યપીરની પ્રાચીન પ્રથા માત્ર પ્રથિમાં / સમ્યક્ સ્તી છે

(૨) સુદ સુદ અને એમના સમાપ્તીના કે ઉત્તરકાલીન જથ્થા મિશ્રુઓ નિધિ પર પડ્યાને કેવળ ચારમદ્યપીર / માનતા હતા અને મદ્યપીરના પાંચ મદ્યપીર સમયથી જાન્યન મુખીના જેવો જાપરિચિત હતા કે વાત સુદે એકવાર હતી અને કે સામાન્ય જાતામાં પ્રસિદ્ધ થઈ એન / એવો પાતાની રમતઓમાં હરી હરી હોવા જતા

સુદે પોતાના સપને મારે મુખ્ય પાપ રીધ કે જા હોઈયાં છે કે સખાની દરિએ તે નિધિ પર પડ્યાના જો સુધે મળ્યાં છે પણ જને વચ્ચે થોડું જાતર છે જા જાતર એ છે કે નિધિ પર પડ્યામાં પાસમુ જા જાપરિચિત છે જા જોઈ પર પડ્યામાં મલવમેરેને ત્યાં એ પાસમુ રીધ છે

તે જોઈ પ્રથિમાં કેકેકાલે મુખીમને નિરેસ આવે છે પણ જા પ્રિકામાં તથા એવી જાપરિચિત મુખીમના જે જા હોવામાં જાતર છે તે જાતર તથા જા પડ છે / જામ કેમ થયું હતી એવો પ્રમ જથ નિધિ નથી હતા નિધિ પર પડ્યા ત્રી જાતની પહેમી સમાપ્તીના જાન જાન્યસિદ્ધ પર પડ્યાના ચાર જાતના સમયમાં જોઈ પ્રથામાં જાતર જાતર કે જા પડ દેવ એ જાઈને ચક્ર ચક્રમાં તે જાતર થાય છે પણ જાતર જાપરે સામાન્ય સ્થિતિના વિચાર

કરીએ હાથે ત્યારે એ નવાઈ દૂર થઈ જાય છે. ઠોઠાં પણ સંઘર્ષને
 મી ન સંઘર્ષને પૂરા ન્યાય નથી આપે. એવું પણ નવું દેવ ?
 મુશ્કેલી થુડ તથા એમના સમાધાન સિધ્ધે ચતુર્થમો પૂરા બને
 શકે. એ નવું દેવ—એ જર્જર સર્વન પ્રસિદ્ધ પણ દેવ—તેથી
 એ જર્જરચાલી તર ન દેખાઈ દેવ, પણ તેમ તેમ પિત્રનું લા-
 લન થતુ થતુ તેમ તેમ ચતુર્થમો જર્જર રૂપે દેવની તર દેખાઈ
 દેવ ઠોઠાં બોલ મિથુને, કાળને બધે એના જાણની પૂર્વે મી
 એ / જાણના જાણ દેખી તેમ ચાલુ રહી, બને ઠોઠાં એ ન
 વિચારું ? ચતુર્થમો જા જર્જર નિર્ધાર પર પડને માન્ય છે ? ત્યાં
 બોલેના સમયમાં જોનાના દાસે પણ જાણે. વિષયક થયેથી કાલે
 કાલે નેનામાં બને છે ? ઠોઠાં જુ હાથની માન્યતાનું પણ સત્ય
 રૂપ છે એના પ્રયો બને એની પર પડતી તરીકે લાગ છે

[વળોવિ બ ૧ ૪ ૧ ૧ ૧૭-૧]

કરીએ હાએ ત્યારે એ નવાઈ દૂર થઈ જાય છે. ઘેઈ પણ સંપ્રદાયને
 જીવન સંપ્રદાયને પૂરો ન્યાય નથી આપેો. એવું પણ જન્મ હન ૩
 મુગમાં મુદ્દ તથા એમના સમાજાવીન સિમ્બો મુરુમને પૂરો અને
 સાથે ભલે જાણતા હોય—એ જાઈ સરવ પ્રસિદ્ધ પણ હોય—તેથી
 એ ત્યારવચ્ચે તર ન દેખાઈ હોય, પણ હોય હોય ખિંચીને હોય
 થન જુ મુ તેમ તેમ મુરુમને જાઈ રપટ કરવાની જુર જાઈ
 હોય ઘેઈ જોઈ જિજ્ઞાસે, કરવાને જાઈ, એના જાઈની પુત્રી જાઈ
 એ ૪ જાઈના તા તેમની તેમ જાઈ રહી જાઈને ઘેઈએ એ ૫
 જિજ્ઞાસુ ૩ મુરુમને જાઈ જાઈ જિજ્ઞાસુ ૪૨ પાડે જાઈને હોઈ નહીં
 જોઈના સંજામાં જોઈના હોઈ પણ જાઈને વિષયસત્ત્વ જોઈને જાઈ
 જાઈને જોઈના જાઈને છે. ઘેઈપણ સંપ્રદાયની મુજબાતું પુણું સત્ત્વ
 રપ તે જોઈને જાઈને જાઈને જાઈને જાઈને જાઈને જાઈને જાઈને

[૧૭૦૩ ૫ ૧ ૪ ૧ ૫૫ ૧૭૧]

તેન સમા ત્યાં ત્યેજ અને તેન હૃદયનાર બાજિમાં / સજર
 કે એન નથી સામાન્ય લોકો તે તેન માને કે બધા જો
 રોજની નવને તેન હૃદય કે એમનામાં તે બાજિ કે રોજના ન લોક
 તે એ હૃદયને સજર ન સમાજને અને તેન નથી હૃદયનાર
 બાજિમાં પણ તે સાચી રોજના દોષ તે એ હૃદયને સજર કે
 આ રીતે બધે સરસુતિનું જાણ રૂપ સમા ત્યાં / મર્યાદિ દોષથી
 નોત સમાજમાં એ સુચન નથી દોષ ત્યારે સરસુતિનું હૃદય, એ
 સમાજના બહુવચીઓની એ બધા સમાજના બહુવચીઓમાં પણ
 દોષ છો કે સાચી વાત તે એ કે સરસુતિનું હૃદય કે એને
 બધા એમાં બધા અને રસમ દોષ કે કે એને કે હૃદય
 બધા, બધા અને રીતિના તે ન તે બધિનાર જાણી છો કે ન તે
 પાણી સાથે જાણી છો કે

જન સરસુતિનું હૃદય વિવતક ખમ

ખમ એ કે તેન સરસુતિનું હૃદય શું ચીજ છે? જાણ દોષ
 ત્યાં તે એ કે નિવતક ખમ તેન સરસુતિનું બધા છે ?
 ખમ નિમિત્તિ આપણાઓ બધાનું પુત્ર મના ચીજ નાક હરણાઓ
 દોષ બધા એ નિમિત્તિ આપણાં ખમના પ્રાદુર્ભાવ વિગત અને
 ત્યારે જાણ દોષ, એ નિવતક ખમ હૃદય છે જાણ મૂળ બધ
 સમાજના મારે પ્રાચીન જાણ સમાજીન અને પાંચેના મર્યાદ સજર
 દોષેક વિચાર કરવા બાક છે

ખમનું વચી કવચ

ખમને કુનિયામાં દયા ખમ દિનિ છે બધા બધા દોષે-
 પત્ર દિનિસ મરે છે એ જાણના બાજિ કે જાણ ન વચીકામ
 રીતમાં જાણે તે મુજબને અમન જનુ વિચારના વચી રીત —

(૧) ૧ તે એ વિચાર કે જાણના જાણ વિચાર કરે કે

મેળા ઉપરાંત બીજા લોકો પણ પોતાની જાતે કાન કરી નહીં
 હરિને હાથ નાચી રહી છે. પણ સર્વજિવિના જાતરિક સ્વપ્ન જે
 નથી હોતું કાલુ કે કાલું પણ સર્વજિવિના જાતરિક સ્વપ્ન કાલુ
 જાતરિક છે. હાલ જેને ન થાય છે કે જેને પોતાના જીવનમાં જાતરિક
 થતી હરી રહે છે. જોળ લોકો જેને જાતરિક કાલુ તે જેને કાલુ કાન
 નથી હરી રહ્યા. પણ જે જાતરિક સર્વજિવિને પોતાના જીવનમાં કાલુ
 નાર પુરુષ કે પુરુષના જીવન-વ્યવસ્થા ઉપરથી તેમ ન હોય જાતરિક
 વાતરિક પણ ઉપર પાતી જાતરિક. ઉપરથી તેમ જાતરિક પણ જાતરિક
 સર્વજિવિના જાતરિક મેળવી રહી છે. જાતરિક મારે મુખને જેને સર્વજિવિ
 જે સ્વપ્નને કે કાલુને પરિચય જાતરિક છે કે જેને કાલુ જાતરિક
 મારે જાતરિક કાલુ તથા જાતરિક પર ન જાતરિક થાય છે.

જાત સર્વજિવિના જાતરિક સ્વપ્ન

તેને સર્વજિવિના જાતરિક સ્વપ્નમાં બીજા સર્વજિવિના જાતરિક
 સ્વપ્નમાં જાતરિક જાતરિક સ્વપ્નમાં જાતરિક થાય છે. જાતરિક જેને કાલુ,
 મારે જેને સ્વપ્નમાં મારે નિધાન, ઉપરજાતરિક પ્રકાર, જેને કાલુ
 જાતરિક ઉપરજાતરિક તથા જાતરિક, જાતરિક જાતરિક નિધાન,
 કાલુ, તાલુકાને વચેને જાતરિક નિધાનને જેને જાતરિક કાલુ જે
 તાતરિક જાતરિક જાતરિક છે. જાતરિક કાલુ નિધાન પોતાના જાતરિક
 નિધાન પણ મારે છે. જાતરિક જાતરિક જાતરિક જાતરિક જાતરિક
 છે. પણ કાલુ કાલુ નિધાન તથા કે જાતરિક જાતરિક જાતરિક જાતરિક
 જાતરિક જાતરિક જાતરિક જાતરિક જાતરિક જાતરિક જાતરિક જાતરિક
 જેને કાલુ પણ જાતરિક હોતું. જેને જાતરિક જાતરિક જાતરિક જાતરિક
 કાલુ કાલુ જાતરિક જાતરિક છે. જાતરિક જાતરિક જાતરિક જાતરિક જાતરિક
 સર્વજિવિના જાતરિક જાતરિક જાતરિક છે. જાતરિક જાતરિક જાતરિક જાતરિક
 જાતરિક કાલુ પણ જાતરિક જે વાત જાતરિક રીતે જાતરિક કાલુ કે જેને
 જાતરિક જાતરિક જેને જાતરિક જાતરિક કાલુ જેને કાલુ કાલુ

પ્રવર્તક ધર્મ

બીજો વિચાર કે જીવનમાં શરીર-મુખને સાચા તરીકે કે માને છે પણ એ માને છે કે વર્તમાન જન્મમાં જે મુખનો સજ્જ છે એવું જ મુખ પ્રાપ્તી પરીને પુનર્જન્મ પામશે કે જે ત્યારે જન્મ-માન-માતરમાં-પણ મામું રહે છે અને એ રીતે શારીરિક-મનસિક સુખોના ઉત્કર્ષ-અપમની પરપરા ચલતી રહે છે જેવી રીતે જા જન્મમાં એવી / રીતે જન્મ-માતરમાં પણ એ જાપણે મુખી થઈ દેવ કે વધારે મુખ મેળવતું દેવ, તે એ માટે જાપણે ધર્માનુજ્ઞાન પણ કરવાં પડે. અર્થોક્ત-ન વગેરે સાધન અને વર્તમાન જન્મમાં ઉપચારક થાય, પણ જન્મ-માતરના ઉચ્ચ અને ઉચ્ચતર મુખને માટે જાપણે ધર્માનુજ્ઞાન અસ્ય કરવાં જોઈએ. જાવી વિચારસરસી ધરાવતા દોષ તાત્કાલિક ધર્માનુજ્ઞાને કરતાં હતાં, અને એવી દ્વારા પરબોધનાં ઉચ્ચ સુખો મેળવવાની જગ્યા પણ ધરાવતા હતા. જા વર્ત જા મ વધી અને પુનર્જન્મ થવાથી તે છે જ પણ એવી કલ્પના જન્મ જન્મ-માતરમાં વધારે ને વધારે મુખ પ્રાપ્ત કરવાની તથા મુખને વધારેમાં વધારે વખત સુધી સ્થિર રાખવાની દેવાને હીરે એમનાં ધર્માનુજ્ઞાનોને પ્રવર્તક ધર્મ કહેવામાં આવેલ છે. પ્રવર્તક ધર્મને દૈર્ઘ્યમાં સાર એ છે કે જે અને જે સમાજ-અવસ્થા દેવ એને એવી સ્થિતિ અને કલ્પનાના બનાવતી કે જેથી સમાજનો પ્રવેશ સમય, પેલપેલની વિધિ અને કલ્પ પ્રમાણે મુખ મેળવે અને સાધે. સાચ એવા જન્મ-માતરની તૈયારી કરે કે જેથી બીજા જન્મમાં પણ એ વર્તમાન જન્મ કરતાં વધારે અને સ્થાયી મુખને મેળવી શકે. પ્રવર્તક ધર્મને ઉદ્દેશ સમાજ-અવસ્થાની સાધે. સાચ જ માતરને મુખારો એ છે નહીં કે જન્મ-માતરનો ઉચ્ચ કરવો. પ્રવર્તક ધર્મ પ્રમાણે ધર્મ, અથ અને ધર્મ એ મળુ પુરુષાર્થ છે. એમાં મેળુ નામક મોટા પુરુષાર્થની કેઈ કલ્પના નથી. પ્રાચીન ઈતિહાસ જાણે જેથી અનેસ્થાને ધર્માનુજ્ઞાન તરીકે માનવા હતા અને પ્રાચીન વેદિક

પ્રવર્તક પદ

બીજો વિચારક વર્ગ છવનમાં સરીર-મુખને સાચી રીતે તે
માને છે પણ એ માને છે કે વર્તમાન જન્મમાં જેવા મુખને
સમાન છે એવું / મુખ પ્રાણી ખરીને પુનર્જન્મ પાસે કરે છે
ત્યારે-જન્મના માંતરમાં-પણ આમ રહે છે અને એ રીતે ચારીરિક-
માનસિક મુખેના કૌર્મ્ય-આકર્ષની પરપરા ચાલતી રહે છે જે
રીતે આ જન્મમાં એવી / રીતે આમાંતરમાં પણ ને આપણે મુખી
શું હોય કે વધારે મુખ મેળવવું હોય તે એ માટે આપણે પર્માત્માના
પણ કરવાં પડે. અધીપત્યના વગેરે સાધન સહે વર્તમાન જન્મમાં
ઉપારક થાય, પણ જ માંતરના ઉચ્ચ અને ઉચ્ચાર મુખને માટે
આપણે પર્માત્માના અવસર કરવાં જોઈએ. આવી વિચારસરસી પરાવતા
સેવિત અવતરવાનાં પર્માત્માને કરતાં હતાં, અને એવી દારા પરચોળાં
ઉચ્ચ મુખે મેળવવાની જગ્યા પણ પરાવતા હતા. આ વચ આશ્રમ-
વધી અને પુન / મળતી તે છે જ પણ એવી કાળના / મ
જન્મમાંતરમાં વધારે ને વધારે મુખ પ્રાપ્ત કરવાની તથા મુખને
વધારેમાં વધારે વચન મુખી રિતર રાખવાની હોવાને લીધે એમનાં
પર્માત્માને પ્રવતક પદ કહેવામાં આવેલ છે પ્રવર્તક પદનિ
દૃકમાં સાર એ છે કે જે અને જે સમાજજીવવસ્થા હોય એને
એવી નિયમનદ અને કલ્પનદ નલાયતી કે જેવી સમાજને પ્રવેક
સમ્ય, પોતપોતાની રિયતિ અને ક્ષણ પ્રમાણે મુખ મેળવે અને
સાધેસાધ એવા જન્મમાંતરની તૈયારી કરે કે જેથી બીજા જન્મમાં
પણ એ વર્તમાન જન્મ કરતાં વધારે અને સ્થાયી મુખને મેળવી
લી. પ્રવર્તક પદનિ કહેલ સમાજજીવવસ્થાની સાધેસાધ જન્મમાંતરને
મુદારવે, એ છે નહીં કે જન્મમાંતરનો ઉચ્છેદ કરવો. પ્રવર્તક પદ
પ્રમાણે કામ, અજ અને પદ એ જન્મ પુરુષાર્થ છે એમાં મોટા
પામક મોટા પુરુષાર્થની કૌર્મ્ય કાળના નથી પ્રાપ્તિની હિંમતી આપો
જેને અવેસ્તાને પદપ્રથમ રીતે માનતા હતા અને પ્રાપ્તિની રીતે

આપો, તેઓ મત્ર અને અર્ચણ રૂપ વેદાનુસારે જ મનાયા હતા, એ નિયમ હાલુકા પ્રવર્તક ધર્મના અનુયાયી કે અનુચિત નહીં હોય તો મોક્ષા-લોકની નામે જે કર્મકાંક્ષી હતા તેમણે તે પ્રવર્તક ધર્મનું છોડવું જોઈએ.

નિવર્તક ધર્મ

નિવર્તક ધર્મ એ હવે સુચરિત્ર પ્રવર્તક ધર્મના સાથે વિરોધી છે તે નિયમોના સાથે હવેના ધર્મોના અનુચિત અને અનુચિતને મનાવવા સાથેના એ અનુચિતને ધારણ કરવાને અનુચિતને એ પ્રવર્તક વર્તમાનની જેમ, માનવા / હતા પણ સાથે સાથે જ તેને અનુચિતમાં પ્રાપ્ત થવા હવે, અનુચિત અને અનુચિત સુધી જ ન હતા એમની રીતિ એ હતા કે અનુચિતમાં કે અનુચિતમાં જો તેમણે કોઈ કોઈ સુખ કેમ ન મળે, અને જો જો તેમણે કોઈ સુખ સુધી કેમ ન રહે પણ તે એ સુખ ક્યારેક તે ક્યારેક જ નહીં થાય, એ એ હવે અને અનુચિત સુખ પણ જો નિમ્ન સુખની પ્રાપ્તિ / હોવાથી ક્યારેક ન થઈ શકે એ કોઈ એવા કોઈ સુખની શોધમાં હતા કે જે ક્યારેક પ્રાપ્ત થવા પડી ક્યારેક નહીં ન થાયે આ શોધની સુખાશી એમને મોક્ષપુરુષને સીધાર કરવાને અનુચિત સાથે તેઓ માનવા સાથે કે અનુચિત એ કે એવી પણ રીતિ સલામી શકે છે કે જેને પ્રાપ્ત કરી પડી ક્યારેક અનુચિત-અનુચિત કે સીધાર ધારણ કરવા ન પડે અનુચિત એ રીતિને તેઓ મોક્ષ કે અનુચિતિ કહેતા હતા પ્રવર્તક ધર્મના અનુચિતો / હવે અને અનુચિત ધાર્મિક અનુચિતો હતા આ કોઈનાં તેમ / પરમોક્ષનાં અનુચિત સુખોને મારે પ્રાપ્ત કરવા હતા, એ ધાર્મિક અનુચિતોને નિવર્તક ધર્મના અનુચિતો પોતાના સાથે મોક્ષ કે નિવર્તક મારે ન કેવલ અનુચિત / માનવા હતા પણ એમને મોક્ષ પ્રાપ્ત કરવામાં અનુચિત સુખોને એ નિયમ

ધર્મિક જનુષાનોને એકલ દેવ હોવા બાદ બ્રિહ અને હરિમાં
પૂવ પશ્ચિમ ગેટનું જતાર દોઢાથી પ્રસન્નક ધર્મના જનુષાઓએ મારે
એ ઉપરેવ ત્રણનું લેજ નિવતક ધર્મના જનુષાઓએ મારે દેવ જની
મનુ જોએ મોક્ષને મારે પ્રસન્નક ધર્મને જાપક મળવામાં આવે, પણ
જોની સાથે / મોક્ષવાદીઓને મારે પોતાના સાખ-એકાદુષાવના
ઉપરૂપ ગાઈક મુનિધિન મારની શોધ કરવી, એ પણ તારી જઈ
પણ આ ધર્મની મુજબથી એમને એક એવો માર એક એવો
ઉપર માર આવે. કે જે જાત સાધનો ઉપર આધાર રાખે ન
દેવ, એ જેવા સાધની પોતાની વિચારમુદ્ધિ અને વનનમુદ્ધિ ઉપર
/ નિમર દેવ વિચાર અને વનની આનનિક-સંપૂર્ણ મુદ્ધિએ
જા માર / નિવતક ધર્મને નામે કે મોક્ષ મારને નામે પ્રસિદ્ધ થવે.

આગીવ સ મુનિના આ વિચિત્ર અને વિરિષ તાજાવાળાની
તપસ કરતાં આજુને મજદરે રેખાવ છે કે આગીવ આત્મચારી
રહતેમાં કમગી મોખાસાન જાત કરતાં જપાવ નિસ્તકધર્મવાદી
એ અવરિક મળતા જોઈ અને જે રહતની સ મુનિ જે મુજબ
નિસ્તકધર્મચાર છે / પણ રિક ત્રણના ન્યાયગિતિક સાંખ્યોચ
તથા બોધનિત રહતના આત્મ પશુ નિસ્તક ધર્મ ઉપર / પ્રવિલિ
પ રિક તપ કે જ રિક આ જપાવ નિસ્તક મની અને પ્રાતક
ધર્મને કે જાવ તરિ જનુષાનોને રેવ / મારે છે અને એ જપાવ
સમચાર કે આ મારને તથા આત્મચારમુખા જનુષાના હાર
અવચારન ઉપરે માર છે તમજ જેવા હાર / પુત / મજ
મજવાથી કે મારે મારે સક અને હારે છે

સમાજમામાં મારને કે જમ

હા જનુષામા આનુષંગિક પ્રાતક ધર્મ સમજવાથી હાર
મારે જમ મારે રોક જલિ સમજામા રહિત જ સમજિત
હાર રહિત હાર મારે સમજે મારની હાર અને પનિક

હસ્તે પાસ્ત્રોક્ષિઃ ક્યવન ચાથૈ સુનય પરાયતી હેતુ, એનું પક્ષન કરે
 દરે બહિઃ જન્મતી ન મરિત્યાનુ એકસે વિશ્વાખમન વગેરે, પિતૃકય
 એકસે સવાનેકપતિ વગેરે અને દેવકાનુ એકસે ચાત્રાન વગેરે નપ્તેતી
 નપાતેતી હેતુ છે. બહિઃ પેતાની સામાજિક અને ધાર્મિક હસ્તેનું
 પક્ષન કરીને પેતાની વૃક્ષ ક્યવનું સ્થાપન કરે, એ ૧૪ કે ૧૫
 એવે સમયએ ત્યાં કરવે એ ન તે સમય છે કે ન તે ૧૪ કે ૧૫ એ પ્રસંગ
 થય પ્રમણે એકે બહિઃને યાદે સ્વસ્થામન બહારી છે એનું કલ
 થન કરીને ધર્મ વિશ્વાસ નથી કરી રહ્યો

બહિઃમત વિષયક થય

નિર્વાક થય બહિઃમાં છે એની કૃપિતિ બ્રહ્મસાક્ષાત્કારી
 કલ્પ રૂપિતથી થયને લીધે એ વિશ્વાસને બ્રહ્મવત્ત્વ છે કે નહીં
 છે તે એ મનું છે એનો બીજાની સાથે કેવો સુનય છે એનો
 સમ્પ્રકાર થઈ શકે એમ હેતુ તે એ ક્યા ક્યા કૃપિતથી થઈ શકે
 વગેરે પ્રમણે વચ્ચે ન પ્રેરે છે એ પ્રમણે એવા નથી કે તેનું નિરાકરણ
 એકંદ્ર વિતન, ખાન, વય અને જનાસક્ત ક્યવન વગર થઈ શકે
 બાનું સ્થાપન ક્યવન ખાસ ખાસ બહિઃઓને યાદે ન સકાય શકે, એ
 સમ્પ્રકારથી અને એવો સકાર નથી, તેથી સ્વસ્થ પ્રસંગ થઈ
 કરતાં નિર્વાક થઈનું હેતુ નહીં પ્રસંગિત હતું. નિર્વાક થઈને યાદે
 સ્વસ્થામનું નપાન હતું ન નહીં એ તે સ્વસ્થામન માંજ વગર
 ન બહિઃને સર્વતાજી બહુમતિ બાપે છે કારણ કે એનો બાપર
 ક્યવનું સ્થાપન નહીં થયું એનો નિરોધ છે. એકવા યાદે નિર્વાક
 થઈ બહિઃ સમ્પ્રકાર સામાજિક અને ધાર્મિક હસ્તેથી નપાતેત છે
 એમ નથી જાણ્યો, એની માનવતા પ્રમાણે બહિઃને યાદે મુખ્ય કાર્ય
 એક ન છે અને તે એ કે એમ અને તેમ બ્રહ્મસાક્ષાત્કારનો અને
 એમાં અવરોધ એનો કરવાની ક્યવનો ત્યાં કરવાનો પ્રયત્ન કરવો

નિવર્તક ધર્મનો પ્રભાવ અને વિહાસ

એમ થાને છે કે જ્યારે પ્રવર્તક ધર્મના અનુયાયી યૈદિક ગાયો
આ ડેરામાં પડેલવડેલાં આ-આ ત્યારે પણ આ ડેરામાં કંઈક ને કંઈક
એક થા બીજો રૂપે નિવર્તક ધર્મ અપ્પમિત હતો. શુદ્ધતામાં આ ને
ધર્મસંસ્થાઓના વિચારો વચ્ચે સારો એવો સંપર્ક થયો. પણ નિવર્તક
ધર્મના સંસ્થાગ્રાંથના સાચા અનુયાયીઓની તપસ્યા ખ્યાતપ્રદાનિ અને
અસરકારક —અનાસક્ત આચરણ ત્રિ ? પ્રભાવ સાધારણ તનુમૂલક
છે. ધર્મો ધર્મો વધે તો દોષ, એવું પ્રવર્તક ધર્મના ડેરામાં
અનુયાયીઓને પણ પોતા તરફ આકર્ષ્યો, અને નિવર્તક ધર્મની સંસ્થા-
ઓને અનેક રૂપે વિકસિત થયો. શુદ્ધ થયેલ જાતે જાતુ અસરકારક
પરિણામ એ આત્મુ કે પ્રવર્તક ધર્મના આધારરૂપ ? અવશ્ય અને
જરૂર, એમ ને આત્મો માનવામાં આવતા દત્ત એવા સ્થાન પ્રવર્તક
ધર્મના પુરસ્કારીઓને પહોંચા તે વાતપ્રથમ સદિત થયું અને પાછળથી
સંભાષ સદિત ચાર આશમાને છવનમાં સ્થાન આપ્યું નિવર્તક
ધર્મની અતઃ સંસ્થામાંના વધતા ત્તા વાક્યાથી પ્રભાવન કારણે
પ્રવર્તક ધર્મોનાથી આશરો એટલે મુખી માનવા સામ્યા કે મુદ્દાશયમ
સેવ્ય વચર પણ સંવિસીધા અવશ્યોશમમાંથી જ પ્રભાવ વીક્ષ
સ્થાનો મામ પણ ન્યાયમુજા છે આ રીતે છવનમાં પ્રવર્તક ધર્મો
? સમન્વય ત્રિર થયો એનું રૂપ આપને સ્વર્ગનિક સદિત અને
પ્રભાવનમાં આપ/ પણ નોઈએ હાએ

સમ વધ અને સંધર્મ

એ તત્ત્વના કથિઆ પ્રવર્તક ધર્મના અનુયાયી આશરુના વચરે
દેતા આ નિવર્તક ધર્મને પૂરેપૂરો આપનારી શુદ્ધતા દત્ત એમને
પેલાના ચિતન અને છવન દરમ નિવર્તક ધર્મનું મંત્ર પ્રવર્તક
આમ આ એમને પોતાની જિંદ સંપત્તિપ્ર પ્રવર્તક ધર્મ અને એવા
આધારરૂપ રેલેના પ્રભાવને માન્ય રાખ્યું. ન્યાય યૈદિક છવનના

જાને જ્યોતિષક ઇશાનના આજ્ઞા હજી જાણતા તરવાર કરીને હજી નિર્વાક ધર્મના ઇર્ષા ઇર્ષા પુરસ્કર્તા એવા પણ થયા કે તેઓ તપ, મ્હાન અને આદ્યપચ્ચાકારમાં આપક દિવાકાંતો તે આત્મનિક વિરોધ કરી, પણ એ દિવાકાંતી આધારભૂત કૃતિને સારથી વિરોધ ન કરી એવી મહિમાઓમાં સાંખ્ય ઇશાનના આદિ પુરુષ ક્ષત્રિય કરી કરી હતા એ કારણે જ સાંખ્ય-યોગદશન મૂલ્યમાં પ્રવતક ધર્મનું વિરોધી હોવા જતાં જાતે પેદિ ઇશાનોમાં સમર્થ થયું.

સામન્સની આવી પ્રક્રિયા જા દેશમાં સૌજનો સુધી મળી જી પછી જાને ધર્મોમાં પ્રવતક એવા એકાંતવાદી જા રહ્યો કે જેણે પેતપેતાના પ્રવતક કે નિવતક ધર્મ સિવાય બીજા પછાને ન લે મનાતા હતા કે ન લે એને સારો કહેતા હતા. કલ્યાણન આધાર અને સુદથી પહેલાં પણ નિર્વાક ધર્મના આપા એકાંતવાદી જાને પુરસ્કર્તા થયા કે પણ મહાવીર જાને સુદના સમયમાં તે જા દેશમાં નિવતક ધર્મની પેશા એવી જાનેક સરથાનો હતી જાને બીજા જાને એવી જાની થઈ હતી હતી કે જે પ્રવતક ધર્મના સમજા વિરોધ કરતી હતી જાનેર થઈ નિમિષાથી કાપ્યા સુધીના વર્ષોમાં નિર્વાક ધર્મની જગ્યામાં વિકાસ પામવામાં વિવિધ તપેલુતન, વિવિધ પ્રાપ્તિ માય જાને સુધ સુધ પ્રાપ્તિના તથામય આધારોનો એકસો મરો પ્રમથ વિસ્તરવા થાઓ હોય કે મહાવીર જાને સુદના સમયમાં પ્રવતક જાને નિર્વાક ધર્મ વચ્ચે કરી એકવાર પ્રમથ વિરોધનો વહેતો થાયો તેવી સમિતી આપણને જૈન-બૌદ્ધ વાદ્યમયમાં તેમ જ સમકાલીન જાણજી વાદ્યમયમાં મળે છે તથાજન સુદ એવા પાત્ર વિચારક જાને રહ હતા કે એમણે પાતાના નિર્વાક ધર્મમાં પ્રવતક ધર્મના આધારપ મતનો જાને સમજાને ઇર્ષા રીતે આત્મ ન આપેલ દિવસની મહાવીર પણ એવા જ હજી નિર્વાકધર્મમાં હતા તેથી આપણે જોઈએ છીએ કે પહેલાંથી જાનેર સુધી જૈન જાને બૌદ્ધ સમયમાં જાનેક વેદનુપાદી જાણજી ઈક્ષિત થયા, તેમજ એમણે જૈન જાને બૌદ્ધ

સામ્રાજ્યમાં વેળુ પ્રમાણ સ્થાપના કરવાનો ન તો તેઈ પ્રયત્ન કર્યો
 કે ન તો જાણકારીથી માન્ય રાખેલ તેઈ જાણકારી કર્મકાંડો
 માન્ય રાખ્યો.

નિવર્તક ધર્મેનાં ચ વચ્ચે જાને જાણ્યાર

સોફ્ટો નહીં બહો હળશે વચ પહેલાંથી ધીમે ધીમે નિવર્તક
 ધમના અવ-પ્રવચ રૂપે જે અનેક મતઓ જાને જાણ્યોને, મહાપીર
 સુદન્ય સમય મુખીમાં વિકાસ થઈ જૂઝવો દલો તે સહેપમાં જા છે-

(૧) જાણકારી / જાણને મુખ્ય ઉદ્દેશ છે નહીં કે એવિષ્ક
 કે પરોક્ષિક તેઈ પણ પદ્ધત મહત્ત્વ.

(૨) જા ઉદ્દેશની પૂર્વિમાં જાણક એવા જાણ્યાનિષ્ઠ માંક,
 જરિયા અને તેમાંથી નમેલ તુલ્યનો સમૂહનો ઉત્પેદ કરવા.

(૩) જા માટે જાણ્યાનિષ્ઠ જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવું જાને એવા દ્વારા
 સમજ સવનન્યસંસ્કારને તુલ્યા વચરો જાણવો એન સારુ સારીચિ
 માનસિક વાચિક વિવિધ વપસાએનું વચા સુદ સુદ પ્રકારના
 જાણ-જોડમાજનું અનુસરણ જાત જણ, ચાર કે પાંચ મહાત્મ્યોનું
 જાણના પાસન.

(૪) જાણ્યાનિષ્ઠ અનુસાર પરાવતા તેઈ પણ માણસે તેઈપણ
 જાણમાં કોઈ જાણ્યાનિષ્ઠ વણ નચળાં વચનોને / પ્રમાણુપ માનવા,
 નહીં કે ઉપરજા કે અપોરોને જાણતા તેઈ જાણ જાણમાં રચાયેલ
 થયોને.

(૫) જાણના જાને મુખ્યની એકમાત્ર કોણી જાણની જાણ્યા-
 નિષ્ઠ સુદિને જણવી, નહીં કે જાણ્યાનિષ્ઠ વણ્યાનિષ્ઠ જા રહિને કો
 જાને મદ મુખ્યાનિ પર્મોપિકાર એટલો / જે એટલો એક જાણવું જાને
 જાણે પુ.જો.

નિચારમાં નરિષ્ણત બનાવેલ દેવ દેવીઓ તેઓ જૈન સંસ્કૃતિના
 હોદ્દાની સાથે કંઈ મેળ નથી, તેઓ ફરી પાછાં કામે ચોક્કસ રૂપે / માં ન
 હોય, સ્તુતિ પ્રાપ્તિના દ્વારા પેલી / તથા જૈન પરંપરાએ ઉપાસનામાં
 પ્રતિષ્ઠાપે માનવમુનિને સ્થાન આપ્યું છે > એના હોદ્દાની સાથે
 મુક્તિને છે પણ સાથે / એની આસપાસ સુમાર અને આગમની
 એટલી સાબરો મેળી થઈ ગઈ છે > નિશ્ચિત સમી સાથે સાવ
 બસતવ છે જી જન સુદને આખ્યાનિક સમાજને સમજાવે છે એ
 હોદ્દાવાળો તથા સમાજમાં માનવસુ સ્થાન અપાવવાના જૈન
 સંસ્કૃતિને > હોદ્દા દ્વારા તે એટલી દહે સુધે થઈ ગયા છે, એણે
 જેવા કામે અપાવવાની કિંમત / નષ્ટ ફરી દોષી, એટલું / નથી
 નહીં એણે જાણ્યું થયે પ્રસિદ્ધ તનિની દીવાલ પણ જોઈ ફરી
 દોષી! તે એટલી દહે છે ત્યાં જાણ્યું પ પરતું સમાજ દુનુ ત્યાં
 એણે મ્હ કહેવાના કોઠાન જાળે ફરીન રાખના થગમથી પણ જગદ
 કાળી મુકાબ જન સમાજમાં > જૈન સુ મુનિ તનિ જ ના વિરોધ
 કરવામાં ચોક્કસ માનવી દલી એણે કિંમત જાળે તેમ પ્રસિદ્ધમાં તથા
 સ્વનિર્મલ સુ તા ફરી દોષી તથા જાણેના પૂર્વ આખ્યાનિક
 ચેતનાત મારે અસમજ તા ફરી દોષી! આ જગદ રીત કદ
 જાણ્યું પરંપરા / જસ છે > ત્યાં ત્યાં વનરે વિદ્યાએ
 જૈન જૈન સુ મુનિના પત્ની સાથે કંઈ સમાજ નથી, અ જમ
 જૈન સંસ્કૃતિના જાણી થઈ આટલું / નથી જાણે આખ્યાનિક
 કવન સીધાના અન્યારોગ મુખમાં એ વિદ્યાએને અપવાદી થશે
 પતિ (તાર્ક) વનરે > સ કારોના મુખમાં જૈન સંસ્કૃતિ સાથે કંઈ
 / સમાજ ન દવા છે જ મધ્યગમમાં કિંમત પિદુનાનામાં જૈન
 સંસ્કૃતિને એ જાણ જાણી મયા જન અને મારે, જાણ્યું પરંપરા
 જૈન પરંપરામાં પણ મ્હ પુરોહિતવર કાલમ થઈ ગયે
 અપાવવામાં જાણર અનુકૂળ કરવાવાળા કિંમતો કિંમત વચે
 પિંકોમાં પત્ની મયા આ તેમ / જાણી બીજા અનેક નાનીઓની

(1) મધ્ય-મંડલ વગેરેના પાત્રિકા અને સામાજિક છાત્રાલયો તિરેહ જ્યાં તેમ જ જ્ઞાતાં એવાં સમુદાયો, 7 પ્રકારક પર્યાય જાણકો અને સિદ્ધાંતથી સુધાં પદ્ધતિ હતાં તે દેશમાં જ્યાં માથી જ્યાં દેશો અને રિક્તો રિક્તો વધુ જોર પદ્ધતિ હતાં હતાં.

Call 800-441-4444

[illegible]

જાન્ય ૧૩ ૨૦૧૧

ॐ, सुखं वरेण्यं सर्वार्थं हेतुहेतुभोगी स्तुतिं कृत्वा कृत्यात् । स्थानं च
हेतुभोग्याणां निश्चयः भुज्यानां कृत्यात् ॥ ५ ॥

મહા-માંસ વગેરે સાત બ્રહ્મનો નાશ કરવાનો તથા એમને
બોધ કરવાનો જેન કોઈ એટલો નથી પ્રપ્ત કર્યો છે કે તે દીપે
તે એ બ્રહ્મનાં દુષ્ટતા અને અતિઓમાં સુસંસ્કાર નાખવા
શક્તિમાની બનેલ છે તો જોઈ વગેરે બીજા સંપ્રદાયો પણ પોતાની
પૂરી તાકાતથી આ સુસંસ્કારને માટે પ્રયત્ન કરતા હતા, પણ જેનોને
પ્રપ્ત આ દિશામાં બહાર સુધી ગયું છે અને આ નેનોને
પ્રમાણ સારો છે તા, આ સ્વેચ્છિકારના સ્વતંત્ર મુકમાં પણ, મુક-
દાખલ અને બીજા માંસાહારી સેવક સુખાં ખુલ્લુખુલ્લા માંસાહારનો
ઉપોદય કરતાં સંપ્રદાય બહુસંખ્ય છે સેવકમાન્ય તિથિ સાનુ ન મળે
છે કે મુજબત વગેરે પ્રતિમાં પ્રાણીચા અને નિર્મોસ બોલાવે ૭
મામ્ર છે તે ૧૧ પરપરાનો ૮ પ્રમાણ છે

જેન વિચારસરણીને એક મૌલિક સિદ્ધાંત એ છે કે દરેક
જન્મને વિચાર વધારેમાં વધારે પાછા અને વધારેમાં વધારે
દક્ષિણુઓથી કરવો અને વિવાદરૂપ વિષયમાં પોતાના સ્વા
વિશેષી પક્ષના અભિપ્રાયને પણ એટલી ૮ સદાનુમતિથી
અમલવાનો પ્રયત્ન કરવો એટલી સદાનુમતિ પોતાના અન્ય તરફ
દેવ, અને અતે અમનવચ્ચે ૮ જીવનઅવધારનો ફેસમાં
કરવો આમ તે આ સિદ્ધાંત અપાવ વિચારોત્તમ જીવનમાં એક કે
બીજો રૂપે કામ કરતો ૮ રહે છે એના સિવાય પ્રજાજીવન ન તે
બચાવત નથી શી છે કે ન તે શાંતિ મેળવી શકે છે ખતાં જેન
સ્થિતિએ એ સિદ્ધાંતની એટલી નથી ચર્ચા કરી છે અને એના
કાર એટલો નથી બાર દીપો છે કે તે દીપે મુરમાં હદર વિશેષી
સંપ્રદાયને પણ કઈ ને કઈ પ્રેરણા મળતી ૮ સ્ત્રી છે રામાનુજનો
વિશિષ્ટાદત, એ ઉપનિષદની શ્રુતિના ઉપર બધા વચ્ચે અનેકાવાદ
૪૮ છે

જાળતે એટલા માટે જાતી ચર્ચ કે જૈન સંસ્કૃતિને એવા સાધારણ જનુભાવોળી રક્ષા કરવી હતી કે જેઓ બીજા વિશેષી સંપ્રદાયોમાંથી જાતીને એમાં સામેલ કરતા હતા. બલક્યા જેઓ બીજા સંપ્રદાયના આચાર-વિચારોથી પોતાની જાતને જમાવી શકતા ન હતા.

હવે આપણે દૂકમાં એ પણ જોઈશું કે બીજાઓ ઉપર જૈન સંસ્કૃતિની ખાસ અસર શી પડી.

જન સંસ્કૃતિનો બીજાઓ ઉપર પ્રભાવ

જામ તે સ્થિતિથી સર્વશૂત્રવાને નિધાન માને છે પણ પ્રાણીરક્ષા ઉપર જેમો આર જૈન સંસ્કૃતિને આપ્યો છે તેટલી બલક્યા એણે એ માટે કામ કર્યું છે એવું પરિશુદ્ધ સમગ્ર દરિદ્રાશ કુળમાં જોવાયું છે. બધાં બધાં જાને બધારે બધારે જોતો એક કે બી ન હોય ઉપર પ્રભાવ પડ્યો, ત્યાં ત્યાં સખી જામજાતા ઉપર પ્રાણીરક્ષાને પ્રજા સત્કાર પામ્યો, તે એટલે સુધી કે સાસના અનેક જાતોમાં પોતાને જાળેન કહેનારા તથા જૈનવિશેષી માનનારા સાધારણ ધોષે પણ હવમાળી દિશા પ્રત્યે અણગમો સેવક સામાજિક જિજ્ઞાસા આ સામાજિક સંસ્કારને લીધે જ રેખાવર વગેરે અનેક જૈનનાર પર પરમોળના આચાર-વિચાર પ્રાણીન ધૈર્ય પર પડ્યાં સાવ સુધા ચર્ચ થય છે તાત્પર્યના સમયમાં પણ જૈન / સુધું ત્યાંથી દેવ કે મુક્ત, નિધાન જોતો તાત્પર્ય તરફ જુલ વધારે રૂંધે છે. જાના પ્રભાવ પામેલી સમાજને ઉપર એટલો નધો પડ્યો કે જોખને પણ એક કે બી રૂપે અનેક પ્રાણી સાત્વિક તાત્પર્યએ અજાણી લીધી અને સામાજિક રીતે સાધારણ જાના જોતોની તાત્પર્ય તરફ આજકાલ પડાજી રહે છે તે એટલે સુધી કે મુસવમાન સમાજ તથા જીવન સમર્થ અધિકારીઓએ તાત્પર્યથી જાણવડને અનેતર જૈન સંપ્રદાયને કેવળ જનુમાન / નથી કર્યું જાતે જોતે અનેક સમયે પણ આવી છે.

મધ્ય-માંસ વગેરે સાત વ્યસનોને નાજૂદ કરવાનો તથા એમને બોજી કરવાનો જૈન વર્ગે એટલો જાણી પ્રયત્ન કર્યો છે કે જે વીધે તે એ વ્યસનમાં ફોબેલી અનેક ભવિષ્યોમાં સુસંસ્કાર નાખવા સક્રિયતાથી બનેલ છે. જોકે જોકે વગેરે બીજા સંપ્રદાયો પણ પોતાની પૂરી તાકાતથી જ્યાં સુસંસ્કારને માટે પ્રયત્ન કરતા હતા, પણ જૈનોને પ્રયત્ન જ્યાં દિશામાં જત્યાર સુધી ચાલુ છે અને જ્યાં જૈનોને પ્રમાણ સારો છે ત્યાં, જ્યાં સ્વૈરવિદ્યાર્ણ સ્વતંત્ર મુખમાં પણ, મુસ સમાન અને બીજા માંસાહારી ભોજન સુખ્યાં મુશ્કેલી મુશ્કેલી મોંઝાદારને ઉપવેશ કરતાં સંપ્રદાય જનુજનને છે ભોજનમાન્ય વિષયો સાચુ / મધુ છે કે મુજરાત વગેરે પ્રાંતમાં પ્રાચીનજાત અને નિર્મોહ એ જનો / જાગ્રત છે તે જૈન પરંપરાનો / પ્રમાણ છે

જૈન વિચારધર્મશાસ્ત્રો એક મૌલિક સિદ્ધાંત એ છે કે દરેક વસ્તુનો વિચાર વધારેમાં વધારે પાસાં અને વધારેમાં વધારે દૃષ્ટિનિદુએથી કરવો અને વિવાદસ્પદ તિપ્પણમાં પોતાના સાવ વિરોધી પક્ષના અભિપ્રાયને પણ એટલી જ સમજાનુભૂતિથી સમજાવવાનો પ્રયત્ન કરવો, જેટલી સમજાનુભૂતિ પોતાના પક્ષ વરદ હોય, અને જાતે સમન્વયરૂપે જ છાવનજ્વારદારનો ફેસલો કરવો જામ તે જ્યાં સિદ્ધાંત મધ્યમ વિચારોના અસ્તમાં, એક કે બીજા / રૂપે, રામ કરતો / રહે છે એના સિવાય પ્રમત્તરન ન લે વ્યવસ્થિત જાતી રહે છે કે ન તે સાંનિ મેળવી રહે છે જ્યાં જૈન વિચારોએ એ સિદ્ધાંતની એટલી જાણી મચાં કરી છે અને એના ઉપર એટલો જાણી ભાર દીધો છે કે જે વીધે હજારો હજાર વિરોધી સંપ્રદાયને પણ હર્ષ ને હર્ષ પ્રેરણા મળતી / રહી છે રાખાનુભૂતિ વિશિષ્ટાદત એ ઉપનિષદની શુભિકા ઉપર જનો મચેલો અનેકાનવાદ ન છે

જન પરપણના આદર્શ

તે સંસ્કૃતિના હાથને સમજાવ્યા મારે જાણતે થાય છે એ આદર્શનો પરિચય કરવો પડે, જે ખોલાયેલી જાજ સુધી જૈન પરપણમાં એકમરખા રીતે જાન્ય છે અને પૂર્ણ છે જેન પર પડતી સામે સૌથી પ્રાચીન જાણત મનસરોવર અને એમના પરિવારનો છે મનસરોવર પેવાના છત્રનો સૌથી મોટો ભાગ, પ્રજાસરજની ત્યાજ્યારીની સાથે નીલ જે જ્યાજ્યારીનો એમના મારે જાતી પડી હતી, એને સુદિપુરે જ્યા કરવામાં વિતાવ્યો હતો તેઓએ એ સમજાવ્યા સાવ જાણત મોહને લખતા-વાંચતા સીપજી મોટ કામ થયા નહીં જ્યાજ્યારા વનવસીઓને એમને એવીયારી તથા સુનાર, કુશર વગેરેના છત્રોપયોગી થયા સીપજ્યા જાર જાર જેવી રીતે વતનું, જેવી રીતે નિયમેનું જામન કરતુ એ વડુ એમને સીપજી પડી જ્યારે એમને લાગુ છે મોટ પુનકરવ પ્રજાનું જામન કરવાની જાણ જ્યાજ્યારીનો જાણ કરી લાકે, ત્યારે રાજ્યનો જાર એને સૌપીન તેઓ જ્યા જ્યાજ્યારી પ્રજાની જ્યાજ્યાર કરવાને મારે જ્યા તજવી જાણે થેરથી થાથી નીજ્યા

જાણતોની એ પુજ્યો જાણી અને સુદી નામે હતી એ સુવમાં જાણત-જાણ વચ્ચે જાણી પ્રજા પ્રજાજીન હતી સુદીએ જા પ્રજાનો વિશેષ કર્યો, અને પેનાની સૌમ તજસરવી જાણ જારવ ઉપર એવો પ્રજાવ પાળ્યો છે જેવી જારને સુદીની સાથે જામ કરવાનો વિચાર માંથી વાળ્યો એટલું / નહીં જાણ એ એવો જાણ જાણ થયો. જાણેના જાણથીસુજામાં જાણ થો થાણી જાણી જાણતોને જાણીકાર થાણે, જ્યારે જાણે સુદીએ જાણ જારતની જાણી માણતોને તજસરમા રેસની રીપી જાણા જાણે જાણતોના જાણી પ્રવિજિત પ્રજા નાજી જાણ જાણ

જાણતોના જારત અને જાણતી નામે પુજ્ય વચ્ચે જાણને

માટે સ્થાનક કુદ ત્વ થયું. જેવે દ્રવ્યક દાયા નિકાલ લાવવાનો નિશ્ચય થયો. કારતનો પ્રયાગ પ્રકાર નિષ્ફળ થયો. બપોરે બાકુમઘીની વાશે બાક્યો અને કારત કરતાં વધારે સમિતિવાળી બાકુમઘીને એમ લાગ્યું કે મારા મુદ્દિપ્રકારથી કારતની અવસ્થા કુદચા થશે, ત્યારે એણે ચાર્જ હાથ વિજય મેળવવાની જગતે પોતાની નક્કી હાથ વિજય મેળવવામાં ફરજી નાખી. એણે એમ વિચાર્યું કે રાજ્યને માટે કુદમાં વિજય મેળવવો અને વેર પ્રતિવેરનાં અને કુદમાસેરનાં બી વાસ્તવાં એના કરતાં સાચો વિજય નાક કાર અને તુલ્ય હાથ વિજય મેળવવામાં જ છે એણે પોતાના બાકુમઘીને હાથમાં કોષ અને અસિમ્તના હાથ / કર્યો, અને અવેસ્થી વેરનો પ્રતિકાર કરવાનો છવત દાખલો મેસાવો પરિણામ એ બાક્યું કે અતે કારતને કોષ અને મર્વ થયું અગ્નિ થઈ ગયો.

એ સમય એવો હતો કે બપોરે ફક્ત કુદિપેમાં જ નહીં નાથલ વર્ગમાં માંસ ખાવાની પ્રથા હતી. રોજ-રોજના એકાદ માટે, સામાન્ય હિસાબમાં પાનિંગ અનુષ્ઠાને અવસરે પશુ-પક્ષીઓનો વધ એવો જ પ્રચલિત અને પ્રતિષ્ઠિત હતો કે તેની બાજુ નારિયેળ અને ફોડી કોટ એ કુદમાં ચુલકન નેમિકુમારે એક અનન્ય પક્ષી હતું એમણે પોતાના કામ વખતે એકાદ માટે કલક કરવામાં બાવનાર નિર્દોષ પશુ-પક્ષીઓની વેલાભરી મુઠ વાણીથી દ્રવિત થઈને નિશ્ચય કર્યો કે તેમાં નિર્દોષ પશુ પક્ષીઓના મિનકારી વધ હતો હોય એવા કામથી સુધુ ! બાવો અગીર નિશ્ચય કરીને તેઓ, કોઈની વાત કાને પર્ષો વિના બનનારો વરત જ ખાજ ફરી ગયા. અને દારામથી સીધા તિરનાર જવત હાથ નહીં એમણે વાપચા બાકરી, કુમાર અવસ્થામાં જ રાજપુતોના ત્યાગ કરીને અને બાન-વપરે માર્ગ અપનાવીને એમણે એ રાંધા સમયથી પ્રચલિત પશુ-પક્ષી-વધની પ્રથા હાથ, પેલાની નક્કી કામચા હાથથી, એમણે સખત પ્રકાર કર્યો.

૧. જેવી જાતના કુળધર્મામાં, અને કુળધર્મથી પ્રભાવિત કરેલા જીવન પ્રત્યેમાં જલ્દી એ પ્રથમ નામોત્તર થઈ ગઈ અને તેર તેર જાતના મુખી થઈ જઈ પંચગાયત્રી જેવી મોક્ષાભિષેક સરસ્વતીમાં પરિવર્તિત થઈ ગઈ.

પ્રથમ નામના છત્રાને જાણે છે કે જુદો ન હોય એમણે એકવાર દુર્ગેસા જેવા છત્રાને સિધી તારણ તથા એવા જનુધર્મોનેની જાતી વધોત્તરનું એકાદ એકાદ પદ્ય એક જાતના સાધને વીચારી શકાય તેવાંથી જનુધર્મો લેવાને પ્રવૃત્ત કરે. જાતું પરિણામ એ જાતું ૧ જાતું પદ્ય જેવાના પ્રવૃત્તિવાળા જેવામાં પ્રવૃત્તિ સાધન મુખ્યત્વે પ્રવૃત્ત નથી.

તેમજાતી મધ્યગીરે પદ્ય એક વળત પોતાની જાતિ સાધિતી પૂર્ણ સ્વતંત્રતા આપે / પરિણામ આપે છે. જ્યારે તેઓ / સ્વતંત્રતા પ્રાપ્તમાં જતા હતા ત્યારે એક પ્રવૃત્તિ તરફથી એકાદ ૪૩ જુદો એ સ્વતંત્રતા જેવા પોતાના જાતના જાતના સ્વતંત્રતા એકાદ ન નથી જાત એમણે એ તરફથી જ્યારે મૈત્રીવાળાને પ્રવૃત્તિ કરે, જેવી એ પ્રવૃત્તિ " જીવન પ્રવૃત્તિમાં જાતજાતી રીતવાળા એ જાતું જાતના જાતના જાતના જેવા જેવા જાતના જાતના, અને એક પ્રવૃત્તિને જાતજાતી પાત્રિકા કાર્યોમાં જાતિ મિત્રાને રીતવાળા પૂર્ણ પ્રવૃત્તિ કરતા / રીતવા જાતના જાતનાથી ન જાત સરસ્વતિ પ્રવૃત્તિવાળા જાતિ રીતે જે જાતે જાતે મુક્તિવાળાની વચ્ચે પદ્ય એકાદ પોતાના જાતજાતીના જાતને જાતે તેમ કરીને સાધી રીતવાળા પ્રવૃત્તિ કરે છે ૧ જાતના પાત્રિકા સાધનિકા અને રાજ્યતિ ધનિકામાં જાતિ છે જ્યારે પદ્ય એવા મુખ્ય સાધનો ત્યારે ત્યારે તથા રાજા મત્રી અને વેપારી વગેરે મુક્તિવાળાને જાત જાતના જાતિ સાધન અને તપના જાતજાતી પોતાની જે પ્રવૃત્તિ કરે છે

સંસ્કૃતિનો ઉદ્ભવ

સંસ્કૃતિ માત્રનો ઉદ્ભવ છે માનવવાળા જાતના તરફ જાતના વસ્તુ જાત જાતને એ ત્યારે ન સાધી રીતે છે ૧ જ્યારે એ પોતાને

૪૪ મ આપનાર અને પોષનાર રાષ્ટ્રના કલ્યાણમાં હાથે આપવા માટે દોષમાં તેનાર દોષ. ખર્ચ પણ સર્જતિનાં નાશ બનીને જ બંધુભવના સમયે / વિષ્ણુ છે અને એવે સમયે ૪૪ એ આકાશ લાગે છે પણ સર્જતિના કલ્પની વાત જુદી છે સમય બાદનો દોષ કે બંધુભવનો, બંને સમયમાં એની બનિવાય તુરિયાત તો દોષમાં એકસરખી / દોષ છે ખર્ચ પણ સર્જતિ બધાં સુધી એ જીવિના ધજારમાં પોતાનો હાથ ન આપે ત્યાં સુધી કેવળ પોતાના હનિવાસ કે વશીકારાએના આધારે ન તે જીવિન રહી શકે છે કે ન તે પ્રતિજ્ઞ મેળવી શકે છે

આ દૃષ્ટિએ પણ તે સર્ગની બાંહેધર રહેવા સમર્થ છે. આપણે જોઈ શકીએ છીએ કે આ સર્ગની મૂળ પ્રાપ્તિ બાંહેધર પુનઃ પરી સુદક્ષિણે મેળવવાની દૃષ્ટિએ બાંહેધર પામી છે. એવા આધાર-વિચારનું બાળુ માળુ એ સ્થૂને બન્યા પ / મનુ છે. પણ આપણે એ પણ જોઈએ છીએ કે બાંહેધર એ સર્ગની વ્યક્તિ મુખી / મહિમી ન હોઈ એને એક વિશિષ્ટ સમજાવ્યું રૂપ ધારણ કરી લીધું.

ગુણિ અને પ્રણિ

મમ ને સમા / દોષ એ રેવગ નિરતિની મુખમુખમમને આપરે
 ન તા છોડી દો ૧ ૧ ન તા વરતનિ નિરતિની સાધન / હરી
 દોડે ન રોઈ રીત નિરતિન નથી મનસાધન અને રેવગ પ્રતિ-
 માન / મનસાધન મનસાધન હેરે એ પ્રતિનિતિ તાપન અને વર-
 ગમા / રમાઈને મરી સકના દોષ તા એ ૧૫ અ ૫ / સાધુ છે
 ૧ પ્રતિનિતિ આપર રીતિ વગર નિરતિ રેવગ દરાર્થ રિતિમાં જ નથી
 તા ૧ નિરતિનિતિ અને રાત્રિનિતિ છવ ને અ ૧૧ ૧ પ્રતિનિતિ અને
 નિરતિ એ મનસાધનમાનુષ્ય આ સિદ્ધાન્તી ને નામુએ ૭ નથી
 મુખી રેવગની નિરતિની સાધે જ સામુખ્યરે અને રમાપર
 પ્રતિનિતિ જગ પૂરવામાં ન આવે ત્યા મુખી રોઈ મનુષ્ય રેવગ મુખી

જુદાઈ અને અપ્રત્યક્ષતા બંની નથી રાકતો. ઈર્ષા પણ અંધે માનુષ
અપમ્બ અને કુપ્રત્યયી નિવૃત્તિ જવાથી છુટતો નથી રહી રાકતો. સાથે
જ સાથે એણે પશ્ચુ સેવન પણ કરવું જ જોઈએ. છુટતો માટે
કરીરગંધી અપ્રત્યાગ્ય લેઈને કાઠી નાખવું એટલું જરૂરી છે એટલું
જ એની નસ્ટાઈ નવા લેઈનીનો સમાર કરવો એ પણ જરૂરી છે.

ମିଳିତମାନଙ୍କର ସମୀକ୍ଷା

કલ્પભરેથી લઈને જાણ સુધી નિહાળીને રહેવાની એન
સમૃત્તિ જ્યુ રાઈને જોઈ રીતે દર્શિત સ્ત્રી છે તે એક ખાત્ર નિશ્ચિત
જાણ હવે નહીં હિંદુ કલ્પજુદારી પ્રકરિને જાણારે, તે પ્રવર્તકર્મ
જાણારેને નિશ્ચિતજાનનાં મુદ્દા વલ્લેને જાણારેને એક જાણ
કલ્પજુદારી, એવી સમૃત્તિ નિષેધ હુઈ ૩ ૭ ચીનામાં સુચવન
જાણને જાણે નવા હવેથી સ્વપનાં વધીછા હવે હરી પેવાન
સંસ્કાર હરી સ્ત્રી છે તે નિશ્ચિતજાણે એન સમૃત્તિ જ્યુ કલ્પજુદારી
જુદારી પ્રકરિને જાણારે લઈને / જાણારી નાજારેથી પરિસ્થિતિમાં
દર્શિત સ્ત્રી રહેશે એન સમૃત્તિમાં વલ્લજન જાણે જાણારના ૭ પૂજા
નિષેધ છે જાણે એ ૭ જાણારેને જાણ હવે પેવાની પૂજા ખાની
રહેલ છે એને જાણારે એ પ્રકરિને એવો મજાજુદારી પેવા સ્વપનાં રહે
છે ૩ ૭ જાણારે ખાણે કલ્પજુદારે જાણ.

તેમ પરજામાં પહેલું સ્થાન છે તાપીગોળા અને બીજું છે મહાસાગર તાપીગોળા પાંચ મહાજાત સીકારવાની છે જાણ્ય છે તે વજારમાં વજારે સહકારમાં પ્રવૃત્તિ કરવાની છે સહકારપોષક પ્રાણિને મરો છાંડી પેટા કરવાની પ્રાથમિક સ્તરે આન છે. દિશા, જાસલ, ઘેરી, ખરિત્ત અને દોરેલી જમ્યા વિના સહકારમાં પ્રવૃત્તિ થઈ નથી શકતી અને સહકારપોષક પ્રાણિને સ્થાનમાં સ્થાન આપ્યા વિના દિશા વગેરેથી જમ્યા જમ્યા એ વધુ સ્વચ્છ જાસલ છે. એ જાણમાં સર્વજોય મહાજાતે સીકારવાની છાંડી ન દેવ એને મરો

તે બરખામાં અણુતોની રચના કરીને ધીમે ધીમે નિર્મિતિ તરફ
જાવતા વધવાનો ખાત્ર જણાવવામાં આવ્યો છે. આવા મુદ્દાને
ખરે રીતે વચેરે દોષોથી અચૂક જાણે જમવાનું નિર્ધાર કરવામાં
આવ્યું છે એનો અર્થ એ / છે કે જોઈતા મુદ્દા દોષોથી જમવાનો
અભ્યાસ કરે. જણ સાથે / સાથે એવા ખરે એ ખરેસ પણ છે કે
? ? દોષને એ દૂર કરે તે તે દોષના નિરોધી શુદ્ધિને દાનમાં
રચાન આપેને જાણ દિશાને દૂર કરી દોષ તે દાનમાં પ્રેમ અને
આધીપત્યના સંસ્કૃતિને પ્રવર કરવા તેઈએ સ્વયં મોક્ષ વચર
અને સ્વયં મોક્ષનું જમ મેળવવા વચર અસત્યથી નિર્મિતિ કરી રીતે
મોક્ષ પદ્ધતિ અને મોક્ષથી જમ્યું દોષ તે સત્ય અને ત્યજ જે
કુલપાત્ર પ્રાપ્તિમાં પોતાની તત્તે ખપાવી દેવી / પડી

મુકે વિનો સકેત

સ ક્રિયાવતી સ જન મોક્ષ અને મોક્ષને પદ્ધતિ તથા નિમૂળ
કરવા તરફ છે નહીં કે પ્રાપ્તિ નિમૂળ કરવા તરફ જે પ્રતિ
આસક્તિ વચર ન / મર્ક દોષો જેવી દોષ એ / ત્યજ છે પાત્ર
કામ્યાર અને અભિચ્છન પદ્ધતિ વચરે. પ્રાપ્તિમાં સમા ત્યા
ધારણ રૂપા અને અન્ય વિદ્યાશ કરનારી છે તે આસક્તિપૂરક તેમ /
આસક્તિ વચર પણ મુકે દોષે એ દોષા મોક્ષરૂપિને રીતે આસક્તિ
ત્યજ નહીં / સ જન કરે છે

[ભોધિ પ ૧, ૧ ૧૩૧ ૧૪૨]

જૈન તત્ત્વજ્ઞાન

વિધિના બાજુ અને અર્થારિક સ્વરૂપરિતે તથા તેના સાધન-તેમ જ આપક નિર્લેભન સનધમાં ? વ્યત્તિક દૃષ્ટિએ સિદ્ધાન્ત એ તત્ત્વજ્ઞાન આવી વિચારણા હર્ષ એક જ દેવ, એક જ ભવિ ? એક જ પ્રજામાં ઉદ્ભવે છે અને કથતા: વિદ્યા પામે છે એમ નથી દેવ પશુ આ ભાતી વિચારણા એ પુનઃપુનઃ વિવિધ અપ્પ દેવથી તે વહેલી ? મોટી દીઠ દેવમાં સ્વભાવ દીઠ ભવિની પ્રાનવપ્રાનમાં એક છે ? વધે જાતે ઉદ્ભવે છે અને તેવી વિચારણા સુરી સુરી પ્રાનવોના પાસપર સમ્પન્નિ થીરે, અને હર્ષ વાર તદ્દન સ્વતંત્રપણે પશુ વિદ્યા વિદ્યા પામે છે તેમ જ સાધન-ભૂમિક્ક-મોથી જ્યાર થઈ તે અનેક રૂપે રૂપા છે

જોમેથી બાજુ સુધીમાં જૂના હપર મનુષ્ય નવિએ ? વ્યત્તિક વિચારણાએ હરી છે તે નથી બાજુ દેવતા નથી, તેમ જ તે નથી વિચારણાએ ક્રમિક દૃષ્ટિવાચ પશુ જૂનુંપણે બાજુથી જામે નથી, જાનાં જાગરે એ વિદ્યા ? હર્ષ સામ્યે બાજુથી જામે છે અને એ વિદ્યા ? હર્ષ થી પશુ બાજુને વધીએ જામે તે હપરથી એટલું તે વિવિંચાદપણે હરી સમ્યક ? તત્ત્વવિવતની સુરી સુરી અને પાસપર વિદ્યાથી દેવથી અને તેથી પાસપર દેવ, જાનાં એ નથી વિચારણાએ સાધન-અપ્પ એક છે અને તે એ ૨ વિવિધ

જાલ તેમ જ આંતરિક સ્વપ્નના સામાન્ય અને વ્યાપક નિષ્ક્રોધ
રક્તના શિથિ કાલુ

તત્ત્વજ્ઞાનની ઉત્પત્તિનું મૂલ્ય

તેમ જાઈ એક મનુષ્યજાતિ પ્રથમથી જ પૂર્ણ નથી હોતી, પણ
તે નાસ્ત્ર જારિ સુદી સુદી અસ્ત્રાઓમાંથી પસાર થવા સાથે જ
પોતાના અનુભવો વધારી અનુભવે પૂર્ણતાની નિશામાં અપ્પાત્ત કરે છે
તેમ મનુષ્યજાતિ વિશે પણ જે મનુષ્યજાતિને પણ નાસ્ત્ર જારિ ક્રમિક
અસ્ત્રાઓ અપેક્ષાવિરોધે હોય / છે તેનું હવન અપ્પાત્ત હવન
કરતાં થયું જ શક્ય અને વિશાળ હોઈ તેની નાસ્ત્ર કરોર અસ્ત્રા-
ઓના હમ્મસ પણ હોય / અનિષ્ટ હોય તે સ્વાભાવિક છે મનુષ્ય-
જાતિ જ્યારે કુદરતને જોતો જાયો અને તેણે પ્રથમ નાસ્ત્ર વિષ તથા
જાતિ જોતી ત્યારે તેની સામે અસ્ત્રા અને અસ્ત્રાની વસ્તુઓ તેમ
જ અપ્પાત્ત ઉત્પત્તિના થઈ એક નાસ્ત્ર સ્ત્રા મદ અને અસ્ત્રાત
તારામજા અને મીઠા નાસ્ત્ર સમુદ્ર, પવન અને વિશાળ નદીપ્રવાહો
તેમ / એકાદ / નાસ્ત્રા અને વિશુદ્ધાસ્ત્રાઓને તેનું જાતિ જેમ્મું
મનુષ્યનું મનસ જા નાસ્ત્ર સ્ત્રા પદ્ધતિના સ્ત્રામ વિવનમાં પ્રાપ્ત
થયું અને એ એ વિશે જોઈ પ્રત્યે ઉત્પત્તિ તેમ મનુષ્યમાનસને
જાતિ વિષના મુદ્દ તેમ / અતિસૂક્ષ્મ સ્વપ્ન વિશે અને તેના સામાન્ય
નિષ્ક્રોધ વિશે વિવિધ પ્રત્યે ઉત્પત્તિ, તેમ તેને આંતરિક વિષના મુદ્દ
અને અતિસૂક્ષ્મ સ્વપ્ન વિશે પણ વિવિધ પ્રત્યે ઉત્પત્તિ, જા પ્રત્યેની
ઉત્પત્તિ તે / તત્ત્વજ્ઞાનની ઉત્પત્તિનું પ્રથમ પદ્ધતિનું એ પ્રત્યે કરે
હોય હોય અને કાળામે તેમાંથી નીળા મુલ્ય અને ઉત્પત્તિ પણ કરે
હોય / નાસ્ત્રા હોય, જ્યાં એક જ જા નાસ્ત્ર પ્રત્યેને દૃકમાં નીમે
પ્રત્યેને જોઈ રહાય.

વત્સલાન પ્રત્યે

તેની રીતે સ્ત્રાન પસિર્તન પામતું જા જાતિ વિષ કરાર

કરમ થયું હતું? શેમાંથી કરમ થયું હતું? પેતાની મિત્રે જ કરમ થયું હતું કે માર્ગે કરમ થયું હતું? અને કરમ થયું ન હોય તો શું આ વિષય એમ જ હતું અને હો? ને તેમાં કાલેકો હોય તે તે પોતે પરીક્ષાના વિગતનાં સાધન જ હોવાં લેઈએ? પરિવ્રાજન શીઘ્ર હોવાં લેઈએ? વચ્ચે એ કાલેકો ઘેઈ છુટી છુટી તત્ત્વાં જ હતી? આના બાજુ વિષય કાલેક મગ્ન એકાદ જ હતું? આ વિષયી અસ્થિતિ અને નિરુત્કાંડ? સમાધાન અને રક્ષા દેખાય છે તે છુદ્ધિપૂર્વક હોવાં લેઈએ? વચ્ચે આધારિત હોવાં લેઈએ? તે છુદ્ધિપૂર્વક સ્થિતિવસ્થા હોય તો તે હોવાં છુદ્ધિને આધારી છે? શું એ છુદ્ધિમાન તત્ત્વ પોતે વ્યક્ત સ્ત્રી વિષય નિમગ્ન કરે છે? એ પોતે જ સ્થિતિપે પરિવ્રાજે છે અથવા દેખાય છે?

કાલેકી રીતે આંતરિક વિષયના સમપ્રમાણ થયું પ્રભો થયું? આ બાજુ વિષયો કાલેક કરે છે જ ને બાજુ વિષય વિશે વિચાર કરે છે તે વત્ત શું છે? શું એ બાજુપે કાલેક વત્ત બાજુ વિષય તો / પ્રવૃત્તિ છે? ઘેઈ છુદ્ધ સ્વચાલુ છે? આ આંતરિક વત્ત આધારી છે? તે થયું કાલેક ઘેઈ જનન કાલેકમાંથી કરમ થયું છે? વચ્ચે બાજુપે કાલેકાં અનેક વત્તો વચ્ચે છુદ્ધ / છે? માર્ગે મૂળ તત્ત્વો નિમિત્તિએ છે? આ બાજુ સ્થિત વત્તો ખરી રીતે છુદ્ધ જ હોય તો તે પરિવ્રાજનશીઘ્ર છે? મગ્ન કાલેક છે? એ વત્તોનો કોઈ જાત આધારનો? કાલેકી રીતે જાત રહિત જ છે? એ જ રીતે આ બાજુ દેખાઈને વત્તો ખરી રીતે હોવાં રહિતે આધાર છે? પરિવ્રાજ છે?

આ અને આના બે બીજા થયું પ્રભો વત્તવિવરના પ્રદેશમાં ઉપસ્થિત થયું આ બાજુ પ્રભોનો? તેમાંના કેલેકનો ઉત્તર આધારે છુટી છુટી પ્રભોના તાર્તિક વિવરના રહિત્વસાથે અનેક રીતે લેઈએ હોવાં શીઘ્ર વિચારીએ થયું બાજુ વચ્ચે આ પ્રભો

જણવા મરિયા. એમનું ચિત્તન અનેક રીતે વિચાર પામ્યું જે સમયે તત્ત્વજ્ઞાનમાં આવે મહત્ત્વનો સાચો રોજ છે આર્થવર્તનના વિચારોએ તે ઝીક ચિત્તો પડેલાં દુનિયા વર્ષે અચાજીવી આ પ્રયોગ ઉપર મેળવવા વિવિધ પ્રયત્નો કરેલા. તેના ઇતિહાસ આપણી સામે રજૂ છે ઉચ્ચેનું સ ક્ષિપ્ત વર્ણન.

જાણ વિચારોએ એક એક પ્રયત્ન પાતે આપેલા લુધ લુધ ઉપર. જન તે વિશે પશુ મનમેલી સાખાઓ અપાર છે પણ સામાન્ય રીત આપણે દુકમાં એ ઉપરનું વર્ણન કરવા કરીએ તે આ પ્રયત્ને કયું સમય —

એક વિચારપ્રવાહ એવો શરૂ થયો કે તે જાણ વિષયે ત્ય માનવે પણ તે વિષયે કઈ કારણમાંથી તદ્દન નહીં — પદ્ધતિ ન દેખ તે — જાણની ના પાતે અને એમ કહેવો કે તેમ દુષ્ટમાં માનવુ છું રહેવું દેખ છે અને કારણે માત્ર આ વિચાર પડે છે તેમ આ નહીં મૂળ વિષયે કઈ કદમ કારણમાંથી માત્ર આ વિચાર પામે ત્ય છે અને એ મૂળ કારણ તે સ્વતંત્ર સિદ્ધિ અન્યારિ છે

બીજે વિચારપ્રવાહ એમ માનવે કે આ જાણ વિષયે કઈ એક રીતથી નહીં તેનાં સ્વભાવથી જિન જિન એવાં અનેક છે એ અને એ કારણેમા પણ વિષય દુષ્ટમાં માનવુની પેઠે છું રહેવું ન દેવું પરંતુ તેમ લુધ લુધ સાકારના દુષ્ટ મળવાથી એક તરીકે માત્ર તેમાર સાચ છે તેમ તે જિન જિન વતનાં મૂળ કારણનાં સમયે સમયે-સમયે માથી આ જાણ વિષય તદ્દન નહીં / કેવળ સાચ છે પડેલા પશ્ચિમમાંથી અને બીજા કારણથી એ જાણે વિચારપ્રવાહો જાણ વિષયના આ વિચારે કે ઉપરની જાણમાં મનમેલે જાણવા જનાં અંતરિક વિષયના સ્વભાવની જાણમાં સામાન્ય રીતે એકમ જાણ જાણે એમ માનવા કે જાણ નામનું અદ્વિત્ય અન્યારિ છે. નથી તે કદમું પરિણામ કે નથી તે કઈ કારણમાંથી કેવળ

ચક્ષુ જેમ તે જાતમતલ જાગાડિ છે તેમ દેહ અને કાળ એ જન્મે દૃષ્ટિએ તે જનત પણ છે અને તે જાતમતલ દેહોડે ચિન્ન ચિન્ન છે વાસ્તવિક રીતે તે એક નથી.

સૈને વિચારપ્રવાહ એવો પણ હોય કે જે જાલ વિષ અને આંતરિક છત્રધવાત જન્મેને કોઈ એક જાતના સદાતત્વનું પરિણામ માનતો અને પૂજામાં જાલ કે આંતરિક જયતની પ્રકૃતિ કે કારણમાં કોઈ જ ભેદ માનવા ના પાડતો.

જન વિચારપ્રવાહનું સ્વરૂપ

કેવરાળ પણ વચ્ચરપ્રવાહને જનુકોને જાપણે જ્યાં પ્રકૃતિવહી, પરમાણુવહી અને જાતવહી નામથી જોવામાંથી જાતમાંથી પ્રવહનાને વિચારપ્રવાહોને વિશેષ જાણે અને જ્યાં તેનાથી સુદે એવો એક ચોથો વિચારપ્રવાહ પણ સાથે સાથે પ્રવહિ હોય એ વિચારપ્રવાહ હોય તે પરમાણુવહી પણ તે જાત વિચારપ્રવાહની પેઠે જાલ વિષના કારણમૂળ પરમાણુઓને જૂલમાંથી સુદી સુદી જાતના માનવાની વચ્ચેથી કરેલો ન હોય પણ પૂજામાં જ્યાં જ પરમાણુઓ એક સમગ્ર પ્રકૃતિના છે એમ જાનતો અને પરમાણુવાદ સીધારવા જતાં તેમાંથી માત્ર વિષ ઉત્પન્ન થાય છે એમ પણ ન માનતાં, તે પ્રકૃતિવહીની પેઠે પરિણામ અને અવિભાંગ માનતો હોવાથી, એમ કહેવો કે પરમાણુસુખમાંથી જાલ વિષ આપેજાપ પરિકુમે છે એ રીતે જા. એવા વિચારપ્રવાહનું વચ્ચે પરમાણુવાદની અધિકા કેવર પ્રકૃતિવહીના પરિણામની માનવા તરફ હતું.

તેની એક વિશેષતા એ પણ હતી કે તે જાલ જાલ વિષને અવિભાંગપણું ન માનતાં તેમાંથી પ્રવાહ કાર્યોને ઉત્પત્તિથી પણ માનતો. તે એમ કહેવો કે જાલ વિષમાં પ્રતીતિ વસ્તુઓ એવી છે કે જે કોઈ પુરુષના પ્રજ્વળ સિવાય જ પેતાના પરમાણુવાદ કારણોમાંથી જન્મે છે તેવી વસ્તુઓ તથામાંથી તેની પેઠે જેવાના કારણમાંથી

માત્ર જાણીશોન પહેલે છે પણ તદ્દન નથી જાણ્યું નથી જ્યાં, જ્યારે
જાણ વિશ્વમાં પડ્યો વસ્તુઓ જોવી પણ છે કે જે પોતાના જાણ કારણો-
માંથી જાણ થાય છે પણ પોતાની જાણમાં કોઈ પુરુષના પ્રજ્ઞાની
જાણેલા પહેલે છે ? વસ્તુઓ પુરુષના પ્રજ્ઞાની મદદથી જાણ તે છે
તે વસ્તુઓ પોતાના જાણ કારણોમાં તથા તેથી પહેલે જાણેલી નથી
હોતી, પણ તે તે તદ્દન નથી જાણ્યું થાય છે જેમ કોઈ સુતાર
જુદા જુદા સાધનોના કડકા એકા કરી તે જાણી જોઈ થોડે જાણે
ત્યારે તે થોડે સાધનોના કડકાઓમાં જુદો નથી હોતો જેમ કે
તથા તેથી થોડો છે પણ થોડે જાણનાર સુવાસી જુદામાં જાણાયે
થોડો છે અને તે સાધનોના કડકા દ્વારા મૂર્તિપદ જાણે છે જે સુતાર
જાણે તે એ જ સાધનોના કડકાઓથી થોડો ન જાણવામાં થાય જ્યાં
કે જીજ્ઞાસુ તેથી વસ્તુ જાણવી સકલ વસ્તુઓથી તેથી કામચાની જાણ
જાણી તદ્દન જુદી છે કોઈ જાણે તેથી વિચાર કરે કે જાણે જાણ તે
તથાથી થી કે જાણે તે ન / કદી થી જાણી રીતે પ્રજ્ઞાન થોડો
વિચારપ્રવાહ પરમાત્માવારે જાણે જો જાણુ પરિણામ અને જાણીશોન
જાણવાની જાણમાં પ્રતિષ્ઠાની વિચારપ્રવાહની સાથે જાણે હોતો
અને જીજ્ઞાસુ કાણ તેમ જ જાણીશોન જાણમાં પરમાત્માવારે જીજ્ઞાસુ
વિચારપ્રવાહને જાણે હોતો

જાણ તે જાણ વિશ્વની જાણમાં થોડો વિચારપ્રવાહની જાણના
કોઈ પણ જાણનારની જાણમાં તે જોવી જાણના જાણના જાણે
વિચારપ્રવાહ કરતાં જુદી / હોતી તે જાણે છે કે જાણે જાણ મા
જાણ છે પરંતુ એ જાણ / જાણનારે તેથી જાણે જાણ નથી તેમ
જાણ માત્ર જાણ નથી, એ જાણ જાણે છે જે જાણ વિશ્વ
પરિણામની જાણ છે તેમ જાણનારે પણ પરિણામની જાણ જાણ ન
જાણ છે જાણનારે જાણ વિશ્વનારથી જાણ છે અને તેથી તે
જાણનાર છે

આ ચોથો વિચારપ્રવાહ તે જ તેન વત્સલ્યનું પ્રયોગ પણ છે. જનવાન મહાવીરથી પહેલાં ખસી સમસ્ત જગતથી એ વિચારપ્રવાહ ઝડપે આવશે અને તે પોતાની હોને વિકાસ સાધશે તેમ / સ્થિર થશે તો દોઢ માત્રે આ ચોથા વિચારપ્રવાહનું ૭ રજી, વિશિષ્ટ અને સ્થિર ૧૫ આજસુને પ્રયોગ ૩ જયોમીન ઉપરજ્ય નેન જાઓર્થ ન તે ૧૩ છે તે ઘોડે જાએ જનવાન મહાવીરના ચિત્તને જાગૃતી છે તેન ખાતી યુજ્ય સ્વેચ્છામત અને ક્રિયામત એ સામ્યો છે. જન્નેનુ સાક્ષિય છુદુ છુદુ છે પરંતુ તે વત્સલ્યનું જે સ્વપ્ન સ્થિર થશે છે તે જન્ને સામ્યોર્થ જય જય દેરાતર સિધ્ધ એક / એનું છે જાડી એક વાત જાસ નેપય તેી છે અને તે એ ૩ થિક તમ / નોદ ખાન્ય નાનમેવા જયુ હાંઓ પાપ છે તેમથી હાંઓ છે એકાગીનથી વ્હન વિરાધી મત્ત્ય પરપતર જય છે એ જય હાંઓ વચ્ચે વિશિષ્ટ એ છે ૩ જયારે થિક અને નોદ મત્ત્ય નજ / હાંઓ જાગૃતિસ્થ મત્ત્યે ઉપરંત વત્સલિવનની જાગૃતિમતિ હાંઓ મત્ત્યે પરને છે ત્થરે તેન મત્ત્ય તમામ હાંઓ ખાત્ર જાગૃત્યે ઉપર સમવિદ્યા છે તેમજમાં વત્સલિવનની જાગૃતિમાં ડાઈ મોધિક એક હાં મુખી નેપય-ચેમે નથી. યાત્ર જાત્ર વત્સલિવનના દત્તિદાસમાં / નર્મિ, જયુ મુનતિ વત્સલિવનના સપ્ત દત્તિદાસમાં આ એક જ જાગૃતિ એવો છે ૩ જાગૃતિ નજ લાંજ વનવતે વિશિષ્ટ દત્તિદાસ પરપત્ર જાઈ તેવ વત્સલિવનો પ્રવાહ મોધિક રૂપે જાગૃતિ જ રહો હેન.

પૂર્વી ૪ અને પશ્ચિમી ૪ વત્સલ્યનની પ્રાપ્તિનું તોજન

વત્સલ્યન પૂર્વાય હેન ૩ પૂર્વિમીય છે જયુ નજ જ વત્સલ્યનના દત્તિદાસમાં જાપજો નેઈએ છાને ૩ વત્સલ્યન એ યાત્ર જાત્ર, છપ અને ઉપરના સ્વપ્નવિવનમાં જ પૂજુ નથી થતું, જયુ એ પોતાના પ્રેમમાં ચારિત્રો આ જયુ હાં પર છે એહે ૩ વતે

જાણે એકે કે મીઠી રીતે, દરેક તત્ત્વજ્ઞાન પોતાનાં જીવનશીખનની
 મીમાંસા સમયે એ અજ્ઞાત, પૂરીત અને પરિમીત તત્ત્વજ્ઞાનના
 વિદ્યમાં આ વિશે આપણે થોડે તાત્કાલ જણુ નેહિએ છીએ. એક
 તત્ત્વચિંતનની શરૂઆત માત્ર વિષયા સ્વરૂપ વિશેના પ્રશ્નોપાથી થાય
 એ આશય ત્યાં પ્રિથિવાનિધી સાથે એના સમયે નેહનાં એમાં
 જીવનશીખનનાં જણુ પ્રમ્લ સ્ત્રોત છે અને પત્રી એ પરિમીત તત્ત્વ
 ચિંતનની એક શાખામાં જીવનશીખનની મીમાંસા ખાસ માત્ર જાતે
 કે જે અવગ્રહીત સમય સુધી જણુ શેષન કેથેલિક સપ્રદાયમાં આપણે
 તત્ત્વચિંતનને જીવનશીખનનાં વિચાર સાથે સંજ્ઞાપેશુ નેહિએ છીએ,
 ૧૨૭ આપ તત્ત્વજ્ઞાનનાં રનિદ્રશમાં આપણે એક ખાસ વિશેના
 નેહિએ છીએ જન ને એ કે જ્યાર તત્ત્વજ્ઞાનની શરૂઆત / તને
 જીવનશીખનનાં રમણથી થઈ તાપ તેમ જામ છે કાન્તુ કે આપ
 તત્ત્વજ્ઞાનની પીઠી પીઠ જન તે એ તને મુખ્ય શાખાઓમાં
 આસરખી રીતે વિચિંતન સાથે જીવનશીખનનું ચિંતન સંજ્ઞાપેશુ
 કે આપાતનું કોઈ જન જ્ઞાન એતુ નથી કે માત્ર વિચિંતન
 હરી સંજ્ઞાપેશુ કાન્તુ તાપ જણુ તરી થિયતુ આપણે અમલોઈએ
 / જન કે દરેક મુખ્ય કે તુ શાખાપેશુ જ્ઞાન જન, જન અને ઈશ્વર
 ૧ ન પાત્રનાં વિચિટ્ટવિચારો દશાથી જારે જીવનશીખનનાં પ્રમ્લ /
 જ્ઞાને કે જન જીવનશીખનની પ્રક્રિયા દશાથી વિષય પામ છે તરી
 જાપત દરેક જાત જ્ઞાનનાં જ્ઞાન પ્રમ્લ શરૂઆતનાં પ્રમ્લ હરેક
 જા. જનનાં જ્ઞાન / જ્ઞાનસંધાર નેહિએ છીએ આ / કાન્તુને
 દીપ સંજ્ઞાપેશુ ૧ પાત્રનાં વિચિટ્ટ પામ પત્રે છે જન વ પામ
 જ્ઞાનથી જામિત છે તમ જ્યાર પરીપ્રિત જન પદનાં જ્ઞાનમાં જણુ
 પામનાં જ સિદ્ધાંત છે પીઠ જ્ઞાનમાં જણુ અત્રી વિચિટ્ટ પામ
 પ્રક્રિયાએ ખાસ જ્ઞાન શેષતુ છે જ / રીત જ્ઞાન જ્ઞાન ૧ જ્ઞાન પોત
 પ્રક્રિયા વિશે પૂણ વિચારો દારે ॥

અવનશોષન : ધૌરિક પ્રસોની એકતા

જ્ય રીતે જાપણે તેમ જ તે દેશનાં મુખ્ય ને ભાગ છે : એ વર્ણવેલે અને નીચે અવનશોષનનો. જ્યાં એ વાત જાણ નેપણ તેથી છે અને તે એ કે વૈદિક દેશની ઈર્ષા પણ પરપરા મેં કે જોઈ દેશની ઈર્ષા પરપરા થો અને તેને તે દેશની પરપરા સાથે સરખાવેલો એ એક વસ્તુ રાષ્ટ્ર જન્યુરી કે જા જ્યાં પરપરાઓમાં ને એક છે તે ને જાણનાં છે એક એ સ્વતંત્ર દેશ અને ઉપરના સ્વરૂપિતના પરતે અને નીચે જાણનાં સ્વરૂપ તેમ જ જાણ વિધિવિધનો અને સ્વરૂપ રહેણીકસી વિશે પણ જાણ દેશની ઈર્ષા પરપરામાં અવનશોષનને સમતા ધૌરિક પ્રસો અને તેમ ઉપરનાં જ્યાં પણ તથાવન નથી ઈર્ષા ઉપર અને કે નહિ, ઈર્ષા પ્રતિવિધી દેશ કે ઈર્ષા પરપરાઓ, ઈર્ષા જાણનાં સ્વીકારે કે જાણનાં એકત્વ સ્વીકારે, ઈર્ષા જાણનાં જાણનાં અને નિત્ય અને કે ઈર્ષા તેથી જીવડુ અને, એ જ રીતે ઈર્ષા જાણનાં દારા જાણનાં ઉપર જાર મૂકે કે ઈર્ષા જાણનાં કાલ નિત્યને જાણનાં ત્યાં જાર જાર મૂકે પણ ઈર્ષા પરપરામાં જાણનાં પ્રસો એકસરખા છે કે જાણનાં કે નહિ કે જાણનાં વેળે કાલનાં હું કે કાલનાં નાથ કાલનાં છે અને કાલનાં દેશનાં એ ઈર્ષા રીતે કે જાણનાં સાથે હું દેશનાં તેથી જાણનાં પ્રસો ઉપરનાં પણ ઈર્ષા પરપરામાં એક જ છે કાલે અવનશોષ દેશ, કાલે જાણનાં દેશ, જાણનાં દેશનાં ઉપર એ જ છે કે અવિદ્યા અને જાણનાં એ કે જાણનાં કાલનાં છે તેનાં નાથ કાલનાં છે વિદ્યાનાં અને જાણનાં દારા કે જાણનાં કાલનાં નાથ જાણનાં જાણનાં જાણનાં નાથ પામે છે અને એ જાણનાં મુખ્ય સાથે છે જાણનાં દેશનાં પરપરા અવનશોષનાં ધૌરિક વિચાર વિશે અને તેનાં નિત્યો વિશે તદ્દન એકતા છે તેથી જાણનાં એ દેશનાં વિશે ઈર્ષા પણ કાલનાં મુખ્યને તેથી અવનશોષનાં ધૌરિકનાં જ કાલેનાં કાલનાં કાલનાં કાલનાં કાલનાં છે

છવનયોધનની જૈન પ્રક્રિયા

જૈન ઇર્શન કહે છે કે જાત્રા સ્વાભાવિક રીતે શુદ્ધ અને સ્વચ્છતાનુસાર છે. એનામાં ૭ અશુદ્ધિ, વિકાર વા દુષ્પ્રજ્ઞા દેખાય છે તે જાત્રાન અને મોહના અનાદિ પ્રવાહને આશરે છે. અજ્ઞાનને ધ્યાત્વ અને તત્ત્વ નષ્ટ કરવા તેમ મોહનો વિચાર કરવા જૈન ઇર્શન એક જાત્રુ વિવેકશક્તિ વિકસાવવા કહે છે અને નીચ જાત્રુ તે શરદેજ્ઞ સરકારે નષ્ટ કરવા કહે છે. જૈન ઇર્શન જાત્રાને ત્રણ ભૂમિકાઓમાં વહેંચી નામે છે. અગ્રે જાત્રાન અને મોહનુ પૂર્વ પ્રાપ્ત્ય દેખ અને વને લીધે આત્મા વાસ્તવિક તત્ત્વ વિચારી ન શકે તેમ / સ્વ ને અસ્વી મુખની મિત્રામાં એક પશુ પક્ષુ કારણની ક્ષેત્ર મુખ્યાં ન કરી શકે, ત્યારે એ જરિડામાં કહેવાય છે છત્રી આ પ્રથમ ભૂમિકા જઈ આ ભૂમિકા દેખ ત્યાં સુધી પુનર્જન્મનું ચક્ર બંધ પાવવો કહી સકાય ન નથી અને લૌકિક દષ્ટિએ ગમે તેમો વિકાસ દેખાય જ્યાં જરી રીતે એ આત્મા અવિકસિત / દેખ છે.

વિવેકશક્તિને પ્રાદુર્ભવ અગ્રે શાય અને શરદેજ્ઞ સરકારનું નજ બટવા મઠે ત્યારે નીચ ભૂમિકા શરૂ થાય છે. એને જૈન ઇર્શન અવરમ કહે છે. આ ભૂમિકા વખતે તે સ્વધાર્મને ઉપયોગી એવી જરી દુનવી પ્રવૃત્તિ એકીવર્તી ચાલવી દેખ છે. જ્યાં વિવેક શક્તિના વિકાસના પ્રયાસમાં અને શરદેજ્ઞી મહાના પ્રમણમાં એ પ્રવૃત્તિ અનાસક્તિવાળી દેખ છે. આ નીચ ભૂમિકામાં પ્રવૃત્તિ દેખા જ્યાં તેમાં અતરથી નિશ્ચિત તત્ત્વ દેખ છે.

નીચ ભૂમિકાનાં સ આગળ ચાલ્યાં પચવિંશ અગ્રે વટાવી દેવાય ત્યારે આત્મા પરમાત્માની ઇચ્છાને પ્રાપ્ત થયો કહેવાય છે. આ છવન યોધનની છેલ્લી ભૂમિકા અને પૂર્વ ભૂમિકા છે. જૈન ઇર્શન કહે છે કે આ ભૂમિકાને પહેલ્યા જરી પુનર્જન્મનું ચક્ર કમેલને મારે તત્ત્વ બની જાય છે.

દાસ છે એ ઉપરીન દાસ સિવાય આનું બાહ્યુત કાર્મ સકારી શકે નહિ, તેમ જૈન ઇશન નથી આનું એ પ્રચીન સાંખ્ય, પૂર્વમીમાંસક અને બૌદ્ધ બાદિની પૈં માને છે કે /૩ અને ચૈનન એ ને સત્-પ્રવાદો બાપોબાપ, ઠોઈ ત્રીજી વિશિષ્ટ યક્તિના દાસ સિવાય ન માન્યા કરે છે, અને તેથી આ જ્ઞાનની ઉપત્તિ કે બાકશા માટે ઉપર જો સ્વતંત્ર જન્યદિસિદ્ધ બક્તિ સ્વીકારવાની એ ના પાડે છે જો જૈન ઇશન ન્યાય, દૈશ્વરિક બૌદ્ધ બાદિની પૈં /૩ સત્-તત્ત્વને જન્યદિસિદ્ધ જનવ બક્તિવપ સ્વીકારે છે અને સાંખ્યની પૈં એક બક્તિવપ નથી સ્વીકારતું જ્યાં તે સાંખ્યના પ્રવૃત્તિમાંથી સદા પરિણામવાદને જનવ પરમાણુ નામક /૩ સત્-તત્ત્વોમાં સ્થાન આપે છે.

આ રીતે જૈન માન્યતા પ્રમાણે જ્ઞાનને પરિવતનપ્રવાદ બાપોબા / માને છે તેમ જ્યાં જૈન ઇશન એટલું તો સ્પષ્ટ કહે છે કે વિધર્મની ૭ ધરનાઓ ઠોઈનાં જુદાં અને પ્રજ્ઞાને આભારી દેખાય છે તે ધનાઓની પાછળ ઉપ નો નહિ જવું તે ધનાઓના પરિણામમાં આગ્રીધાર થનાં સસારી છાનો દાસ છે એટલે કે તેની ધરનાઓ તજે-જન્યજે ઠોઈ તે ઠોઈ સસારી છાનના જુદાં અને પ્રજ્ઞાને આભારી દેખ છે આ માન્યતા પ્રચીન સાંખ્ય અને બૌદ્ધ ઇશન જૈન ઇશન જેવા / વિચારો પાડે છે.

વેદાન્ત ઇશન પ્રમાણે જૈન ઇશન સચેતન તત્ત્વને એક કે જાણ નથી માનતું જવું સાંખ્ય, વૈશ્ય, ન્યાય, દૈશ્વરિક તમ / બૌદ્ધ બાદિની પૈં એ સચેતન તત્ત્વને જનવ બક્તિવપે માને છે તેમ જ્યાં એમની સાથે જવું જૈન ઇશનને યોગે મનમંદ છે અને તે એ છે કે જૈન ઇશનની માન્યતા પ્રમાણે સચેતન તત્ત્વ બૌદ્ધ માન્યતાની જેમ કેવળ પરિવતનપ્રવાદ નથી, તેમ / સાંખ્ય-વાપ બાદિની પૈં માત્ર દૃશ્ય જવું નથી, કિન્તુ જૈન ઇશન કદ છે કે મૂળમાં સચેતન તત્ત્વ મુવ અર્થે જન્યદિ-જનવ દેખ જ્યાં એ દેશજાની બસર પાસે

અને સિવાય રી રાહ નથી એટલે તેનું જાત પ્રમાણે છવ પચ
અમી જે પરિણામિતિય છે. તેનું ઈર્ષન ઉપર જેની ગતિ અનિતિ
વડન સ્વતંત્રજે નથી માન્ય. જતાં એ ઉપરના સમગ્ર કુલો છવ-
માનમાં સીકારે છે તેથી તેનું ઈર્ષન પ્રમાણે પ્રવેશ છવમાં ઉપર-
પચામી સક્રિય છે—જાણે તે જાતરણથી જાણેથી હોય. પણ તે છવ
વેળા સિવામાં પ્રવેશ કરે તે એ પેતામાં રહેલી ઉપરની સક્રિય
પૂર્ણજે નિમ્નથી પેલે / ઉપર ગમે છે. આ રીતે તેનું જાત-
પ્રમાણે ઉપરવત્તને જાતરણ સ્થાન ન હોય જતાં તે ઉપરવત્તની
માન્યતા થયે છે અને તેની ઉપરવત્ત પણ સીકારે છે ? ? છવમાં
ઉપરવત્તની પૂર્ણજે મુકા થયે તે જાત ન જાતરણમાં ઉપર
છે તેમજે જાતરણ સામે જાતી પેતામાં રહેલી તેની ન પૂર્ણ સક્રિય
પ્રમાણથી એ તેનું ઉપરવત્તનું ખેલ છે. તેમ જાતર નેઈત માને છે
? છવ પેલે ન જાત છે તેમ તેનું ઈર્ષન હોય છે ? છવ પેલે ન
ઉપર ? પરમાત્મા છે. નેઈત-ઈર્ષન પ્રમાણે છવને જાતરણ અનિતિથી
જાતર છે અને અનિતિ દર જાત અનુભવમાં જાતે છે તેમ તેનું
ઈર્ષન પ્રમાણે છવને પરમાત્મા જાતર છે અને તે જાતરણ દર
જાત પૂર્ણજે અનુભવમાં જાતે છે. આ જાતરમાં જાતી રીતે તેનું
જાતે નેઈત કયે અનિતિનુત્તર સિવાય હોય ન નેઈ નથી.

(ક) ૧૯ સરકારના એ સારા વલ્લ હશેલાં કે તેમની પૂલ
છવ અને જાણ એને વલ્લ વિશે જાણ કરવામાંથી હરી હવે જાણી
ખરી રીતે પંચમણી ચાર તત્ત્વો ૮ રહે છે. જ્યાં ચાર તત્ત્વો છવન
સાથે સરનાં જાણ આખામાં નિહાસામાં લેવામાં છે. ૧૯
ચારિયોય તત્ત્વો પૂરું હોય સમજા નથી, જાણનાં સર અને મેળ
એ ચાર તત્ત્વો છે. જ્યાં તત્ત્વોને જોઈ સમજોમાં જાણને પૂરું, પૂરું.

૧ નિર્જાત્યરે જ્યાં જગતીમાં નથી હોયું. જ્યાંથી કમંદુલ તે નિર્જાત્યરે જ્યાં જગતીમાં નથી હોયું તે જગતીમાં નથી હોયું.

હેતુ નિર્દોષમાર્ગ અને નિર્દોષ એ ચાર આર્પણત્વ તરીકે વર્ણવેલાં છે. સાંખ્ય અને ચૈતન્યશાસ્ત્રમાં એને જ હેતુ, હેતુહેતુ, હાનોજન્ય અને હાન ક્ષી આત્મક તરીકે વર્ણવેલ છે. ન્યાય અને વૈશેષિક ઇર્શનમાં ખલુ એ ૧ વસ્તુ સસાર, મિથ્યાજ્ઞાન સમ્યક્જ્ઞાન અને અપરત્વનાં નામ આપી વર્ણવેલ છે. વેદાંત ઇર્શનમાં સસાર, અવિદ્યા, અજ્ઞા-સાક્ષાત્કાર અને અજ્ઞાતમાત્રના નામથી એ જ વસ્તુ ઇર્શનમાં આપી છે.

નૈન ઇર્શનમાં જનિત્રાયા, અનંતરાત્મ્ય અને પરમાત્માની ત્રણ સદ્વિષ્ટ ભુમિકાઓને જગ વિસ્તારી ચૌદ ભુમિકાઓ પલુ વર્ણવેલી છે. જે નૈન પરપરામાં કુલુસ્થાનના નામથી નક્ષીલી છે. ચૈતન્યશાસ્ત્રે તેવા નેધાનના પ્રયોગમાં પલુ સાત અઘાનની અને સાત ઘાનની એમ ચૌદ આદિત્તિક ભુમિકાઓનું વર્ણન છે. સાંખ્ય-ચૈતન્ય ઇર્શનની ક્ષિપ્ત, મ્હ, વિક્ષિપ્ત, એકલ અને નિરલ એ પાંચ ચિત્તભુમિકાઓ પલુ એ જ ચૌદ ભુમિકાઓનું સદ્વિષ્ટ કર્ણકરણ માત્ર છે. ચૌદ ઇર્શનમાં પલુ એ જ આખ્યાત્તિક રિકાસકાને પુષ્કળ, યોગાપન્ન આદિ તરીકે ૭ ભુમિકાઓમાં વહેંચી વર્ણવેલ છે. આ રીતે આપણે જાણ ૧ જ્ઞાતયીન ઇર્શનમાં સસારથી મેલ મુખીની સ્થિતિ, તેમ જ અને તેનાં કારણો વિશે વધુન એક જા અને એક વિચાર વાંચીએ છીએ ત્યારે પ્રશ્ન થાય છે કે જ્યારે જ્યાં ૧ ઇર્શનના વિચારોમાં મૌનિક એકતા છે ત્યારે પણ પણ વચ્ચે ક્ષીન સંધ્ય એવો આદ્યો નથી મેલ કેમ હેમાવ છે ?

જાનો ઉત્તર સ્પષ્ટ છે. પથેની સિનના મુખ્ય ને વસ્તુઓને આધારી છે. તત્ત્વજ્ઞાનની સુધાર્થ અને જાજ આધાર-વિચારની સુધાર્થ દેરણ પથે તે એવા જ છે કે જેમના જાજ આધાર-વિચારમાં તદાપત હેતુ ઉત્તરના તત્ત્વજ્ઞાનની વિચારસરણીમાં ખલુ અમુક મેલ હેતુ છે. જેમ કે વેદાન્ત, ચૌદ અને નૈન આદિ પથે. જ્યાં દેરણ પથે કે તેમ હાંધાઓ એવા ખલુ હેતુ છે કે જેમની તત્ત્વજ્ઞાનવિષયક

વિચારણાથી ખાસ નેહ હોતો / તપી તેમનો નેહ મુજબને નાચ
આચારને અવગની હતો ઘરેણો અને પેણાવેણો હોય છે ઘણા
તરીકે તે દર્શનની સ્વેતાંગર, સ્થિતર અને સ્થાનકાચી એ ત્રણે
સાચાએ મણાવી સમાપ્ત.

જાતકને ધર્મ એક માને કે ધર્મ અનેક માને, ધર્મ ઉપરને
માને કે ધર્મ ન માને હતાં તો વર્ણિક વિચારણાને નેહ સુરિયા
તારામત્તર ઉપર નિર્ભર છે અને એ વસ્તુમાત્ર જનિતલ છે એ
/ રીતે જાત્ર આચાર અને નિષેધના મોઢા સુરિ, ડુમિ તેમ /
પરિસ્થિતિના મેઢાથી ત્રણે છે ધર્મ કમી નર્મ ચમત્કલન અને
વિષ્ણુજના ઇશનામાં પરિકાશ માટે ધર્મ સુરવશ અને સારવશ
નર્મ સુરના ઇશનામાં જાનુનામાં માને, ધર્મ સુત્ર અને મેડી સ્થળના
મને, ધર્મ મલ્લ અને ગ્રેષ્મધેમ નર્મ ધનના માટે એ જ રીતે
ધર્મ અગિયારસના તપ-ઉપચારને જનિપરિત્ર ત્રણે બીજો ધર્મ જાત્રી
અને અનુચીના માને મદત્ર આપે ધર્મ વપ ઉપર મડુ માર ન
આપતા ધન ઉપર આપ તે બીજો ધર્મ વપ ઉપર મડુ વધારે માર
આપે આ રીતે જરૂરપાત્રનું મિલન મિલન સમારેનું પેશ્વુ અને
રમિતેનું મનસિક ચાત્રરણ જનિતલ ટોચથી જાત્રાચાર અને
મરુનિના મા દડી જૂસાવનો નર્મ, મેઢા ઉપચાર અને પેશ
જાત્રી નથી સ્તુતિને જાણ સમ એવું છે કે તે જરી રીતે મરુનિ
જુ / તપી તેથી જ આજે ઉપલી આખાદિનાં વિદ્યાર્થને
દક્ષી વૃક્ષનામાં બોઈએ બીજો કે ચમેતે રીતે, ચમે તે જાત્રામાં અને
ચમે તે રૂપમાં છપનું સમ એકસરણ / નર્મ અનુભવી વત્સલેના
અનુભવમાં મરુ જુ છે

મરુન ચમત્કલન પુરુ કુ તે પહેલાં લેન દર્શનની સર્ગમાત્ર
એ વિદ્યાર્થને બીજો દરી દર્શ જોઈન અને અરિષ્ઠ એ ને
મુરુનેની ચર્ચા ઉપર જ જાત્રા લેન સાકિત્ર મરુ જુ, લેન

આચાર અને સંપ્રદાયની વિશેષતા આ એ માનવોની જ માનવી
સામાન્ય સ્વભાવ જરી રીતે એક જ હોય છે પણ મનુષ્યની દૃષ્ટિ તેને
એક રીતે જાણ્યું કરી શકતી / નથી તેથી સત્કાળ જ્ઞાન માટે મનુષ્યે
પોતાની દૃષ્ટિમધ્યે વિશિષ્ટતાની નેહાએ અને તેમાં સ્વચ્છન્દ્યુની સજ્જ
વિત મધી જ રીતિને સ્થાન આપવું એકાએક આ ઉદ્ધત અને વિચળ
ભાવનામાંથી અનેકાંતની વિચારસરણીને જન્મ થયેલો છે એ સત્કાળ
કાર્તિક વાતવિચારમાં ત્વ મેળવવા માટે કે વિતલવચાની સાકારી રમવા
માટે જગત તે સ્વચ્છન્દ્યુની આંતરિક પેશવા માટે નથી ચેત્તરેલી,
પણ એ તે જ્ઞાનસાધનના એક સાધ તરીકે વિવેકચક્ષિને વિશિષ્ટતા
અને સ્વચ્છન્દ્યુની દિશામાં આમળ વધવા માટે ચેત્તરેલી છે, તેથી
અનેકાંત વિચારસરણીનો ખરા જથ્થો એ છે કે સ્વચ્છન્દ્યુને જ્ઞાનમાં
રાખી તેના નજીક આસે અને જાગ્રેને એક વિચળ માનસાતુર્જનમાં
ચેત્તર રીતે સ્થાન આપવું

મ મ માનુષ્યની વિવેકચક્ષિ વધે છે તેમ તેમ તેની દૃષ્ટિમાંથી
વધવાન થીંધે તે પોતાની બહાર રહેલી સકુચિત્તાઓ અને વાસના-
ઓના દબાવણી સામે થવું પડે છે ત્યાં સુધી જાગૃત સકુચિત્તાઓ
અને વાસનાઓ સામે ન થાય ત્યાં સુધી તે પોતાના જ્ઞાનમાં અને
જ્ઞાનના વિચારને વાચનિક જ્ઞાન આપી / નથી શકતા તથી અને
જ્ઞાનના વિચારની રક્ષા અને ગરિતા પ્રજામાંની / જાણી સામે પ્રથમ
આવે છે એ જાણી એ માત્ર મુખ્યપ બેમી દેવમાં કે
પરિપાપા ઊઠી રેવામાં કે માત્ર સાકાર ાથી નિષ્ઠ જિવિ
સાધવામાં નથી સમાવી પણ એ જાણી ખરા આધિક
જ્ઞાની અપેક્ષા રાખે છે કેટલું પણ વિચાર નમા થયો કેટલું વાસનાઓ
પેલિયુ કાઢવું કે કેટલું સકુચિત્તા મનમાં સરજી ત્યાં જૈન જાણી
એમ કહે છે કે તું એ વિચારો, એ વાસનાઓ એ સકુચિત્તાઓથી
ન દણા ન દાર, ન રજા તું જેની સામે પ્રભુ અને એ વિરોધી

નમોને છતાં જ્યાં જ્યાંથીયે નવ મારેનો પ્રભાવ એ જ મુખ્ય ભૈન જાદિયા છે. જાને સત્ય કહે, વપ કહે, ખાન કહે કે ખર્ષ જલુ તેનું જાજ્યાદિય નામ જાણે, જલુ એ વસ્તુતા જાદિયા ન છે. જને ભૈન કાઈન એમ કહે છે કે જાદિયા એ મન સ્વૂત જાજ્યાર નથી, જલુ તે શુદ્ધ ચિત્તરત્ત પરિણામપે જાજારોયો છત્રનેકારક જાજ્યાર છે.

જીવર રણનિશ જાદિયાના સદ્ગત જને વાસ્તવિક રૂપમાંથી ખર્ષ જલુ જાજ્યાર નામો દેવ જગર એ સદ્ગત રૂપી પુરિ માટે ખર્ષ જાજ્યાર નિર્માસિ દેવ તે લેને ભૈન વત્સલગતમાં જાદિયા વરીકિ સ્થાન છે. તેથી જીવદુ દેખીની રીતે જાિ સામ્ય ગમે તે જાજ્યાર કે જાજ્યારના મૂળમાં જો જીવલું જાદિયાનું જાવરિકિ વત્ત સત્ય ન થાયલુ દેવ છે તે જાજ્યાર જને તે જાજ્યાર ભૈન દલિએ જાદિયા છે કે જાદિયાના પેલક છે એમ ન કહી શકાય.

જાઈ ભૈન વત્સલગતે લગત વિચારમાં પ્રોત્સાહન નહીં / લગતી નથી મન એ વિધીની ભૈન વિચારસરખી. દલિએ કહી છે જાજ્યારની જાજ્યારમાં જલુ ખર્ષ જાજ્યારના નિર્માસિ જને જાજ્યારલુ વિમે નહીં / જાઈ નથી કહી, જલુ જાજ્યારના મૂળ વત્તેની કલનગોપન પે સહેલ જાઈ કહી છે લેને ભૈન પરિણામમાં જાજ્યાર, સવ જાઈ વત્તે કહેવામાં જાને છે.

[૧૫મી શ્લોક ૧, ૪ ૧ ૧૫ ૧ ૧૧]

જાને જાણના વખતમાં યોગ્ય ખાવ છે તેનું શું કારણ? જા એ
મુઠ્ઠા પ્રત્યે છે પણ તેને ઉપર તત્ત્વોને સુરેષો છે તે એ છે ?

સુખ અને યાન મેળવવાની સ્વાભાવિક રીતિથી જાક્રમાં પૂર્ણાનંદ
જાને પૂર્ણતાનમય સ્વરૂપ સામિત થાય છે કારણ કે તે જ્યાં સુધી
પૂર્ણાનંદ જાને પૂર્ણ યાન ન મેળવે ત્યાં સુધી સત્ત્વ પદ્મી રહેશે
નથી જ્યાં તેના ઉપર જાણના અને રાગદેવના એવા પ્રભા સમાયે
છે કે તેને હીમિ તે ખરા સુખનું જ્ઞાન કરી રાહે નથી, જ્યાર
કાર્કિ જ્ઞાન થયું એવું તે ખરા સુખની પ્રાપ્તિ માટે પ્રાપ્તિ કરી
રાહે નથી. જાણના એ એવનાના સુરેષનું વિરોધી વત્ત છે તેથી
જ્યાં સુધી જાણની વીજળી હોય ત્યાં સુધી એવનાનું સુરેષ જનવ
મદ હોય છે તેને હીમિ ખરા સુખ અને ખરા સુખના સારને
જાણ ન થયા થાય નથી. જા કારણથી જાક્રમાં પોતે એક વિસ્તાર
સુખ જાણની ધારણાથી પ્રાપ્તિ કરે છે અને તેમાં ઉચ્ચે નિરાક
જ્ઞાની બીજા વિષય તરફ વળે છે. બીજા વિષયમાં નિરાક જ્યાં
વળે ચીજ વિષય તરફ યોગે છે. જા રીતે તેની સ્થિતિ વખતમાં
પોતે જાક્રમાં તેની કે વ યોગિયામાં જાના તત્ત્વનના જેવી થઈ
જાય છે જાની મુદ્દાપેશ જનુકાસ્તા કાર્કિ જાણના એવું થાય છે
એવું યમદની વીજળીને હીમિ સુખની ખરી સ્થિતિમાં પ્રભાવ કરી
રાક્રનું નથી જાણની સ્વજ મહાથી થયીવાર એવું જ્ઞાન થાય
છે કે સુખ અને કુ ખના બીજા જાણ જનવતમાં નથી, જ્યાં રાગદેવની
વીજળીને પરિણામે પૂર્વપરિચિત વિષયોને જ સુખ અને કુ ખના સુખ
ખાની તેમાં હા અને વિષાદો જનુકા થયા કરે છે. જા સ્થિતિ
એકસ વક્ષ વિષાદી હોવાથી કિતાનો એકસ નિષ્કલ કયો સિવાય
વક્ષનું કારણનાર ખ્યાસીની સ્થિતિ તેની છે. જા જ સ્થિતિ જાણના
ત્રિધ અવિદ્યાસાક્ષી છે

જા જાણના અને રાગદેવના થાનું જાણ ખણ હમિયાં તેનું ને
તેનું ન જ રહી રહી કારણ તે જાણ કરો તેનું વધારે હોય એવું

ઉંચે આદિત્તિ જળ સાથે તે અવબ્ધ છે લાખો મધુ ધાતુ અને
લાકડાંની બાળવા તેટલા જ અગ્નિની ત્વર નથી દેતી; તે માટે તે
અગ્નિએ એક કણ પથ્થુ મણ છે શુભ, પ્રમાણમાં થોડું દોષ તેપણ
તે લાખોગણા અગુણ કરતા વધારે જળવાન દોષ છે બ્યારે
આ માયા પેનનાનું મુલુ સ / વધે છે અને રાગદ્વય સાથેના
આક્રમણ વૃદ્ધમાં બ્યારે ડચ પડી સજિ થો છે ત્યારે આક્રમણ વીધ
? અત્યાર મુધી બિલ્લી દિશામાં કામ કરતું તે ખરી દિશામાં વળે
છે તે / વખતે આ મા પેનના બ્યેના નિર્ધાર કરી તે મેળવવા
દૃઢ નિમ્મ કરી શકે છે અને તે માટે તે પ્રયત્ન કરવા લાગે છે આ
વખતે આધ્યાત્મિક વિકાસનો પાયો નખાય છે દરે પડી અપભ્રા
પોતાની જ્ઞાન જ્ઞાન વીધ સજિની મદદ લઈ અજ્ઞાન અને રાગદ્વય
સાથે ડુબી કરવા અપાણમાં બિતરી લાગ છે કદાચ તે ક્યારેક દાર
ખાય છે પણ ઉંચે તે દારના પતિભૂમે / વધેલ જ્ઞાન અને વીધ
સજિને લઈ દરાવનાર અજ્ઞાન અને રાગ વને દખાવવા / લ્લય છે
?મ ?મ ન દખાવે ત્ય છે તેમ વમ તેના ઉચ્ચત્વ વખતે લાય
છે ઉચ્ચદરદિ સાથે / એક અપૂર્વ જ્ઞાનની લહેર દૂર છે અને
જ્ઞાનની લાંરીમાં જ્ઞાનવિશિષ્ટ દુનૈક અક્રમ અજ્ઞાન વમ / રાગ-
દ્વયના મ્મન વધારે ન વધારે નિવળ કરતા પેનની જ / ચિત્તિ
વરદ અરજ વખતે ત્ય છે આ ચિત્તિ આધ્યાત્મિક વિકાસક્રમની છે

૬ આ ચિત્તિની ઉચ્છતી મનોદા એ / વિકાસની પૂવૃત્તા
આ પૂવૃત્તા પ્રાપ્ત થઈ એટલે સસારથી પર ચિત્તિ પ્રાપ્ત થઈ
તેમાં ડેવજ આધ્યાત્મિક જ્ઞાનનું / સામ્રાજ્ય દોષ છે આ મોસાજ
ચોદ મુવરવાન અને તેના સમજૂતી

તેમ સર્વદિવના પ્રાચીન મનો / જ્ઞાનમના નામથી મોજાવાય
છે તમાં મુખ્ય આધ્યાત્મિક વિકાસના કમ સજાથી ચિત્તરો અવગ્નિ
રીતે મળી બ્યારે છે તેમાં આદિત્તિ ચિત્તિના ચોદ વિભાગો કરવામાં

જામ્મ છે તે ગુણસ્થાનને નામે જોગજાન છે.

ગુણસ્થાન—ગુણ એટલે જાત્રામાંની ચેલણ સમ્પત્તિ, ચારિત્રીય જાદિ સંકિર્ણો. સ્થાન એટલે તે સંકિર્ણોની પુદ્ગલની તરત-ભાસવાથી જાવરથાએ જાત્રામાં સદા મુલો વિવિધ જાતરલોની સમાવસ્થામાં જાત્રા છે. તેમ તે જાતરલોની વિરક્તા છે કમ્પુ પ્રજ્ઞુ તેમજ વિરોધ વાલી મુલોની સુદિ વિરોધ અને જાતરલોની વિરક્તા છે કમ્પુ પ્રજ્ઞુ તેમજ એમ વાલી મુલોની સુદિ એકાદી જા રીતે જાત્રીય મુલોની સુદિના પ્રાર્થ છે જાપજાવાળા જાસ જાત્રા પ્રાર્થા સકલ છે પણ સહેવામાં અને ચોં જાત્રામાં રહેતી નામેલ છે ? મુક્તજાન કહેવાન છે ગુણસ્થાનની કમ્પુ મુખ્યત્વે મોહનીય કમની વિરક્તા અને સુખને જાત્રાને કરવામાં જાત્રી છે મોહનીય કમની મુખ્યત્વે સંકિર્ણો છે પહેલી સંકિર્ણ કમ જાત્રામાં સમ્પત્તિ સુલોને જાત્રા કરવાનું છે. તેથી જાત્રામાં તારિય રતિ છે સ્વતંત્ર ન જવા પામતું નથી બીજી સંકિર્ણ કમ જાત્રામાં ચારિત્ર્યલોને જાત્રા કરવાનું છે. તેથી જાત્રા તારિય રતિ છે સ્વતંત્ર ન જવા જતાં પણ વલગુલાર પ્રાપ્તિ કરી સ્વસ્થતા કરી સહેતે તેથી સમ્પત્તિની પ્રતિષ્ઠા એવી મોહનીયની પ્રથમ સંકિર્ણ કમ નોહનીય અને ચારિત્રી પ્રતિષ્ઠા એવી મોહનીયની બીજી સંકિર્ણ ચારિત્ર્ય મોહનીય કહેવાન છે જા નેમાં સ્વતંત્ર નોહનીય પ્રજ્ઞા છે કારણ કે જ્યાં સુધી તેની વિરક્તા છે કમ ન જાવ ત્યાં સુધી ચારિત્ર્યોહનીય જા પટતું નથી સ્વતંત્ર નોહનીય ન જા પટતું એટલે ચારિત્ર્યોહનીય કમ કમ નિર્જન થઈ જારે સવથ કોલ જામ્મ ન જા સમસ્ત કમો-વરથામાં પ્રમાણમાં અને જાવરથા મોહનીય ન છે તેમ કારણ એ છે કે જ્યાં સુધી મોહનીયની સંકિર્ણ વીજ રોધ ત્યાં સુધી જાવ જાતરલો વીજ ન રહે છે અને વીજ સંકિર્ણ પટતી ન જાવ જાવ રજ્ઞુ જામ નહ જાવ જાવ છે જા ન કારણથી ગુણસ્થાનની કમ્પા મોહનીય કમના તત્ત્વજાત્રાને જાત્રાને કરવામાં જાત્રી છે

તે ગુણસ્થાનો આ પ્રમાણે: (૧) મિત્થાદિ (૨) સાસ્વાદન, (૩) સમ્પ્રમિત્થાદિ, (૪) અવિરતસમ્પ્રમદિ, (૫) દેહવિગ્નિ (વિસ્થાપિત) (૬) પ્રમત્સવન, (૭) અપ્રમત્સવન, (૮) અપુર ક્ષણ (નિરતિષ્ઠાદિ) (૯) અનિરતિષ્ઠાદિ (૧૦) સમ્પ્રસપ્તમ, (૧૧) ઉપશાન્ત્યેદ (૧૨) ક્ષીણ્યેદ, (૧૩) સપોઝીવદી (૧૪) અપોઝીવદી.

(૧) > અવસ્થામાં દેહનિમોહની પ્રજ્ઞાનાને તીવ્ર સમ્પ્રસપ્ત ગુણ આપના થયેલા દાસની આ મળી તત્તરચિત્ર / પ્રગતી સખી નરી અને ત્વી ત્વી દિદિ મિત્થા (સપ વિ ૬) દામ ૭ તે અવસ્થા મિત્થાદિ

(૨) અમિત્થાદિમાં ગુણસ્થાનથી પવિત્ર થઈ પ્રથમ ગુણસ્થાન ઉપર આવના થયેલા ગુણ / યોગ્ય થયેલા મુખી અવસ્થા પ્રાપ્ત થાય છે તે અવસ્થા સાસ્વાદન આનંદ સાસ્વાદન નામ અંદા આપે છે તે તમા પત્તન મુખ અવસ્થાને તત્તરચિત્ર સ્થાપ કરી આપેલા દામ છે તો રીત મિત્થામય આપના આદિ થયેલી થઈ પત્તન આ વિષય હવે સ્થાપ દામ છે આ જોયું ગુણસ્થાન પત્તન-મુખ આપના / તેમ ૭

(૩) કાચો લીચાના માળાની પો અવસ્થામાં આપ દેહાવસ્થાન દામ છે ત્વી થીવિ વ સપ્ત સપ્તન દરી કાચો નથી તે સપ્ત મિત્થાદિદિ મિત્થા રીત કાચો નથી અવસ્થાને સપ્તગુણ થી વિધિની થઈ તપ છે તે અવસ્થા સમ્પ્રમિત્થાદિ આ ગુણ થાનમ દેહનિમોહનીવિ વિષય પ્રથમ હવે તીવ્ર રહેતું નથી, પણ તે દામ છે ખરું

(૪) અવસ્થામાં દેહનિમોહનીવિ ગા ૩ ત્વી વિધિન કાચી અવસ્થા છે વિરત થઈ અવસ્થા છે અને કાચો વિધિન કાચી થઈ થઈ

૧. ગુણ સપ્તગુણ, ૨. દિદિ સપ્તગુણ

ત્ય એ એને લીધે જાદવા અસંખ્યપણે સ્વપ્નન કરી શકે છે આ અવસ્થા અનિરતનિદ્રામગ્નિ, જાગુ અવિરત નામ એટલા માટે છે કે તેમાં અસ્મિત્વોદ્ભવીની સત્તા સ્વનિદ્રા દેશથી વિરતિ (ત્યાગરતિ) હિત પામી નથી.

(૫) > અવસ્થામાં સુષપ્તન ઉપરાંત અત્યારે પણ ત્યાગરતિને હિત થાય છે તે સ્વનિરતિ, જાગાં અસ્મિત્વોદ્ભવીની સત્તા અવસ્ય થયેલી હોય છે અને તેથી કમીના પ્રમથામાં ત્યાગરતિ હોય છે.

(૬) > અવસ્થામાં ત્યાગરતિ પણ રીતે હિત પામે છે જ્યાં વચ્ચે વચ્ચે પ્રમાણ (રમજન) સમાવે છે તે પ્રમત્સવન.

(૭) > અવસ્થામાં પ્રમાણો જગ્યે સમાવ નથી તે અપ્રમત્સવન.

(૮) > અવસ્થામાં પહેલાં ક્યારે પણ નહિ અનુભવેલ જાદમ મુદિતે અનુભવ થાય છે અને અપૂર લીચોદ્ભવ-અદ્રિમત્સ સામન્ય-પ્રમત્સ છે તે અવસ્થા અનુવૃત્તિ, જાગુ બીજી નામ નિશ્ચિત્તાર પણ છે.

(૯) અવસ્થામાં અસ્મિત્વોદ્ભવી કમના રીત રહેલ અંશને સમાવવનું કે કોઈક કસવનું કામ ચાલુ હોય છે તે અવસ્થા અનિશ્ચિત્તાર.

(૧૦) > અવસ્થામાં મોહનીતિને અત્ય મોહપ્રે ન હિતચન હોય છે અને તે પણ જુ સુક્ષ્મ પ્રમાણમાં, તે અવસ્થા સુક્ષ્મપ્રમાણ.

(૧૧) > અવસ્થામાં સુક્ષ્મ મોહ મુખ્યાં સમી ત્ય છે તે ઉપ સાંમોદ્ભવી આ અનુભવનામાં દસ-મોહનીતિને સર્વથા કમ સમાવે ખો, પણ અસ્મિત્વોદ્ભવીતે તેથી કમ નથી હોતો, ખાત તેથી સર્વોંદ ઉપસતિ હોય છે અને લીધે ન મોહનો ફરી ઉદેક થતાં આ અનુભવનાંથી અવસ્ય ખાત થાય છે અને પ્રમાણ પ્રમાણના સુધી જુ પડે છે.

(૧૨) > અવસ્થામાં દસ-મોહનીતિ અને અસ્મિત્વોદ્ભવીતે સર્વથા કમ થઈ ના છે તે કોઈક મોહનીતિ આ સ્થિતિથી ખાત થાજનું

૮ નથી

(૧૩) ૭ જનસામાં મોંઝા જાન્યનિક અભાવને તરિ વીનરુવ રજા પ્રવરવા આપે સુવગપણું પ્રાપ્ત થાય છે તે જનસા સરોવરુવ રથાન આ જુ જાનમાં શારીરિક માનસિક અને વાચિક આધાર દ્વારા છે જાપી જાને છવ મુનિ હરી રકાવ

(૧૪) ૮ જનસામાં શારીરિક માનસિક વાચિક પ્રવરિયે પશુ અભાવ થઈ તથા છે ૧ અપવનુષ્ઠાન આ મુનુરથાન છેલ્લું છે તથા રકીરથાન થવા ૮ જાપી સમાપ્તિ થાય છે જાને તાર જાદ મુનુષ્ઠાનની વિદ મુનિ પ્રાપ્ત થાય છે ૧

પ્રથમ જુ જાન એ અવિશાસકતા છે જી ન જાને ચી ન એ ને જુ જાનમાં વિશાસુ સ ૮ રકુ જુ દ્વારા છે પશુ તમા પ્રજાતિ અવિશાસુ ૮ દ્વારા છે ચાચાપી વિશાસ કમલ. રથનું રથનાં તે ઉરે મોરમા જુ જાન જુ રથાન જાન છે જાન તથા જાદ મોરમા પ્રમ થાય છે જા વિ ચ મ જાનુ પથકરણ એ પુ ૮ હરી રકાવ ૭ પજા રક મુનુ થાન એ અવિશાસકતા છે જાન ચાચાપી મોરમા મુપીન જુ જાન વિશાસ જાન તા ગદિન કાળ છે તથા જાદ મોરમા છે

શ્રી હરિબલ્લભિ એ જીહી ગીત વજુ વેશ
વિકાસક્રમ

આ પ્રાપ્તિન જા વિચ ન હિ જાલ્લભિ એ જીહી રીને પશુ રજુ વ્યે છે તથાના રજુ તથા ને પ્રાપ્ત છે

જાક રહેને પહેલે પ્રકાર

પજા પ્રાપ્તમાં અવિશાસ અને વિશાસકમ ન તથા સમાવેશ

૮ મુનિ કમલ જાન ૭ પ્રાપ્ત પ્રજાતિ તથા જાલ્લભ

કરેશ છે^૧ અવિદ્યસમજને તેઓ જોખદૃષ્ટિના નામથી અને વિદ્યાસ-
મજને સદૃષ્ટિના નામથી જોખવાને છે. સદૃષ્ટિના મિત્ર, તારા, નવ, દીપ્ત, સિંચા, શાન્તા પ્રભા અને પદ્મ જેવા બાહ્ય સિદ્ધાન્ત કરે છે.
આ બાદે સિદ્ધાન્તેમાં કૌતોતર વિકાસનો કમ વધેલો જાય છે.

દૃષ્ટિ એટલે જ્ઞાન નામવા બોધ બાનાને પ્રકાર છે : ખેદવાળા
સદૃષ્ટાને (તારિકા રમિને) જાણવ દેખ છે બધારે બીજાનાં
સદૃષ્ટા દેખ છે ખેદોએ પ્રકાર જોખદૃષ્ટિ અને બીજાને ચેત્તદૃષ્ટિ
કહેવાય છે ખેદવાળાં જાતબાંધુ વચ્ચે સંસારગ્રસ્ત તરફ અને બીજાનાં
આખ્યાયિક વિકાસ તરફ દેખ છે તેથી ચેત્તદૃષ્ટિ એ સદૃષ્ટિ
કહેવાય છે.

૭મ સમેશ સત્તિ, જમેશ સત્તિ, કર્મેશ પ્રિયસ અને જમેશ
સિંચાનાં બાંધુએ અવિદ્યસમજ, મહાસમજ, મહાર, અને મહા ગુણ
જ્ઞાન દેખ છે તેમાંથી અધ્યક્ષિ અને પ્રાપ્તિ પુરુષનાં ભેદથી,
બાળ અને તરફ પુરુષનાં ભેદથી, તેમ જ વિદ્યા નેત્રવાળાં અને
અવિદ્યા નેત્રવાળાં પુરુષનાં ભેદથી શાસ્ત્ર જ્ઞાનની અસપક્ષતા છે રજ્જી
વરતમજાને દેખ છે તેથી રીતે જોખદૃષ્ટિની ક્ષમામાં સંસારગ્રસ્ત
વચ્ચે બાંધુ જાતસંજ્ઞા વસ્તુમજાને જ્ઞાન તારવમજાળુ દેખ છે આ
જોખદૃષ્ટિ અને તેથી જ્ઞાન દેખે તે આખ્યાયિક વિકાસની દૃષ્ટિએ
અસાધરિ / છે ત્યારબાદ બધારથી આખ્યાયિક વિકાસનો આરંભ
જાય છે પછી કમ નેમાં જાણ જ્ઞાન જોખું દેખ જાં, ત્યારથી સદૃષ્ટિ
સદૃષ્ટિ છે પ્રસન્ન કે તે વખતે જાતબાંધુ વચ્ચે સંસારોન્મુખ ન
રહેતાં મોડે મુખ થઈ જાય છે.

આ સદૃષ્ટિ (ચેત્તદૃષ્ટિ)ના, વિકાસના તારાના પ્રાપ્તિ બાહ્ય
ભેદ છે આ બાહ્ય ભેદમાં કૌતોતર બોધ અને સ્વચિંતન બાંધુ
જાય છે ખેદથી મિત્ર નામક દૃષ્ટિમાં બોધ અને બીજાનું જાતસંજ્ઞાની

પ્રભા તેવુ હોય છે બીજી તારા દરિયાં જલવાના અગ્નિની પ્રભા તેવુ ત્રીજી બધા દરિયાં વાહવાના અગ્નિની પ્રભા તેવુ ચોથી દરિયાં દરિયાં દરિયાં પ્રભા તેવુ પાંચમી સિંચરા દરિયાં રત્નની પ્રભા તેવુ છઠી કાન્તા દરિયાં નક્ષત્રની પ્રભા તેવુ સાતમી પ્રભા દરિયાં સૂર્યની પ્રભા તેવુ અને આઠમી પરા દરિયાં ચંદ્રની પ્રભા તેવુ હોય છે

તેજ આત્માની પહેલી ચાર દરિઓમાં સ્પર્શપણે તેજ આત્મ-સ્વરૂપનુ સંવેદન નથી હોતુ હજા છેલ્લી ચાર દરિઓમાં / તેવુ સંવેદન હોય છે જ્યાં પ્રથમની ચાર દરિઓને સદ્દરિયાં મહુવાનુ કારણ એ છે કે તે સ્થિતિમાં જાણ્યા પછી આધ્યાત્મિક કૌશલિયે માત્ર નિશ્ચિત થઈ નય છે ચોક્કસ વસ્તુ, નિયમ, આચાર, પ્રભુવાદ, પ્રત્યક્ષાર, ધારણા ખ્યાન અને સમાધિ-એ આઠ અગ્રિને આધારે સદ્દરિયાં આઠ વિકાસો સમજવાના છે પહેલી દરિમાં વસ્તુની સ્થિતતા, બીજીમાં નિયમની, ત્રીજી અનુક્રમે આઠમીમાં સમાધિની સ્થિતતા મુખ્યપણે હોય છે

પહેલી ત્રિયા આદિ ચાર દરિઓમાં આધ્યાત્મિક વિકાસ હોય છે ખરો. પણ તેમાં કોઈકે જાણ્યો અને મેલતુ પ્રત્યક્ષ રહે છે અપરે સિંચરા આદિ પાંચવી ચાર દરિઓમાં જ્ઞાન અને નિર્મેલનનુ પ્રત્યક્ષ વધતુ જાય છે

ચોમના પાંચ સાત રૂપ બીજી પ્રકાર

બીજા પ્રકારના^૧ વજુનમાં તે આચાર માત્ર આધ્યાત્મિક વિકાસના ક્રમનુ ૮ ચોક્કસ વજુન ક્રમ છે તે પહેલાની સ્થિતિ વજુની નથી

ચોત્તરે એકે નેનાથી એક પ્રકાર કરી શકાય તથા પદવ્યાપાર જનાદિ કાળમયકમાં અર્થ સુધી આત્માની પ્રવૃત્તિ સ્વરૂપ-પરાક્રમનુ

દોષ દુરજન્ય હોય છે ત્યાં સુધીની તેની જાણ ત્રિપા સુશરણ નિવળી હોવાથી ચેત્તિદિશમાં જાણી નથી. અપારથી તેની પ્રતિ જાણાર્થ સ્વપ્રેરના થાય છે ત્યારથી જ તેની ત્રિપા સુશરણ વત્ત દાનવ થાય છે અને તેથી તેણે સુશરણવત્તે અપાર થમ આપાર કરેવાય છે અને તે પરિણામે મોક્ષજનક દોષ થોડા નાખે પાત્ર અને છે જ્યાં રીતે આ પાત્ર અનાદિ સુશરણજન્ય ને જાણ થઈ જાય છે એક જાણાર્થ અને બીજે ધાર્મિક જાણાર્થ કાળમાં થમની પ્રતિ હોય છે જુ તે થમ આપાર નથી દોષી, કેળા ધામપ્રતિ (મોક્ષ ૧૧) આપાર હોય છે તેથી તેની પ્રતિ થમ દિશમાં મલુદ થોડા નથી. થમ આપાર થમની પ્રતિ ધાર્મિક કાળમાં ૧ થુ થાય છે તેથી તે પ્રતિ થોડા કરેવાય છે ૧

થોડા તેઓએ અખાત્ર, જાણના ખાત્ર, જાણના અને થતિ સફળ એવા પાંચ જાણ કરેલા છે.

(૧) અપારે થોડા છે થવું ત્યાં થાયે સત્ત્વિય તત્ત્વિય થોડા છે અને નથી, કમ્પારિ જાણનાઓ નિર્ણય થિદ થઈ જાય છે ત્યારે તે સ્થિતિ અખાત્ર કરેવાય છે

(૨) અપારે મન સમાધિપુરક સ્તન અખાત્ર કરવાથી અખાત્ર વદ સ્થિતિ પુર થાય છે ત્યારે તે જાણના છે. જાણનાથી અખાત્ર અખાત્ર થાય છે સુખ અખાત્રથી અખાત્ર વર છે અને મુદર થિત્તી થિ થાય છે

(૩) અપારે થિત્ત થિત્ત સુખ થિત્તને જ જાણનાથી રહેલુ થોડા છે અને તેથી તે થિત્ત થિત્ત થે પ્રકાશમાન થોડા સુખ થોડા થાણુ જાણી જાય છે ત્યારે તે જાણ કરેવાય છે જાણથી થિત્ત કાળમાં થિત્ત અખાત્રથી થઈ જાય છે જાણ નિષ્ઠ થાય છે અને નખેજે થિત્ત થાય છે.

(૪) જાણનાં લીધે ૧૨-અનિષ્ટપે કાષ્ટરેલી વસ્તુઓમાંથી
અપે વિરેકને લીધે ૧૨-અનિષ્ટપ્રભુની ભક્તના નર થાય છે ત્યારે
તેની સ્થિતિ સમગ્ર હોવાય છે

(૫) વાસનાના સમર્પણી ઉપન થવાથી શક્તિઓને નિમ્ન
નિરોધ કરે એ શક્તિસમૃદ્ધિ

જા: જન્મે પ્રાપ્તમાં વળેતા એ પ્રત્યેક તે મુકુટવાનના
વિચારેનું તત્ત્વ પદનિચ વળુન થાય છે.

[૧૦૫ થી ૧૧૫ ૧ ૧૨ ૧ ૧૪ ૧ ૧૭-૧ ૨૧]

અદિ સા

અદિ સાના સિદ્ધાંત જાન પરપરામાં કયો પ્રચીન છે અને એનો જ્ઞાન પણ નથી જાન સામાજ્યોમાં લોકચરનો કયો સ્તરો છે. જાન ક્યાં પ્રવ્યજ્ઞાનના વિસ્તાર અને સુદી સુદી ધાર્મિક પરપરા જોના ચિંતાસની સાથે સાથે એ સિદ્ધાંત સમગ્ર વિચાર વધા બ્રહ્મચરમાં પણ અનેકમુખી વિકાસ કયો જોવા છે. અદિ સા સમગ્ર વિચારના મુખ્ય એ કલ્પા પ્રચીન કાળથી જ જ્ઞાન પરપરામાં વહેતા ક્યાં હોય એમ લાગે છે. એક કાલ મુખ્યને જાન જ્ઞાનના આધારે વહેતું હતું જ્યારે બીજું કલ્પ કાલ પરપરા-ચરિત્રિક જાનના જ્ઞાનવિચારને આધારે પ્રચલિત થયું. અદિ સાના તાર્કિક વિચારની દૃષ્ટિએ જા નન્ને કલ્પજિત રચે પ્રક્રિયાઓ જોવામાં નથી આવતો પરંતુ જાનધારિક જાનુ કે જ્ઞાનમાં જોના કલ્પોક્તી દૃષ્ટિએ પ્રક્રિયા એ અને કલ્પજિતમાં જ નહીં જાન પ્રવેશ મમ્મ તેમ જ કાલજ્ઞાન કલ્પની નાનીઓની અંતર સામાજ્યોમાં પણ અનેક પ્રકારના અભાવ કે અસરના વિશેષ જોવામાં આવે છે. એનું મુખ્ય કારણ જ્ઞાનદૃષ્ટિનો ભેદ છે. જાન પરપરાની જ્ઞાનદૃષ્ટિ મુખ્યને અજિતજન અને જાનધારિક છે જ્યારે કાલજ્ઞાન પરપરાની જ્ઞાનદૃષ્ટિ મુખ્યને સામાજિક કે લોકચરમાં છે. પહેલીમાં લોકચર અંદર જાન જ છે કે જ્યાં સુધી એ જાનધારિકનો વિશેષ ન હોય જા એના જાનધારિકના સાથે વિશેષ દેખવા લાગે

તાં પહેલી દરિ સોક્ષ્મત્વ તરફ જાયસીન રહેવાની કે એવો વિરોધ કરવાની, બીજી દરિમાં સોક્ષ્મત્વ એટલા મોટા પગ પર કરવામાં આવ્યો છે કે જેથી એમાં આખ્યાતિક્ષ્ણા અને ભૌતિકતાની વચ્ચે સ્પષ્ટ ભેદ જણાતો નથી.

આમયોગમાં અદિ સાતુ નિરૂપણ

કમલ પર પડતી અદિ સા સમગ્રી વિચારસરણીને એક પ્રયત્ન પેલાની વિશિષ્ટ રૂપે વહેનો દત્તે, ૭ કળાઓ, આચળ તા, દીપ તપની કમચન મદતીરિયા જીવનમાં ઉદય રૂપે અભિવ્યક્ત થયો. એ અભિવ્યક્તિના રૂપન દસન આપણને આચાર્ય સુત્રજ્ઞાનિ વગેરે પ્રમીન આચાર્યોમાં થાય છે. અપિ સાધનની પ્રવિણ તે આત્મીયતાની દરિ માંથી ૧ થઈ જાય. જ્યારે જ્યારે આચાર્ય આચાર્યોમાં એવું નિરૂપણ અને વિશેષણ આ રીતે થયું છે —

(૧) કુ મ અને કમલ કારણ દેવાથી વિચારમાત્ર વળ્ય છે. આ છે અપિ સાના સિદ્ધાંતની ઉપપત્તિ-મુક્તિ.

(૨) વિચારનો અર્થ બીજા પ્રયત્નનાથી કે કુ મ આ લુ એવો થાય છે. તેમજ દિ સા ના દેવતા આધારે દેવતા પ્રમાણે અર્થ ૧૩ દેવ વગેરે ૧૭ ને પ્રમાણ કે આચાર્ય ન દેવ તા દેવતા પ્રયત્નનાથી વિચારની પ્રવિણતામાં આવી નથી થાય. આ છે અપિ સાનું વિશેષણ.

(૩) વળ જીવોના કદ એમની કમચા નથા એમની દરિ વગેરે સપત્તિના તારતમ્ય ઉપર વિચારના દેખા તારતમ્ય અવશ્યજિન નથી, પરંતુ અપિ સાના પરિણામ કે નવી શક્તિના નીચા-મધ્યના નિરૂપણ અગત્યપૂર્ણ કે નિરૂપણના આગળ વધુપડ્યા ઉપર આધાર રાખે છે. આ થયું તા ૫૫

ઉપર ત્યારેન મને આજે કમચન મદતીરિયા વિચાર અને આચાર્યમાંથી કવિન થઈને આચાર્યોમાં ગૂંથાઈ ગઈ છે. કઈ એક

અહિં કે અહિંઓનો સમ્બંધ કરે તેમાં આખ્યાયિક કેમ ન હોય, પણ અપારે એ સુખમયથી છુપનધારણના પ્રયત્ને પણ વિચાર કરે છે ત્યારે એમાંથી હાલુ કા વિશ્લેષણ તથા ડાહ્યામ આપેલાય દુષિન કઈ નમ છે આ દષ્ટિએ વિચાર કરતાં કહેવું પડે કે જાણીતા નૈન વાદ્ય મળતાં જાદિયા સમગ્રી ને વિરોધ ક્રિયાપેદા કરે છે એનો મૂલ આધાર તે પ્રચીન નૈન આચારોમાં પહેલાથી જ હતો.

અપારે આપણે સમગ્ર નૈન વાદ્યમળમાં મળી આવતા જાદિયા સમગ્રી ક્રિયાપેદા ઉપર દષ્ટિપાત કરીએ છાએ ત્યારે આપણને રજા રૂપે દેખાય છે કે નૈન વાદ્યમળનો જાદિયા સમગ્રી ક્રિયાપેદા મુખ્યત્વે ચાર મથા ઉપર આધાર રાખે છે પહેલું એ કે એ મુખ્યત્વે સદ્યુછવનનો—એટલે કે નવોદી જાદિયાનો પૂણ જાદિયાનો—જ વિચાર કરે છે. બીજું એ કે એ જાદિયા પર પદમાં વિચિત્ર યાનવામાં આવતી અને પ્રવિચિત મેળવમાં આવતી થયેલ વચેરે અનેક પ્રકારની ક્રિયાઓનો વિરોધ કરે છે ત્રીજું એ કે એ બીજા જાદિયા પર પદઓના ત્યાગીછવન કરતામ નૈન મળવન ત્યાગીછવને નિવિચિત રાખવાનો આગ્રહ કરે છે એમુ એ કે એ નૈન પર પદઓના અર્થાતર ક્રિયાઓમાં ક્રિયા થવા પારપરિક વિરોધના પ્રયોગ નિવારણનો પણ પ્રયત્ન કરે છે.

નવોદી—પૂણ જાદિયાના પાલનનો આગ્રહ પણ રાખવો અને સુખમ કે સદ્યુછવન વિકાસથી દષ્ટિએ છવનનિરોધનુ સમર્થન પણ કરવું—આ વિરોધમાંથી ક્રિયાના ક્રમક્રિયા ક્રમક્રિયા વચેરે બેધિતો ક્રિયાપેદા નમ્યો અને ઉપરે એક યાત્ર નિયમ ચિહ્ન એ ન સ્થાપિત થયો કે આપણે પ્રમાદ જ ક્રિયા છે. આગમત છવનનિવાર દેખાતી રીતે કસે ક્રિયામાં થાએ, જતાં જતી રીતે એ જાદિયા જ છે આ જાનિમ નિર્ણયને થાએમળે છે ત્યાં સુધી, એવાંતર-અંતર વચેરે કઈ પણ નૈન ક્રિયાને એમાં નમ્ય સરજોમ થતોએ નથી જમ્ય

દિગ્ગજોત્તી વિચારસરણી, પરિભાષા અને હાંમે એકસરખી છે

વૈદિક દિ સ્થાનો વિશેષ

વૈદિક પરપરામાં યા, અતિથિ, માદ વગેરે અનેક નિમિત્તોથી કરવામાં આવતી ૭ દિ સ્થાને ધાર્મિક વર્ણને પ્રતિષ્ઠિત થેનવામાં આવે છે એવે સ્થાન, ગૌદ અને નેન પરપરાઓએ એકસરખે વિશેષ કર્યો છે જામ છતાં આવળ નતા, આ વિશેષમાં મુખ્ય ભાગ ગૌદ અને નેન પરપરાનો / આમ રહ્યો છે નેન વાદ્યમર્મના અદિ સ્થાને થયતા કલ્યાણોદમાં આ વિશેષની ધેરી જાણ અને પ્રતિષ્ઠિત પણ દેખાય છે નેન સારિતમાં ક્ષેત્રે ને પચમે વૈદિક દિ સ્થાનું જન નેવામાં આવે છે આની સાથે જ વૈદિક મોક્ષ નેત્રની સાથે એ આઠમ રમૂ કરે છે ૩ ને ધાર્મિક દિ સ્થા પણ અર્થવ્ય છે તે તમે નેત્રે પેતાની સમાજરમણમાં મરિ અચૂત્યુ દેવપૂજા કરવી વગેરે ધાર્મિક કાર્યોના સમાવેશ અદિ સ્થાને ૩વી રીતે કરી રહ્યો વગેરે વગેરે આ ઠકાનુ સમાધાન પણ નેન સારિતમાં અદિ સ્થા સમગ્રી કલ્યાણોદમાં વિનાતથી મળી આવે છે

નેત્રે અને જોતી વચ્ચેના વિશેષનું ઠાવણું

પ્રમાદ-માનસિક દેવ-જ મુખ્યત્વે દિ સ્થા છે અને એ દેવમાંથી ક્ષેત્ર / પ્રજા-નાથ દિ સ્થા છે આ વિચાર નેન અને ગૌદ પરપરાને એકસરખા માન્ય છે જામ છતાં આપણે નેત્રે હાંમે ૩ પ્રચીન સમયથી નેન અને ગૌદ પરપરાની વચ્ચે અદિ સ્થા સમગ્રી પદ સ્પર્શિત જનમન પાતું થયું છે સુવર્ણાત્રિ ગેા પ્રચીન નાથમાં પણ અદિ સ્થા સમગ્રી ગૌદ મનનનું જન છે એ / રિતિ મંજિત મનિદાત્ર ગેા પિટક મથમાં પણ નેનસમન અદિ સ્થા ઉપદાસ મુખ જન મથા આવે છે ઉત્તરની-પગી રચાવેશ-નિયુક્ત વગેરે નેન મથમાં તથા અભિષેક દેવ વગેરે ગૌદ મથમાં પણ એ / જનું જનમન નવા રૂપમાં નેવામાં આવે છે અગર નેન અને

મોદ નને પરપણ્યે થેલિ રિસાને એકસરખે તિશય હે છે
 જન ત્યારે નનેની જરિસાની બાબ્યામાં થઈ કલિય મનમે
 નથી, તે પડી શુભાનમાં / નને વચ્ચે અરોઅર ખજામજ
 શા મહે શા રુપ અને શા મહે ચાલતુ રુપ / આ એ પ્રશ્ન છે
 ત્યારે જાપને નને પરપણ્યેનું સારિય ખાનપૂરક વાંચીએ ધીએ
 ત્યારે જાને / જન બાજુને મારે બાજ છે. ખજામજનાં જાને
 ૪ બેઝમનું મુખ્ય કારણ તે એ / છે કે લેન પરપણ્યે નરીયો
 અપિ સ્ત્રી સુખ બાબ્યાને જમણ કરવાને મારે જવ પ્રાપ્તિનું

તિ ૧ તિવચનું કુનું એ મોદ પરપણ્યે ન કુનું છુલને લગ્ની
 જાન પ્રતિજ્ઞેનું અનિનિર્જન્ય અને યથમ માર્ગમણી / ત્યારે
 વિવિધ્ય એ એ વચ્ચે પ્રજા મેલપણી / લેન અને મોદ પર
 પણ્ય અરિજનર ખજામજનાં પડી રઈ તે સારિયમાં
 અપિ જાને લગણ કંડરોમાં જા ખજામજને પત્ન સારો એવે
 રિમ્મ ૩ / ત્યારે જાપને જન પરપણ્યેના ખજામજનું તરણ
 રીત જાપાન કરીય પાને ત્યારે તિલોયપણે કંડુ પડે છે /
 માલખન જન અઝીમને ખેડી રીતે સમજ્યાં છે જાને એ
 ઘણાં જા મનકાજુ કીલકિનુન અને મીએ ઘણાં સુખાનં
 (૧ ૧ ૨ ૩૨ ૨ ૧ ૧૧-૨૮) છે

અલેક ની કોલીની કિમ્મ

મ મ તેન કુડુસપણે રિખાર જણે મણે અને મિન
 વિન લક તથા ૪ મા નરી નરી પંચિનિને કા જે નય નય
 પ્રજા પય જા નય નય મ તેન ન રિવિતોએ જરિસાની બાબ્યા
 જન મન રિવિતપણી મા ૮ નય રિખાર પ્રજા કાને તે એ
 ૧ ન અમજન અને રોજ છુલો રિવિતપણી ૨૬ ન ૧ ૧૨૨
 ૧૩ મ ૧૧ આ મારાની ૩ જન નરી અનિર્દેશ / નરી

૧ મુખ્ય કારણ તિ જામજ જન અને જાન જા તોએ

૧૦ મુજા નિ (૨૧) સ્વર્ગ જનુ છે જા વિચાર પ્રાપ્તિ મુ ૧૧
 અધિમાના વિચાર કી વીષા જી જનુ તે પાપન્ય સરજા જાની
 અધિપુરિ મરિ વિચાર લખાની વિવિધ પ્રાપ્તિ પ્રાપ્તિ । જાણે
 તુજનુ જા મનમીલામયા મરિ પ્રાપ્તિ મનમી રવિ ૧૨ નેન પીમીસ
 પ્રાપ્તિ ૧૩ નિ લખાની છે ૧૪ તુલીન્ય રમ રે રાજ
 ચાતા મુરિ રિગી રિગી રાજા તુલી મનમી પ્રાપ્તિ પ્રાપ્તિ રમ રવરે
 ઉપા ૧ (૨૫) મનમી ૧૬ મુ ૧૭ નિ મનમી ૧૮
 રિગી રાજા તુલી ૧૯ મનમી ૨૦ મનમી ૨૧ તુલીન્ય મનમે ૨૨
 નિમિત્તમી ૨૩ મનમે ૨૪ મનમે ૨૫ મનમે ૨૬ મનમે ૨૭ મનમે ૨૮
 મનમે ૨૯ મનમે ૩૦ મનમે ૩૧ મનમે ૩૨ મનમે ૩૩ મનમે ૩૪
 મનમે ૩૫ મનમે ૩૬ મનમે ૩૭ મનમે ૩૮ મનમે ૩૯ મનમે ૪૦
 મનમે ૪૧ મનમે ૪૨ મનમે ૪૩ મનમે ૪૪ મનમે ૪૫ મનમે ૪૬
 મનમે ૪૭ મનમે ૪૮ મનમે ૪૯ મનમે ૫૦ મનમે ૫૧ મનમે ૫૨
 મનમે ૫૩ મનમે ૫૪ મનમે ૫૫ મનમે ૫૬ મનમે ૫૭ મનમે ૫૮
 મનમે ૫૯ મનમે ૬૦ મનમે ૬૧ મનમે ૬૨ મનમે ૬૩ મનમે ૬૪
 મનમે ૬૫ મનમે ૬૬ મનમે ૬૭ મનમે ૬૮ મનમે ૬૯ મનમે ૭૦
 મનમે ૭૧ મનમે ૭૨ મનમે ૭૩ મનમે ૭૪ મનમે ૭૫ મનમે ૭૬
 મનમે ૭૭ મનમે ૭૮ મનમે ૭૯ મનમે ૮૦ મનમે ૮૧ મનમે ૮૨
 મનમે ૮૩ મનમે ૮૪ મનમે ૮૫ મનમે ૮૬ મનમે ૮૭ મનમે ૮૮
 મનમે ૮૯ મનમે ૯૦ મનમે ૯૧ મનમે ૯૨ મનમે ૯૩ મનમે ૯૪
 મનમે ૯૫ મનમે ૯૬ મનમે ૯૭ મનમે ૯૮ મનમે ૯૯ મનમે ૧૦૦

$\frac{1}{\sqrt{2}} \begin{pmatrix} 1 & i \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$

[illegible]

નિર્ણય નથી થઈ શકતો. સામેસામે દિશા પ્રમાદ-અપતન-અસવરણી
જ છે પણી સમે ધર્મી છવેનો ધણ ન પણ વલે હેલ એ જ રીતે
તો અપ્રમાદ કે પતન-સવમ સુચકિત હેલ તે છવધાન નેવામાં
જાવે જતાં પણ ખરી રીતે જાદિસા જ છે

જન ઉદ્ધારણકની ક્રમિક શ્રુતિકાઓ.

જીવનના નિયમ ઉપરથી જાદિસાને સવતા નેન ઉદ્ધારણની નીચે
અણુવેથી ક્રમિક શ્રુતિકાઓ રહિત થાય છે —

(૧) પ્રજ્ઞનો નાશ દિશા રૂપ હેવાથી એને શાંત્યે, એ જ
જાદિસા છે

(૨) છવનધારણની સખસવામાંથી રહિત થાય છે કે છવન—જસ
કરીને સવમી છવન—મણે જનિયમ સેખાલી પ્રતિક્ષે જાણતાં
કામ છવધાત થઈ પણ ના, જતાં તો પ્રમાદ ન હેલ તે એ
છવધાત દિશાકૃપ ન જાનાં જાદિસા જ છે

(૩) જે સપૂર્ણપણે જાદિસા રહેલુ હેલ તે, ખરી રીતે જાને
સીમી પદેવદ મિયમી રહેલ કસેલ (પ્રમાદ) ને / તાલ કરવા રેઈએ
એ વધે તો સખજલુ કે જાદિસા સિદ્ધ થઈ જાવ પ્રતિક્ષે સાથે
જાદિસાન ધર્મ જનિયમ સખમે નથીડ એનો નિયત સખમે માનસિક
પ્રતિક્ષેની સાથે છે

(૪) જાદિસાન કે સાધુરિક છવનમાં જેવું પણ અપવાસ્થાતે
જાવે છે કે અણે દિશા કેલ જાદિસા / નથી રહેલી કિશી એ
સુજરણે પણ જાની ના છે જાવા અપવાદૃપ સ્થાનોમાં, જે
કેવેલી દિશાથી કીને, એનું જામરણ કરવામાં ન જાવે તે કિથાને
દેવ થાય છે

જેવો જાને મીમાંસકો વમેરે વધે સામ્ય

તે જાદિસાના ઉચ્ચ અપવાદની આ નથી જાણતર જાણે-

અધિયાત્મિક વાવણીનો વિકાસ

નેત્રિનાથની કથા

જ્યારે પાપનાશની પહેલાં નિમિષ પરપરામાં વધુમાં નિમિષ થઈ ગયા એમની અધર્મમિતિદાસિક છત્રાચાર્યોમાં જે ધર્મનાં જીવન મળે છે એને નિમિષ પરપરાની અધિયાત્મિક વાવણી એક સીમાસ્વરૂપ હતી સત્ત્વ એમ છે સત્ત્વ-સત્ત્વપણે વગેરે સામાજિક જીવન-સમારંભોમાં / મનાવવામાં આવે છે અને એમનાં કરવાની રીતનાં તે અત્યારે પણ પ્રચલિત છે પણ એ સમાજમાં જ્યાં સમારંભોમાં અનેક પ્રકારનાં પ્રયોગો વધે જાય છે એમનાં મંત્રોની

પ્રચલિતતાને કારણે જનજીવનમાં પ્રચલિત હતી—પ્રચલિત હતી કથિતોમાં તે એ પ્રમાણિત રૂપ હતી જ્યાં પ્રચલિત પ્રમાણે જન નિમિષે જનજીવનમાં જીવનમાં વધે કરવાને માટે એક જ જગ્યામાં આવેલાં કરવું વગેરે છુટી છુટી જગ્યામાં પ્રયોગો જાનનાં સંસ્કારો નિમિષપર, જગત્તર જગત્તર રીતે / કરવું થઈ ગયા, અને જે જગ્યામાં જ્યાં પ્રયોગો વધે જાય છે પ્રમાણ જગત્તરવાળાં જગત્તર પ્રતિષ્ઠિત જગત્તરમાં જગત્તર થઈ એવાં પેતાનાં જગત્તરો વિચાર ન એમણે મારી વાળેલાં નિમિષપરનાં જા કરવુંમાંથી / એક જગત્તર વાળો જે જગત્તર સમાજ જગત્તર એવાં પ્રચલિત થઈને અને એ પ્રચલિત એવાં વધેલાં જગત્તર કે પાંચે પાંચે અનેક જગત્તરો સામાજિક સમારંભોમાં પ્રમાણ જગત્તર-જગત્તરવાળાં પ્રચલિત ન તિલકાની જાણ રાખી જગત્તર જા જ એવી પહેલી ધર્મનાં છે કે ૭ સામાજિક જગત્તરોમાં અધિયાત્મિક જગત્તર ન માગતી સૂચક છે નિમિષપર જગત્તરોમાંથી દેખાતી જગત્તરનાં જગત્તર-વિતરણે જગત્તર એમ જાણે છે કે જી જગત્તર જાણે અને જગત્તરનાં જાણે જગત્તર પ્રચલિત પાળે છે.

પાપ નાથનો દિ સ્થાવિરોપ

દનિદાસાત્મમાં જગત્તન પાપ નાથનું સ્થાન આવે છે એમનું
જીવન છે તે એમણે જાપિ સ્થાની જાવનનાને વિદ્યક્ષિત કરવા માટે
એક જુદું / પદ્યનું જનુ પદ્યમિ તેથી તામસ [—તમેયુક્તથી
શ્રેણિ] તપસ્થાઓમાં સમ્પન્નપૂજા પ્રાપ્તિઓનો વિચાર કર્યો વચર /
જામિ પ્રમદાવચની પ્રથા હતી તેથી ક્યારેક ક્યારેક જાગળખી સાથે
બી ન છોડે જનુ જાગી તપ દત્તા કાસીયજ્ઞ જાપમેનના પુત્ર
પાપ નાથે જાગી પિ મા તાક તપસ્થાનો ઘેર રિગેપ કર્યા અને જન
કેવળમાં અવિવેકન લીધે જાગી પિ સ્થાન તામ તરફ મોહમન કામ્યેલ

જામવાન મહાવીરે કરેલી જાદિ સ્થાની મ તથા

જાપ નાથે પુત્ર કરેલી જાપિ સ્થાની જાવનના નિધ જાવન તાનપુત્ર
મહાવીરે વાગસ્યા મગી એમણે વાતચાચ વચરે તેમ જામનાં જુદાં
જુદાં કથામાં જાગી પિ સ્થાના તથાજન જુદાની મ એકાંત રિગેપ
કર્યો અને જામકથામાં જાપિ માગી અરસો પ્રવિષ્ઠ કરી કે તે તપી તે
જાપિ સ્થા / જા તીમ જામીના પ્રાપ્ત જાગી મર્મ જામવાન મ ગામીની
ઉત્તર જાપિ માપ તપનું છત્રપાથ તથા એકાંત તપસ્થાએ એ વચનના
અનક પ્રમદાવચન જાવનના જાવન કવિરોન જાપિ સ્થાની જાવન તરફ
જાગવા પાંજામ તાવામા સામાજિક તથા જાવન કિસરોમાં
જાવિસાની જાવનના પાવાના જાગ તાગી દીધા કે તેના ઉપર
નિધ મ જાવ ની જાવિજાની પે.સ્થાની કાગિદિનિ મજા તમે કરેલ

જાદિ સ્થાના જાવન પ્રથારોકે

જાગિવાના પોત સમર્થિત પાવાના વિદ્યમના જાવિસા
સમારના વાગસ્યા જાવ મુગીની નિષ્ઠામાં વિધિ સમદ કર્યો
સમર્થિતમે રેજા પાવાના જામીન પાવનપ્રેરિયા ૪ નવો જાગે
પાવાના રાજની સોમની જાગર જનુ જાવ જાવિસા છત્રનાવાદન
નામનિધાન જનુ ન દનુ તા જાપિ સ્થાની જાવનના પ્રથાર કર્યો

જારિ સા-ભાવના એ ઝરણાનું પુણ્ય રૂપ બાજવામાં જરૂર જોડાયેલ
ભાવ છે. પણ નિર્ધારિત જનસંખ્યામાં તે એના સિવાય બીજું કંઈ પણ
જ ન હોય તેવો ભાવનામાં પૂર્વ પશિય, ઉપર-ચક્રિય, અર્ધ અર્ધ
મથા તથા ત્યાં એમણે જારિસાની ભાવનાનો / દેશને કોઈ જો
ત્વનાને દિસાપૂજા અનેક અજોડના ત્યાગને ઉપરેત બાજવામાં
જ નિર્ધારિત થયેલી જુલજુલા અનુભવી, અવી રીતે સંકરણાર્થે ભાવના
ચારે ખૂણાઓમાં મોંઘી સ્થાપના કરીને જાણદેવને વિવક્ષતા
શેષો, એ જ રીતે મહાવીરના અનુયાયી જનસંખ્યા નિર્ધારિતે જરૂર
તેમ વિસ્તાર દેવના ચારે ખૂણાઓમાં જારિસા-જ વની ભાવના
વિવક્ષતાના શેષ-એક કહેવામાં આવે તે એમાં અનિસરોચિત તર્ક
દેવાના મોઝામજા નિષેધે જાણના એવી રીતે કહી કહી કે કુળાધિકારી
જારિ સા-ભાવના એ તેમનું / અપણુ છે અને દતિદાસ બાજવું
કહે છે કે વૈષ્ણવ વગેરે અનેક વૈદિક પારંપર્યોની જારિસાપૂજા
ધર્મવિધિમાં નિર્ધારિત ભાવનાના ચોથાપણા પ્રશ્નને તર ભાગ ભજવે
છે એ વૈદિક સમયોના પ્રત્યેક જાનભરજારની અસુચ્ય કસબી
કેઈ પણ નિષ્કર એ સવેશાઈથી જાણી શકે છે કે એના ઉપર નિર્ધારિત
જારિ સા-ભાવનાના રમ તર સાનેથી છે. બાકે ભારતમાં રિસ-
પૂજા વગવાચારિ ધર્મવિધિને અર્જવ પણુ પેતાના જાણનાને પા-
વની પ્રેમના કમળની પિંચા નથી કરી શકે.

આચાર્ય હેમચંદ્રે કુર્મરચનિ પરમ પ્રાદેશર સિદ્ધાન્ત કુપાળે
ખેલે જાહે જારિસાની ભારતથી પ્રચારિત કોઈ દલા જાણુ રજા અનેક
રિસાઓમાં સારુ બાચું અનેક દેવ-દેવીઓની સાથે ખાસ ખાસ
ખર્ચોમાં જાણ દિસા નથા વર્ધ વર્ધ અને જાણી રિસાને અદાભવાના
એક અપણુ અદેશ-બોલે શરો ન અર્ધ મરો. સિદ્ધાન્તના ઉપર
પિઠારી કુર્મરચનિ કુપારજન તે પાચારત જ જાણ એ વચાર
રૂપે પરમજન એકથા ખાટે જાણના કે એમણે જારિસાની ભાવનાને
જાણી અને દેશી પરિપુટ કરી, અને નેનો એનો દેશને કોઈ

[illegible][illegible]

୫) ସର୍ବମୋକ୍ଷ ପଥ ସଂଗ୍ରହରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା
 ମତାମତ ଓ ଏହା ଉପରେ ଆଧାର କରି କମିଶନ ଉପରୋକ୍ତ ମତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
 କାହିଁକି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିବା କଥା ଓ
 ଏହା ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ଯୋଗ

અદિસા-ભાવનાના એ પ્રશ્નને પૂરતું રૂપ આપવામાં જરૂર જનોરને
 આવ છે પણ નિર્દોષ જનનારેલું તે ભૈરવ સિવાય કોઈને
 ના ન હતું તેઓ ભારતમાં પૂર્વ પશ્ચિમ, ઉત્તર-દક્ષિણ, ક્યાં ક્યાં
 મથ ત્યાં ત્યાં એમણે અદિસાની ભાવનાનો જ દેશોને કોઈ જા
 વનનાને દિસામુલક અનેક વ્યવસ્થાના તાલનો ઉપરેત આપવામાં
 જ નિમિષ પમની કાઠકયા અનુભવી જેવી રીતે સકારાચરે સરવના
 ચારે ખૂણાઓમાં પોતની સ્થાપના કરીને જ્યારેતને વિભવનામ
 રાખે એ જ રીતે મહાવિના અનુભવી અનુભવ નિમિષે ભરત
 તેમ વિદ્યાર સેવના ચારે ખૂણાઓમાં અદિસા-જ્યારેત ૨ ભાવનાના
 વિભક્તિને રાખા-એમ કહેવામાં આવે તે એમાં અતિરેખિત નથી
 લેવાના થોડાના નિષ્કાં આવાને એવી રીતે કહી હતી કે સુભાવના
 અદિસા-ભાવના એ એનેલું ૧ અર્પણ છે અને ધતિદાસ આપણને
 કહે છે કે વૈષ્ણવ વર્ણે અનેક વૈદિક પરંપરાઓની અદિસામુલક
 ધર્મશિખા નિર્દોષપ્રાપ્તના થોડાકલા પ્રમાણે તર ભાવ ભાવનો
 છે એ વૈદિક સંપ્રદાયના અનેક સ્વતંત્રવર્ણનાની અનુભવ કરવાની
 પ્રકીર્ણ વિચારક એ જોવાઈથી નહીં શકે છે કે એના ઉપર નિમિષે ભૈરવ
 અદિસા-ભાવનાના રત્ન તર ભાવે છે આને ભારતમાં વિષ્ણુ
 મુલક સ્વતંત્રાદિ ધર્મશિખા સમયક પણ પોતાના સ્વતંત્રને પદ
 વધી ક્રિયા કરવાની રિખ નથી કરી શકે.

આપણ હેમચંદ્રે સુભાવના પરમ પ્રાદ્યપર સિદ્ધાન્ત મુખ્યને
 કહે જાગે અદિસાની ભાવનાથી પ્રભાવિત ક્યાં હતા આમુ ક્યા અનેક
 સિદ્ધાન્તમાં સારુ આપણ અનેક રેવરેડીઓની સામે ખસ ખસ
 પર્વોમાં જાડિ વિદ્યાર નથ મર્ધ મર્ધ અને આવી વિદ્યારે અદ્યારવાના
 એક વ્યાપક વ્યવસ્થાનો ચારો ન ખાઈ કયો સિદ્ધાન્તના ઉત્તર
 પિતારી સુભાવના પ્રમાણજ તે પરમાત્મ જ હતા એ મથક
 રે પરમાત્મ ભૈરવ મારે મથાના કે એમણે અદિસાની ભાવનાને
 તેી અને નહીં પરિપૂર કરી, અને એના મિત્રે દેશને કોઈ

એ નિઃશ્વસમાં અરેડાં હાથે પાછાં જઈને અમારો-પોતાનો એટલી
 સાક્ષિત નથી કે એની પડીતો અનેક નિમિષો અને એમનાં અનેક
 રૂપ સંસ્થિત અમારો પોતાના પાંચનાં છત્રનું ખેંચે નવાંતરે /
 કામ કરવા જાણ્યા આપ્યા / મમલની જગ્યા જેવાં નિમિષોએ
 માંસ ખાવાની નિઃશ્વસ અંતિમની દીઠ આપી દતી, અને નિમિષ
 સપાયા આજવાસ પારવાળાં વરો વરની થાપના કરી દતી થકી
 વરો પડેગી તનિ / પત્ન અંતિમની નજી નથી કરી ન દતી /
 દી રિત્તમિએ અમારો તા અંગેનકમ્ય પડેગી મિજામાં એટલું
 / મનુષ્યે મ અંગાન મારે નાં તા ઉતરે ખાસ ખાસ નિષિમો
 મારે અમારો પડેગી કરે અમારો અ પડેગી પડેગી / મનુષ્યે વરો
 અત્યંત વરો અમારો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે
 મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે
 મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે

આ પત્ન અમારો મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે
 / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે
 વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો /
 મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે
 વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો /
 મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે
 વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો /
 મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે
 વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો /

મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે
 વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો /
 મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે
 વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો / મનુષ્યે વરો /

જાને સમારબોમાં દિશા ન કરવાની આજ્ઞા કરી હતી જયરા એક રીતે સોદા પામે એમ ન કરવાની પોતાની ઇચ્છા તેણે ઘોંટી હતી. જાતે નિશ્ચયુક્ત થઈ હારી પારણુ કરી રાત્ર પારણુ કરનારા અશ્વિની પપ્પાચાએનો પ્રભાવ દરેક પંથના મોઢા ઉપર ડેરસો પાડ્યો હતો એની કાજબા કરતી કાણુ નથી. રાજાજીવ કરમાનો હાગ અદિસાના પ્રચારનો આ માત્ર અશ્વિનીથી અટકવા નથી. તેના પૌત્ર ત્યક્ષિના જૈન, સપ્તર્ષિ રાજાએ એ માત્રનું કારે અનુકરણ ક્યુ હતું અને પોતાના પિતામજી અપિ સાની ભારનાન એણે પોતાની દબે જાને પોતાની રીતે જડું / પોલી હતી. યા ત્યો, રાજાકુંભે જાન મેટા મેટા અધિકાર્યો અદિસાના પ્રચાર તરૂ મૂઠિયા હાથ તે હપ્તથી એ વાન જાડવી સુધે છે એક તો એ કે અદિસાપ્રચાર સપોએ પોતાના કાજમા ડેરથી દદ મુધી પ્રવિન કરી હતી કે તેની અસર મધ્યન સમયે મુધી થઈ હતી અને જીછ વાન એ કે સોદાને અપિ સાતત્ય ડેરમું ક્યુ હતું અજરા તેમનામાં હાથસ થયું હતું કે ત્તે લીધે તમા આવા અદિસાની પોત્તમ કરનારા. ત્યોના માન આપના હથિન. / આદત સમ્રાટ આરવમે પજુ એ માટ ખૂન ક્યુ હાથ તમ લી કાચકિદા ઉપરથી લામ છે.

વચ્ચ વચ્ચ અધિધનચણા વાના ગુને માનરપ્ર નિમ્મથી ઉદ્ધર્માં જાતના મથા એમ દનિદાસ રણદ હા છે. જ્યા એકર રીતે તેના નિદુસ્તાન જાત તેની જયાર એ જાને અપિ સાપ્રચારક સપોના કાપ વધારે સજાના મળતી છે. હથિનું અને ઉતર નિદુસ્તાનના મખ-કાલીન જૈન અને જોદ્દા તમા તમ / ત્યુકુંભે જાન અમરકાગેનું પજુ કાપ અદિસાના પ્રચારનું / રણુ હાથ તેમ માનવાને પજાં કારવો છે.

કુમારપાળ જાને અડબર

પશ્ચિમ નિદુસ્તાનના પ્રચારકાથી રાજાજીવી પરમ આદત

કુમારજીની અદિસા તે બેરલી નથી નજીની છે કે કવુને આને
 તે અનિશ્ચયતાથી લાગે છે. મોવજસામા આગરનું મન હસ
 કરનાર ત્યાં મેં મિત્રુ લીધિનિમ્નશ્રિયા અને ત્યાર પછી તેમજ
 અનુચારી કિમોના ગારદારે પમેથી અદિસા પરતે મેળવેલા રમખો
 હમેકને મારે રનિશ્ચયમાં અમર સ્વ લેતાં છે. આ ઉપરાંત ધારણ્યે,
 ભીનધારે, સાસરજાત અમકધારે અને ગામના આગેવાન પોતે
 તરતથી પદ દિસા ન હસનાં મોજાં કમો ને આપણે મેળવી
 રાખીએ અને મજા આવે તે આ રેલમાં અરિસાસ્વાર સમે અદિસા
 વાતાવરણ મિત્રુ કરવા મેરમે પુરુષાર્થ હોય છે એવી હાઈ કામના કરે
 અદિસાના પ્રચારનો મિત્ર પુરાવો : પાછાપોચા

અરિસાસ્વારના એક સ્વયંદ પુરુષ તરીકે આપણે ત્યાં પંજરા
 પોળી સસ્ત્ર ચાલી આવે છે. આ પર પરા કવાસી અને મોટી હા
 અનિત્યમાં આવી એ ઘોઠસ કહેવું મલુ છે. જ્યાં મૂળપત્ર
 બેનો પ્રચાર અને બેની પ્રનિત બેનાં એમ મનના મન થઈ ગય
 છે કે પંજરાપોળી સસ્ત્રને આપક હસનાં કાચ કુમારજીને અને
 તેમ પર્મકુ આચાર્ય દેખમકો મુખ્ય લાચ દેવ આપણે કમ,
 કાલિયાના અને મૂળપત્રનું તેમ જ સ્વપૂજનના અમુક ભાવનું કઈ
 મિત્રુ નહીંનું રહેર કે સારી આગવીવાળો કસો નહિ મને કે ત્યાં
 પંજરાપોળી ન હેવ. પણ સચે તે નાનાં ગામડામાં પણ પ્રચ
 મિત્ર નિસાળા (પ્રકાશી સૂચ)ની પેઠે પંજરાપોળી લાખાએ છે
 આ નથી પંજરાપોળી મુખ્યપણે પડ્યોને અને અસ્ત. પંજરોને
 પણ ગયાવચન અને તેમની સાચકાણ રાખવનું કામ કરે છે
 આપણી પહે આચાર્યે ઘોઠસ આકાશ નથી પણ મારી સૂજ
 અસ્ત્ર બેવી છે કે રસને જે પંજરાપોળી પાછા તેના પવાસ
 લાગ્યાં એજે જમ નથી કરવા અને જે પંજરાપોળીના આપણમાં
 કઈ નહિ તે નાનાઓના લાગે છે. સારકાજના પામના કહે

મૂળરૂપે અધરના સાચમાં બધાં બધાં ઝોલાળાઓ ચામે છે ત્યાં બધે મુખ્ય સામે હજા ગાયેલી ન રહ્યા કરવામાં આવે છે. ઝોલાળાઓ પશુ દેશમાં પુષ્કળ છે અને તેમાં દ નરો થાયો રહ્યો પામે છે પાંજરુપેળાની સરખા હો છે ઝોલાળાની સરખા હો, પશુ એ મધી ખુરશ્વની પ્રવૃત્તિ અદિસાપ્રસ્થારક સધના પુરુષાવનિ ન આવરી છે એમ કાંઈ પશુ વિચારક હજા વિના સામે / રહી રહે આ ઉપરાંત હાંજિરાની પ્રથા નળમરોને બારાની ઝોળાઓ ખચાવવાની પ્રથા સિદ્ધરો અને દોનીય મોઝો મધ કરાવવાની પ્રથા—એ બધું અદિસાની સાવન્યુ ન પરિચામ છે

માણસભવની શેષા ચામેની મહત્તિ

અત્યાર સુધી આપણે પશુ પખી અને બીજાં છત્ર / ટુઓ વિશે ન વિચાર કર્યો છે. દને આપણે અનુભવવતિ તરફ પશુ વળીએ દેશમાં ઘાનરૂપા એટલી પાંખખાપ ચાલતી છે તેમાં કાંઈ માણસ જુએ રહેવા સાચ / પામ્યુ પ્રચર અને આપક સાંચા દુકાચોમાં ત્રુટા જેવા સખી મુદ્તરોએ પોતાના અનભવરો અને અનભવો પુષ્ટ મુજાના વિખત પુરાવાઓ છે / દેશમાં પશુપખી અને બીજાં છત્ર છત્રે માટે કરોડે રૂપિયા ખર્ચના હાથ તે દેશમાં અનુસંધાન માટે લાક્ષ્ણી ઝોડી દેખ અચર તો ન માટે કાંઈ ન વધુ હોય એમ કાપવુ એ વિચારકાંજીની બદારની વાત છે આપણુ દેશુ અપ્રતિષ્ઠ અચીમુ છે અને અપ્રતિષ્ઠ એ માનવ તત્વને લાગે / છે દેશમાં સાચો ત્યાગી અને હાશિ થઈ ચયા અને આજેન છે તે એક અપ્રતિષ્ઠ છે અનુભ તરફની મોંઝેલી ગતિના પુરાવો છે અપ્રતિ અનાથો અને બીમારો માટે જા તોટવુ વધારેમા વધારે કરી છત્રમું અપ્રતિષ્ઠ બોદ અને જે નજેના સાચામા હરમાન છે જે ન કાંઈન મોહમુઓ પામે છે અનુભવનિની સચાની દિક્ષ દિક્ષ વધારી ત્યાં તરિષ્ઠાને લીધે, અને પદેશીપમની અમલ સચા પ્રત્યમ

કુમારપ્રજાની જાહેરાતો એટલી જાણી જાણીની છે કે જુ
ને જાતિસ્થિતિવાદીઓ સામે છે એવજસમાજ આજરતુ
કરનાર ત્યાંની જેમ સિદ્ધ થીયનિત્યમુરિના અને ત્યાર પ
જનુમાંથી કિન્નોના જામણાએ પાસેથી જાહેરાતો ખરતે મે
એકાંત ખરે કવિજ્ઞાનમાં જામર રહે તેમાં છે જા ૬૫૨
ભીનધારે, જામજવાળા જામજવાળા અને જામના
વચ્ચેથી જા નિ જા ન કરનારાં પસેમાં વચ્ચે
સામે અને જા જાને તે જા એમાં જાહેરાતો
વાતવચ્ચે જા કરવા એમાં પુરુષાર્થ કરી છે એની

જાહેરાતો પ્રજાઓ એક પુરુષાર્થ પાંજરા

જાહેરાતોના એક સમયે પુરુષાર્થ તરીકે
પ્રજાની સમજા કરી જાને છે જા ૫૨૫૪ કેમ
જાતિસ્થિતિમાં જાની એ એકાંત કરેલુ કાલુ
એમાં પ્રજા અને એની પ્રજા તેમાં એમ ન
છે કે પાંજરાપ્રજાની સમજાને જામજ કરવામાં ।
તેમાં પાંજરા જામજ એમજાને મુખ્ય કાલ
કાલિયાના અને જામજવાળું તેમ ૮ રાજપૂત
એલું જામજવાળું રહેતે કે જાની જામજવાળા ૫
પાંજરાપ્રજા ન હેત, પણ સ્વયં તે નાનાં કે
મિક નિશાળા(પાંજરાની રાજ)ની પો પાં
જા નથી પાંજરાપ્રજા મુખ્યપણે પ્રજાને ૭
જામજવાળું અને તેની જામજવાળા
જામજવાળું પસે જાત્યે એકાંત જામજ
જામજા એની છે કે જાને એ પાંજરા
જામજા એએ જામ નથી કરવા અને
મોં નરિ તે નામજાવા જામજા કરે

મૂળસ્થ અપારના કાચમાં બધાં બધાં ગોઠાવાઓ ગામ છે ત્યાં બધે
મુખ્ય ભાગે હતા ગાયેલી ન રક્ષા કરવામાં આવે છે ગોઠાવાઓ
પણ દેશમાં પુરુષ છે અને તેમાં હજારો ગાયો રક્ષણ પામે છે
પાંતરાપેળાની સત્તા હો કે ગોઠાવાની સત્તા હો, પણ એ બધી
પશુચક્ષુની પ્રતિ અધિષ્ઠાપ્તવારક સંપત્તિ પુરુષાદિ / આજારી
છે એમ કાર્ત્તિ પણ વિચારક હજી વિના ભાગે / સ્ત્રી સદે આ
ઉપરાંત હાનિવારણી પ્રથા જનજરોને આટલી ગેતીઓ ખતમવારની
પ્રથા સિદ્ધરે અને દેવીના ભોગે બધે કરવારની પ્રથા—એ બધું
અદિસાની ભાવનાનું / પરિણામ છે

માવૃત્તજાતની સિવા માટેના પ્રવૃત્તિ

અપાર સુખી આપને પણ પળી અને બીજા દુઃખ / દુઃખો
વિદી / વિચાર હોય છે હવે આપને મનુષ્ય તનિ તર પણ વગીએ
દેશમાં ઘનપ્રથા એટલી ધાપમધ આવી કે તેમાં કાર્ત્તિ માવૃત્ત ભૂને
રહેવા ભાગ / પામતું પ્રમુખ અને અપ્રક સામ્ય દુઃખોમાં ત્રુટી
તેવા સખી સ્વપ્નાઓ પેતાના જનમગરો અને ખજાનાઓ પુણ્ય
મુકાબા વિષ્ણુ પુરાણો છે દેશમાં સુપખી અને બીજા
મુન દરે માટે કરોડો કપિયા ખર્ચોના હાથ તે દેશમાં માવૃત્તજાત
માટે લાવણી એટલી હાથ જગત તે ન માટે કાર્ત્તિ ન પણ હાથ
એમ કરવું આ વિચારસાક્ષીની જગતની ગત છે આજણ દેશનું
જાનિય ત્યોનું કે અને જાનિય એ માનસાનન લક્ષ્મી / છે
દેશમાં લાખ ત્યાની અને કરોડો ર્થ ગયા અને આજે છે તે
એ જાનિય કે મનુષ્ય તરની પ્રીતિની ગતિના પુરાણ છે જરોડ,
જનપદ અને બીજારો માટે જન નેદનું વધારેમા વધારે કરી હુદયનું
આજણુ પોદ અને તેનું જીવન સામામાં કરમાન છે કે નાકાલીન
મેહાધિયે પણ છે મનુષ્યજાતની સવાની વિષ્ણુ વિવેકે વધી
ત્યા તરિયાને લીધે અને પદેસાધનની અગત્ય સરથી પ્રમથ

મૂળપત્ર જાહેરના સાચામાં જ્યાં જ્યાં ગોઠાવાનો ગમે છે ત્યાં જો
મુખ્ય જાગે રક્ત ગાયેલી / રક્ત કરવામાં આવે છે ગોઠાવાનો
પણ દેશમાં પુષ્કળ છે અને તેમાં હજારો ગાયો રક્ત પામે છે
પાંજરાપોળની સરખા હોય ગોઠાવાની સરખા હોય, પણ જે બધી
ખુરદાલુની પ્રાપ્તિ અદિસાપ્રમારક સખના પુરુષાર્થને જ આજારી
છે એમ કાંઈ પણ વિચારક કદાચ વિનવ જાણે / સ્ત્રી સ્ત્રી આ
વિપર્યત કાંઠિયારની પ્રથા જાળવશેને જાણતી ગોળીઓ ખચાવવાની
પ્રથા સિદ્ધારે અને દેશના ભોગે બધે કરાવવાની પ્રથા—જે બધું
અદિસાની જાવનાનું / પરિણામ છે

માણસજાતની મિત્ર મારેલી પ્રજ્વલિ

જાતના સુધી જાપણે પણ પળી અને બીજા દેવ / તુએ
વિશે જ વિચાર કર્યો છે હવે જાપણે મનુષ્ય તત્તિ તરફ પણ વળીએ
દેશમાં ઘનત્વા એટલી પાપખખ જાણી કે તેમાં કાંઈ માણસ મૂલે
રહેવા જાણે / પામતું પ્રજા અને જાપક સાચા દુકાળોમાં જાણતા
તેમ સખી કદાચીએ પોતાના જાનના પ્રજા અને જાનનાઓ પુણા
મુજાના સ્થિતિ પુરાવાઓ છે / દેશમાં પડપળી અને બીજા
સુદ દેવે મારે કરોડે રૂપિયા ખર્ચેના હોય તે દેશમાં માણસજાત
માટે જાણી એટલી હોય જગર તે તે મારે કાંઈ ન થયું હોય
એમ કહ્યું જ વિચારકાંઈની જાણતી વાત છે જાપણે દેશનું
જાણિય જાણતું છે અને જાણિય એ માનવ નવન લક્ષણે / છે
દેશમાં સાચો ત્યાગી અને હજારો થઈ ગયા અને જાણે છે તે
એક જાણિય કે મનુષ્ય તરફની માંડેલી ગિના પુણ્ય છે જાપણે
જાણે અને બીજારો મારે જાન નેહનું વધારેમાં વધારે કરી જાણતું
જાણતું જોઈ અને તે જાણેના સાચામાં જાણના છે ? નહીંતી
જાણતી પાણે છે મનુષ્યજાતની સેવાની દિક્ષા દિક્ષે વધી
ત્યાં જાણતને લીધે અને પાંચસીપમની જાણના સંચયે પ્રજા

દેવાને લીધે, ખજીવાર ધણા ભાર્ગવિ આવેલ અને ઉપાસનાં
અધિકારના પ્રેમી મોક્ષને એમ કહી દે છે કે એમની અધિકારી તરીકે
મોક્ષી અને જુ તો ધણુપણી સુધી આપેલી છે માનવજાતને અને
દેવભાર્ગવિને તે જુ મોક્ષી સ્પર્શે છે પણ જ્યાં વિધાન નરનાર
નથી એવી સાબિતી મારે નીચેની કહાણી જણ મળવાથી મેંઈએ —

(૧) જુના અને મધ્ય કાળને જાતુએ મુઝા માત્ર ઉચ્ચાં સે
વર્તના નાનકોટા અને જાતુ દુષ્કારે તેમ જ બીજા કુસતી આપેલો
લઈ તે વખતેલે દિવિદાસ તપાસીએ કે તેમાં જાતુદ્રુષ્ટી પીડવા
માનવો મારે દેહદેહનું અધિકારપોષક સખ વાસથી કરવામાં આવ્યું
છે। દેહ પૈસા ખરચવામાં આવ્યા છે। દેહનું જાત વહેંચવામાં
આવ્યું છે। દવાદા અને કપાઈ મારે પણ દેહનું કરવામાં આવ્યું છે।
જા ત. કાપડિયો દુષ્કાર સે કે મેંઈ સિતો મળતી લાગે છે

(૨) દુષ્કારે અને બીજા કુસતી આપેલ ન હોય તેવે વખતે
પણ નાના જાતુ સુધ્ધામાં જો મેંઈ જુને મસ્તું જણમાં આવે તે
તેન મારે મહાજન કે મેંઈ એકાદ સુદસ્ય મેંઈ અને કેવી રીતે મારે
પોંચે છે એની સિત મળવાથી.

(૩) જાઈ કોઈ નેટલા કોઈ, નાના અને સદ્ગુણિયો વર્ગ
મેંટેજાને જાતમહેના સિત જ બીજા સાધારણ મેંટેજાને નેટલા જ
મુખ અને આગમથી કમેલા નજીવે આવ્યા છે અને નમે જાત છે તે
જાતમહેના સિતમહેના અને સાધારણ રૂપ અધિકાર અને દવા

અધિકાર કે જાતમહેના ને રૂપે છે : (૧) સિતમહેના (નાર) :
(૨) તેમાંથી / સિત જુ સાધારણ (કાર) મેંઈને જાત ન કરતી
કે મેંઈને પેલાના દુષ્કાર તરી અનિચ્છાએ સાચીદાર ન કરવા
એ સિતમહેના અધિકાર છે બીજાના દુષ્કાર સાચીદાર જુ જાત
તો પેલાની મુજાતમહેના લાસ બીજાને આપવે એ સાધારણ
અધિકાર છે એ / સાધારણ અધિકાર દવા જાત તો સેવા વધી

નક્ષેત્રી છે સ્વયં ખાતર આપણે અહીં ઉઠા જન્મે પ્રકારની
અદિસાને અનુભવે અદિસા અને દ્વાનના નામથી એળખાતીમું.
અદિસા એ એવી વસ્તુ છે કે જેની દ્વા કરતાં વધારેમાં વધારે
કિંમત હોય હતાં તે દ્વાની પોં એકદમ સોની ન તરે તરી ચકા.
દ્વાને લોભ્યથ્ય ક્ષીએ તો અદિસાને સ્વયં ક્ષી લાઇત. ૭ માણસ
અદિસાને અનુકરતો દાન તે તેની સુવાસ્ય અનુભવે છે તેને દાનદો
તે અનિવાર્ય રીતે બીજાઓને મળે / છે હતાં ખસીવાર એ કમરો
ઉપવાતર સુધ્યને એ કમરોના કારણરૂપ અદિસાતત્વનો ખ્યાલ
સુધ્યા તરીકે દેવો અને એ અદિસાની નુર અમર બીજાઓનાં મન
ઉપર પડ્યામાં ખસીવાર ખસે લામિ વખત પસાર થઈ ત્ય છે
અધારે દ્વાની નામનામાં એવી કિલકુ છે દ્વા એ એવી વસ્તુ છે કે
તેને પાળવાર કરતાં તેને લાલ ઉપવાતરને / તે વધારે સુવાસ્ય આપે
છે દ્વાની નુર અમર બીજાઓનાં મન ઉપર પડતાં વખત તો
/ તરી તેવી દ્વા એ ઉપાડી વરવાર ગેરી સોની તરે આવે
એવી વસ્તુ છે તેવી તેને આચરણમાં / ધમની પ્રાપ્તિના દેખાય છે

સમાજના વ્યક્તિના પારણ અને પેશવ માટે અદિસા તેમ /
દ્વા જન્મેત્રી અનિવાર્ય તર છે ૭ સમાજમાં અને ૭ રાજમાં
તેલે જ મે બીજા ઉપર ગ્રાસ વધારે મુજરતો દેખ, નજાણના દહો
વધારે કચરાતા દાન, તે સમાજ કે તે રાજ તેલે ૮ વધારે કુખી
અને સુવાત્ર તેવી કિલકુ ૭ સમાજમાં અને ૭ રાજમાં એક
વચને બી ન વચ ઉપર કે એક અકિંમત બીજા વ્યક્તિ ઉપર તેલે
ગ્રાસ એણે અમર બીજા નજાણના દહોત્રી તેલે વધારે રાજ
તેલે ૮ તે સમાજ / અને તે રાજ વધારે સુખી અને વધારે સ્વત્ર
એ / રીતે ૭ સમાજ અને ૭ રાજમાં સજા વ્યક્તિઓ તરફથી
નજાઓ માટે તેલેલે વધારે મુજસગરનો ભોગ અપાતો દેખ,
તેલેલેલે તેમની વધારે સેવા કરતી દેખ, તેલેલે તે સમાજ અને તે

રાષ્ટ્ર વધારે સ્વત્ત્વ અને વધારે આત્માદ એથી એકદમ તેજસ્વી વધારે સ્વર્ગપ્રાપ્તિ તેજસ્વી તે સમાજ વધારે પાવર અને વધારે જિજ્ઞાસુ આ રીતે આપણે સમજીએ અને રાષ્ટ્રીય ઇતિહાસ ઉપરથી જે જે નિર્મિત પરિણામ વાસ્તી શકીએ છીએ તે એ છે કે જરૂરિયાત અને સ્વાર્થ એ બન્નેને એકબીજા સાથે જોડી દેવાના વસ્તુ છે તેથી જ તે સમાજ અને રાષ્ટ્રનાં પારકા અને પોષક વસ્તુ છે

એ બન્ને વસ્તુની જગતના અભિવ્યક્તિ એકસરખી જણાવવા દોષ છે જાતે જરૂરિયાત કરતાં સ્વાર્થનાં વધારાં કરીને સહેલ છે જ તર્કસંગત વિચાર જરૂરિયાતનાં ઉપરથી શકાય નથી, પણ જો તે જ તર્કસંગત વિચાર આપણા મેં સાધારણ સેવકનાં ઉપરથી પણ ઉતરી શકે છે

જરૂરિયાતનાં માર્ગમાં જોવાથી જીવન દરમિયાન માત્ર આપણનાં કાર્યો મુજબ જવામાં જ એ જાતી નથી છે અને એમાં જુદા જ જાતીઓ વિચાર ન પણ કર્યો હોય જતાં એનું અનુસરણ વિરોધ પૂરક શક્ય છે અથવા જોવાથી જાણવામાં એમ નથી એ સ્વાર્થનાં હોવાથી જાત એના અભિવ્યક્તિનાં અભિવ્યક્તિ સહેલો તેમ / પરિસ્થિતિ ઉપર સહેલ હોવાથી એને પૂજામાં વિચાર કરવો પડે છે જુદા જ સ્વાર્થનાં રહેવું પડે છે અને દેશભક્તિની સ્થિતિનું જુદું / સ્થાન યજ્ઞ પડે છે

[અભિવ્યક્તિ ચાર ૧, ૧ ૧૧૧ ૧૧૧]

સંચારો અને જરૂરિયાત

વિચારો અર્થ છે પ્રમાણ કે રાજકીય કે આસન્નિ એનો ત્યાગ ન જરૂરિયાત છે પ્રમાણ કાળથી ગાંધી આપણી આક્રમણકારી પ્રમાણ એનો જોન પ્રમાણે વિશેષ કરી છે પણ ઉપરથી પ્રમાણ કરવો પડે છે આમાં જુદી જુદી, જે આપણે વધારે જાણવાની પ્રમાણે પડે છે પણ

હતી અને જાત્યારે પણ છે—જાને પછી એ મરણ મમતિ નામે દોષ
 કે સાંસ્કારિક ધર્મ કારણથી દોષ. તેી રીતે પણ વગેરેનો વધ મમ
 રૂપે પ્રવર્તિત હતો એવી જ રીતે આત્મવધ પણ પ્રવર્તિત હતો અને
 કપાલ કપાલ તે જાત્યારે પણ એ પ્રવર્તિત છે—આસ કરીને સિંહની કે
 રાક્ષસની સન્મુખ.

એક તરફ જાતી પ્રજાઓનો નિર્ભય કરવો અને બીજી વાર પ્રાણાંત
 જનહન કે સંચારનું વિધાન કરવું આ વિશેષ તર વિચારણ્યમાં
 નાથી કે એવો છે પણ મૂળ ભાવ સમજતાં એમાં ધર્મ વિશેષ નથી
 રહેલો. તેમજે તે પ્રાણનાશનો નિર્ભય કર્યો છે તે પ્રમાદ કે આત્મક્રિત-
 પૂરક કરાતા પ્રાણનાશનો જ ધર્મ હૃદયૌહિક કે પાશ્વૌહિક સંપત્તિની
 હવેલથી કામિષ્ટિની કામનાથી અને બીજા અવ્યુહસ્ત્રની વાજથી, ખર્ચ
 સુદિએ જાનક પ્રકારના આત્મવધ થતા રહ્યા છે. તેમજ કહે છે કે એ
 આત્મવધ દિશ્યા છે. કાણ કે એનું પ્રેરક તત્ત્વ ધર્મ ને ધર્મ પ્રકારનો
 આસક્તભાવ છે. પ્રાણાંત જનહન અને સંચારો પણ જો એ /
 ભાવથી કે ભય થા ભોભથી પ્રેરણને કરવામાં આવે તો એ પણ
 દિશ્યા / છે એને કરવાની તેમજ આપ્યા નથી આપવો. તે
 પ્રાણાંત જનહનનું વિધાન કરવામાં આનું છે એ તો છે સમ્પ્રદિપતલ.

જાત્યારે દેહ અને આધ્યાત્મિક સદ્ગુણ-સંવધ, એમાંથી એકની
 / પણ ની કે વધેલો વિવધ સમય જાતી પડે ત્યારે એ જાતિ ને
 સામેસામ મમતિ પ્રાણરૂપ લેખની હતી તો તે દેહરક્ષાની પરવા નહીં
 કરે, એ તો દેવળ પાતાના દેહના ભોજ આપીને પણ પોતાની
 વિશુદ્ધ આધ્યાત્મિક જિવિતને જગ્યાવી મળે—જાતી રીતે ધર્મ સાચી
 છતી પોતાના સત્ત્વને જગ્યાવધનો બીજીને ધર્મ રસો ન નેના,
 પોતાના દેહનો નાશ કરીને પણ એને જગ્યાવી મે છે પણ એવી
 અવસ્થામાં પણ એ જાતિ ન ધર્મના ઉપર મુસે થઈ કે ન ધર્મ
 રીતે સમજીત થઈ. જાણવા ન ધર્મ સમજા મોઈને પ્રસન્ન થઈ એનું

૨૫ વર્ષે સ્વસ્થ અને વધારે જાગૃદ એવી કોઈકુ ટેકોરેકું વર્ષે સ્વર્ગીજીવું ટેકોરેકો તે સમજાવ વર્ષે પાપર અને વર્ષે કિન્નિત જા રીતે જાગરું સમજાને અને રાષ્ટ્રીય હિતકામ હાસથી ? એ નિશ્ચિત પરિણામ વાસ્તી સમાજે છીએ તે એ છે કે જાદિસા અને હા એ જાને ટેકાં જાખાદિતક રિત કસાવત તત્વો છે ટેકાં જ તે સમાજ અને રાષ્ટ્રનાં પારક અને પેલક તત્વો જુ છે.

એ જાને તત્વોની જગતના કાપકારે એકસરખી જાસ્થિત દેવા જ્યાં જાદિસા કરતાં હા છવનખાં જાગથી કંઈક સહેલ છે જાતદંડન વિના જાદિસા છવનખાં છવરી સહાવી નથી, જુ હા તે જાતદંડન વિના જાખજુ ટેકાં જાજરજુ સેકેના છવનખાં જુ જાગરી છી છે.

જાદિસા નાકરકમક દેવાથી મીલ પ્રાપ્તિ પ્રસ જાગરકામ કવથી મુજા જાગ્યાં જ એ જાગી જસ છે અને એમાં જુ જ જાગીકાથી વિચાર ન જુ કવો દેવ, જ્યાં એનુ જાગરજુ નિશ્ચિ પૂર્વક જાગ છે જ્યારે જાગી જાગ્યામાં એમ નથી. એ જાગરકામ દેવાથી અને એના જાગરકામો જાગર સચેચો તેમ / પરિસ્થિતિ છવર સહેલો દેવથી એને પાગલખાં વિચાર કરવો પડે છે જુ જ જાગરકામ રહેનુ પડે છે અને દેવકાગી સિધ્ધિનુ જુ જ જાગ રાગનુ પડે છે.

[અર્થાથિ કામ ૧, ૪, ૧૧, ૧૨]

સંચારો અને જાદિસા

સિદ્ધાનો જ્યાં છે પ્રગટ કે સમરેવ કે જાગકિત એનો તાજ જ જાદિસા છે પ્રાપ્તિ કાગથી જાગી જાગતી જાગમખાતની પ્રા-એનો નેન પ્રથિએ નિરેપ કવો છે. જાગ હાસથી જાગકામ કરવો, જાગીમાં કુળી જાનુ, એ જાગુ વગેરે મસાની પ્રાએને પહેલાં જુ

તેથી ખાલ કયા ખાં એને જાણુ નવાવી ન સી તે એ શું કરશે? ઉવર તે એ બીજું બધું જાણુ મૂકીને પેતાની જાને નવાવી સેવનો. આધ્યાત્મિક જીવનના હંધુકની જાતી / સ્થિતિ હેમ છે એ નિરપેક્ષ દેવનો નામ નથી કરે, સાચે એનો નિરોધ કરી છે જીવદુ દેવી માને કનવ્યરૂપ માનસ છે પરંતુ તે સજાને માટે ઉવરે મી ને ઠાઈ રસ્તો ન હોય એવી સાચાર પરિસ્થિતિ જાતી પડે તે / ઉપર નજીવેથી સરલો સાચે દેવનો નામ સમાધિપત્ર છે અને અદિત્યા પદુ નહીં તે એ જાણમજુ અને રિયા

જમ કર દુકાળ વગેરે જેવા તમીના સમયમાં દેવરક્ષાને માટે સજામથી પતિત થવાનો જાલસર આવે કે નિષિતપદ્મ મજુ નિષ નવનાય રેતોને ધીમે પેતાની જાને અને બી નમોને નિરપેક્ષ હોનાત્રતિ થવી હેમ ૧૫ એમ કરવા જા સજામ કે સરુણુની રક્ષા થવાનો સજા ન હેમ તારે કેવળ સજામ અને સમાજની હિંદુએ, સજામનું વિધાન કરવામાં આવ્યું છે / આ એકમાત્ર સ્ત્રમ આધ્યાત્મિક જીવને / જાલસરનું પદેમ છે જ્યારે માધીજ વગેરે પ્રાચીન જાનકની વાત કરે છે અને મહાવાળા વગેરે એનું સમાજ ન કરે છે ત્યારે એવી પાછળ આ હિંદુ / મુખ્ય છે

હિંદુ નહીં પણ આધ્યાત્મિક વીરવા

આમા રિયાની ઠાઈ વધ સરખી પદુ નથી આ વિધાન તે એ વ્યક્તિત માટે છે કે / કેવળ આધ્યાત્મિક જીવનની ઉમેદવાર હેમ જાન તે માટે સીકારેથી સમર્થિત્યાગ્યાત્ર પાસનમાં નિરત હેમ જાલ જીવનના અધિકારી જુ અનેક પ્રકારના થવા ત્યા છે એક તે કો કે જે લિહકનના વીકાર કો હેમ, ૭ આ ૭ નિધિજન થશે ૭ લિહકની કાલ એકથો / રહે છે અને ઠાઈ પદુ રીતે ઠાઈની મજા નથી થતો. એને માટે જીવનની જાનિમ પદ્મોમાં ઠાઈની સેવા સેવનો પ્રસન્ન ન આવે એટલા માટે એ / વરી કર્મ પડે છે કે

જેથી પ્રાપ્ત કરવા જ્યાં એને જગતુ જવાની ન સહિ તે એ શું કરશે? ઉત્તરે તે એ જીવતું બધું જગતુ મુકામે પોતાની જાતને જગતી સેવાને આધ્યાત્મિક જીવનના હિત્તુની આવી / સ્થિતિ હોય છે એ નિરપેક્ષ દેવને નાશ નહીં કરે સામે એનો નિરોધ ક્યાં છે કાષ્ટક દેવની વધાને કલવ્યરૂપ માનેશ છે પરંતુ તે સવમને માટે ઉત્તરે જીતને કોઈ રત્નો ન હોય એવી સાચાર પરિસ્થિતિ આવી પડે તે / ઉપર ત્જાવેથી શરતે સાથે દેવના નાશ સમાધિમરણ છે અને અદિ સા પશુ, નથી તે એ જાણમરણ અને િ સા.

કમ કર દુષ્કાળ વગેરે જેવા તમીના સમયમાં દેવશક્તિને માટે સુવર્ણી પતિત થવાનો જાવસર જાવે? નિશ્ચિતપણે મરણ નિપ તત્ત્વાચારોને લીધે પેલાની નવન અને જીવજીવોને નિરપેક્ષ હેરાનગતિ કરી હોય અને એમ કરવા જ્યાં સવમ કે સદ્ગુણની વાત થવાનો સમય ન હોય ત્યારે કેવળ સવમ અને સમજાવની દૃષ્ટિએ, સચારતું વિધાન કરવામાં આવ્યું છે / જ્યાં એકમાત્ર સુકમ આધ્યાત્મિક જીવનને જ જવાવરણનું પ્રેર છે જ્યારે ગાંધીજી વગેરે પ્રાચીન જનસન્ની વાત કરે છે અને મહારાજાણ વગેરે એનું સમજન કરે છે ત્યારે એની પાછળ જા દૃષ્ટિનિદુ જ મુખ્ય છે

હિ સા નહીં પણ આધ્યાત્મિક જીવતા

આમાં વિશ્વાની કોઈ ગમે શરખી પશુ નથી જા વિશ્વન તે એ બખિલ માટે છે કે ? કેવળ આધ્યાત્મિક જીવનની કોદેવાર હોય માત્ર / માટે જીકારેથી સમ્પ્રતિપાત્તના પાશનમાં નિરત હોય જાવ. જીવનના બખિકારી પશુ બનક પ્રકારના થતા ત્યાં છે એક તે એ કે ત્જે જિલકતનો સીકાર કર્યો હોય, ? જા ? વિચિત્ર થશે છે તિલકની રજા એકમે રહે છે અને કોઈ પશુ રીતે કોઈની સેવા નથી સેવે એને માટે જીવનની જાનિન થીઓમાં કોઈની સેવા સેવાનો પ્રસંગ ન જાવે એટલા માટે એ તરી કોઈ પડે છે ?

એ સાવધ અને સહજા જાણનાર્થી જ ખ્યાન અને વાસ્તવ હતા એવી તેમણી કહી છે કે એથી એને ન તે મરણથી ડરતું પડે કે ન કોઈની સેવા સેવી પડે એ પોતાની જાણી જાણનારીઓને જાણ કર્યા પછી જાર વધ મુખી એકમે એ ખ્યાન-તત્ત્વ કરીને પોતાના હૃદયનો ઉજ્જવ-ત્ત્વજ કરે છે. પણ આ કાલ-આચાર તો કેવળ જિજ્ઞાસુની મારે જ છે. બાકીનાં વિચાર સુધા સુધા અધિકારીઓને મારે છે. આ જાણનો સાર એ છે કે એ સ્વીકારેલી સંસ્કૃતિઓનો ભવ જવાનો જન્મ જાતો, અને એ જાતને જે સહન કરી શકે તે ન દેખ, એને મારે પ્રતિજ્ઞાસ્વ કરનાં પ્રતિજ્ઞાનું સહન કરવાપૂર્વક જનસુતો સ્વીકાર કરવો એ જ કાલસુધારી છે. આમાં તે આધ્યાત્મિક વિચાર છે એ કઈ મૂળા હવનના ઘોષથી આધ્યાત્મિક મુખેથી અગ્નિ જાતે મરુથી જાતી દુરવાની કાવરના નથી; કે સૂર્ય હવની નિરુદ્ધથી કદાચીન મેળના મોમાં જોડાઈ જાતી આદ્યમધ્યને નમે આજનાની આધિકાર્ય પશુ નથી આવી વ્યક્તિ મરુથી ગેદી નિભવ દેખ છે એટલી એને મારે તેમજ પશુ દેખ છે એ હવનક્રિયા દેખ છે હવનનોથી નથી મુજેજના, એ કઈ મરણને આમત્ત્વ આપવાની રીતિ નથી, પણ પોતાની મજે આવી પોતેજાર મરણને મારે નિર્ભય જાતવાની તેમણી જાત / છે એવી જાત સંચારનો જાણકાર પશુ આવી હો છે આ રીતે આ આજો વિચાર અધિકાર અને એમાંથી પ્રસારના હામુએ વાતની વાતવામાંથી જ જાતો છે કે જાતો પશુ જાતક રૂપ કિંટ જાતોને જાત છે

બૈનધર્મનાં આદ્યમધ્ય

૫. સર્વજ્ઞથી રાધાજ્ઞને કે એમ લખ્યું છે કે બૈનધર્મ સુધાર્થી (Bhavadro) આદ્યમધ્યને નથી ખાતો, એ જાણાર નથી જુગ જુગના સમયમાં જિજ્ઞાસુ જાત અને જિજ્ઞાસુ રાધાથીને જાણાર રાતોને રીતે આ મત્ત્વ કરી હો, અને તથાવતે એને જાતના રાતો

હોય. મને બિશ્વ અપ્રમત હતા. એમના આત્મવર્ણમાં ફેર એ છે કે તેઓ ઉપરાષ્ટ્ર વગેરેથી ધીમે ધીમે મૃત્યુની તૈયારી નથી કરતા પરંતુ શક્તી એક ધામે પોતાનો નાશ કરે છે અને હારાહારી ક્ષત્રી શક્ય તેમ શક્તિ બાદ્ય શક્તિવર્ધન સમિતિ નથી અપાતા. મને ખરેખરેમાં મૂળ સુમિત્રા સપૂર્ણપણે એક / છે અને તે કેવળ સમાધિદાતા રક્ષણ સુસાધ્ય - આપણાત સન્દ કષ્ટક નિવ રેવ છે શક્તિમાં એને માટે સમાધિભરણ અને પડિનભરણ સન્દ છે કે રોજ છે ઉપર ત્યાંવેલ છતાં અને વાક્યની કથા અનુક્રમે અનિવર્યનિકામ અને સકુલનિકામમાં છે

કેદરમાં સુખો

નમુદ્યપે કે શાંક પ્રાપ્ત પવો અને એવો અનુદ્યત નેહિએ -

વરણવિદ્યાનમુલા દણ દણ જ જ વરણવસિત્ત ।

ચ્ચ વરણવસિત્તિયા લો વરણવિદ્યાનમુલા ॥

—જેવી રીતે નમુદ્યત નત્તર મારણ એ આત્મવિદ્યાનમુલા માટે નથી હતું, તેવી રીતે સમાધિભરણની કિંમત મારણ નિમિત્તે નહીં કિંતુ એના પ્રતિભરણે માટે છે

લોકિય નામિકલેચ્ચ વરણ વરણ વરણ ।

—એન ન તે શક્યની અભિવ્યવ છે કે ન એ વરણને માટે પ્રાપ્ત કરે છે

લક્ષ્યા લક્ષ્ય લેવાગે દર્શ વિદ્યુદ્ધરિત્તિય ।

—આત્મિયા રહેલો વિદ્યુદ્ધ આત્મ પોને જ સમારો છે

[સ્ત્રીધિ ન ૧, ૪ ૫૩૩-૫૩૪]

ପ୍ରାୟଶଃ ସମସ୍ତେ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି

જુદા માનવુર મંદીરિનુ દરબન જ રૂમ તપસનુ મૂલ સ્થા
 ઉ જ આગંતવા ય શા અભરૂપમઃ તેણ મહે ઉ એ ઉપાનિ આર-
 મદના જણવ પ્રાપ્તિન ભોગેર્મી જ્યાં કથાન પેઠીએ પ્રવચન દીજી
 વચ્ચન આપે છે ત્યાં સુધામાતા / આજનુ તરિએ હીએ જે

१. मङ्गलमस्ति न मृ १ नमो १

[illegible]

વિદ્યા નિર્જીવ તપસ્વત્ ૧ આચાર્ય કરે છે એક રીતે મદ્યવીરના સદુપકર્ષની સમ્યક્તા / તથોમય તેવા મત્રે છે અનુવર્તણવાદ્ય વગેરે આચાર્યોમાં એવા અનેક મુનિઓનું વર્ણન છે કે તેઓએ ઉત્તર તપ કરીને પેતાના જેવે કેવળ દામપિન્નર જેવા બનાવી દીધા હતા. ૨ વળી અત્યાર સુધીની જૈન પરંપરાનું સાત્ત્વ અને સદુપકર્ષ વેમ / મુદ્ધર્યોને આચાર્ય તેવાથી પણ બાંધે એમ કહી શકીએ કે મદ્યવીરના સાત્ત્વમાં તપનો મરિતો વધારે છે અને એમના ઉત્તર તપનો પ્રભાવ સપ હિપર એવો પડે છે કે જૈન તપને એ તપનો બીજે પર્વાય બની ચુકે છે મદ્યવીરના વિદ્યગ્ન્યર્યોમાં બન્ન મત્રય કાચીપેત્રસ્ય મુખ્ય છે તેમ જુદી વગેરે ઓળખાતાં તપન્યા કે નાર નિઝ થી સત્ત્વથી જોએમ બૌદ્ધ યોગમાં મળે છે એ રાજકી વગેરે સ્થાના તે મદ્યવીરના સ્વસ્થાગનાં બન્ન કમ્પોટેસમમનાં મુખ્ય ધર્મા હતાં અને મદ્યવીરો નિઝ થી સપ મુખ્યત્વે એ સ્થાનોમાં રહેતા હતા. બી રીતે બૌદ્ધ મિત્રો અને આચાર્યોની મેળવણીને આધારે આપણે તિલ્લ મુત્તમ નિષ્કા વારવી શકીએ છીએ -

(૧) પુરૂ મદ્યવીર અને એમના નિઝ થી સપ તથોમય છવન હિપર વિશેષ સ્વર આપતો હતો.

(૨) બન્ન મત્રયના રાજકી વગેરે બન્ન કાચીપેત્રસ્યનાં માત્રની વગેરે હરેરોમાં તપન્યા કે નાર નિઝ થી મોટી સંખ્યામાં વિચરતા હતા અને રહેતા હતા.

મદ્યવીર પહેલાં પણ તપસ્વત્ત્વની પ્રધાનતા

હિપરના કમનને આધારે મદ્યવીરની સમકાલીન અને હિપરકાલીન નિઝ થી પરંપરા તપસ્વત્રધાન જ્ઞતિ ધરાવતી હતી એમાં તે કદી વગાજ નથી રહેતી, પણ હવે વિચારવતું એ છે કે મદ્યવીરની પહેલાં

પણ નિમ્ન ૬ પરપરા વાસ્તવ્યપ્રધાન હતી કે નહીં ?

આ પ્રશ્નનો જવાબ આપવાને હા માં ૮ મળી રહે છે, ૧૫૧
અમવાન મધ્યવીર પાશ્વોપત્રિક નિમ્ન ૬ પરપરામાં જ દિક્ષા લીધી હતી
જાને દિક્ષાની સુચનાતથી જ તેઓ વાસ્તવ્ય વરદે અપા હતા. આ વાસ્તવ્ય
આપણે એ નથી જાણીએ છીએ કે પાશ્વોપત્રિક પરપરાનું તપ વરદે
કેવું વસ્તુ હતું અમવાન પ્રાપ્ત્યાર્થ ૭ જીવન જૈન પ્રથિમાં રહે છે
એને એવાથી પણ આપણે એમ જ કહી શકીએ છીએ કે જન્મવર્ણી
નિર્જીવ પરપરા વાસ્તવ્યપ્રધાન હતી અમવાન મધ્યવીર પોતાના જીવન
દાયને પરપરામાં શુદ્ધિ જાને ચિત્તરત્ન તત્ત્વ સમે ઘામથ ક્યુ હેર,
પણ એમણે પહેલાંથી જાણી જાણી પાશ્વોપત્રિક નિર્જીવ પરપરામાં
વયોમાર્ગને નક્કેસથી ઘામથ નથી કર્યો. જાણી શાનિત્રી આપણે
બીજી રીતે પણ મળી રહે છે

અર્થાત્ શુદ્ધ પોતાના શિષ્યો પછે પોતાના પૂરજીવનનું વજન
કરનાં, અનેક પ્રકારની વાસ્તવ્યપ્રધાન નિર્જીવતા^૧ કહી જણાવી હતી ત્યાં
એમણે નિર્જીવ વાસ્તવ્યનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો હતો. શુદ્ધ ગાત્રપુત્ર મધ્ય-
વીરની પહેલાં ૮ જન્મ પાસકુ કર્યો હતો જાને રૂઢવાય કરીને વાસ્તવ્ય-
માર્ગને સ્વીકાર કર્યો હતો એ સમયમાં પ્રચલિત બીજા બીજા પશ્ચિમી
એમ શુદ્ધ નિમ્ન ૬ પદનો પણ મૈત્ર વખત પાડે સ્વીકાર કર્યો હતો જાને
પોતાના જીવનમાં પ્રચલિત નિમ્ન ૬ વાસ્તવ્યનું જાગરણ પણ મુ હતું
તેથી શુદ્ધ અધારે પોતે પહેલાં કરેલી વાસ્તવ્યનું વર્ણન કરે છે ત્યારે એમાં
કુપદ નિમ્ન ૬ વાસ્તવ્યનું સ્વરૂપ પણ જાણી જાય છે ૭ અધારે જૈન
મથા જાને જૈન પરપરા સિવાય બીજા કયાંય એવામાં નથી જાણ્યું
મધ્યવીર પહેલાં ૭ નિમ્ન ૬ વાસ્તવ્યનું શુદ્ધ જાગરણ કર્યું હતું એ
વાસ્તવ્ય પાશ્વોપત્રિક નિમ્ન ૬ પરપરા સિવાય બીજા કોઈ નિમ્ન ૬ પરપરાની
હોવાનો સંભવ નથી, કારણ કે મધ્યવીરે એ હજી જન્મ્યા જ ન હતા.

૧ પશ્ચિમપશ્ચિમીય શુ ૨૧. જા ૩૩૩ બીજા શુદ્ધચરિત (કલ્યાણી).

જને જુદાના અભ્યાસનું અધિકાર્યુધી લઈને તે એમના સાધનાસ્થાન
ચા/તરી, તથા કામી વચ્ચેના પાશોપતિક નિઝાત પરજાનું નિર્ણયક
અનિર્ણય અને પ્રાધાન્ય હતું. > સ્થાને જુદે સોથી પહેલાં મર્મચાનું
નરન હતું એ સામનાય પશુ કાળીના / એક સાચ છે અને એ કાળી તે
પાપનાજની અભ્યુત્થિ તથા તપોભૂમિ હતી. સાધના વખતે જુદની
સાચ > જોમ પાપ ક્રિયુઓ દાન તેઓ જુદો ત્યાજ કરીને સાધનાય
-દક્ષિણમાં / રહીને વચ્ચા કરતા હતા એ પાપ ક્રિયુઓ નિઝાત
પરપરના / અનુચી દેવ તે તરફ નદી એ અને તેમ દેવ પશુ
જુદે નિઝાત વતપસ્યાનું કામ થોડા વખત મોટે પશુ, આમરણ હતું
હતું એમ કોઈ કહાને સ્થાન નથી અને એ તપસ્યા પશ્ચોપતિક નિઝાત
પર રહી / કોઈ કોઈ આથી આપણે એમ મની જાણે હોય છે
ચાનપુત્ર મદ્યારે પદસા પશુ નિઝાત પર પાનું સ્વરૂપ વતપસ્યામ્થાન
/ હતું

ઉપરની ચર્ચા ઉપથી નિઝાત પર પાનું તપસ્યા અને ધિનિદાસિક
દરિએ એટલું પુચાર થઈ કોઈ છે એ અર્થ એણે પાપનાજના
વખતથી તે નિઝાત પર પાનું તપાસાન હતું અને એના તપ વરણ
વજણનું મદ્યારે વધારે વન આપ્યો હતો. અર્થ આપણી સામે
ઐતિહાસિક દરિએ એ પ્રભો ઉપરિના ચાચ છે એક તે એ છે
જુદે વારવાર નિઝાત વતપસ્યાઓ ખાન હતું છે એ દ્રષ્ટે અરી સાચુ છે
અને એના ખાનનો આધાર જુ છે / અને આમને પ્રજા એ છે મદ્યારે
પહેલાંથી અધિક નિઝાત વતપસ્યામાં નિશ્ચિના લાગણો કોઈ પ્રજા
કર્ષે હોય છે નહીં અને કર્ષે હતો તે સાત

જુદે કોઈ ખાનનો જુદાસા

નિર્ધારિત વતપસ્યા ખાન કરવાની પાળ જુદની દરિ મુખ્યત્વે
એવી / હતી છે તપ એ કાપમેલ છે કેવળ દેવના છે એવથી
જુ મ સજા કરવાનો અભ્યાસ તે આજના વધે છે પશુ એવાથી કોઈ

તપને પશુ ખેંચ્યું નિર્જીવ પરપરાનું વાલિકા હૃદયિનું મને તે દેવ, જ્ય
મનુષ્યવશ્યનું અવધેયન કરતાં, તથા જોન પ્રધેયનું અવધેય
દેવતા વચ્ચેનું અવધેય, અવધેય એમ પણ કહી શકાય છે તપને
નિર્જીવ તપસ્વીઓ કઈ એવા ન હતા કે જેઓ જેનાથી તપ કે
દેવતાને દેવતા અવધેયનું મુદ્દિમાં / અવધેયનું કરતા દેવ. જાણી
શિવનિમાં એ મુદ્દે તથા એમના સિદ્ધિઓ નિર્જીવ-તપસ્વનું મન
મુ દેવ તે તે જનુકે જાણી શક્યું પણ કહી શકાય એમ છે.

અત્યંત મહાવીર અવધેયો વિશેષતા

મીન પ્રાચી તથા અવધેયને ભૈરવ અવધેય મંત્રો ૮ મંત્રો
રહે છે. મુદ્દિની ૭મ મહાવીર પણ દેવતા દેવતાને જાણી
વચ્ચે ન હતા કરતા કે અવધેય જાણી કરતા દેવતા કરતા
એને તપસ્વ કે મિત્ર તપ કરતા કરતા છે કે તપસ્વની અવધેયનું પણ
અવધેયનું હૃદય મન દેવતા કે અવધેયનું અવધેય નથી પણ
અવધેયનું મુદ્દિના અવધેયનું કહી, પણ એમાં તે મુદ્દિ તપ
નથી કે નિર્જીવ પરપરા પણ કરતા પ્રાચીનું ખેંચીને જાણી
માનવ-અવધેયની નિર્જીવતાને જાણી જાણી, અવધેયની મહાવીરની
પરપરાની ૭મ, મુદ્દિને દેવતા તપ કરતા કરતા કરતા અને અવધેય
નિર્જીવ એક જાણી રહી ગયું હતું અત્યંત મહાવીર કે કરતા
મુ તે જાણી ન કે પરપરાની જાણી અવધેય એ સ્વૂર તપને
સમય અવધેયનું મુદ્દિની સાથે અવધેયનું જાણી દેવતા અને કહી
દેવતા કે નથી નાના અવધેય, અવધેય વચ્ચેની સરીર અને હૃદયનું
અવધેય, એ કરતા તપ કરતા, પણ એ જાણી તપ કે અવધેય તપ નથી
અવધેય અને અવધેયનું તપ તે જાણી / એ અને અવધેય

૧. અવધેયનું ૧૦.

૨. અવધેય ૩-૧ ૧૧

૩. અવધેયનું ૩

આથે એને જનિવાસ સગપ છે અને એ ખ્યાન રાગ વગેરે ૧૫
 મહાવીરે પામ્યોપતિષ્ઠિ નિર્દેશ પરપરામાં આત્મા જ્યારતા નજીક
 જાઓ તીકાર તે કયો, પણ જેવા ને તેવા રૂપમાં એના સ્વીકાર ન
 કર્યો, નહીં દેશેક જાણે પોતાના જીવન દ્વારા એમાં લક્ષ્ય લાગીને
 પણ એ દેહજનનો સગપ જાણ્યવર તપની સાથે તેથી દાષી અને
 સાક્ષાર કહી દેવુ કે તપની પૂજતા તે આખ્યાયિક શુદ્ધિ પ્રાપ્તિથી
 ન થઈ શકે છે પોતાના આચરણથી પોતાના કલને પુરવાર કરીને
 મહાવીરે જ્યાં એક તરફ નિઃશ્વર પરપરામાં પહેલાંથી અશ્વિન મુખ
 દેહજનમાં સુધારે કર્યો ત્યાં બીજી તરફ બીજી જગત્ પરપરામાં
 અશ્વિન સુદી સુદી જાતના દેહજનોને પણ જાણ્ય તપ કે મિષ્ટ
 તપ તરીકે ઓળખાયા ત્યાં એમ કહી શકાય કે તપોમાર્ગમાં મહાવીરનું
 વિશિષ્ટ અપણુ છે અને તે એ કે જેવજ કરી અને હરિવેળા જનમાં
 સમાર્પિતવા તપ સમ્પન્ન કર્ષને એમણે આખ્યાયિક શુદ્ધિના મધ્યમ
 ઉપરો મુખી વિઝૂત કર્યો એટલા માટે / તે જાણ્યમાનાં દેર દેર
 જાણ્યવર અને જાણ્ય એમ જાને પ્રકારનાં તપોને નિર્દેશ સાથેજાથ
 મેરે છે

જુદને તપની પૂર્વપરવાના ત્યાગ કરીને ખ્યાન-સમાધિની
 પરજેવ ઉપર / વધારે કાર આપવો હતો, જ્યારે મહાવીરને તપની
 પૂર્વપરવાને ત્યાગ કર્યો સિવાય, પણ અતી સાથ આખ્યાયિક
 શુદ્ધિના સગપ નહીન ખ્યાન-સમાધિના માત્ર ઉપર કાર આપવો
 હતો ન તપી પ્રગતિ અને પ્રજ્ઞા વચ્ચે જા / મુખ્ય જગતર છે
 મહાવીરના અને એમના સિન્ધેના તપની-જીવનના > પ્રજ્ઞા
 સમગ્રાદીન નના ઉપર પડતો હતો એથી નિવશ કર્ષને જુદન પાનના
 કિલ્લુ સખ્યા અનેક કાક નિષ્કો હામલ કરવા પડ્યા / મૌર્ય પ્રથ
 નિવશ-પિદ્ધન નેવાથી નહીં શકાય છે / તમ જાણ જુદે કચારેવ જાણ

આધ્યાત્મિક મુખ્ય ૩ ચિત્તગુણો પ્રાપ્ત નથી થતા. ૧. સુદતી આ ઈન્દ્રિય
આપને નિમ્ન ૪ પરપરાની ઘરિ સાથે સરખામગી કરીએ કે તેડું
૫૩ ૧ નિર્મલ પરપરાની ઘરિ અને મગ્નીસી ઘરિ સ્વે ૩
તુલિત એક નથી ધારણ કે પુર મધવીર અને એમને ઉત્તેજ ખાત
જાણી સમગ્ર નિર્મલ પરપરાનું આરિત્વ એ જાને એકાગ્રતા
એમ જ કહે. ૨ કે જે રાત્રી કે કામચંદન ગમે તેડું જા ૩ ન
દેવ, પદ્મ ને એવો કામાય આધ્યાત્મિક ગુણ અને ચિત્તક્રમ
નિવાસન માટે ન થાય તો એ જે રાત્રી અને કામચંદન ગાયો કે
આપ આપ તે એમ / જ્યાં કે નિર્મલ પરપરા જા રાત્રી અને
કામચંદન ત્યારે / સમગ્ર માને છે કે જ્યાં જ્યાં એકે સમયે
આધ્યાત્મિક ગુણ સાથે દેવ તે પછી સુને સુપાત્ર થય છે કે સુ
એવું જાણ કેમ કહું ? આને પુણ્યમાં સુદતી સમગ્ર વસ્તુ
તમ જ એમના ઉદ્દેશ્યોમાંથી ખાણી રહ છે. સુદતી સમગ્ર સિત્ત
પરિવર્તનથી અને ચિંતિત નકશીક દત્તે. ત્યારે એમને સમગ્ર
જા રાત્રીમાંથી સુદત ન થાય ત્યારે એમનું એકે એક જાત-કેકે
કેવળ જિના ત્યાજ કશે, અને ખાતમાય તેનિક કામ તથા પ્રા
કર / સિત્તે જાત આપો. એમને એ જામ / આધ્યાત્મિક ગુણ
પ્રાપ્ત થયું જાત આપને એ તત્ત્વના આધારે પેલાને નથી સમજાવ્યું
નથે સમજાવ્યારે માટે એ તરીકા પડે છે કે એકાગ્રતા-
ચિત્ત સમગ્ર પેલાના નથા વસ્તુને વધારેમાં વધારે કોઈક
જાતના માટે પ્રયત્ન કરે અને પૂજાકામી તેમ જ સમાજની
જાત સમજાવેલા મતબ્બેલી આકરી સમાજોજ્ઞા કરે. આપ મો
જમરે તેર્થ ન તો પાતાના નથા સમગ્ર આત્માઓને જોયા મરી છે કે
કે ન તો મગ્ર સ્વેચ્છા આત્માઓને દર્શાવી રહે છે. સુદતી નથ
સમગ્ર કરીક અનેક પરપરાઓ મોજૂદ હતી કે એક જાત નિર્મલ

૧ પશ્ચિમવિદ્યા સુ ૧૧ ન કાચનીકા સુદતીવ (જી. ૫૫૮)

૨ (જી. ૫૫૮) ૪૪ જાતની ૩ ૩

પરપરાળ વચસ તેણે તું ન દનું સામાન્ય ત્વના રૂપપદ્ધતિ-નગી
નયરે રેખાનુ માનનારી-એવારી એ જાન હમ તપ અને રેદરમનો કાગળ
તપનીઆ પ્રમ સુરેશાધિ આપ વ ઉ જા એક સવાનન અનુભવ છે
એક તે પાપાપતિક નિમ્ન થ પર પરાના અનુપાપોન્નો । તપ્પનાના ■ કાર
ચત્રપોપદ્ધતિ મરેપો દના અને જીજુ મ કરીરના અને એમના નિમ્ન થ
સમના ઉચ તપનરખન હોર્ષ સાધારણ ત્વના છ / રીત /
નિમ્ન થ તરફ મૂળી દતી અને તપપથ પ્ર । જુરની યિ પના
તેમને એમન પ્રમ જાગે મહતી દતી કે ત્વરે તપ વ થમ । તપ /
થાર આર છે ત્વરે આપ તપન કેમ નથી માનવા જે ત્વરે છુ તે
ચત્રના પ્તોના જથ્થાવ જા કરવા દવા અને આપ રેતુ ત્વના થ ।
અધિક રીતમ તમ સાકમવા । જ્યન પાનાના મતપ્પા તરફ
જાણવા જા દના તથા તપ્પા આકરી સમાપ્ત ત્વ દ । કંચનુ
એમના મરે અનિયમ ર પનુ અમનુ કનુ પનુ મ તપ્પા
તપ્પા દાકામ મરજ ત્વરે રૂપ સકતા દવા કે અરે તમા મ
સુનિત કો કે તપ અને ક માત્ર ક દ ઉ

અ મ વમા અ ક તપ રીજન અથ જા દવા કે કે જ
જુની જા તપ મ ક પ । । તપ્પા જા રૂનિ જનના દવા
જા મી અ જ તપ માનની નિ મરજ સ્વરણન ક ત્વ ની
ક જુ કોજ તપ્પા જા અ । જુ ત્વરે પામક
શુદ્ધિ સર્વે મર રૂપ તપ્પાના અથ મર । મર । તપ ઉ
ત્વરે અ જ ત ત્વ અ તથા જુ આમ જા જુ નિ મ
તપ્પા અ ક ર ક થા હોમક નિ મરજા જા । । અથ
મરજ / સમ થ કે જુ નિ મરજ ત્વ થા તપ । પ રૂ
અતપ તપ વ ક જા અના અત ત તપ / અત અપુ
અત અત તપાના અત્તી સર્વે અથ નિમ્ન થ પે ત્વ

તપને પણ જેવું નિમિત્ત થઈ પડતું વાલિક દક્ષિણીને તે દેવ, પણ મહાસ્ત્રાપ્તિ અવધોક્ત કરતાં, તથા બૈન ધર્મમાં^૧ આપણે દેવતા વર્ણનોને આપણે, આપણે બૈન પણ હી રાખીને કે નક્કર નિમિત્ત થઈ પડતીઓ કરી એવા ન હતા કે જેઓ પોતાના તપ કે દેવતાને કેવા આપણ માં પ્રદિમાં / અસ્તિત્વ કરતા દેવ. આવી સ્થિતિમાં તે છુટે તથા એવા સિદ્ધાંતો નિમિત્ત થઈ પડતા પડ્યા હતા દેવ તે તે અમુક જાતે હતા પણ હી રાખી બૈન છે

અથવાન મહાધર્મ આપણે જિજ્ઞાસુ

બી ન પ્રશ્નો અત્યંત આપણને બૈન આપણે મૂકી ન પડી રહી છે છુટી ગેમ મહાધર્મ પણ તેવા દેવતાને હાથમાં બૈન ગણતા ન હતા કારણ કે આપણે અનેક પ્રકારના દેવતા કરવામાં બૈન વાપર કે નિમિત્ત થઈ પડતા હતા એ^૨ તપસ્વતી આપણમાં પણ પાત્રનાથી હાથ મગ દેવતા કે કાર્યમેળાવાન નથી પણ આપણમાં પ્રદિત્ય હાથમાં હી પણ બૈન તે મુજબ રાખી નથી કે નિમિત્ત થઈ પડતા પણ કરવા મહાધર્મ બૈનમાં બૈન મહાસ્ત્રાપ્તિ નિમિત્ત થઈ બૈન જાણીને, અત્યંત મહાધર્મ પર પડતી ગેમ મુજબને દેવતા તરફ હી થઈ હી બૈન આપણમાં પણ બૈન આપણ રહી મુજબ હી અથવાન મહાધર્મ ? મહાધર્મ તે મહાધર્મ જ કે પ્રપચી આપણ આપણા બૈન રાખી વખતે સગમ આપણમાં છુટી સાથે અનિવાર્ય બૈન રાખી બૈન હી રાખી કે નથી જાણતા કાર્યમેળ, ઉપચાર બૈનથી રાખી બૈન દક્ષિણી દેવતા, બૈન બૈન તપ દેવ, પણ બૈન આપણ તપ બૈન આપણ તર તપ નથી^૩ આપણ તર બૈન આપણમાં તપ તે મહાધર્મ જ છે બૈન આપણમાં

૧. ઉપાધ્યયન ના ૧૦.

૨. અવધોક્ત ૩ ૧ ૨૧

૩. ઉપાધ્યયન ના ૩

સાથે એને અનિવાર્ય સમય છે અને એ ખ્યાન, જ્ઞાન વચ્ચે રૂપ
 છે મનદારિ પામ્યોપનિષદ નિર્દેશ પરપરામાં ચાલ્યા આવતા ભાવ
 તપ્તે સ્વીકાર તે કયો, પણ તેમ ને તેમ રૂપમાં એનો સ્વીકાર ન
 કયો, જો કે એક જોયે પોતાના જીવન દ્વારા એમાં વાસ્તવિકતા
 પણ એ દેવમનના સમય આશ્વતર તપની સાથે તેની દીર્ઘા અને
 સાચા કોઈ દિવસ કે તપની પૂજના તે આખ્યાયિક શુદ્ધિની પ્રાપ્તિથી
 / ૬૪ થો છે પાતાના આશ્વજ્યથી પાતાના જીવનનું પુરુષાર્થ કરીને
 મનદારિ જ્યાં જ્યાં તરફ નિમ્ન થાય પરપરામાં પાંચારી પ્રચલિત શુદ્ધ
 દેવમનના મુદ્દાને કયો ત્યાં જીલ્લ તમ્મ જીલ્લ અત્યુ પ પગામાં
 પ્રચલિત જોઈ જોઈ તત્ત્વા દેવમનના પણ અત્યુ તપ કે મિથ્યા
 તપ તરફ આગચાલ્યા તપી અમ કો સકાર કે તપાસમાં મનદારિનું
 ચિંતિ અપણુ છે અને તે જો કે તેવો પ્રીત અને મિથિયા દમનમાં
 સમાર્થ ત્યાં તપ કો રત્ન અર્થે અમને આખ્યાયિક શુદ્ધિ તપાસ
 ઉચ્ચ મૂલ્ય રિત્તુન કયા અદ્યા મારે / તે આશ્વાન દે દે
 આશ્વાન જ્યાં જ્યાં અમ જ ન પ્રકારના તપાસે નિદય સાધાસાધ
 મને /

[illegible]

તપને પણ નથી લીધા, નહીં બ્યારે બ્યારે અસર પડે ત્યારે એમણે
એના ઉપદ્રવ / કાળે રસ સુદની બા સેથીને ઉત્તપાદીન નંબ
નોદ સખાએ અજાણી, પરિણામે, બાળે આપણે એ નેહાને ધામે
કે મુરે હરમે દેહમનને વિરોધ નોદ સપમાં બાળે મુખરતામાં
દેસમાં રમે છે બ્યારે મદાપીરનુ જાણ તપાણુ છવન એ
પરપરતા દેસા દેહમનમાં પરિણા થઈ ચલુ બા નને દેસ
સામુદાયિક પ્રાનિયા સ્વાભાવિક દેસ છે નહીં કે જ્યાં પ્રુષેન
આસ્થાન દેસ.

[અંબોધિ ચ ૨, ૧ નંબ]

જનયાન મદાપીરે તપની શોધ કર્મ નથી કરી ન હતી તપ
તે એમને કુળ અને સખાજાયા વા સામાયી જ સાંપણુ હતું એમની
શોધ તે દેસ તે તે એટલી / કે એમણે તપને—કોરમાં કોર
તપન—દેહમનને અને કાચમેઠને અસરતા ત્થી તેમાં અંદાસદિ
કોરી, એટલે કે જાણ તપને અવર્ધન જાણનુ અંદાસ સિત્ત
વાકિંકે સમતજની કાચમાં કરીને તે જનયાન મદાપીરે કોરવા
તપ પલુ બાચનુ પરણુ તે એવા કોરવાથી કે તે હાથ છવનમાં વધારે
કેલિતુ કરી રહ્યા, વધારે કાચ જનયાન અને છવનને અતર્મજ
દેહા હાં રહ્યા બા / કાચથી એન તપ જે કાચમાં વહેવાઈ
બા છે એક જાણ અને નીચું જાણવદ જાણ તપમાં દેને લક્ષ્ય
બા દેખી રહ્યા તેમાં નિમને એવી બા છે બ્યારે જાણવદ
તપમાં છવનપ્રાનિયા ન્યા / આસપડ નિમો બાવી બા છે જનયાન
દિપતાસથી કોરવાય તે માત્ર જાણ તપમાં કારણે નહિ, પણ એ તપને
અવર્ધનમાં પૂણુ કોરવાને કરણે બ—એ ચાલ શુચાવી
ન બંધાએ.

તપને વિકાસ

જનયાન મદાપીરના છવનકમયાથી એ અનેક પરિણામ દેખાવે

આપ્યુંને વારસો બને છે તેમાં તપ પણ એક વસ્તુ છે. ભગવાન
જ્ઞાતાં આજ સુધીનાં ૨૫ વર્ષમાં તેનું સર્વે રહેલું તપનો અને
તેના પ્રકારોનો જીવન વિશ્લેષ કર્યો છે તેથી જીવન માર્ગ સમજાવે
માને / કર્યો છે. એ ૨૫ વર્ષના આદિત્યમાંથી કેવળ તપ અને
તેનાં વિધાનોને લઈને સારિત્ય જુદું તારવવામાં આવે છે એક ખાસ
અભ્યાસોએ જાણ / જાણ તેનું તપ માત્ર મધ્યમાં / નથી રહ્યું,
એ લે જુરિય સપ્તમાં જીવતા અને વહેતા વિરિય વધવા પ્રકારોને
એક પદ્યોધાન છે. આજે પણ તપ આચરવામાં જેથી એક જલુપ
છે બીજા માર્ગ પણ જાનતામાં તેના કદમ જીવન કરતાં વધુ રહે
પણ તે તપની સીમા—આસ કરી ઉપવાસ—આવનિષ્ઠની પરીક્ષા—
સેવામાં આવે તો આખા દેશમાં અને કદમ આખી દુનિયામાં પડે
નગર આવનાર તે પુણ્ય નરિ લે હારે જીવો નીજગવની /
જેવી મારી જાતરી છે તપન લગત એકલો જીવજીવો અને
તેના / જીવ ઉદ્ધેશ પ્રકારો જાણે પણ બેઠકા નવા આપવા છે
કે ? કદમે—આસ કરીને ૭ મહેન—તપ કરી તેનું જાન્યોદ્ધ
જીવજીવ ન હવે દાવ તેને એક જીવ જોવાની લેણી સામે છે. મુજબ
સમજાવવાનું આજે પણ કદમર એક કદમર તપસ્વીને તેનું મહેન
/ હવે.

પરિપક્વ

વખે લે તેનું ન દાવ તે પણ તપ છે. પરિપક્વની
જાનતામાં તપ નથી. જાણે મારે પરિપક્વ સદા તપ નવા જે
છે જતું અને જાણ તપ નથી. પર હોય કિયું જાણતાં જોવામાં
મજાની સિદ્ધિ મારે / ૭ જાણ પડે તે પરિપક્વ તેનું જાણમાં
જાણ પરિપક્વ જાણતામાં જાણ છે તે જાણ જિવજીવન ઉદ્ધેશને
/ જાણ પ્રકારનું તપ જોવામાં જાણ છે તે લે જાણ કે જાણ
જાણને જ ઉદ્ધેશને જાણે જાણે પરિપક્વ જાણતામાં જાણ છે

તે ત્યાગી છત્રનને ઉદ્દેશીને જ તપ અને પરિશ્વર એ ને સુખ દેખાય છે એવા મોંઘે પણ સુખ છે જ્યાં એકબીજાથી દુઃખ ન પાડી શકાય એવા એ ને હજુયા છે.

કાનિષ્ઠ અને ચારિત્ર એ બંને એક જ વસ્તુ નથી એ બ રીતે યાન એ પણ જાણેથી સુદી વસ્તુ છે જ્યાં જ્યાં કાનિષ્ઠ, ચારિત્ર અને યાન એ ત્રણેનો રોજ એક બ્યક્તિના છત્રનમાં રહેવા છે અને જો એ રોજ રોજ તો છત્રનનો વધારે ને વધારે વિકાસ થઈને છે એટલું / તદ્દિ પણ એવા રોજવાળા બાહ્યમાં જ વધારે ભાગ્ય પ્રભાવ મીળી શકે પડે છે બધવા તે એમ કહે કે એવા જ માણસ ની ક્ષમિને ઘેરી રાકે છે જ્યાં / કસ્ટુરી જાતવાને તપ અને પરિશ્વરમાં એ તથા તત્ત્વો સમાવ્યા છે તેમજે તેમ કે મનુષ્યનો છત્રપત્ર થઈ છે તેમ ખેલ જાતિ દર છે તે ખેલ તેમ દર છે તેમ / યાન છે અને તે ખેલ પહેલમાં જ્યાં એકી મુદ્દાનને બેઠો થાય છે એ માર્ગમાં જાણના અને જાણના બંને દુરનો કુમરો કરે છે એનો પૂજ્ય વિશ્વ જાણના કાનિષ્ઠથી, એકા ચારિત્રથી કે એકા યાનથી રહેવા નથી જ્યાં તત્ત્વ જાણના રોજના છત્રનમાં જનુભાવ જાણ / એમજે તપ અને પરિશ્વરની એકી ગાંધારી કરી કે તેમાં કાનિષ્ઠ, ચારિત્ર અને યાન એ ત્રણે સમાવેશ થઈ જાય એ સમાવેશ એમજે પેલાના છત્રનમાં રહેવા કરી જવા ને.

જન તપત્ત કિંચિદ્ધમ અને યાનધમ્મનો સુધિય

પૂર્ણમાં તે તપ અને પરિશ્વર એ ત્યાગી રોજ જ વિશ્વજાન માંથી જ ઉપન થયેલા છે—જો એને પ્રચાર અને પ્રભાવ તો એ જાણના સ્વરૂપ સુધી પણ પહેલિયો છે જાણીવતના ત્યાજછત્રનો ઉદ્દેશ જાણાદિમ્મ શક્તિ જ કહે જાણાદિમ્મ શક્તિ એટલે એકાની અને વિશરોની શક્તિ જ્યાં કાનિષ્ઠને મન કહેશો વિશ્વ જ જ

મહાન વિગ્ન હતો તેથી જ તે મહર્ષિ પા તથા તપનુ પ્રયોજન
 નામનાં કહે છે કે તપ ક્રોધને નાશ પાડવા અને સમર્થિત
 સમયે પુર કરવા માટે છે તપને પાનતિ ક્રિયાઓ કહે છે કારણ
 કે જે તપમાં કાનિષ્ઠ્યને જ કહે છે તેથી પા તથા ક્રિયાઓથી
 કુદરતી સ્વીકાર્ય પાવો છે પરંતુ તે તપમાં તે ક્રિયાઓ
 અને કાનિષ્ઠ્ય નામે જાણી જાય છે અને જો પણ સમયમાં કાનિષ્ઠ્ય
 ક્રોધને કે માત્ર તપ, ને ક્રિયાઓ / છે તે જાણ્ય તપ ક્રોધને
 કાનિષ્ઠ્યની પુરિ માટે / છે તે જ કાનિષ્ઠ્યની પુરિ દ્વારા /
 કાનિષ્ઠ્ય અનિષ્ઠ્ય કાનિષ્ઠ્ય ક્રોધને છે કાનિષ્ઠ્ય નહિ

(અર્થ એ ૧ ૫ તપ તપ)

તેન દરિયો પ્રલયચર્ચવિષય

જન દરિયુ સ્વપ્નીકરણ

આત્મ તત્વજ્ઞાન કે અત્મ આચારમાં તેન દરિયુ જી નથી એ તત્વજ્ઞાન અને આચાર ઉભયની મર્યાદા સીકારે છે. ૧૪મું વસ્તુ (પછી તે ૧૪ લેખ કે એકાદ) - એની નથી નામુઓએ-જાતન ત્રિક સમન્વય કરશે એ જાનેકાનવાદ તેન તત્વજ્ઞાનને પૂર્ણ પાશે એ અને રામદેવના નાનામેદા દરેક પ્રસંગોથી અવિરત સ્વેચ્છાપ નિર્ણય એ સમ્મત તેન આચારનો પૂર્ણ પાશે છે જાનેકાનવાદનું ૩૨ મન્મ મ્હતામાં છે અને નિર્ણય પશુ મન્મજ્ઞાનમાંથી જ જન્મે છે તેથી જાનેકાનવાદ અને નિર્ણય એ જન્મે એકબીજાનાં ૧૨૬ અને એક છે એ અને તત્ત્વ એસે જાને સમન્વય અને સ્વપ્નમાં કોતરે દેવે જાને તેનપમનું જ્ઞાન અને પાસન શુ કહેવાય.

તેનપમનું વહેવું નિર્ણય વાર છે નિર્ણય એટલે પ્રાચીન વિરોધી બીજા બાબુ પ્રાચીનો અથ રામદેવના પ્રસંગોમાં ૩૪૪૪૬ સ્વપ્નમાં મ્હસ્થાપન એ રામદેવના પ્રસંગોનાં વિષયોનું ૩૨૬ છે. તેથી ૭ પર્યાયા મ્હસ્થાપનનું વિધાન કરવામાં આવ્યું છે તે પ્રાચીનપમ અને ૭ પર્યાયા મ્હસ્થાપનનું ત્રિક પશુ આત્મ ત્વાનું વિધાન છે તે નિર્ણયપમ તેનપમ એ નિર્ણયપમ હોવા છતાં તેના પશ્ચાત્ત મન્મ રાજ્યોમાં ૭ મ્હસ્થાપનનો વિભાગ દેખાય છે તે નિર્ણયની અપૂર્ણતાને

દષ્ટિ સર્વોપી નિરૂપિત મેળવવા બસમત બાંધીઓ જેટ જેટલા બાંધીમાં
નિરૂપિત સેને જેટલેટલા બાંધીમાં તેઓ જે છે જે બાંધીમાં નિરૂપિત
સેને ન સી તે બાંધીમાં પોતાની પરિસ્થિતિ પ્રમાણે વિવેકદષ્ટિથી
તમા પ્રતિતિ સેની બાંધી પણ એ પ્રતિતિ વિષયન જે સત્ત્વ નથી
કુણ તે વિષયન તે માત્ર નિરૂપિત છે તેથી જેનપત્તને વિષયની
દષ્ટિએ બાંધીમાં સી સત્ત્વ તે બાંધીમાં જેટલે જ્ઞાનમત અને સત્ત્વ
બાંધીમાં બાંધીમાં સત્ત્વ તમારો બાંધીમાં

આ ૧ કારણથી જેનાચારના પ્રાણુપૂર્ણ ગણનાં બાંધીમાં
પંચ મહાત્મ્યો પણ વિરમણ (નિરૂપિત) પણ છે સુદક્ષિણાં અસુદક્ષિણાં
પણ વિરમણ પણ છે જે બાંધીમાં સર્વોપી નિરૂપિત છે અને
બાંધીમાં બાંધીમાં નિરૂપિત છે તે નિરૂપિત મુખ્ય ૧- બાંધીમાં છે
રિસાથી સર્વોપી નિરૂપિત ગણનાં બાંધીમાં પણ મહાત્મ્યો બાંધીમાં તમારો
રિસામાં પ્રાણુપૂર્ણ પણ બાંધીમાં જે સત્ત્વમાં તેમાં બાંધીમાં ૧ /
મુખ્ય અને બાંધીમાં છે બાંધીમાં કાર્ત્ત્વ પણ કુળમાં છે નરિ, પણ મહિન
રિસામાંથી પોતાના બાંધીમાંથી પ્રાણુપૂર્ણ તે તે પણ નિરૂપિત
બાંધીમાં રિસામાં જે બાંધીમાં મુખ્ય છે પણ પાપાતિ બાંધીમાં તમારો
છે બાંધીમાં પણ અસાધન (મોય) બાંધીમાં (નિરૂપિત) બાંધીમાં
માત્રમાં) છે રિસામાં બાંધીમાં પણ બાંધીમાં બાંધીમાં બાંધીમાં
બાંધીમાં, પણ કુળમાં છે સર્વોપી મહિન રિસામાં પ્રાણુપૂર્ણ છે ૧ /
તેથી બાંધીમાંથી પણ પ્રાણુપૂર્ણ રિસામાં ૧ છે બાંધીમાં રિસામાં
નિરૂપિત પણ એ બાંધીમાં પાસન અને તેમાં પાસનમાં સદા
બાંધીમાં પણ નિરૂપિતમાંથી પણ બાંધીમાં તમારો જેનપત્ત પ્રમાણે
બાંધીમાં પણ નિરૂપિતમાંથી બાંધીમાં બાંધીમાં પણ પાપાતિ બાંધીમાં ૧ છે

જેનના આ પ્રાણુપૂર્ણ બાંધીમાંથી મુખ્ય બાંધીમાં છે તે બાંધીમાં
પ્રાણુપૂર્ણ બાંધીમાંથી બાંધીમાં તેમાં તેમાં સદાપ્રમાણથી રિસામાં પણ
સત્ત્વ આ કારણથી જેનપત્ત પ્રાણુપૂર્ણ તેમાં પ્રાણુપૂર્ણ (નિરૂપિતમાં)

૧૫ ધીમનુ વિધાન કરે છે પણ ચેતના અને પુરુષાર્થ એવાં તથા ૧૭
મત્ર જામુક દિશામાં ન જવારૂપ નિશ્ચિત માત્રથી નિષ્ક્રિય થઈ પડ્યા
રહે તે તો પોતાના વિકાસની શૂન્ય કાંચવા અભિની દિશા જોવા જ
કરે છે જ્યાં કારણથી 'તે'ઓ નિશ્ચિતી સાથે જ મુદ્દ પ્રાપ્તિ
(વિદિતજ્ઞાત્યુપગમ ચારિત્ર)માં વિધાનો પણ શોધ્યા છે તેવે મુદ્દ
છે ૧ મહિન રૂચિથી જાત્યાનો પ્રાત ન જવા દેવા અને તેમ રક્તમુર્ચ
જ (સ્વસ્થાર્થ જ) છુદ્ધિ અને પુરુષાર્થનો ઉપભોગ કરવો પ્રાપ્તિ
એ વિધાનમાંથી જ સમજાવવું જરૂર છે સતોષ જાડિ વિધિઓ
તમે છે જાત્યા વિવેચન ઉપરથી એ તપ્તી ૧ જેન રૂચિ પ્રાપ્તિ
કામચારથી નિશ્ચિત મેળવતી એ અભિચારો મત્ર એક જ સ છે અને
તે જ સુ પાકન કર્યા જ તેમાંથી જાત્યાનો વિધિમાત્ર નીકળી
જાય છે કામચારથી નિશ્ચિત એ જીન છે અને જાત્યા એ તે
પરિણામ છે

જનવાન ખાતીરનો કોરેક ઉપર કહેવા નિશ્ચિતમાં પ્રવાર
છે તેથી તેમના કોરેકમાં જાનિનિયોરુ, સમજાવવાનું, જાત્યાનરસ
જાડિને સ્થાન તથા લોકજ્ઞાનવારની ચાલુ સુધિમાંથી તમે તે જાડિની
પોતાની સહિત પ્રાપ્તિ નિશ્ચિત એ અને જોવો, તેમ જ તે દ્રવ્ય એક
સાથે એ એક જ કોરેકથી જનવાન ખાતીરના વિધિનિયમ છે તેથી
તેમાં ચલસંસ્કારનો ૧ જાત્યાસ્થાનો વિધિ ન જ હોવ એ અવગણિત
છે જાત્યાસ્થાનું વિધાન ન હોવાથી તેને જાત્યા જાત્યાનાં વિધાનો
પણ જોવામાં તથા

૨૮૩૩ હુદાઓ

જેન જરૂર એ મુખ્યપણે ત્યાંનીઓની સરવા હોવાથી અને તેમાં
જોજાવવા પ્રાપ્તિમાં ત્યાં મેનર જાડિઓનું મુખ્ય સ્થાન હોવાથી
જાત્યાને જાત્યા પુષ્કળ ખાડિની મળી જાય છે જ્યાં સ્વયં જાત્યાને
જાત્યા જાત્યા મુદ્દાનો વાતથી તે જીન જેન જાત્યાનો જાત્યા મુદ્દિ

જાવવાારી બા બીજો જમ ના વા-નિમ્મો સીકારવામાં જાણ લેવા
 કે અને તેથી બધારે કાઈ કુદત્તમ કરી વિશુ થાય જામ રાઈ
 સી માર્ગેના ત્યા સીકારે, ત્યારે જાવવાનો નિયમ જાણી સ્વ
 નિયમથી સુરે પાડે / લેવામાં આવે છે ૧

૧ જાણિકરી અને વિશિષ્ટ કોપુરો

જા કો કે પુર નિનો ત્યારે એક રાખા સિવ જાને
 એકરખા રીતે જાવવા મારે જાણિકરી થાનવામાં જાવ્યા છે. તે થો
 જાવ, લેવા, કાલ વગેરેના કોઈ / પ્રતિપદ પાડવામાં જાવ્યા નથી જા
 મારે સ્મૃતિએમાં સુરે / મન જાવનેમો છે તેમાં જા તાત
 થવાન જાણિકારેનો જાણિકાર કરેમો છે જાવવા મારે લેવું
 જાવવાન કો અને પુર જાને એકરખા રીતે પ્રવર કરી થો કે,
 એ જાવવામાં જાન રાજા અને નોક રાજાના પદ એક છે જાવ
 કાલજીવી વિશુ જાવવાને પાડન કરવારી અનેક કોએમાંથી એક
 કોએ મારાઈ તરીકે કોએક જાન થામાં તજીની છે અને
 પ્રાન કામાં જાવવાન દરેક એક જાવા પિસિટ સમુરજેક
 નામેની સાથે એ મારાઈઓનાં નામેનો પદ પદ કરે છે અને
 તમાના થાનુન પામવાન થાન છે

જા પ્રવાહ જાવવારીઓ અને જાવવાઈઓ જાવવા
 કાલજી સિવિલ થવાના થાવવા છે તમ તરીને વધારે જાવવા
 થાવવાનો જાવવામાં જાવવા સિવતા જાવવાન કોપુરોના છે
 જાવવાના થાવ ત્યારી જાવવાનો / નરિ, ૧૧ સ્વચાલકમાં

થી નરિઓ ૧૧ જાવે છે નિમ્મિસાર થાવિ થાવનો ૩૧
 વિશુ નરિઓ થાવ કામવાને વડ થાવ જાવવાની થાવ થાવ
 ૧૧ સી જાવવાન મીકારે છે જાવવાન નામક થાવિ થાવ

જાવવા નથ જાવવાના થાવની પ્રવિદા મારે જાવવા થાવવા

તમ / હોયુ આડકુમાર નામનો થા / પુત્ર જન્મસ્થાનની મિથિય
 થઈ ચોમિય ત્રણ સુધી ફરી જન્મવામય તરફ વળે છે અને ઉપર
 એકવાર ચંચિત્ત થયેલા આ મળે મુનિઓ પાછા બેવડા જગતી
 જન્મસ્થાનમાં રિષર થાય છે આવી જીવકુ જન્મવાન મહાવીરના પુત્ર
 દિવસ થી મુખમાં મુઠ્ઠા પાસથી વનમાન જોનામોને ક્રીડનાર તરીકે
 પ્રસિદ્ધ થયેલ છે / જુ નામક વૈષ્ણુકુમાર પદ્મવાને રિવસે /
 પાછળી જ્યાં ઓઝોને તેઓનું જન્મન આકાશમાં જ્યાં ડોળીને
 તરખામાં / સુવચા જન્મસ્થાન રીકારે છે અને એ આડમુત્ર અને
 જામક પ્રતિષ્ઠા વડે આઠે તરખાં જિન જાગ્યોને પાનાત માય
 જાવચા પ્રિય છે કોણ નામક વેચનાય પ્રોત્તમક દાવજાવે અને
 મહાપુત્ર જાગત જ્યાં તેમ / તમે / પેર એકાન્તચાસ જ્યાં તન્દમ ત્રી
 સ્થાનના પુત્ર થઈને પાનાના જન્મજનિ તારે જાવચા જાવચા
 રીપી ત્રી જન ત્રણ પ્રમાણે એ કોણના પાપી જ માન્યી જાવચી

તેનાય પરમપુત્ર ત્રીજ કોણમાં મથન પાવલ મથિય આ તને
 ત્રણ દના ત્રણમાં કોણના જન્મજાવ પાનાની કુટ જાવચા થઈ
 પદ્મવા જાવચા છે ત્રણકુમારના મથિય ઉપરેલ જાવચી રિ કા
 જાવચા અને ઉપરે જન્મજાવ સંસારી જોનાય જાવચી જાવચી
 ૧ ત્રણ વારે ત્રણ ત્રિતીયાવનાય જાવચિય કોણી ચાત જોનાય પુત્ર
 જાવચી છે

જાવચી ત્રીજ ક નુજિયાવે નરીયા રે ૧ ૧૫૧ ૫૧૧
 / ત્રણથી જન પડી જાવચી જાવચી મહાકુમારી મહાકુમારીએ મિર
 ત્રણથી મુખમાં એકાન્તચા પાનાના જોનાવેન ત્રણ જન્મ ત્રી ચંચિત્ત
 થાય ૧ ૧ જન પુત્રામયના રિવસ જાવચિય જન્મજાવના મિર થાય
 મથિય ઉપરેલ જાવચા છે અને ત્રણે મથિય પડા રિવસ
 ફરી દમજન થારે જાવચિય ઉપર મુખનાય જન્મજાવ અને જાવચાવના
 જાવચા ૧ ૧ ફરી રિવસ જાવચીમાં ૧ રિવસ નામના મથા છે તે

સાંભળતાં અને વાંચતાં બાબે પણ અસમર્થતા ઉમેવાયેને બદલુ
પણ જાણે છે.

અસમર્થતાથી અવિદ્યા થવા પછી ઠારા સેવ્યને સેવાને
ત્યાં બાનેશા અને ચક્ષુ મનના કવેતા શી સ્વચ્છતા એક અસમર્થ
ને ? સિદ્ધાન્ત આપી સિદ્ધ કર્યોની વાત તોપણ છે તે પણ
પુરુષને એક ક્યારે કામ બાપે તેવી અને સ્ત્રીનાંતિનુ ચોરસ વજાર
તેવી છે.

પણ આ બધાઓમાં કોયો એ તેવો કામથી નિવૃત્ત છે
અને રિત્યા સિદ્ધાન્તો છે. એ અને કામથી પરણાં ત્યારથી ઇ
એકસમસ્યાથી ક્યાં પોતપોતાની, સુખ અને દુઃખ પદમાં જનન
પણવાની પ્રજાન હોયેલા નુદીનુદી પ્રતિષ્ઠા પ્રમાણે એમાં પ્રસન્નપણ
બાબી નિહી બાબ સ્થાં અને હમેશને માટે સમસ્તોય જાતી થાં
એ હજારની કામ પ્રજાન હજાર અને પાછાથી નિસુખસનનાં
બાનેશ બોલ નિસુ મધ્યસ્થતા અને નિસુખી ક્ષાત્રપિત્રાની? અગ્રીક
કામને વાદ કરાવે છે બાવાં અને કામનાં મેલ કાલિનનાં તોષ
યેશ છે એમ અવશ્યથી ચત્તિન કામ પુરુષને સીં ઠારા સિદ્ધ
કામના ત્યાં બોલતી કામકામો છે તેમ બામરથી કામકામો
ચત્તિન જાતી એમ પુરુષ ઠારા સિદ્ધ કામકામ નથી, અવશ્ય તત્તન
નિરસ છે.

૩. અસમર્થતા નુદી વજારને પ્રતિવાદ

જૈન પરપદમાં આર અને પાંચ વજારોના (મધ્યવજાર) અને
ઉમેરો મને છે સુવામાં બાનેશા વજારો? ઉપરથી સમગ્ર છે
અવશ્ય પાંચનાજી પર પદમાં આર વજારો (મધ્યવજાર) નો પ્રચાર કહે,
અન અવશ્યારી અવશ્યને તેમાં એક વામ (મધ્યવજાર) વજારી વજારમા

૧. સુધા નામ કામને પ્રતિવજાર ૫. ૧૦૦ વજાર ૧. ૪

૨. સમગ્રપણ ૧. ૧. ૮

૧. પ્રત્યક્ષ અને સ્વરૂપની વિવિધતા અને તેની વ્યાખ્યા

ઉપર જાણેલી બીજી વ્યાખ્યા પ્રમાણે પ્રત્યક્ષતા તત્ત્વપર અવગતિની > કારણ સાધારણ સ્વરૂપ સમજે છે તે કરતાં વધુ મૂલ્ય અને વ્યાપક કારણ જૈન શાસ્ત્રમાં લેવાયે છે. અત્યારે પ્રત્યક્ષ જૈનધર્મની મુનિશ્રીશ્રીએ જે છે ત્યારે તે વ્યાખ્યા વડે લેવાની રાત્રિ પ્રતિજ્ઞાઓમાં ચેત્તી પ્રતિજ્ઞાઓએ એવા કારણના અવગતિની સ્વીકાર કરવામાં આવે છે એ પ્રતિજ્ઞા આ પ્રમાણે છે. હું પૂર્ણ છું. હું કર્મ જનુનો પશ્ચિમન હું હું જાણું છું. મારું છે > તેમની (પ્રત્યક્ષ સમજી) તેમની જનુ જનનના મિત્રને હું મનથી, વાંચી જાન કરીશ, જનનના ત નરિ સંતુ તેમ / મનથી વચનથી અને કરીશી જનુ પ્રકારે મી ન પશ્ચિમ જનનના ત સ્વરૂપથી જ નરિ અને મિત્રને તેમ મિત્રને મેવલે છે તે તેમનાં હું એ / જનુ પ્રકારે જનન પશ્ચિમ જનુમિત્ર જ નરિ આપું

તે મુનિશ્રીશ્રીમાં સ્થાન પામેલ ઉપર વધુવિધ નવ પ્રકારના અવગતિની બીજી વ્યાખ્યા પ્રમાણેના અવગતિની અસિમ અને સંજ્ઞા રૂપ છે. જ્યાં તેમ જોઈ / પ્રકારના અવગતિની જોઈ પાસે પાસના વાનુ દુરવગતિ > મિત્રના જાણ તે જાણાયેલે નથી રાખ્યાં. પૂર્ણ સ્થિતિ પરાતપાર વ્યાખ્યા હોય તે અવગતિની સ પૂર્ણ જાણઈ સ્વરૂપ અને અવગતિની અને અવગતિના જોઈ હોય તે પૂર્ણ જાણઈને નરિ હોય અવગતિ ન પામે એવા સ્વરૂપ હોય, સ્થિતિ અને કારણની અવગતિને રાખના આત્મા રાખી જૈન જાણાયેલે જનુ પૂર્ણ અવગતિ પશ્ચિમ ઉપરથી છે. તેમ જ પૂર્ણતામાં મેલે જનનના નથી તેમ જનુ પૂર્ણતામાં અવગતિ સંજ્ઞા ન નથી તેથી જનુ પૂર્ણ અવગતિના અને પ્રકારે જનુ જનુ અને તેની હોય તેના જાણાયેલે પ્રતિજ્ઞાઓ પશ્ચિમ હોય તે સ્વરૂપથી છે. જાણ જનુ પૂર્ણ અવગતિના જોણાયેલે પ્રકારે જૈન શાસ્ત્રમાં કારણેલા છે અને અધિકારી

તેમથી પોતાની સક્રિય પ્રભાવે નિયમ સ્વીકારે છે યુનિવર્સિટીના સપ્ત
જઘનની પ્રતિષ્ઠા બેનના અસમર્થ અને જતાં તેથી પ્રતિષ્ઠાના આશરે
પસંદ કરી તે દિશામાં પ્રવર્તિ કરવા હજીનાર ઉદ્દેશ્ય મુદ્દરથી
પોતપોતાની સક્રિય અને સમિ પ્રભાવે એ એમણુપણા પ્રકારેમાંથી
મર્દને મર્દ તત્ત્વ જઘનની નિયમ સર્જી શકે તેવી વિવિધ પ્રતિ
ષ્ઠાઓ બેન સાથે પૂરી પાડે છે આ રીતે વાસ્તવિક અને આશર
જઘનમાં બે ન હોવા છતાં આશરિક જીવનની દરિયો તેના
સ્વપ્નની વિવિધતા બેન સાથેમાં જનુ સ્વિચરપૂરક વસ્તુવચમાં
આવી છે

સવજઘન તે નવે પ્રકાસુ જઘન અને દેશજઘન તે
આશર જઘન જનુ વધારે સ્વરૂપના પ્રભાવે છે ખન વચન અને
સરીર એ પ્રમેક હાથ સંવલુ સેવરસુ અને સેવરની જનુમતિ આપતી
એ નવે પ્રકાસી સવજઘનની કામાચરનો ત્યાગ દેખ છે. સારુ કે
સાખી તે સંસારનો ત્યાગ કરતાં / એ નવે પ્રકાસી પુલુ જઘનની
નિયમ સે છે અને મુદ્દર પલુ તેનો અધિકારી મર્દ શકે છે પુલુ
જઘનની એ નવે પ્રકાસી ઉપરાંત એ પ્રમેક પ્રકાસીને દબ, ધેન, કાન
અને સાવતી મર્દો પલુ છે એ દરેક મર્દો કમલ આ પ્રભાવે છે
પ્રકાસી પલુ સ્વરૂપ કે નિષ્કલ આનુતિઆ સાથે નવે પ્રકાસી કામાચરનો
નિયમ એ અમલદાર ઉપરના ભાગ નીચના ભાગ અને નિરંજે ભાગ
એ કલ્પેમાં નવે પ્રકાસી કામાચરના ત્યાગ એ સંતમર્દો રિક્તે, યાગ્રમે
કે એ સમયના પ્રકાસી ભાગમાં એ / નવે પ્રકાસી કામાચરના નિયમ એ
કાનમર્દો અને રાત્ર કે દેવથી એટલે માથા ભાગ દેવ કે અ કારના
જઘનથી કામાચરનો નવે પ્રકાસી ત્યાગ એ કાનમર્દો આશર
જઘનની અધિકારી મુદ્દર ન હોવા છે એન પાત્રના કુદન ઉપરાંત
સામાનિક ત્યાગધરી દોષ છે અને જનુપરિત્યાગ જઘનની પલુ મિત્ર
દેખ છે એટલે એને વિચાર કરવા-કરાવવાનું પ્રસંગે અને જનુ પ્રકાસી
વખાન કરાવવાનું પ્રસંગે આપ્યા / કરે છે. આ કારણથી મુદ્દર

એ નવે ખેડી કમચલ નવું વિદ્યારી રીને પાળી લી છે. નાચલ જે નવ ખેડીએ નાચલી છે તેમની મા નવન અને હરીશી નવુદી નાચલી રી નવું ખેડીએ એને નવી દેખી નાચીએ તેવન કમચલ નાચલી જે ખેડીએ લીધી દેખ છે. નાચી કમચલ લેવાની ના હ પાળીએ છે

(૧) દ્વિતિયે ત્રિતિયે, (૨) ત્રિતિયે દ્વિતિયે, (૩) દ્વિતિયે એકતિયે, તથા (૪) એકતિયે ત્રિતિયે (૫) એકતિયે દ્વિતિયે, (૬) એકતિયે એકતિયે જ્ઞાનમંત્રા કૌર્ષ એક પ્રકારને સ્વરૂપ જેવળી સમિત પ્રમાણે જાણવત મારે સ્વરૂપે છે દ્વિતિયે એકતિયે મધુ જાને ક્ષયતુ એ જાણેલાએ જાને ત્રિતિયે એકતિયે મધુ, વચન જાને કરીતિથી જાણેત મત્સ્યી કરવા-કરવાવળે ત્યાજ, વચનથી કરવા-કરવાવળે ત્યાજ જાને કરીતિથી કરવા-કરવાવળે ત્યાજ એ પ્રથમ પદ્ધતિ છે આ ૧૪ રીતિ ગુપ્તી પદ્ધતિના જેવળી છે.

၁။ အထွေထွေ အကျဉ်းချုပ်

પ્રાર્થ પશુ પ્રવિજ્ઞને જનનાં આર હાલ્યો ઘેર છે તેમાં લોકો
દરિદ્રી દરિનપશુનું વાસનામ માનવામાં આવે છે એ આર પ્રવિજ્ઞના
પાત્ર ને છે જ પશુ બચ્ચારે તે પ્રવિજ્ઞના હાલ માત્રને જ જાન
માને છે એ આરનાં નામ અને સ્વરૂપ જા પ્રમાણે છે

(૧) પ્રતિયાનો અનિષ્ટ કરવો એટલે પ્રતિયાના અ કરનો અનિષ્ટ કરવો કરવો.

(૨) ઋતિચાના વ્યવસ્થા કરતો એટલે એ સહાયની સહાય સામયિકના અધિકારી પાસેથી કરાવી જાય જન્મે દુસ્વપ્ન દેવા છતાં વ્યવસ્થા એ જન્મન કામ રહે છે જ્યોત મુખની જાણ સુખિયા જન તેની જાણપણ જાનાવણ તેનાં એ જન્મે તેનો મરણ થવાનું ખરા.

(૩) જન ૭ પ્રાણને સીધા જીવદાતામાં જન સીધેથી પ્રાણને
અર્થે સમ મનાવ, અર્થ ૭ પ્રાણ ૧૦ મુખના વાતન જન
દારમાં દિગ્ગે મનાવ ત પ્રાણને ત્યાજ્ય માનવામાં જાયી છે એથી
પ્રાણ ૧ ત્યાજ્ય અનિચાર થા દેવ છે જન એ સેને દેવ મનાવ છે

(૪) અન્યાયા એવું પ્રાણને સરથા તાર એ મારો છે

સાચાર ૧૬ છે જે મુલ્યના મીલન પદ્ય અનિચાર (૧)

૧૮૨૪૬૭૮૯૦૧૦૨, (૨) અર્થે દીધામન, (૩) જન તાર (૪)
૫૬૭૮૯૦૧૦૨, (૫) સાચારમાં તીવ અનિચાર

જા પાંચ પ્રાણની પ્રાણ અધારમનેથી જ પદ્ય મીલન દેવ
૧૫ છે એથી જન મુલ્ય અધારમનેવન પૂરેપૂરે સાચાર ૧ તે એ
૫૬૭૮૯૦૧૦૨ જન પ્રાણ ૧૦ જન તાર જાઓ

૭ જ્ઞાનવિદ્યાની વિશ્વવાદના

જાતમાં જોયો સક્કર ન તથા જોયો પ્રસંગ તો રાત્રી મોડ ૩ થી ૪ ન આપીને છે. જગી, જોયો કામાચરને પ્રસંગ પ્રાપ્તિ આપ્યો છે. વિવેકે જોયો જલ સ્વચ્છ નથી સહ્યો. આપણે જલ કારણથી જલમય પદાર્થ નિરપચાર વિધાન કરવામાં આવ્યું છે અને જો જોયો રીતે જલના કારણથી જલ નાશવામાં આવ્યો છે. જલમયની જગતે કસમને પ્રસંગિત તે આકારો છે. તેમાં જલ જે કોઈકે કોઈકે જલમયની વિરુદ્ધ કરે છે તેને તેના જલમય પ્રમાણે વીર, વીરસ, વીરસ પ્રસંગિત કહેવાં છે. તેમજ, જલ સાધારણ કુલ્ય સ્વુ જાતને જોયો મોડને વધુ જલ જલમયની વિરુદ્ધ કરે છે તે પ્રસંગિત જોયો કુલ્ય જલમય પ્રમાણે જોયો છે અને જોયો (સિદ્ધાંતે પાસવામાં જોયો સ્વચ્છ) જલમય જાતી મૂલ કરે છે તે પ્રસંગિત જેવા કુલ્ય સ્વુ કરવાં જોયો જલમય રાજે કહેવું છે. જોયો જલ જલ ન તથા પ્રસંગિત છે. જોયો તથા સામાન્ય મુલ્ય જાતી મૂલ કરે છે સમાજ જે વિવેક જલમય જોયો રહે છે જલ જલ કુલ્ય જોયો જલમય પ્રમાણે જલમય જલ પ્રસંગિત જલ મૂલ કરે છે સમાજ જે કલ્પિત સામાજી સેવા નથી.

[જાણી જાત ૧ ૨ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦]

જના કિન્ને આસપડ કિયા કરવા માટે ધર્મસ્થાનોમાં ભેગા થઈ
 ન ત્ય હે બને એ કિયાને કરવામાં જઈ પોતાનાં જોડાણ
 માને હે બાના હજારથી બેઠું તો સ્પષ્ટ રૂપે જણી શકત હે
 મેતાંજર સમગ્રમાં આસપડ કિયા તુ મહત્તર છેલું પણ હે
 મરજીને લઈ ન જયા પોતાની સતતિને ધારિત સિદ્ધિ મજાની
 વખતે સૌથી પહેલાં આસપડ કિયા નિ અભ્યાસ કરવે હે

આસપડ કિયા એટલે શું ? સામાનિક વચેર પ્રવેશ 'જાસક
 તુ સ્પષ્ટ રૂં હે ? એમના બેઠાંખુ સમજન મી રીતે થઈ શી ?
 આસપડ કિયા નિ આખ્યાતિક રૂપ લેખવામાં બાને હે ? સૌ
 પ્રમાણે વિચાર કરવે જરૂરી છે

આસપડ કિયા ની પ્રાચીન વિાધ કયાં સુધારાઈ જાય છે ?

પરંતુ આ સમયોને વિચાર કરીએ તે જાણમાં જઈ એક જા
 નથી બેગી જરૂરી છે ? આસપડ કિયા ની ? વિધિ જુલિયા
 કામ કરવાં પણ જુગ પ્રાચીન હે બને તેના ઉત્તેજન એકતિસ્થાની
 તેવા પ્રનિહિત આચાર્ય પોતાની આસપડકરતિ (૧૫૫) માં કહે છે
 એ વિધિ કહેવારે જાહેરમાં પણ જાતાવા દેવાર વગર, તેની વેધ
 એવી મેતાંજર મુનિષ્ઠા સમગ્રમાં જાયી બાને હે એવી સમગ્ર
 વસ્તી સમગ્રમાં નથી. આ વક્ત તપસ્યક ખસતરવચ્ચ વચેર મજાની
 સામાજિકી નેતાથી સ્પષ્ટ જણાઈ બાને હે. સમગ્રમાં સમગ્રમાં
 સામાજિકીમાં તેવી રીતે આસપડ કિયા માં બોલાતાં પ્રત્યેક પ્રાચીન
 સૂત્રમાં—તેમાં ૩, પુત્રપત્નસીવડે સિદ્ધિ સુધારા જાણિત એ
 ઉપાય આપસિદ્ધિવચ્ચ, જાણુદિવેલ વચેર મુજોમાં—સપ્ત
 કરમમાં બાગી હે એવી ૮ રીતે એમાં પ્રાચીન વિધિની પણ મજા
 કરવાની વચ્ચમાં બાને હે બાગી જાણુ તપસ્યક ખસતરવચ્ચ
 વચેરની સામાજિકીમાં આસપડ નાં પ્રાચીન સૂત્રો તથા એવી પ્રાચીન
 વિધિમાં મહત્તર દેવાર કપાંતુ નેતામાં નથી બાગતુ જાણુ સામાનિક

આવસ્યક થી લઈને—એટલે કે પ્રતિકબલ્કની સ્થાપનાથી શરૂ કરીને—તે પ્રત્યાખ્યાન-પરબલ્કના સુધીનાં અને આવસ્યકનાં સૂત્રોનો તથા સ્વર્મા નિધિ કરવાનો કમ મોટે ભાગે એ / કે તેનો ઉપયોગ માત્રિકા-સરિએ કર્યો છે

આવસ્યક ક્રિયા એટલે શું ?

> ક્રિયા અવસ્ય કરવા ત્રી દેખ એને જ આવસ્યક કહેવામાં આવે છે. આવસ્યક ક્રિયા બધાને માટે એક નથી, એ અધિકાન્તે સુરી સુરી છે તેથી આવસ્યક ક્રિયા તુ સ્વરૂપ તથા વર્તી પદેશાં એ જણાવવું જરૂરી છે કે જ્યાં કેવા પ્રકારના અધિકારીઓના આવસ્યક કમ નો વિચાર થાય છે ?

સામાન્ય રીતે સરીસરી પ્રણીઓના બે વિભાગ છે (૧) જદિ દિદિ અને (૨) અન્તદિદિ તેઓ અવદિદિ છે—જેમની દિદિ અદ્રમા તથા હોય છે અર્થેત્ તેઓ સદા સુખને પ્રવદ કરવાનો વિચાર તથા પ્રવલ કરી રહ્યા છે—એમનાં / આવસ્યક કમ નો જ્યાં વિચાર કરવાનો છે આ કમન ઉપસથી એ નિધિત થાય છે કે તેઓ જદ વસ્તુઓમાં પોતાની તતને જુદી નથી તથા—જેમની દિદિને ઘેર પદ્ / વસ્તુ સૌંત માન્યવી નથી સમુ—એમનું ‘આવસ્યક કમ’ એ / હોઈ શકે કે જેને લઈને એમનો જા થા સદા સુખને અનુભવ કરી શકે ત્યારે અન્તદિદિ પરાવના અદ્રમાઓના સમગત્વ, એના, ચારિત્ર વગેરે ગુણ બહા દેખ ત્યારે / તેઓ સદા સુખને અનુભવ કરી શકે છે તેથી > ક્રિયાઓ સમગત્વ વગેરે ગુણેના વિશાસમા સદાચક માન એ ક્રિયાઓને / તેઓ આવસ્યક કમ સમને છે. એટલે જ્યાં દૂઝાણમાં આવસ્યક ની બાબા એટલી / સમગતી કે > ક્રિયા યાનાદિ ગુણેને પ્રવદ કરવા માટે અસ્ય કરવા ત્રી દેખ એ / આવસ્યક

જાતુ આવસ્યક યાન અને ક્રિયા ઉભય પરિણામપ—અર્થેત્

કાસોનાદારકે કરવામાં આવતી ક્રિયા—હે. આ ૪ ૩૫ નાકપમે
 સુસુષોપન કરવાનું હોવાથી એ આસપક પદ્ય કરેલ છે. ૧૬૬
 કર્તૃનામાં આવસપક મનુષ્યામાં આવતાં કર્મો મળે નિવર્તન
 કરના પ્રસિદ્ધ છે. જેન કર્તૃનામાં અવસપ કર્તૃના કુલ, નિલ,
 નિલેધિ, અપ્પનાવદ્ધકસ્ય ન્યામ, અપ્પામના, પાર્વત વગેરે અને
 કર્મો એવા છે. ૧ ૭ આવસપક કર્મના લાભ-પર્યાય—પામે છે.^૧
 ૭ આવસપકનું સ્વરૂપ

સ્વસ્થ હરિને આવસપક ક્રિયા મા ૭ બેઠે કરવામાં આવતી છે :
 (૧) સામાયિક (૨) મનુવિચિન્નિસ્તવ (૩) વહલ (૪) પ્રતિગમક
 (૫) કામેક્ષ્ય અને (૧) પ્રવાચન.

(૧) સામાયિક—રાત્ર અને દેવને તાલે ૪ મનાં સમયના
 મખસર સમયમાં—રહેતુ નાચાંત્ર નાચી સારૂ અપ્પામના અવસપ
 કરે છે સામાયિક કરેલ છે.^૨ એવા (૧) સમ્યક્ત્વસામાયિક,
 (૨) કુલસામાયિક અને (૩) ચારિત્રસામાયિક એ મહુ ભેદ છે.
 કારણ કે સમ્યક્ત્વથી, કુલથી કે ચારિત્રથી ૪ સમયનામાં સી
 સમય છે અધિકારીના ભેદ ચારિત્રસામાયિકના પદ્ય ને ભેદ
 છે (૧) દેહચારિત્ર અને (૨) સર્વચારિત્ર. દેહચારિત્ર—સામાયિક
 મુદ્ધાએ અને સર્વચારિત્ર—સામાયિક સાધુએને હોય છે.^૩ સમય
 સમયના, સર્વિન મુચિરિન વગેરે સમયે સામાયિકના પામે છે.^૪

(૨) મનુવિચિન્નિસ્તવ—જેઓ સર્વકુલસુષોપન અપર્યાય છે
 તે ગેરીસ તીર્થકરેલી મુનિદ્વય છે. આના (૧) દખ (૨) બાદ એ
 એ ના છે. ૧૫ વગેરે સાતિક વનુએ દ્વારા તીર્થ કરેલી પૂજા કરવી.

૧. અપ્પાવકાવિ ૫ ૧૩.

૨. અપ્પાવકાવિપુલિ મા ૧ ૩૫.

૩. અપ્પા પ્રતિપૂલિ મા ૭૬૧.

૪. કીર્ત્તવ મા ૧ ૩૩.

એ દાન સ્તવ છે અને એમના વાસ્તવિક અણેતુ દીવન કસુ
એ કાવસ્તવ છે. આધિકારીવિશેષ મુદતને માટે દાનસ્તવ
દેતું વાસ્તવિક છે તે આવસ્થક નિર્ણયિત (૫ ૪૬૨-૪૬૩) માં
સ્પષ્ટ છે.

(૩) વદન—પૂજ્યો પ્રથમ મહામાન દર્શાવતી મન, વચન, કામની
પ્રતિ, એ વદન છે. આઓમાં વદનના ચિત્તિકમ કૃતિકમ પૂજકમાં
વગેરે જાણે ભરતીયા છે. વદનના કથાન સ્વરૂપને નામના માટે
વદ કેવલ દેવા નેઈએ. એ દેશ પ્રકારના છે. જન દેશો ભણ
છે. જન દેને વદન કરવામાં શ્રી દેવ છે. વદન કરતી નેજાએ ક્યા
મા દેવો દૂર કરવા નેઈએ. વગેરે નામને ભણવા તેી છે.

દાન્યારિત અને કાવચારિત, એ બન્ને પ્રકારના યાત્રિકારી
મુનિઓ વદ છે. વદને પાત્ર મુનિઓ (૧) જામાય (૨) ઉપા
ખાત, (૩) પ્રવતક (૪) સ્થવિર અને (૫) સ્થાપિક—એટલે કે પેતાથી
અધિક સમયક નામિત્વમુક્ત મુનિ, એમ પાંચ પ્રકારના છે. એમાં
દાન્યારિત કે કાવચારિત, એમાંનું એક પદ ન દેવ તે જન દે છે
દેવ વદનિત અને દેવ જન વદનિત, એ સજામાં સિદ્ધાન્તી મુખમાં
ભરતીયા છે. ચંદી મુદ દેવ પદ ઉપરની જાપ નરાગર ન દેવ તે એવા
સિદ્ધાને દેઈ દેતું નથી. એ જ રીતે એવો કાવચારિત તે પરાવે છે
પદ દાન્યારિત વચન છે. તે પ્રત્યેકમુદ વગેરેને વદન કરવામાં
નથી જાણતું. ૭ સિદ્ધા ઉપર જાપ તે જરાગર કોઈ દેવ, પદ
ચંદી અમુદ દેવ તે એ સિદ્ધાનો પદ સ્વીકાર થતો નથી. એ
પ્રમાણે દાન્યારિત પારી દેવા જા. એવો કાવચારિત વચન દેવ તે

૧ આવસ્થક કૃતિ ૫ ૪૬૨

૨ આવસ્થક નિર્ણયિત મા ૧૧ ૩

૩ આવસ્થક નિર્ણયિત મા ૧૧ ૪

પાસરેશ-પાસરેશ વગેરે પાંચ પ્રકારના કુસાધુઓ અવલમિ છે ન સિદ્ધમાં ગંદી અને જાપ મળે નરનાર ન હોય એને પણ પ્રશ્નમાં નથી એ પ્રમાણે એઓ દ્વય અને જાપ મળે વિચેલી સ્થિત છે તેઓ વલમિ નથી વલમિ ચોખ તો હતા તેઓ ન છે તેઓ કુલ ગંદી અને શુદ્ધ અપચળા સિદ્ધની નેમ દ્વય અને જાપ મળે પ્રકારનાં શિવનાં પારક હોય ?

જે વલન કરવાને ચોખ ન હોય એને વલન કરવાથી વલન પ્ર નારને ન હોય હજીની નિર્મલ્ય શાપ છે કે ન હોય હજીને મજા છે નો અસરમ વગેરે દોષોની અનુભવના કરવાથી કમનમ થાય છે ? અવલમિ વલન કરવાથી કેવળ વલન કરવાને ન હોય હજીને છે એમ નથી, કિંતુ કુલથી પુરુષો પાસે પોતાનું વલન કરાવવાનું અસરમથી શક્તિને કારણે અવલમિ અપ્રમાણે પણ અપ્રમાણ થાય છે કે વલન નથીક દોષોની સ્થિત હોયુ એમજી અનાદત વગેરે નામેક હોય અપ્રમાણનિયુક્તિની ૧૨ ૭-૧૨૧૧ ચાલ્યાઓમાં સર્જાયા છે

(૪) પ્રતિક્રમણ—અપ્રમાણે કારણે કુલ ચોખથી નીચે પાંચે અ-કુલ ચોખ પ્રાપ્ત કરી લીધા પછી ફરીવાર કુલ ચોખને પ્રાપ્ત કર્યો એનું નામ પ્રતિક્રમણ છે તેમજ અનુલ ચોખને ત્યાજ કરીને કૌલીક કુલ ચોખમાં પ્રાપ્ત થયું એ પણ પ્રતિક્રમણ છે. ૧ પ્રતિક્રમણ પરિવરણ, કસ્ટ, નિહતિ, નિહ, ગંધી અને શિપિ—આ નાંચ પ્રતિક્રમણ ના પાંચો છે ૧ આ સન્દેશો અપ્રમાણ સમન્વય થાય તો કાંઈ અપ્રમાણ કરતાં એક એક દર્શન આપેશ છે ૭ નુ મજા

૧ આપ્રમાણનિયુક્તિ થાન ૧૧૩૮

૨ મિલન થાન ૧૧૦૮

૩ મિલન થા ૧૧૧

૪ અપ્રમાણનિયુક્તિ થા ૧૧૩

૫ આપ્રમાણનિયુક્તિ થાન ૧૧૩૩

૧ તો છે ? પ્રતિક્રમણનો અર્થ છે પણ કસુ : એક સ્થિતિમાં જઈને વળી પાછી મૂળ સ્થિતિને પ્રાપ્ત કરી ભેરી એ પ્રતિક્રમણ છે

પ્રતિક્રમણ (૧) દૈવસિક (૨) રાત્રિક (૩) પાશ્વિક (૪) ચતુર્માસિક અને (૫) સર્વસરિક-એ પાંચ ભેદ જનુ પ્રાચીન અને સમ્પ્રત્યક્ષ છે કારણ કે એનો ઉદ્દેશ્ય જી સદગતવુચ્ચાપીએ પણ જ્યો છે ૨ કાળભેદે પણ પ્રકાસુ પ્રતિક્રમણ પણ કસુ છે (૧) સ્વાસ્થ્યમાં કાનજ દેખેલી આસોચના કરવી (૨) સવર કરીને વન મનકાળના દેખેલી અવસુ અને (૩) પચ્ચક્રાણુ કરીને સ્વનિય મનના દેખેલ રાક્ષા એ પણ પ્રતિક્રમણ છે *

ઉપરોક્ત આત્માના વસુ ને વસુ શુદ્ધ સ્વરૂપા દેવાની કાવ નાશના અધિકારીએએ એ પણ અવસુ નેઈએ કે પ્રતિક્રમણ કસુ કસુ કસુ નેઈએ ?

(૧) મિષ્ણાત્વ, (૨) અવિરતિ, (૩) ક્યાપ અને (૪) અપ્પ કસુ યોગ, એ ચાલુ પ્રતિક્રમણ કરવુ નેઈએ અર્થાત્ મિષ્ણાત્વનો ત્યાગ કરીને સમ્પ્રત્યક્ષ મેલવવુ નેઈએ, અવિરતિનો ત્યાગ કરીને વિરતિનો સ્વીકાર કરવો નેઈએ, ક્યાપોને દૂર કરીને ક્યાપ વગેરે કુદ્ધે પ્રાપ્ત કરવા નેઈએ, અને સચ્ચાલી જિહ્વ કરનાર મન-વચન-કાયાની મર્યાદા તકને આ મનશ્ચક્ષી પ્રાપ્ત કરવી નેઈએ.

સામાન્ય રીતે પ્રતિક્રમણ (૧) કસુ અને (૨) કસુ, એવા બે પ્રકારના છે કાવપ્રતિક્રમણ / ઉદાહરણ છે કસુ પ્રતિક્રમણ નથી કસુપ્રતિક્રમણ એ ૩ ? દેખાવન મારે કરવામાં આવે છે દેખેનુ પ્રતિક્રમણ જ્યો પછી પણ કરી એ દેખુ વારવાર સેવન કસુ એ કસુપ્રતિક્રમણ છે આવી આત્મા શુદ્ધ કરવાને કાઢે ખુટાને નીચે દેખેનુ વીંછે દેખવુ માત્ર છે આવા કસુપ્રતિક્રમણ મારે, કાકિય મારી

૧. આત્મક્રમણિકા પા ૧૧૧૮

૨. કીર્તન પા ૧૧૧૮

૩. આત્મક્રમણિકા પા ૧૧૧

મારીને કાચરનાં વાલ્કેને વારવાર હાથી ચાલીને હાથ મેલસ
હુલ્લકા સાથે વર્ણવ તરીકે છે.

(૫) કાચેલસર્પ—પર્મ ૩ શુભ્ર ખાતે મોં જોડાઈ
સરીર કપરની મજાતો ત્યાં કરેલો તે કાચેલસર્પ—કાચેલ
કાચેલસર્પ જરાજાર કરી યાત્રા તે મોં જોડાઈ ડેપોને ત્યાં કરે
તોડાંને એ કોઈક વચે ડેપો સહોપર્મ જોડાઈ છે.

કાચેલસર્પની જોડાઈ અને જુદાઈની તથા દર વાત કે જાણ
પાત વચે કાચેલસર્પની વિષયતા દર વાત છે અને જુદાઈની પાસે
જવાબી વિચારસક્રિયો વિશાસ થાય છે કાચેલસર્પની કુખનુ-પરિતી
કાચેલ—જોડાઈ ૩ જુદાઈ અને કાચેલસર્પની પ્રાપ્તિ સચેત્વ—
સમજાવ સમજાવી સક્રિય પ્રયત્ન છે જાણ અને ખાતે જાણ
કાચેલસર્પની પરિપુષ્ટ થાય છે જાણવારુ વિવન પદ કાચેલસર્પ
સારી રીતે થઈ શકે છે આ રીતે જોડાઈ કાચેલસર્પ એ જુદાઈની
પ્રિય છે કાચેલસર્પ જાણવારુ સેવાનાં જાણવારુનાં જાણવારુ
જોડાઈ એ જાણવારુ જાણવારુનાં જાણવારુને જોડાઈ કાચેલસર્પ જાણે છે.

(૧) પ્રત્યાજ્ઞા—ત્યાં કરવાને પ્રત્યાજ્ઞા—પરજાણ
કઈ છે એ જાણી જાણવારુને ત્યાં કરવાને જોડાઈ છે. (૧) જાણ અને
(૨) જાણ જાણ, વચે વચે જાણ જાણવારુને જાણવારુ છે અને જાણવારુ
જાણવારુ વચે જાણવારુ—જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુ છે જાણવારુ
જાણ વચે જાણ જાણવારુને ત્યાં જાણવારુ, જાણવારુ જાણવારુ ત્યાં
કાણે જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં
જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં
જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં

જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં
જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં જાણવારુનાં

મારે જિ કુળનાં વાસકોને ચારવાર રેલી નાખીને કમ ખંજર
કુલક સાધુ સર્વે બસીય છે

(૫) ક્ષેત્રાલક્ષ્મી—જમ ૩ ગુણ ખાનને મારે જોત્ર કરી
સરીર કાલ્પી મમતાને તથા કરવે, તે કાર્યકર નાજી
કાર્યકર નાજી કરી રાત્ર તે મારે જોત્ર રેવેને તથા કરે
જોત્રે જે પેટક વગેરે રેવે સંજોગમાં જોત્રવૃદ્ધ છે.

કાર્યકરની ક્રમી અને સુરિની નાજી દર વાત છે કાર્ય
વાત વગેરે વસ્તુઓની વિષય દર વાત છે અને સુરિની મારા હ
કાર્યની વિચારસંક્રિયો વિદ્યા સ્વ છે કાર્યકરની સુખ્ય પુરિની
કાર્ય—જોત્રે ૩ અગ્રુજ અને પ્રતિફલ અને પ્રાપ્ત્ય સંજોગમાં
કાર્યકર રાત્રની સંક્રિય પ્રારંભ છે કાર્યકર અને ખાનને કાર્યકર
કાર્યકરની પરિપૂર્ણ વાત છે અવિચાર્યુ વિવન પદ્ય કાર્યકર
સરી રીતે કરી છે જા રીતે બેતાં કાર્યકર જે મુદ્ધ મારક
ક્રિયા છે કાર્યકર દરમ્યાન સેવાના વાસોનાસુ મારમાન જે
મોક્ષ જે વસ્તુના સંચારકુના કાર્યકર જેમ્મ કાર્યકરમાં જાતે છે

(૬) મત્સ્યાખ્યાન—તથા કરવાને પ્રમાણ—પદ્યપદ્ય
કહે છે જે નાજી વસ્તુઓને તથા કરવાને કહે છે (૧) કમ અને
(૨) કાવ અને, વગેરે વગેરે વસ્તુઓ દરમ્યાન છે અને કાર્યકર
કાર્યકર વગેરે મેકાવિક—પુદ્ગલના નાજીપરિપૂર્ણ કાર્યકર છે અને
વગેરે વગેરે વસ્તુઓને તથા કાર્યકર, કાર્યકર નાજી તથા
કરીને કાર્યકરપૂર્ણ અને કાર્યકરના ખેવણ ન રેવે જોત્રે
જે કાર્યકર કાર્યકરપૂર્ણ તથા કાર્યકરને મારે નથી કરવામાં
નાજી તેથી નાજીને સુરુની પ્રાપ્તિ નથી કરી.

જે પદ્યપદ્ય (૧) મારા, (૨) રાત્ર (૩) રાત્ર (૪) અગ્રુજ
પદ્ય (૫) અગ્રુજ સંજોગમાં અને (૬) કાર્ય—જા y સુરિને સારી

સારસુ કરી દેશનો છે. તેથી આત્મા રોગમુક્ત થઈને ધીમે ધીમે પોતાના મુદ્દ સ્વપ્નમાં અવસ્થિત થઈ તથા આત્મા મારે પ્રતિક્રમણની ક્રિયા આપ્તમિત્ર છે. કાલિદાસની મિત્ર એકાદ્ય શબ્દ છે અને આત્માને પોતાના સ્વપ્નને વિચાર ક્રમમાં અવસ્થર મળે છે. તેથી આત્મા સ્વપ્નમાં જાગે પોતાના મુદ્દોષમાં મુદ્દોષ સાખને પ્રાપ્ત કરી શકે છે. આ કારણે / કાલિદાસની ક્રિયા પણ આપ્તમિત્ર ક્રિયા છે. દુનિયામાં ? કઈ છે એ જાણ ન તા મોતરી સ્થાન છે કે ન તે મોતરવાને પોત્ત છે અને વાસ્તવિક સાનિ તે પાર વચરના મોત્રો મોતરીએ તે પક્ષ મળી શકી નથી. તેથી અન્યાખ્યાન-ક્રિયા દ્વારા મુમુક્ષુઓ પોતાની તનને નિર્લેષ બાંધેલી ઉચારી લે છે અને એમ કરીને ચિરકાલીન આત્મશાંતિ મળે છે. તેથી અન્યાખ્યાનની ક્રિયા પણ આપ્તમિત્ર / છે.

પ્રતિક્રમણ શબ્દનો ૩૬ અર્થ

પ્રતિક્રમણ શબ્દની બુદ્ધિ પ્રતિ + ક્રમ = પ્રતિક્રમણ એ પ્રમાણે છે. આ બુદ્ધિ પ્રમાણે એવા અર્થ પાછા ફરવું એટલે / શબ્દ છે પણ ફરિને લીધે પ્રતિક્રમણ શબ્દ રહી ચાલ્યો આવસ્યકતિ તમ લ અને આવસ્યકતાના સમુદ્ભવ સૂચક બની તથા છે. હવે આવસ્યકતાના સૂચક તરીકે એ શબ્દની પ્રશ્નિકા એટલી બધી થઈ ગઈ છે કે આત્મા આવસ્યક શબ્દના પ્રમાણ કરવાને જાણે સૌ ફેરફાર હવે આવસ્યકતાને મારે પ્રતિક્રમણ શબ્દનો ઉપયોગ કરે છે. આ રીતે અવસ્થામાં અને અવસ્થામાં પ્રતિક્રમણ શબ્દ આવસ્યક શબ્દના પર્યાય બની ગયા છે. પ્રાચીન પ્રથિમાં સામાન્ય આવસ્યકતા અર્થમાં પ્રતિક્રમણ શબ્દના પ્રમાણ કરવાને તેવામાં નથી જાણ્યા. પ્રતિક્રમણશબ્દનું 'પ્રતિક્રમણરિપિ' 'અમલ' વગેરે અવસ્થામાં પ્રથિમાં પ્રતિક્રમણ શબ્દ સામાન્ય આવસ્યકતા અર્થમાં વપરાયો છે અને સામાન્ય મેં જાણ્યામાં સામાન્ય આવસ્યકતા અર્થમાં 'પ્રતિક્રમણ શબ્દના મોડેલો ઉપયોગ થયો તથા એમ દેખાય છે.

[અંક ૫ પ ૧ ૧ ૧૭ ૧૮૧]

છવ અને પચ પરમેષ્ઠી

પરમેષ્ઠીને બધ

પ્રશ્ન : પરમેષ્ઠી કોને કહે છે ?

ઉત્તર : એ છવે પરમ જયોદ્ધ કૃષ્ણ સ્વરૂપમાં—સમસ્તમાર્ગ
દિવ્ય જ્યોત્ષ્ણે અવસ્થિત છે તેઓ ન પરમેષ્ઠી કહેવાય છે.

પ્રશ્ન : પરમેષ્ઠી અને જોમનાથી સુધ છવે વચ્ચે શું ફેર છે ?

ઉત્તર : ફેર આધ્યાત્મિક વિકાસના દેવા અને ન દેસને
છે તેઓએ આધ્યાત્મિક વિકાસ સામ્યો છે અને નિમજ્જ આત્મ-
સહિત મેલવી છે તે પરમેષ્ઠી મણ્વલ છે અને તેઓની અદ્વિતીયતા
મેલ છે તે જોમનાથી સુધ છે.

પ્રશ્ન : તેઓ અત્યારે પમિલે નથી, તો તેઓ પશુ સ્વર્ગને
દારા અદ્વિતીય નિર્માણ કરીને એવા થઈ શકે છે ?

ઉત્તર : જરૂર.

પ્રશ્ન : તો પછી તેઓ પરમેષ્ઠી નથી અને તેઓ પરમેષ્ઠી
મન્ય છે એ જાને વચ્ચે સહિતની અવેશ્વરે શું ફેર સમજાવે ?

ઉત્તર : કંઈ નથી.. ફેર ફક્ત સહિત્યોના પ્રવર થવા જાને
નથી થવાનો છે. એકાદ અદ્વિતીયતાનો વિશુદ્ધ સ્વરૂપ પ્રવર થવું
છે, નીતિવર્ત એ પ્રવર થવું નથી.

છવ સ જાણી દેહલીઠ વિચારણા

છવનું સામાન્ય લક્ષણ

પ્રશ્ન : એ મૂળમાં બધા છવો સમાન જ છે તે એ જવાબુ સામાન્ય સ્વરૂપ (લક્ષણ) થી છે ?

ઉત્તર : ૧૫ રસ, ૩૫ સ્થાવર વચોર પોદ્યમિતિ કહેવોને જાણ અને એનાનું અસ્તિત્વ, એ બધા છવોનું સામાન્ય લક્ષણ છે.

પ્રશ્ન : આ લક્ષણ તે જાળિન્દિય છે તે પછી એનાથી છવની જોગબ કેવી રીતે થઈ શકે ?

ઉત્તર : નિમ્નલેખિતે છવ જાળિન્દિય છે તેથી એનું લક્ષણ જાળિન્દિય જ હોવું જોઈએ.

પ્રશ્ન : છવ તે જાણ વચોર દરિયેથી તપી શકાય છે તે પછી એ જાળિન્દિય કેવી રીતે ?

ઉત્તર : શુદ્ધ ૧૫ અર્થોત્ સ્વભાવની જાણેણીને છવ જાળિન્દિય છે અશુદ્ધ ૧૫ અર્થોત્ વિચાર-પોદ્યમિતિ ભાવની જાણેણીને એ દરિય-વચ છે અશુદ્ધ ૧૫ રસ વચોરના જાણવ અને એનાસહિત એ છવોને જાણવ છે જન ભાષા જાણાર, મુખ, દુખ, યજ દેવ વચોર છવનું વિચાર અર્થોત્ સમજાવ થઈ છે જાણવ પ્રાચીન પદ્ય દેવાન લીધે જાળિન્દિય છે જન વિચાર પ્રાચીન સાધેય દેવાનું દરિયજાવ છે તથા જાણવિતિ જાણવની જાણ દેવે છવને જાળિન્દિય માનવે જોઈએ.

પ્રશ્ન : ન વિચારના સમયે છવ સાધે છે ત્યારે એનાથી જાણ દેવનું લક્ષણ કેવું થઈ શકે ?

ઉત્તર : ૧૫ / ૭ પદ્ય એ લાગુ જાણવ દેવને લાગુ નથી ૧૩, ૧૪ સસારી દેવને ૮ લાગુ પછી ૭૫ ૧ જાણમાં સુખનુ જ, યજ દેવ વચોર જાણે દેવ, જોઈના જાણે જન ૧૫

રૂપના બોધના તેમ જ દેહધારી હોય તે છતાં છે.

પ્રશ્ન : જ્યાં ને જ્યાંએ વસ્ત્રો રાખે ત્યાંજાં છે ?

ઉત્તર : પહેલું વસ્ત્ર સ્વભાવને સ્પર્શી છે, તેથી એને નિમ્ન-સ્થાની બપેદાએ, તેમજ પૂલુ અને સ્થાપી સમજાય છે. બીજું વસ્ત્ર વિભાવને સ્પર્શવાયું છે તેથી એને બાધધારત્ત્વી બપેદાએ તેમ જ બપૂલુ અને જાસણી સમજાય છે. ત્રીજું વસ્ત્ર નિમ્નધરિ પ્રમાણે છે તેથી એ જ્યે કાચમાં થાય પડે એવું છે અને બીજું વસ્ત્ર બાધધરિ મુજબ છે તેથી એ જ્યે કાચમાં થાય પડે એવું નથી. બાધધરિ એ સચારી છે એને વસ્ત્ર પડે છે અને મેઘુન્યા છે એને થાય નથી પણ.

પ્રશ્ન : હવે મુજબ ને હવેને બાધધરિ એ કાચમાં તેમ છતાં ને બાધધરિ વસ્ત્ર કાચમાં બાધધરિ છે એવું / ને વસ્ત્ર મુ જોનેવર કાચમાં પણ છે ?

ઉત્તર : કાચ એમ વેદાંત વગેરે કાચમાં બાધધરિ એમ ૧૫ કે સમિતિયક વગેરે છે તે નિમ્નસ્થાની હવેને અને નાચ વગેરે વગેરે કાચમાં મુજબ, મુજબ, ૧૫, ૧૫ વગેરે બાધધરિ વસ્ત્રો કાચ છે તે બાધધરિ હવેને.

પ્રશ્ન : હવે અને બાધધરિ એ બંને કાચોને બાધ એવું છે ?

ઉત્તર : હવે એ કાચમાં છે સચારી અને બાધધરિ બાધધરિ મુજબ મુજબ મુજબ હવે અને બાધધરિ એ બંને કાચોને મુજબ કાચમાં બાધધરિ છે પણ વેદાંત વગેરે કાચમાં હવે ને બાધધરિ સચારી બાધધરિ / મુજબ બાધધરિ મુજબ એમ નથી અને બાધધરિ મુજબ કાચ બાધધરિ છે.

હવેના ૧૫૧૫નું બાધધરિ મુજબ મુજબ

પ્રશ્ન : બાધધરિ હવે મુજબ મુજબ મુજબ મુજબ

વિ.બો. કહેવું છે કે આદ્યમાનુ સ્વરૂપ અનિર્વાચ્યની અર્થોત્તર સંબંધથી વર્ણવી ન શકાય એવું છે. તે બાબમાં સાચું શું છે ?

ઉત્તર એમનું કહેવું ખરું સાચું છે કારણ કે સંબંધે મારફત તે અર્થોત્તર અર્થ ન બાબત હરી શકાય છે. તે છતાં વાસ્તવિક સ્વરૂપ પૂર્ણપણે અજ્ઞાત હોય છે એ અનિર્વાચ્ય હોવાને કારણે, સંબંધથી કોઈ રીતે કોઈની શક્તિ નહીં એટલા માટે આ અર્થોત્તર, છતાં સ્વરૂપ અનિર્વાચ્ય છે આ વાત જેમ બીજા ક્ષેત્રોમાં નિર્વિજય સંબંધી કે તેથી સંબંધી કહેવામાં આવે છે એ ન રીતે તે ક્ષેત્રોમાં હજી પણ વિચલિત હજી પણ ન વિચરે (આચાર્યશ્રીમુખ ૫૧) — એટલે કે ત્યાંથી સંબંધ પાછા ફરે છે અને વધી એમાં કોઈ શકતા નથી — વગેરે કહેવામાં આવ્યું છે. આ અનિર્વાચ્યપણાનું ક્ષેત્ર પરમ નિષ્કલ્પન કે પરમ શુદ્ધ ભૌતિક તત્ત્વો દ્વારા સમજાવ્યું નેહાં અમૂલ્યને છતાં કે એનામાં કશુંક કહેવામાં આવ્યું છે તે નિષ્કલ્પનની દૃષ્ટિએ કે શુદ્ધ ભૌતિક તત્ત્વો દ્વારા દૃષ્ટિએ.

છવ અવશિષ્ટ છે કે ભૌતિક નિષ્કલ્પનું પરિણામ ?

પ્રશ્ન એવું સ્વભાવવામાં આત વાંચવામાં આવ્યું છે કે છવ એક વાસ્તવિક વસ્તુ છે અર્થોત્તર ભૌતિક નિષ્કલ્પનું પરિણામ છે એ કોઈ સ્વસ્થિત વસ્તુ નથી એ કહી શકાય છે અને નહીં ખરું જાણે છે આમાં સાચું શું ?

ઉત્તર આ ક્ષેત્ર અનિર્વાચ્ય છે કારણ કે જ્ઞાન, શ્રુતિ, ધર્મ, દર્શન વગેરે કે દૃષ્ટિઓ મનની શક્તિ સમર્પણ કરે છે તે સ્પષ્ટ કે મૂળ ભૌતિક વસ્તુઓના આસન્નથી આવે છે. ભૌતિક વસ્તુઓ એ દૃષ્ટિઓને પેદા કરવામાં કેવળ સાધન એટલે કે નિમિત્ત કારણ છે ઉપદાનકારણ નહીં એવું ઉપદાનકારણ તો સુદુર્ગ છે અને તે છે આ મતલબ ત્યાં ભૌતિક વસ્તુઓને આવી દૃષ્ટિઓ ઉપ

અન્યારણ જાણુ એ જાણે છે. એ એમ ન જાનવાઈ જાયે તે જાને કે દેવ બ્રહ્મા જાણ છે. એમ કે સુખ-દુઃખ, રાગ-દ્વેષ, ધર્મ-દૃઢ, બાપુજી, સત્કાર-વિરક્તાર, યાન-અધ્યાન કરે જાને પરસ્પર વિરોધી જાયે એક જ મન-માનનાં એ સત્યાનેમાં એવાઈ જાયે છે એ, એ છપ્પને સ્વતંત્રત્વ ન જાણે તે, દર્શ રીતે જ સંસ્કૃતિએ પુસ્તક ન થઈ શકે.

પ્રશ્ન છવ્વના અસ્તિત્વની ગાળતમાં જાણે પ્રેમ હવે સિદ્ધિ કરે જોઈએ.

ઉત્તર : જાણત એકવચનના રાજ્ય રખત થઈ જાણત જ મન કરવાવાળા નિરવર્ણ અસ્તિત્વના રખત હવે તથા જાણત પોતાના જાણત હવે અને વિષયે શુદ્ધ કરીને એકવચનનાં વિષય અને મન કરવાથી જાયે જાણત થઈ શકે.

પંચ પરમેષ્ઠી

પંચ પરમેષ્ઠીના પ્રકાર

પ્રશ્ન સું નવા પરમેષ્ઠી એક જ પ્રકારના છે. એમની વચ્ચે અતર શું છે.

ઉત્તર ના જાણ એક પ્રકારના નથી દેખા. સ્વચ્છ રહિએ એમના પંચ પ્રકાર છે : (૧) અસ્તિત્વ, (૨) સિદ્ધ, (૩) જાણ, (૪) ઉપાધ્યાય અને (૫) સાધુ જા. પંચ વચ્ચેનો ૧૧૩ નજુના મોડે સજા રૂપે એમના એ વિશ્વવ કરવા જોઈએ. ખેલા વિશ્વવર્મા ખેલા ને, અને બીજા વિશ્વવર્મા ગાળતના જનુ પરમેષ્ઠી સમાવેશ થાય છે. હવે એ અસ્તિત્વ અને સિદ્ધ એ બેએ તે યાન-ધ્યાન અસ્તિત્વના વચ્ચેનો શુદ્ધ રૂપમાં પૂરેપૂરે વિશ્વવ કર્યો દેવ છે. જનુ જાણના વચ્ચે જનુ જા અસ્તિત્વને જનુ રૂપે પ્રગટ કરી નથી દેખી. ૧૨૭ એ પ્રગટ કરવા માટે તેઓ પ્રજ્ઞાપીન દેવ છે. ૧૩૧ અસ્તિત્વ અને સિદ્ધ એ બે / પૂર્ણ જગતને જાણે છે એમને પૂર્ણ

જાસ્યા નથી દેતી; એટલા માટે એ દેવતત્ત્વ મનાય છે જાપી કમડુ
જાગ્યા વગેરે ઝણ, પૂજ્ય અને પૂજક એ જ ને જાવસ્યા કરાવે છે
તેઓ પેલાથી કાનસી મેદીવાળાના પૂજ્ય અને મનિષી મેદીવાળાના
પૂજક છે તેથી જ ગુરુતત્ત્વ મનાય છે

અસ્થિત અને સિદ્ધની વચ્ચેનો ફેર

પ્રશ્ન અસ્થિત અને સિદ્ધની વચ્ચે ફેર શે છે ?

ઉત્તર સિદ્ધ શરીર રહિત એટલે જાણ પૌરુષિક જાગિયી
ફર દેવ છે પણ અસ્થિત એવા નથી હોતા. એમને શરીર દેવ છે
તેથી, મોહ, જાદાન કચેરેનો નાશ થઈ જવા છતાં, તેઓ ગ્રાહ્ય
ફલ મોક્ષ વિચાર્યું વગેરે શારીરિક, વાચિક તથા મનસિક
ક્રિયો કરતા રહે છે. સ્વાસ્થ્ય એ છે કે જ્ઞાન, ચરિત્ર વગેરે ક્રિયો
ના વિચારની પૂણતા અસ્થિત અને સિદ્ધ બન્નેમાં એકસરખા દેવ
છે પણ સિદ્ધ ચોક્કસ (મન-વચન-કામની ક્રિયા) થી રહિત દેવ
છે અને અસ્થિત ચોક્કસ સહિત દેવ છે. એવા પહેલાં અસ્થિત
બને છે તેઓ / શરીરના ત્યાગ પછી સિદ્ધ કહેવાય છે

જાગ્યા વગેરે વચ્ચેનો ફેર

પ્રશ્ન જાગ્યા વગેરે ઝણ વચ્ચે શે ફેર છે ?

ઉત્તર જા / પ્રશ્નને [અસ્થિત અને સિદ્ધની ૭મ /]

જાગ્યા ઉપખ્યામ અને સાધુઓમાં સાધુના ગુણ સામાન્ય રીતે
એકસરખા હોવા છતાં 'સાધુ કરતાં ઉપખ્યામ અને 'જાગ્યા'ના
વિશેષતા દેવ છે તે એ કે ઉપખ્યામબને માટે યજ્ઞ તથા અર્ચનું
વાસ્તવિક જ્ઞાન, જાગ્યાવવાની સહિત, વચનમુક્તતા અને જ્યોત્સ્વની
સહિત વગેરે પ્રશ્નક ખાસ રુચો મેળવવા / રી છે પણ સાધુબને
માટે જા કુલેની પ્રક્રિયા ખાસ જરૂર નથી હોતી એ જ રીતે જાગ્યા
પણે માટે સાધુનું સમાધાન કરવાની સહિત, ગમગામ વિનાશિની

ત્યાજ્યકારી, ખૂબ જ બસિયા અને ડેકાન્ટું વિશેષ યાન વચેરે કુલે
 નોઈએ. સદુપને માટેના અલ્લેને પ્રાપ્ત કરવાની ખાસ જરૂર નથી
 રહેતી. સદુપને માટે તો સદાચીત્ત અણુ જરૂરી છે એ લે બાજબી
 અને ઉપાખ્યાયમાં ખલુ હેલ છે પણ એ ઉપરાંત ઉપાખ્યાયમાં ખલેલ
 અને બાજબીમાં જગીસ અણુ હેલ નોઈએ. જગીસ સદુપન કરતાં
 ઉપાખ્યાયનું મહત્ત્વ વધારે છે અને ઉપાખ્યાયન કરતાં બાજબીનું
 મહત્ત્વ વધારે છે

અરિહ તત્ત્વ અઘોદિકપણ

પ્રશ્ન : જોય અરિહતની યાન વચેરે બાજબી વર અઘોદિક
 અઘોદિક હેલ છે એમ એમની ગણ અવસ્થા પણ યું બાજબી
 વિશેષતાવાળી થઈ જાય છે ?

ઉત્તર : બાજબી વર અઘોદિકો સંપૂર્ણ થઈ જાયને કારણે અરિ
 હતનો પ્રભાવ બેદરે લે અઘોદિક થઈ જાય છે કે સાધન્ય મનની
 લે એમ ઉપર વિશ્વાસ પણ ન બેસે અરિહતનો સમ્યક અવસ્થા
 હોવાનું હેલ છે. મુખ્ય, જાણી જાણી વચેરે સુરી સુરી જાતના કુલે
 અરિહતના ઉપદેશને પોતપોતાની બાજબી સમજી જાય છે. સંપ
 નોઈના ઉપર-નિશ્ચયી, જાણ-વાચ વચેરે જાતના વેરી પ્રવૃત્તિઓ
 ખલુ સમજાવવામાં જોતાની વેરુચિને જુલિ બાજબીના પાસે કરે છે
 અરિહતના વચ્ચેના ૭ પાંચેલ કણ હેલ છે તે જીમ્મીના વચ્ચેના
 નથી હેલતા. જ્યાં અરિહત નિરાળે છે ત્યાં જાણી વચેરેની લે જાત
 યું કરવી, કરોડો હેલ પણ હાજર થાય છે હાથ લેડીને ખાસ રહે
 છે અઘોદિક કરે છે અને અઘોદિક વચેરે જ્યાં પ્રવૃત્તિઓ
 કરે છે જ્યાં જ્યાં અરિહતના ૫ મુલેની વિમુક્તિ છે

પ્રશ્ન : બાજબી રીતે ?

ઉત્તર : બાજબીને ૭
 મેળોનોન ખરે જાણના છે એ

જો કામે

ની

કયા કર્યો પણ ખ્યાલ નથી આવી શકતો. આજણી અને ચોથી-
જોની ચોખ્ખા વચ્ચે મોટું જાતર છે. આજણે વિષયોના મુશ્કામ,
સાધનના પૂરણ અને અસ્થિસ્થાના કે- છાંને. આવી ક્ષમ્બુ ચોથી-
જોને મા તિરેણું આજણી કાર્થ યોગ નથી. સાધન તે એમને
સ્પર્શ પણ નથી શકતી; તેઓ તે સ્થિસ્થાના મુમેરુ, તેવા હેમ છે.
આજણે શાલ સમય માટે પણ મનને સર્વથા સ્થિર નથી રાખી શકતા;
કેમ્બુ કમ્બુ રેણુ સાંભળીને મારવા મરવા તૈયાર થઈ જાય છે, છાંને,
નજીવી વસ્તુ જોવાઈ ત્યાં જાયે આજણી પ્રણુ નીકળી જવા માટે
છે. ચાલોપનને લીધે જી નથી વાલ છે સું કરવી, કાર્થ અને નાપને
પણ આજણે દુસ્મન માની કાર્થ જાય છે છાંને! પરમેશ્વીરી આ નાપ દોષોથી
મુક્ત હેમ છે. જ્યારે એમની આંતરિક હયા આજણી કોમી હેમ છે
ત્યારે એમની કપર અણુના મુળજીવી મોહાવર સ્થિતિ થાવ એમાં
કોઈ નવાઈ નથી. સામાન્ય ચોગસગાપિ કરનારા મદ્દમદ્દોને અને
હવે આશ્ચર્યના સામાન્ય માલુસોને પણ તેઓ મદિમા-પ્રસવ
તેવામાં જાય છે એનો વિચાર કરવાથી અસ્થિત તેવા પરમેશ્વીરી
મોહાવર વિમુક્તિ માટે સ હે નથી રહેતો.

૫૫૬૧ અને નિમ્બવર્ણિએ પશ્ચિમ સ્વરૂપ

પ્રશ્ન વ્યવહાર (ન્યાય) અને નિમ્બ (અભ્યતર) એ જન્ને
દષ્ટિએ અસ્થિત અને સિદ્ધ સ્વરૂપ તે સું હેમ છે.

ઉત્તર આ જન્ને દષ્ટિએ સિદ્ધ સ્વરૂપમાં કોઈ દેર નથી
એમને માટે > નિમ્બ છે એ જ વ્યવહાર છે કારણ કે સિદ્ધ
અવસ્થામાં નિમ્બ અને વ્યવહારની એકતા કાર્થ જાય છે. પણ અસ્થિ
દત્તની આપનામાં જાયુ નથી. અસ્થિતને સ્થિર હેમ છે તેથી એમ્બુ
આવહારિક સ્વરૂપ તો જાણ વિમુક્તિઓ સાથે સમય પરાવે છે અને
નિમ્બ સ્વરૂપો સમય આંતરિક સ્થિતિઓના વિકાસ સાથે હેમ છે
તેથી નિમ્બદષ્ટિએ અસ્થિત અને સિદ્ધ સ્વરૂપ એકસરખું માનવું

ભેદિએ.

પ્રશ્ન : નિમ્ન જાને બ્યવહારિએ જાગ્યપ ઉપધ્યાય લગ ચાલુ સ્વપ જેવ હોય છે ?

ઉત્તર : નિમ્નદિએ કલ્પે સ્વપ એક જેવ હોય છે જ્યેષ્ઠ મેદુમારના બ્યારામજી તરપતા જાને જાલ-બાબતર નિર્વિજય વજેર નિમ્નદિનુ જાને પારમાર્થિક સ્વપ સુરખુ હોય છે જ્ય કલ્પે બ્યવહારિક સ્વપમાં મોડાપલ્લો ફેર હોય છે. જાગ્યની બ્યવહારિક મોક્ષતા હોયી વધારે હોય છે. હમ કે એમને કમ્મ હોય હાસન સ્વાવચારી જાને તેમ હાસનો મહિમા સાચી રાખણી બ્યવચારી સાચવી પડે છે. ઉપધ્યાયને જાગ્યમંદી હાલકાત મેલ-વપા માટે કઈક વિશેષ કુલ્પ મેલવવા પડે છે. એ સામાન્ય લોક જોઈ ન જાય હોય.

નમસ્કારનો હેતુ જાને જિના પ્રકાર

પ્રશ્ન : પાચોળોને નમસ્કાર હા માટે કરવામાં જાવે છે ? નમસ્કારના પ્રકાર પ્રેસા ?

ઉત્તર : કુલ્પપ્રાપ્તિને માટે તેઓ કુલ્પચાલ છે જાને કુલ્પ-જેને નમસ્કાર કરવાથી કુલ્પી પ્રાપ્તિ જરૂર થાય છે, કારણ કે જેવ ખેલ હોય એવો જ ખલવા જાની જલ છે. રિક્ત-ચાલ ચેર જાને જોરીની કમ્મ બાવવાયોય માનવી કપાસે પ્રાપ્તિ (સાધુકાર) જાની નથી થાકો. એ જ રીતે વિષા જાને સિદ્ધાન્તી કાલના કાલ-વાયો જરૂર કઈક ને કઈક નિષ્ઠા હાલકા કરી જ મે છે. મોદાઓ પ્રસે જાપણી હાલુ જાને જોઈની મોદાઈ પ્રમદ થાય એવુ જાન કલ્પુ જેવુ નામ જ નમસ્કાર છે. જા નમસ્કાર દિત જાને જાદિત એમ મે પ્રકારને હોય છે. વિશેષ પ્રકારની રિખસતા પ્રાપ્ત ન થઈ હોય જાને નમસ્કાર કરનારના મનાઈ એવો કાલ હોય કે હાલકા જાને જામુક બાલિત મારી ઉપાસ્ય છે એને દિત-નમસ્કાર મહે છે.

રાજ રેખા ચિત્રપેનો નાથ ધર્મ ત્યાથી ચિત્તી એટલી નધી રિખરવા
 થઈ નય છે કે આ આક્રમા પેતાની ભવને / ઉપરમ માને છે
 અને રેખા પેતાના કપડુ / ખાન કરે છે એ છે અદૈત-નમસ્કાર
 આ ને નમસ્કારોમાં અદૈત-નમસ્કાર છે કારણ કે દૈત-નમસ્કાર
 એ અદૈત-નમસ્કારનું માત્ર સાધન છે

પ્રશ્ન : માનવીના અતરંગ કાર-સંજ્ઞિના ડેરથા એક છે ?

ઉત્તર ને એક એક સિદ્ધ-સંજ્ઞિ અને બીજી પોતી-સંજ્ઞિ
 સિદ્ધિના જ્ઞાત ગુણેની કારના કારવી એ સિદ્ધ-સંજ્ઞિ છે અને
 પોતીના (મુનિઓ) ના ગુણેની કારના કારવી એ પોતી-સંજ્ઞિ છે

પ્રશ્ન અરિહતને પહેલાં અને સિદ્ધ વગેરેને પછી નમસ્કાર
 કરવાનું કાવ્ય શું છે ?

ઉત્તર વચ્ચનું પ્રતિપાદન કરવાના ને કમ દેવ છે એક
 પૂર્વોપર્ણી અને બીજો પશ્ચાત્પૂર્ણી મેટલી પછી નાનાનું કમ એ
 પૂર્વોપર્ણી છે અને નાના પછી મોટાનું કમ એ પશ્ચાત્પૂર્ણી છે
 પાંચે પરમેશ્વરોમાં સિદ્ધ સૌથી મોટા છે અને કાલુ સૌથી નાના છે
 કારણ કે સિદ્ધજનરથા મૈત્ર-વચ્ચિના ચિત્તથી જરમ સીમા છે
 અને સાધુજનરથા એની સાધના કરવાની પહેલી મુખિકા એટલા માટે
 જ્યાં પૂર્વોપર્ણી કમથી નમસ્કાર કરવામાં આવ્યો છે તે કમ
 કમની દરિએ સિદ્ધો અરિહત કરતાં મેદ છે જ્યાં પણ જ્ઞાતૃત્વવાની
 દરિએ ન ન કર્યા જ છે અને અવધારની દરિએ તે અરિહત
 સિદ્ધ કરવા એક છે કારણ કે સિદ્ધોના પરાક્ષ સ્વરૂપને જ્ઞાતૃત્વવાળા
 તે અરિહત જ છે એટલા માટે અવધારદરિએ અરિહતને જ
 મળીને એમને પહેલાં નમસ્કાર કરવામાં આવ્યો છે

દેવ યુગ, ધર્મ તત્ત્વો

જૈન ધર્મમાં તાત્ત્વિક ધર્મ ચતુર તત્ત્વોના સમૂહને કહ્યું છે. દેવ, યુગ અને ધર્મ આખરની પૂરેપૂરી નિર્ણય અસર એ તે તત્ત્વ, જેની નિર્ણયના પ્રાપ્ત કરવાની સાચી આખરથી સાચા એ યુગવત્ત્વ, અને બધી જગતને વિશેષી વચાઈ સવન તે ધર્મવત્ત્વ આ ચતુર તત્ત્વોને જૈનધર્મના આખર કહેવા છે. જેને એ તત્ત્વોને અનન્ય નાર અને પોષનાર આપણને એ સરીર કહેવું છે. જેને દેવત્ત્વને સ્વચ્છ રૂપ આપનાર મનિ, એમાંની ધર્મિ જેની પૂજા-આરતી, એ સત્ત્વ નમસ્કારના સાધનો, તેની અસરથી પેલો દીર્ઘકાળે એ નવું દેવત્ત્વની પેલો આપણને સરીરનાં વસ્ત્ર અને અન્ય કંઈક છે. એ જ રીતે માનવ, આનંદ, રહેવા આપણને નિત્યે અને બીજા વિધિવિધનો એ યુગવત્ત્વના સરીરનાં વસ્ત્ર કે અન્ય કંઈક છે. આમ કહી ન જાય, આમ જ જાય, આમ પ્રમાણમાં જાય, આમ વખતે ન જ જાય. આમ સ્થાનમાં આમ જ જાય, આમ પ્રમાણમાં આમ રીતે જ જાય, આમ વિધિવિધનો નિત્યે એ સવન વત્ત્વના સરીરનાં કંઈક કે પરેષા છે.

[અર્થ એ ૧ ૧ ૧]

કર્મતત્ત્વ

કર્મવાદીનો સિદ્ધાન્ત એવા છે કે જનન એ માત્ર વર્તમાન
 ભ્રમમાં જ પૂર નથી થતું એ તે જોઈ પશુ હતું અને આજના
 પશુ માનવનું કંઈ પશુ શત્રુ કે નરસુ સ્વૃષ્ટ કે શૂદ્રમ, દારીદ્રિક
 કે માનસિક એવું પરિણામ જનનમાં નથી જરૂરસુ કે તે બીજા તે
 બાળિકો વર્તમાન કે પૂર્વ ભ્રમમાં વાળ્યું ન હોય.

કર્મવાદી દીર્ઘ રહિ

એવું એક પશુ સ્વૃષ્ટ કે શૂદ્રમ, માનસિક વાચિક કે દ્રવિક કમ
 નથી કે > જ્યાં કે પર ભ્રમમાં પરિણામ ઉત્પન્ન કર્યો સિવાય નિશ્ચય
 પામે કર્મવાદીની દષ્ટિ દીપ એકલા મારે છે કે તે જલ્દી કમને સ્પર્શે
 છે બ્યારે માવોજીની દષ્ટિ દીપ નથી, કમ કે તે માત્ર વર્તમાનને
 સર્જે છે કર્મવાદી જ્યાં દીર્ઘ દષ્ટિ સાથે તેની બૈજનિક કોદુમ્બિક
 સામાજિક કે નિષ્ક્રિય ત્યાગદારીનો અને વનિક નખનોમાં, માવોજીની
 અત્ય દરિમાંથી કસિત થી ત્યાગદારીનો અને નૈનિક નખનો
 કરતાં પ્રેયો દેર પડી નય છે તે જ્યાં દેર નયુજન સમજાવામાં
 આવે અને તેના જગ પશુ જનનમાં જીરે તે તે કર્મવાદીઓનો માવોજ
 પ્રમે આશ્રેય સાથે મહાત્મ અને માવોજના પર્મખેય કરતાં કમવાદીનું
 પર્મખેય ઉત્પન્ન અને સ્વલ છે એમ જનનમકલસથી જાણી શકાય.

સારથોના અનાદિષણની માન્યતા

જૈન સાધનમાં અત્યારે સ્વેચ્છા અને વિનયનાં જે કેમ
સામ્ય પ્રાપ્ત છે એમાંના પ્રાચીન મતવા કમરિયક પ્રમાણે સાક્ષ્ય
સમય ને પરપરાઓ આગ્રહથી પૂર્વ સાધે જવાને છે અને
પરપરાઓ આગ્રહથી પૂરતે દરિયાદ નામના ગરગા જાવમાં
ચોદ પૂર્વમાં નીચું પૂર માને છે અને ને પરપરાઓ ના
કરખી રીતે માને છે કે નર્મ જાહે અને ચોદ પૂર એ ન્હુ ભવ
વાન મહાવીરની સર્વવ્યવસ્થા સાક્ષ્ય રા છે આ મિત્રાચીન સાંક
દારિક માન્યતા પ્રમાણે અત્યારે વિદ્યમાન કમરિયક સામ્ય સાધન
સમયે નહીં તે છેવટે સાધ્યે તે, અગ્રવાન મહાવીરના સમય
જોડેકને ન પરપરાથી મનેથી કાર છે આ ન રીતે એવી પદ
સાધ્યારિક માન્યતા છે કે ખરી રીતે નર્મ સામ્યે સાધ્યે કેમ
અગ્રવાન મહાવીરની ન પૂર્વગાથી નહીં બલિ પૂર્વે પૂર્વે વચેન મીન
મીન તીર્થંકરોથી પદ પહેલાંના સમય એટલે કે એ રીતે અગ્રિક
છે. અગ્રવાનો પ્રવાસે અગ્રિકે હોવા ખર્મ સમયે સમયે કામ નય
નય તીર્થંકરો દાસ પૂર પૂરનાં અગ્રવાનો ન્હુ ન્હુ રૂપ ધરણ
કરવા રહે છે આ માન્યતાને પ્રવટ કરતાં કલિકાકસરત આમ્ય
હેમ્યકે પ્રમાણપ્રમાણમાં, ત્યારિક અગ્રવ સંસ્ત્ર અગ્રાસ્ય કરિત
કારે ખૂંટીથી ક્ષુ છે કે— અગ્રવ હૈયા કિયા સંજેવિસારવિવ
ક્યા વચસીસવિવ લાનકુચચીવ્યમે. વિચાથીથી ન કચાવિરથી
ઈં અગ્રા—અગ્રાધિકાવીન એવી આ ન વિચાઓ સહેરમાં કે
વિસ્તારથી વિવચ્ય કરવાની ઈચ્છાને લીધે ન્હુ ન્હુ સ્વયં પામે છે
અને એ વિવચ્ય કરવાની કૃતિ તરિકે એનામા છે. છુ ત નથી
સાંકુડ કે કુનિય તે સમકાળથી ખાલી ને ખાલી ન ચાલી આવે છે.

જેમ અગ્રાનેથી સાધ્યારિક માન્યતા એવી છે કે તે સાંકુચિક
લોહ અત્યાર સુધી અગ્રવસ્ય સમી માની રહ્ય છે અને એવી રીતે

મીઠાસો વડેના અનાદિજમ્બાની માનવાનું સમર્થન કરે છે એ રીતે / એનું સમર્થન પણ કરે છે. સામાને લગતી ઉપર સુખવેશી માનવા પ્રતે સાંપ્રદાયિક લોકોનો બારે બાર દાવા છતાં બધી કમલાએ અને એના મુખ્ય વિષય કમલત્વના સમર્થમાં એક બીજા દૃષ્ટિએ વિચાર કરવાનો છે એ દૃષ્ટિ છે એનિ હિંસા

કમલત્વની જરૂર શા માટે ?

જો તો પ્રથમ તે કમલત્વને માનવું કે નહીં અને માનવું હોવા બાદમાં, એ દોષ એક પણ એવો દાવા કે ? કામ અને એના સ્વપ્ન ૨૫ અથવા સિવાય બીજા કોઈ પુણ્યને માનવું ન હોય. એની સમજણ મુજબ આ કાંઈ એ / પુણ્ય દોષ તેની એને એનું કોઈ કમલત્વ ગ્રીહાગ્રવાળી તર ન લઈ કે ? સારા-બેદ / મનર કે જે મોકલે અપવિત્ર દાવા આ / પણ બાવક પરજાને નામે પ્રખ્યાત થશે પણ સાથે સાથે / એ બધી પ્રાચીન ગુરમાં પણ એવા ચિત્રિત હતા કે એ કહેતા હતા કે મરણ પછી / મનર પણ છે અદમ્ય નહીં મરી જાય તો મોકલતો ઉપરાંત બીજા પણ મરણ અને કાંઈ થાય છે આવા લોક પુનર્જન્મ પછી અને પર લોકવાદી કહેવાતા હતા એમની માન્યતા એવી હતી કે જો કમ ન હોય તો / મન-મનર તેમજ આ લોક-સંબંધનો સમર્થનપ એવી / નહીં લાગે. બેદલા મારે પુન મની માનવાને બાધારે કમ વત્તવો સ્વીકાર કરવો જરૂરી છે આ કમવાદીઓ / પોતાની જાતને પરમોક્ષથી તથા અગ્નિત કહેતા હતા.

પરં, બહુ, કામને જ માનવાર પ્રવલ કપર્મવાદી પણ

કર્મવાદીઓના મુખ્ય એ પણ છે. એક તે એવ કહેતા હતા કે કમનું જો આ-મનર અને પરલોક તર છે પણ એક જન્મ તથા એક પરલોકને મારે કમ પણ મરુ / તેથીએ આ પણ પરલોકવાદી લોકવાદી તથા મરુ લોક જે સ્વ કહેવામાં આવે છે એ મેળવવાના

સાધારણે ધમતુ પ્રતિજ્ઞા કરાવવાથી દેવતાથી એ ધર્મ જર્મ બને
કામ, એ કષ્ટ ન પુરુષાર્થને માનવે હતો, એની હિંમત મેળુ તુર
પુરુષાર્થે પ્રતિજ્ઞા ન હતી. બાં બાં પ્રસંગ ધર્મને જોવે
પણ છે એ જાણ્યા વગર—પુરુષાર્થથી પાળવા મતભંગ ન કર્યો
છે. દુઃખમાં એ પશુ મતભંગ એવું છે કે ધર્મ એટલે કે મુક્તિ મેળવું
હવે સર્વ બને જાણ્યો એટલે જાણ્યા કામતુ હવે નરક કરે છે. ધર્મ
જાણ્યા ન પુરુષાર્થ તથા જાણ્યો હોવાથી છે બને એની ખરાબી
નિવરણમાંથી એ જાણ્યો કરે છે. બન એના કામો થશે તો
નથી તોય એટલું ન છે કે નો જાણ્યો છે. બને તથા મુક્તિ મેળવ્યાં
દેવ તે ધમતુ ન જાણ્યા કર્યું. આ મત પ્રમાણે જાણ્યા કે જાણ્યા
તે દેવ છે, પણ ધર્મ કે પુરુષાર્થ દેવ નથી. જાણ્યા જાણ્યા જાણ્યા
સ્થાને સર્વકર્મ હતો, તેથી / એ જાણ્યામાં જાણ્યા એવાં સિધ્ધિ તેવ
/ વિદિત જાણ્યામાંથી ધર્મની હિંમતિ જાણ્યા બને વિદ્ય-વર્ણ
જાણ્યામાંથી જાણ્યાની હિંમતિ જાણ્યા જાણ્યાને દરેક પ્રસંગે જાણ્યા
જિજ્ઞાસુતા તરફ જાણ્યા જાણ્યા હતો. એ ન પણ જાણ્યામાં
જાણ્યામાં બને કામમાંથી નથી પ્રસિદ્ધ થશે.

સાધારણપુરુષાર્થ નિવર્તકધર્મોવાથી પણ

કામવાળાઓએ બીજે પણ કામ જાણ્યાને જાણ્યા સાથે વિદ્યુત
દર્પિ ધર્મને હતો એ જાણ્યો હતો કે પુરુષાર્થમાં કામ કર્યું છે
એના કામ નથી સિધ્ધિમાં તેમ ન વિદિત થઈતું જાણ્યા
કરવાથી ધર્મ જાણ્યા છે બને એથી સર્વ પણ ખરે છે. પણ એ ધર્મ
પણ, જાણ્યાની જોમ ન જાણ્યા દેવ છે એની જાણ્યા પ્રમાણે એક
એથી સર્વકર્મ પુરુષાર્થ પણ છે કે મેળવે હોવામાં છે. એવું મેળવું છે
કે કેવળ મેળવવા છતાં પણ ખરે છે બને મેળવે પાડે જાણ્યા કામ—
બને પછી એ પુરુષાર્થ દેવ કે જાણ્યા—દેવ છે હિંમતિ તોય જાણ્યા
નથી, એવું પણ નથી. પ્રસંગે એ પણ જાણ્યા છે. બાં બાં

નિર્વાક ધર્મના ઉચ્ચેન જાવે છે ત્યાં જમિય એ જા મરને ન ધર્મને
 છે એવી માન્યા પ્રમાણે જ્યારે કર્મની નિશ્ચિત રૂપ અને દષ્ટ છે
 ત્યારે એને ક્રમની ઉપરિત મૂળ કારણ પહેલા પછી માન્યતાથી
 નિર્વાક / અણુવતુ પાતુ એવે કહ્યું કે ધર્મ અને અર્થનું મૂળ
 કારણ અચ્ચિન સામાજિક વિધિનિયેષ નહીં પણ જ્ઞાન અને રાજ-
 દેવ છે. જાતરણ અને તેનું સિદ્ધસંભવ અને નિશ્ચિત ક્રમ ન હોય,
 પણ તે એ જ્ઞાન તેમ જ રાજદેવતાના હોય તે એવી અધર્મની
 જ ઉત્પત્તિ થાય છે એવા મતે પુસ્ત્ર અને પાપના ભેદ કેવળ સ્વજા
 રૂપિયજ્ઞાનોને મારે છે. વ્યત્તિક રીતે તે પુસ્ત્ર અને પાપ નાને જ્ઞાન
 તેમ જ રાજદેવતાના હોવાને લીધે અર્થનું તેમ જ હેય જ છે. જા
 નિર્વાક ધર્મવાદી પણ સામાજિક નહીં પણ બ્યક્તિવિશિષ્ટતાથી હોય.

જ્યારે એ પહેલે કર્મને નાશ અને મોક્ષ પુરુષાચ સ્વીકારી લીધે ત્યારે
 એને કર્મના ઉચ્ચે કરનારાં અને મોક્ષને અપાવનારાં કાન્થોને પણ
 વિચાર કરવે પડ્યો. જા વિચારધ્યાન રજાપે એવે કર્મને []
 કરનારાં > કારણે નહીં કર્યો એ / એ પછીને નિર્વાક ધર્મ છે
 કર્મનાં ધર્મ અને નિર્વાક ધર્મની રિત એકબીજાથી સાવ વિરુદ્ધ
 છે એકનું ખેવ સામાજિક અવજનનું સ્થાપન છે. જ્યારે બીજાનું
 ખેવ ખેવાનું આત્મનિક-સપ્ત સુખની પ્રાપ્તિ છે તેથી એ કેવળ
 જા મતથી છે. નિર્વાક ધર્મ / અણુ પરીચાલક નાપની અને
 ચોગમાય વગેરે નામે પ્રસિદ્ધ છે. ક્રમની પ્રાપ્તિ જ્ઞાન તેમ / રાજ
 દેવતાના હોવાને લીધે એવી સપ્ત નિશ્ચિનો ઉપાદ જ્ઞાનનું વિરોધી
 સમજાવન જન રાજ-દેવતા વિરોધી-રાજ વના નાશ રૂપ-સુવમ /
 નહીં થતાં. જાકીનાં તપ જ્ઞાન લલિત વગેરે અધર્મ ઉપરો ઉપર
 મુશવેશ મળ અને સવમના / સાધનારૂપ બેનવામાં જાત્યા છે

કર્મવાદ અજાણી વિચાર અને એનો પ્રાવાવર્થ

— નિર્વાક ધર્મવાદીઓને મોક્ષના સ્વરૂપ તથા એવા સાધનાની

જાનનાં તે બદલે કરવો / પાપો. પણ સામે સામે એમો
કમવત્ત સગથી પણ મહે વિચાર કરવો પાપો એમને કમ વત્ત
એવ બેઠેની પરિભાષાઓ તેમ / બાબાઓ તિર કરી કમ બો
કા જુદી દિલ્લે કમવત્ત જુદી જુદી રીતે વર્ણીતલ્લ મુ કમની
કમ આપવાની સજિઓમુ વિવેચન મુ લુધા લુધા નિષેઠી
કમમખાંત વિચરી, કમોત્ત બરસપરલત્ત સગમહે પણ સિચર
મ્ની આ ગીતે નિર્વાકપમવત્તિઓ કમવત્ત સગથી એક ખમ્મ
સામે બપરિચલ થઈ ચમ્મ, બને રિસે રિસે નત્ત નત્ત પ્રમો બને
એવ કમોત્તને હાથે એમો પણ ને પણ વિચલ પણ મહે રહો આ
નિત્ય કમવત્ત લુધા લુધા પાપો પેવાની અમ્મલત્ત મુલ્લ મુલ્લ
લુધા વિચારે ખરાસા હવા, પણ બધાં સુધી એ નત્તમુ એક સમ્મ
પ્રેમ પ્રત્યક્ષવત્ત મમ્મ કમ્મલુ હુ ત્યાં સુધી એમવત્ત
નિચારવિનિમ્મ પણ મોત્ત ત્યો બને એકવાકવત્ત પણ મલ્લ રહી
આ કમલુથી જ એક નત્ત રેઠિવત્ત, સાંખ્યોત્ત બેન બને મોદ
હત્તિમુ બત્તરે કમવત્ત મુ સાદિત્ત મોરે કમો તે એવ કમવત્ત
મામ્મ હુ કે બારે આ હત્તિઓ એકનીમ્મ પ્રમેત્ત સ્વભાવ સત્ત
પ્રમખ્મમાં પરી મથે હવા જ્યાં પણ એ હત્તિત્ત કમવિચલ
સાદિત્તમાં પરિભ્રમ, કમ, વર્ણીતલ્લ વત્તરમાં સ્વભી તેમ જ
બર્ણની દિલ્લે મલ્લમુ સામ એવામાં બારે એ.

મલ્લવાદિઓની સામે સ્વભાવથી જ એક મુલ્લ સત્ત એ
હોત કે એક તે પહેલાં નવિષાં કમો જ બનત છે વત્ત, કમે કમે
એમ્મ હા મોલ્લની વખતે કોઈ કમો નત્ત નત્ત કમો પણ નત્ત
કે તે પરી આ કમવત્ત કમોત્ત સરથ નત્ત મોની રીતે થઈ રહી /
આ સત્તનો કમ પણ મોલ્લવાદિઓને બારે ખૂબીથી કાપી કમો
હોત, બત્તરે એ નિતિવાદી હત્તિત્ત સાદિત્તમાં એ કમલુ સજિમ
તેમ / સિમ્મ એકસમુ વલ્લન આખમુને નેવ મહે કે આ

અનુસ્થિતિ એટલું સમિત કરવાને માટે જમ્મ છે કે ક્યારેક નિવર્તક-
 ખમચીઓના જુદા જુદા પક્ષો વચ્ચે ખૂબ વિચારવિનિમય થવો
 હોય. જાતુ જમ્મ દોષા છતાં પણ પાંચે પાંચે એવો સમય જાતી
 મરો કે જ્યારે જ્યાં નિવર્તકખમચી પક્ષો પહેલાં ડેટલા એકબી નવી
 સમીપ ન રહ્યા. એમ છતાં દરેક પક્ષ ક્રમવત્ત્વ સમીપી કિશ્કોદ તે
 કરતો / રહો દરખાનમાં એવું પણ જમ્મ કે નિવર્તકખમચી
 પક્ષમાં એક જાતો ક્રમચિતક પણ / સ્થિર થઈ મરો કે ને એક
 સમીપી સમીપી કરતા ક્રમ સમીપી ન કીડો વિચાર કરતો દત્તો
 અને મુખ્યને એવું / અખ્યન-અખ્યાપન કરતો દત્તો—ત્રી રીતે
 જોના બીજા વિષયોનો ખાસ ચિતકવન પોતપોતાના વિષયમાં કરતો
 દત્તો અને જ્યારે પણ કરે છે મુખ્યને એ / કર્મચાઓ ચિતકવન
 નેપમમાં કર્મચાઓજાતુઓનમર વર્ત કે કર્મચિદાનવેલ્લ વત છે

ક્રમવત્ત્વની વિચારણાની પ્રાચીનતા અને સમાનતા

ક્રમવત્ત્વનાં કારણો અને એના નાશના ઉપાયો સમીપમાં લે
 જમ્મ એકવારી એક-મુખ્યમાને એકમત / છે પણ ક્રમવત્ત્વના
 સ્વરૂપ સમીપમાં ઉપર સ્વરેલ્લ કર્મચિતક વત્તુ ૭ મતજ છે એ
 જમ્મ તરી છે પરમાણુવારી એકમાર્ગી વૈધેયિક વતરે કર્મને
 ચેતનનિષ્ઠ મળિને એને ચેતનનો ખર્જ કહેવા દતા ત્યારે પ્રવલ્લવારી
 -મોક્ષનિષ્ઠી સાંખ્યચેત એને જાતકરજુમ્બિન જમ્મિ / કહેવા
 દતા પરતુ જાતમા અને પરમાણુને પરિણામી જનવાદના તે
 ચિતક પાતાની જુદી પ્રકિયા પ્રમાણે કર્મને ચેતન અને / જન્મેનાં
 પરિણામોને ઉચ્ચાપ માનવા દતા એમના મન મુજબ જાતમા
 ચેતન દોષા છતાં સાંખ્યના પ્રાનિત્વ જાતકરજુમ્બિન જેમ સ ડોય
 ચિત્કચીત્ત દત્ત, તેમાં કર્મચી ચિતારનો પણ સમાર છે અને ૭
 / પરમાણુઓ સાથે એકાસ પણ થઈ રહે છે વૈધેયિક વતરેના
 મન મુજબ ક્રમ ચેતનપમ દોષને લઈ ખરી રીતે ચેતનથી જુદા

એન વચા જન્ય દર્શનોની ઉચ્ચતા સહિત્વ ત્વ સુ જાણી માન્યતા

ક્રમવાદનુ માનવુ એમ છે કે મુખ્યતુચ્ચ, સપતિવિપતિ, ક્રમ નિમિ વગેરે અનેક પ્રકારની જનસાઓને વામાં જાણે છે એમાં કાળ, સ્વભાવ, પુષ્પાર્થ વગેરે કામ્યોની તેમ ક્રમ પશુ એક કારણ છે. પરંતુ ક્રમ પ્રધાન તેમજ જન જન્ય દર્શનોની તેમ, ઉપર ત્યુતી એવી જનસાઓના કે સુરિની ઉપતિના કારણપે ઉપરને નથી મનવુ જોઈ દર્શનો તે સુરિની કપારેક ઉપતિ થઈ એમ માને છે અને તેથી એ દર્શનોમાં થઈ ને થઈ રીતે સુરિની ઉપતિની સાથે ઉપરના સજપ નેથી દેવામાં જાઓ છે ન્યાયદર્શન કહે છે કે સાર્વજનિક ક્રમોનુ જા ઉપરની પ્રિસ્થાપી / મને છે ^૧ વૈશ્વિક દર્શનમાં ઉપરને સુરિનો કાંઈ માનિ એનુ સ્થાપ વલુવુ છે ^૨ ચેમ દર્શનમાં ઉપરને જાપિદાતા માનિ તે દાપ પ્રાપ્તિનુ પરિવ્રામ-ન/૩ ત્વનો દેવાવે-માને છે ^૩ અને ક કારણપે પશુ પોતાના જાપ્રસ્થાપ જાપમાં ઉપરિપ ના જાપારે, દેર દેર જાને સુરિનુ ઉપદાનકારણ સિદ્ધિ કનુ છે ^૪

પરંતુ હવેને જા મોજવાવવા માટે તેમજ દર્શને ક્રમને પ્રિષ્ઠ નથી માનવુ કારણ કે ક્રમવાદનુ માનવુ છે કે તેવી રીતે હવ ક્રમ કારણમાં સ્વતંત્ર છે એ / રીતે એવા જાને મોજવામાં પશુ સ્વતંત્ર છે એ / રીતે તેમજ દર્શને સુરિનો જાપિદાતા પશુ નથી માનવુ કેમ કે એવી માન્યતા મુજબ સપ્તિ જાપસ્થિતિવ દેવાથી એ કપારેક ઉપતિ નથી થઈ તથા એ પોતે જ પરિવ્રામનથીવ દેવાથી એને ઉપરના જાપિદાતાની અપેક્ષા નથી રહેવી

૧ ચૌદમસુત્ર જા ૪ જા ૧, શુ. ૧.

૨ પ્રકાસપદ-જાપ ૫ ૪૮

૩ સમર્પિપદ શુ. ૧૪માં જાપ અને ક્રિડા

૪ જાપસુત્ર ૧ ૧-૧૧૬ જાપ જાપસુત્ર જા ૧ ૩-૪.

ઈશ્વર સુધિને ક્યાં જાને કર્મફલવાળા કેમ નથી ?

જ્યો જન્મન કષ્ટારેજ નવું નથી જન્મું એવું જાગિત્વ તે સજ્જાતી / છે. હા, એમાં પરિવર્તન થતાં રહે છે જાને પરિવર્તન એવું થાય છે ? જવામાં જન્મન વચેરે પ્રણીતનના પ્રજ્ઞાની સાર એવામાં જાને છે તેમ / એમાં પરિવર્તન પણ થાય છે ? એમાં કશુંક પ્રજ્ઞાની જાણેલા નથી રહેલી એ જડ તત્ત્વના જાતજાતના સમ્યક્ચેતી-ચરમી, રેડ, સિંચા વચેરે સજ્જાતી-કર્તા રહે છે હાથચાલ તરીકે જાની, પચાર વચેરે વસ્તુઓ એવા જઈ જાણથી નાના-ઓછા યેરા ? જાણ જાની જા છે આખોતેથી જાણીના પ્રવાહો એવા જઈ જાણથી એ નહીંપે વહેવા જાને છે વરત પાણીપે વાસે છે જાને હરી પાણી જાણી વરત જાની જા છે વચેરે વચેરે એવા માટે ઈશ્વરને સુધિને ક્યાં જાનનાની રાઈ તર નથી.

પ્રણી તેવું કમ કરે છે એવું / હા જાને કમ હાથ મકે છે કમ / છે જાને પ્રણી પોતે કરેલા જાણ કમનું હા મકે એમ નથી કમજો, એ સમુ છે પણ એ જાનના રાખનું નેહાને છે હવ-એનાના સમર્થથી કમમાં એવી સારી રેડ જઈ જાને છે ? એવી એ પોતાના સાર-જાણ રિષાકને, નિશ્ચ સમને, હવ સિંચે પ્રજ્ઞા હરી રે છે કમવા એમ નથી જાણે છે જા કમ એનાના સાર વચેરે હા જાણનામાં સમર્થ છે એ તે એવું / છે ? હા જાણના માટે ઈશ્વર એનાની પ્રજ્ઞા જાનનાની રાઈ જાને નથી કારણ ? જાણ હવ એના છે તેઓ તેવું કમ કરે છે એવી / એનાની સુધિ જઈ જાને છે ? એવી કમના જાણી હવ ન હોય જાને તેઓ એવું હા કમ કરી જાને છે ? એવી એનાને પોતાના કમ પ્રજ્ઞાને હા પાણી જાને છે કમ કમ એવા વાત છે, જાને એવા જાને ન હવનું એ નીકળ વાત છે હવ નીકળ નથી હોવાથી કરેલા કમનું હા મકે જાણી જાને એવું નથી જાણું જાણે એવા

કઈ મથા પછી કાન પોતાની મેથે જ ચલા ગઈ છે. હાથના તરીકે, એક ગણતર તાકામાં કોનો છે મરમ મરમ વસ્તુ ખાત્ર છે અને હાથે છે કે તરસ ન લાગે, તો સું કાઈ રીતે એની તરસ શોધાઈ શકે છે! ઉપરના તથા કોનો હોય છે ઉપરની હાથની પ્રેમના પાખીને કમ પોતપોતાનું ક્ષણ પ્રાણીઓમાં પ્રગટાવે છે આ વિશે કમ પાખીને કહે છે કે કમ કરતી વખતે, એના આત્માના પરિણામ પ્રમાણે હાથમાં એના સરસર શોષાઈ જાય છે કે નેથી પ્રેમની ક્લી-હાથ કમના હાથને આપમેથે / મોઝવે છે અને કમ એના હાથ પોતાનું ક્ષણ પોતે જ પ્રગટાવે છે

હાથ અને ઉપર વચ્ચે કોઈ-કોઈ

ઉપર એના છે અને હાથ પણ એના, તો પછી એમની વચ્ચે જાતર / રુ છે! હા, એમનું જાતર કોઈ શો કે હાથની નથી થઈએ આપરજોથી પેરાવેથી છે અને ઉપરની પેરાવેથી નથી પણ ત્યારે હાથ પાતાના આપરજોને દૂર કરી નાખે છે ત્યારે એની નથી થઈએ પૂર્ણ છે પ્રગટી કોઈ છે. પછી હાથ અને ઉપર વચ્ચે વિષમતા કેવી? વિષમતાનું કારણ > કોપાધિક કમ છે એ દૂર થઈ ત્યાં જ્યાં જ્યાં ન વિષમતા આપુ રહે તો પછી મુજિતાના / શો કમ / વિષમતાનું કારણ સરસર સુખી / મર્યદિત છે આગળ નહીં તેથી કમનાં મુજા એમ માનવામાં કોઈ વાંધા નથી કે નજીવ મુજા હાથ ઉપર / હાથે મુજાને આપરે એમ કહેવું કે ઉપર એક / તારા તઈએ, એ જાતર નથી

પોતાના પાંખનું કારણ હાથ પોતે જ

આ કોઈ કે જાતર સાથે સજા જાતરના કોઈ કામ માટે ત્યારે મુજા પ્રાણી કરે ત્યારે એ તો સજાનું / નથી કે એને કોઈ જ્યાં નાના વિષમતા સામો કરે ન પડે મુજા એ. એ વિષમતા દારો / તેઈએ કે જાપે કુ જાતર શુ કે ન જાતર શુ જ્યાં

મારા વિષ્ણુ જાનરિક અને મૂળ કારણ મૂકી બસ બંધુ
 નેઈએ. ૭ જામતર જુમિયા ઉપર વિષ્ણુથી વિરક્ત અને ૭ જે
 મીઠા પત્થ જે ન જુમિયા વાનેશું હંતુ નેઈએ. ૫૨૫, ૫૨૬, ૫૨૭
 નામ નિમિત્તની જેમ જે વિષ્ણુથી વિરક્તને જામતરમાં કામ કર્મ
 અને અગ્નિ નિમિત્ત નથી શી પત્થ જે અગ્નિ વિષ્ણુ મીઠા નથી
 એટલે સ્થિત માનવીનાં જુમિતેને સ્થિત કરી રહે. ૭૫ જે મુસીબત
 મૂળ કારણ પોતાની અનર્થ નિશાળને અને માટે જે ન લે મીઠા
 મીઠા ઉપર દેવાપાપક કરે છે ૭ ન પોતે વચરણ છે

કમના સિદ્ધાંત અને ઠેક શ્રેષ્ઠમુદ્ધરને અભિપ્રાય

કમના સિદ્ધાંતની સમજા કરાવવા ને વિચારે કે મેઘમૂર
 કરાવ્યા છે તે નવરુપ ૭૫ છે તેઓ કહે છે ૩—

જે તે નિષ્ઠિત છે ૩ કમના સિદ્ધાંતને પ્રકાર માનવજાત
 ઉપર મેઘ પાવો છે ને માનવી જે અલ્પ ૩ વદમાન છવનાં
 કર્મ જાતને અપાપ કરી વર પત્થ માટે ને કર્મકુળ રેલુ પો
 છે જે માપ પૂર નામના કર્મનું ન હજ છે તે જે, જુલુ જે વૃક્ષ
 જાત માનવીની જેમ, કાંતપત્થ જે સકરને સકર કરી બેઠે અને
 કાંતે કાંતે ને જે માનવી એકાં પત્થ નામને જેમ ૩ સ્વનશીલાથી
 જુલુ જે વૃક્ષે કરી સકર છે તથા જેથી ન અસ્તિત્વે માટે પવની
 મૂકી જેમ કરી સકર છે તે જેને સવાઈને માટે અસ્તિત્વની શ્રેષ્ઠ
 આપેલાય / મજા નામની કાંત ૩ જરામ, કર્મ પત્થ નામનાં કમ
 નામ નથી પમત પમતજનો આ સિદ્ધાંત અને સૌવિક્રમકરને
 નવ-સરકસુસનથી સિદ્ધાંત જે નામે એકાદરમા છે નામે સિદ્ધાં
 તેનો પાર એકલો / છે ૩ કર્મનો પત્થ નામ નથી વહે કર્મ પત્થ
 પમતિકરના અસ્તિત્વ વિશે મને તેથી સકા કેમ ન હેવ, પત્થ
 એકલુ તે સુનિકિત છે ૩ કમના સિદ્ધાંત સૌથી વધારે સ્થાનેમાં
 સ્થિતિમાં અપાયો છે. જેમથી અપાયે માનવીઓનાં કહે એકલ

તે બહિરગ્રમભાવ છે એમ સાબિત કરીને એનો ત્યાગ કરવાનો ઉચ્ચેત્ત જાણવો કમ કર્મવાત્ત્વ કરે છે. એમના સંસારી રૂપ બહિરગ્રમ ભાવના થઈ ગયા હોય એમને કર્મવાત્ત્વનો ઉપદેશ લાગે પણ ન પડે. પરંતુ એથી એની મહાર્થવાર્થા કંઈ જ દેર નથી પડતી.

કમવાત્ત્વ સરીર અને આક્રમણા બંનેમાં થઈને દૂર કરીને એવ બેઠકાને (નિવેશ્યાવિને) પ્રગટ કરે છે એ સમયથી જ બહારથી ક્રમ છે બહારથી દાસ પેતામાં રહેલ પરમગ્રમભાવના ધ્વનિ થય છે. પરમગ્રમભાવને નેહનિ એને પૂર્ણરૂપે બહુભાવમાં જાગરવે, એવું નામ જાણવું શિવ (જગત) થયું છે. આ જગતમાં પ્રગટ થયેલા વાત્ત્વ કમ, કર્મકે જુદી જ દો, કર્મવાત્ત્વ સીકારી થયું છે. કાલે કે એ જગતે થયેલ જીવનના બંનેકામમાંથી બેઠકાના વચ્ચે છેડી બંનેને પછી સ્વાભાવિક બંનેકામનાથી જીવન સુખિયા વચ્ચે એથી નામ છે. જમ, એવું કાલજિવ આપણું ને. સાથે સાથે એકવાત્ત્વના ધુમ્ય પ્રતિપદ બહુ વધુ ન પડ્યું એમની પછી નામ છે. તેથી એ સ્પષ્ટ છે કે કર્મવાત્ત્વ બંનેકા સ્વાભાવિક વિચારેથી જાણુ છે એ જ એવું મહત્ત્વ છે. પણ આજીવને કર્મપ્રતિબંધોની ચલવરી, સંખ્યાની મુદ્દાના વચ્ચેને થઈને એના પ્રત્યે કુચિ નથી થતી, પરંતુ એમાં કર્મવાત્ત્વને રીત દેવ! ચલિત પદાર્થવિચારના વચ્ચે જુદા અને સ્વપૂર્ણ વિચારના સ્વપૂર્ણ દોષની રૂપિ નથી ખૂબી અને એમને સહ નથી આવડે, એમાં એ વિચારેનો રીત દેવ! દેવ તે છે સમજનારનાથી કુદિને દોષ પડ્યું વિષયના બંધાસને એમાં સહ ત્યારે જ આવે છે. બંધારે એ એના વચિત સુધી જીવરી નામ.

કમ સંખ્યાના બંધ અને એના કેટલાક પદાર્થ

કૈનવાત્ત્વમાં કર્મ સંખ્યાને એ બધા સમજનારનાં બાને છે. પદાર્થ છે રાત્રિદેવનામાં પરિણામ, એને કમ (જાગરવ) કહે છે. બંને બીજાને છે કામજીવનના પ્રવચનિય, > કમને થઈને

આપને ચોરેલા હોય છે અને દનકર્મ કરેલાય ॥

તેન દસનામાં ૭ અર્થ માટે કર્મ સન્દેશ પ્રયોગ કરવામાં આવે છે એ અર્થને માટે અથવા એને લગતા અર્થને માટે તેને ૧૨ દસનામાં આ રાંદો મળે છે માયા અવિદ્યા પ્રકૃતિ અપૂર વાસના, આકાશ, ધમાધમ અલટ, સરસાર, દેવ ભાગ્ય વગેરે

માયા અવિદ્યા પ્રકૃતિ આ ત્રણ સ્વરૂપે વેદાનામાં મળે છે એનો અર્થ સ્વભાવ તેન દસનામાં સ્વરૂપ તેનો અર્થ છે અપૂર સ્વરૂપ મીમાંસા દસનામાં મળે છે વાસના સ્વરૂપે દસનામાં પ્રસિદ્ધ છે પરંતુ ચોર દસનામાં પણ એનો પ્રયોગ કરવામાં આવ્યો છે ધમાધમ અલટ અને સરસાર આ ત્રણ સ્વરૂપે પ્રયોગ અન્ય દસનામાં પણ મળે છે પણ ચિદ્રીકરીને ત્યાં તથા વૈદિક દસનામાં દેવ ભાગ્ય પુન્ય-પાપ વગેરે કેટલાય સ્થાને એવા છે કે જે નર્મણ દસનામાં સામાન્ય ત્યાં છે તેમાં દસના આપના વળી છે અને પુનઃ મને માને છે એમને પુનઃ / મળી ચિદ્રીકરીને માટે એના સમજાવન માટે-ક્રમ માનવ / ૫૬ છે

ક્રમનુ સ્વરૂપ

નિધાન, કાચ વગેરે કારણેથી પ્રિયકર્તે દવ ૭ પ્રતિ કરે છે તે ક્રમ કરેલાય છે ક્રમનુ આ લક્ષણ ઉપર મુખ્યેષ્ઠ ભાવક તથા દનકર્મ ન તને લાગુ પડે છે તેમજ ભાવક આ માટે દસનામાં દેશિક પંક્તિમાં છે તથા દવ ૮ એના ઉપદેશનુપ કર્યા છે અને દનકર્મ ૭ કામનુ તનિય મુદ્ધ પુદ્ધ્યેનો વિચાર છે અને ક્રમ ૫૧ નિમિત્તપ દવ ૮ છે ભાવકમાં દનકર્મ નિમિત્ત છે અને દનકર્મમાં ભાવક નિમિત્ત છે આ રીતે આ ન તના આપસ આપસમાં બી / અને અપૂરના તો કારણેથી સર્વ ૭

પાપ-પુણ્યની કસોટી

સાચ-ન ભોળો કહે છે કે ઘન, પૂનઃ, મેઘ વગેરે મિથ્યો દરવાજી દુખ કરાવે (પુણ્યો) નષ્ટ થાય છે અને જાણે તેમ જુલું, હચ્છા વિગત કામ કરતું વગેરેથી અગુણ કરાવે (પાપો) નષ્ટ થાય છે પણ આ કઈ પુણ્ય-પાપો નિમ્ન કરવાની મુખ્ય ક્ષેત્રી નથી એક પરંપરાથી ઘટતુ જ્યારે જાણી એકાગ્રચેતન કરે છે ત્યારે એ જાણે કદ કે વાર થાય છે સિત્તિવિત્ત મનમન અલ્પમનુ છેવટને એવી હચ્છા વિગત અલ્પમનુ મળતુ કરે છે ત્યારે એ જાણને દુખ જેલું જરૂર થાય છે પણ એકલા માનવી ન લે ને ઘટતુ અનુભવ કામ કરવાથી ભેજાય છે કે ન એ સિત્તિ મનમન / એકો પાપ અલ્પ છે અત્યંત જરૂર જ્યારે જાણે અલ્પ, મેઘ ભોળાને દરવાજા દરવાજી કે બીજા જાણે દરવાજા દરવાજી જન, જન વગેરે મિથ્યો કરે છે ત્યારે એ પુણ્યો જાણે પાપો નષ્ટ કરે છે તેથી પુણ્યપાપ કે પાપપાપી સાચી કસોટી કેવળ જાણી મિથ્યો નથી પણ એવી સાચી કસોટી જાણે દરવાજા / છે પુણ્ય-પાપી આ કસોટી જાણે સાચ-ન રીતે મન છે કરવા કે આ સિદ્ધાંત સર્વજન છે કે- વાણી માનવા વસ્તુ સિદ્ધિર્નમઃ લાભી ।

સાચી નિર્ભે પતા-કમ કસોટી ન જાણાય !

સાચ-ન ભોળો એમ માની લે છે કે અલ્પ કામ ન દરવાજા અલ્પને પુણ્યપાપો ભેગ નથી થાયે તેથી તેઓ એ કામને લે લઈ કે છે પણ મેઘજાણે એવી માનસિક કિથા નથી જુલું તેથી તેઓ પુણ્ય-પાપી અલ્પ રહેવાથી હચ્છા પાપપાપી અલ્પ પણ એવી પોતાની જાણે મુકા નથી કરી લાગા

એકલા માટે એ વિચારતુ જોઈએ કે સાચી નિર્ભેજા જાણે મેઘજાણે માનસિક કોથ અલ્પ કામને ભેગ (નષ્ટ) કરે છે એ કામ ન લેવ કે જાણે અલ્પને જાણે કિથા અલ્પને અલ્પ

ચાલી રહતી નથી. જાણી શકાયું ને કથાનના વેગ જાનર વિચારના
રોગ તે ઉપર ઉપરથી હજાર અપ્રાપ્ત કરવા છતાં પણ કેઈ જાણી
ફેરવાની રહીને નબેનનાં જવાબી નથી રાહતી. કથાનમુજા પીનારા
નથી જાણ્યો, જાણ્યા કમજની નેમ, નિર્મેષ રહે છે પણ કથાનના
આપા પોતેને દેખાત કરીને પણ પોતાની તથા નેહથી પણ ગુહિ
નથી કરી રાહતો એટલા મારે / એમ કહેવામાં આવે છે કે
જાણ્યોને ત્યાર કરીને ને કામ કરવામાં આવે છે તે નબેન નથી
જુ માત્રમ કે સ્વામી નિર્મેષના માનસિક લોકના ત્યારમાં છે
આ / સિનેટ કમજનામાં મને છે અને ની? પણ એ / વાન
કહેવામાં આવી છે કે—

વત એ વસુધાનાં કારણ કમવોહ્યો ।

વસ્તુત્વ કિયાડ્યોયિ વોહો નિર્વિચરં સ્વભાવ ॥ મૈત્રુપનિષદ

ક્રમ જુ અનાદિપણ

વિચારણામાં માણુપના આમાં પ્રભુ જો છે કે ક્રમ સાદિ છે કે
અનાદિ? અના ત્યારમાં તેન હતી હતું છે કે ક્રમ અનિતી
(એક એક ક્રમની) અપેક્ષાને સાદિ છે અને પ્રવાહની અપેક્ષાને
અનાદિ છે પણ ક્રમને પ્રવાહ કથારે રા રવો, એ કેઈ કરી રાહત
નથી અનિતી સામે સુત્રાણનું સિદ્ધાન્ત અનવ છે અને અનતનું
વર્ણન અનાદિ કે અનવ સ્વદ સિદ્ધાન્ત મીન કેઈ રીને રાઈ રાહત
નથી એટલા મારે ક્રમના પ્રવાહને અનાદિ કહેવા સિદ્ધાન્ત મીને કેઈ
આરો નથી ક્રમ પ્રવાહના અનાદિપણને અને મુજા હોવાના સ્વભાવમાં
રાહત નથી રરવાપણને નર્મ પ્રતિષ્ઠિત હતી મને છે

ક્રમ અપેનું કાવલ

તેન હતીનાં નિષ્કાલ, અવિરતિ કથાન અને રોગ એ મારે
ક્રમનામાં રાહતો કહેવા છે અના સ્વેષ પાણનાં ને (કથાન અને

એવ) કારણેમાં કોઈએ મને જે વધારે દુઃખમાં કહેવું હોય તે એમ
 કહી છાંટે કે કપાલ ન કમળમાં કારણ છે. જાણ છે કપાલના
 વિહારના અનેક પ્રકાર છે પણ આખ્યાર્થિક વિદ્યાર્થને એ વખતે
 દુઃખમાં વર્તીક જુ કરીને એવ શબ્દ અને રૂપ એવાને ન પ્રકાર કહે
 છે જ્યાં, મિથ્યાવાન વગેરે ? કમનાં કારણો કહેવાય છે એ પણ
 રૂપ રૂપના સમાધાને લીધે ન રૂપની કે રૂપની યાચ વધી કે રૂપ
 વિપરીત રૂપે જાણાય શાસ્ત્ર / સમજો તેથી સમજો મેં હોય જ્યાં
 કમળમાં કારણો મને જીવન આપેલું હતો સારું તેમ કહીને
 કહી માને નથી નૈમિત્તિક વધારે વૈશ્વિક કહીને મિથ્યાવાનને, રૂપ
 કહીને પ્રાણી પ્રાણના જાણવાને અને નેત્ર વગેરેના જાણવાને
 વધારે તેમ કહીને મિથ્યાવાને કમળ કારણ કહું છે. પણ એ રૂપ
 આપમાં રૂપની કે રૂપે તેને કમળ કારણ કેમ ન માનવામાં આવે,
 પણ એ એમાં કમની જાણના (કમચિત્ત રૂપ કારણી રાત્રિ) હશે
 છે તે રૂપ રૂપના સમાધાને લીધે ન રૂપ રૂપના પદાર્થો કે જાણ
 ક્યાં / જ્યાંનાજુ (મિથ્યાવા) જોઈ શકાય છે કે નહીં જોઈ
 છે. મધ્યમાનના સ્થિતિસ્થાનના વચ્ચે વચ્ચે જુ એ કહીને
 પણ કમ કહીને જાણ રૂપ રૂપ / છે.

ALL INFORMATION CONTAINED
HEREIN IS UNCLASSIFIED

તેમ સ્વચ્છોદ્ધ ૫૨૫ પુરુષો-મેદા મેળવવાનાં તથા સંપત્તિ
વધારવાં છે. (૧) સમગ્રદર્શન, (૨) સમગ્રજ્ઞાન અને (૩) સમગ્ર
શક્તિ. કર્તા કર્તાકાલા અને ક્રિયા, એ એને જ મેળવનાં સંપત્તિ કર્તા
છે. આપ સ્વચ્છોદ્ધ કરીને યાન-સર્વ-વાનચિર-મણિને એને જુડી નથી
તથાતઃ ફક્ત સ્વચ્છ એ વાત છે. ધૈર્ય, ક્ષતિઓમાં કર્મ યાન, મેદા,
અને મનિ, એ ચારેને મેદાનું સંપત્તિ અનેક છે. તે પછી એ
કર્તાનાં તથા ૩ ને ૪ સંપત્તિ ૩૫ કર્યાં જાયો. પુરુષો એ છે ૩
તેમ કર્તાનાં ૭ સમગ્રશક્તિને સમગ્રક્રિયા કરેલ છે એમાં ૩૫

જાને રોજ જાને ખાંડેના સમાવેશ થઈ નય છે કારણ કે સમાજ
ચરિત્રમાં ખોળાનિઘ્ન, ઉદ્વિગ્ન, ચિત્તપ્રહિ, સમસ્યા અને એ ખાંડે
સેવામાં આવતા ઉપાયોનો સમાવેશ થઈ નય છે ખોળાનિઘ્ન, ઉદ્વિગ્ન
કોઈ સ્થિતિ થત ન હર્મમાય છે અને ચિત્તપ્રહિ તેમ જ એને
ખાંડે હસવામાં આવતી સમસ્યાતિ એ / ચોગમાય છે આ રીતે હર્મ
માય અને ચોગમાયનુ મિશ્રણ એ જ સમસ્યાચરિત્ર છે સમસ્યાતિ
એ / સમિતમાય છે કારણ કે સમિતમાં મહાનો જાત મુખ્ય હોય
છે અને સમસ્યાતિ જણ મહાપ / છે સમસ્યાતિ / ચાતમાય
છે આ રીતે તેમ જાતમાં કહેલાં મેળામાં જણ સાધનો અન્ય
જાતોનાં જણ સાધનોનો સમુચ્ચય છે

આપમાંનું સ્વતંત્ર અસ્તિત્વ અને પુનઃ જન્મ

ક્રમ જાને ઉપર ૭ કઈ કહેવામાં આવ્યું છે એવી સમસ્યા
ત્યારે જ કઈ કહે છે કે જ્યારે આપમાં જાણી લુપ્ત તત્વ માનવામાં
આવે આપમાં સ્વતંત્ર અસ્તિત્વ ૭ પ્રમાણેથી જાણી રહાય છે એમાં
એક પુનઃ જન્મ પણ છે એટલું / નહીં જાણી જમાન સ્તરી પડી
આપમાં અસ્તિત્વ માનવામાં ન આવે તો હેતુવ પ્રસંગે નિષ્કલ નથી
કઈ રહેતો.

જણા માણ્યો એવા નેવામાં આવે છે કે તેઓ આ જન્મમાં
પ્રામાણિક જીવન વિતાવે છે પરંતુ તહે છે હસ્તિ અને એવા પણ
માણ્યો નેવામાં આવે છે કે તેઓ જન્મ નીતિ અને ધમનુ નામ
સાંકળાને ચિદાર્થ નય છે પરંતુ હોય છે જાણી રીતે મુખી એવા
અનેક માણ્યો મળી રહે છે કે જ્યાં પોતે હોય કરે છે અને એ દેવો
—જપરાધિનુ હજી એવાને છે બીજા જૂના એક કરે છે અને જાણી
જાણી હસ્તિને માંધકે માંડે છે બીજો ચોરી એક કરે છે અને જાણ્યો
નય છે બીજો આ ઉપરથી એ વિચાર કરવો જોઈએ કે જેને
જેવાના ચારા કે જાણી જાણો જાણ્યો આ જન્મમાં નથી મળ્યો

કર્મ જોડખીજનાં વિશેષી છે ? કયા કર્મનો ભય કર્મ જસસ્યમાં જસસ્ય સ્વરી અને કર્મ જસસ્યમાં જનિત છે ? કયા કર્મનો વિષય કર્મ સ્થિતિ સુધી નિત્ય અને કર્મ સ્થિતિમાં જનિત છે ? જાણ સારી નેમરેજ જાતેનિત્ય કર્મરજ જેવા પ્રકારની જાગૃત્તિથી પ્રજ્ઞાએને જાણમાં કરે છે અને જો હાલ જેની રહેતી સરીર, જન સુક્રમ સરીર વગેરેની રચના કર્યા કરે છે ।—વગેરે વગેરે કર્મ સારી સમય ધરાવતા સખ્યાત્મક પ્રયોગો કુઠિલુખ, કિન્નત અને વિદ્યુત્તુલ્યો જેન કર્મસાધિત સિવાય બીજા કર્મ ફલ હર્ષનતા સાધિતથી નથી થઈ શકેલા કર્મવત્ત સમયો જેન કર્મનથી જા / વિદ્યેતા છે

[ભોળે જી ૧ ૫ ૨ ૧-૨૧૧ ૨૧૩ ૨૧૬, ૨૩૫-૨૪૮]

અનેકાંતવાદ

અનેકાંત એ એન સંગ્રહનો મુખ્ય સિદ્ધાંત છે. તે વસ્તુઓને અને ધર્મના ને તે ગ્રંથમાં સમાનપણે માન્ય થયેલો છે. અનેકાંત અને સ્વાદ એ બંને સંગ્રહે અભાર સામાન્ય રીતે એક / અર્થમાં વપરાય છે. પણ તેના / નહિ પણ તેવર સમાનપણે સોદ્ધ તેન હોય તે તે સંગ્રહને અનેકાંતર્થન કે અનેકાંતસંગ્રહ તરીકે ઓળખે-ઓળખાવે છે. એવાથી તેન મોટા પોતાની અનેકાંત સમષ્ટી માન્યતાને એક અભિમાનની વસ્તુ લેખના બાબત છે અને એની સત્યતા સ્થાપ્ય તેમ / સુસ્થાપ્ય બાબત કરતા બાબત છે. બહુ બાબતે તથા એ છે કે અનેકાંત એ વસ્તુ નુ છે.

અનેકાંતની સામાન્ય સમજૂતી

અનેકાંત એ એક નવી વિચારપદ્ધતિ છે તે બધી દિશાઓમાં, બધી જાગૃતી પુરુષો એવું એક માન્યસમુદાય છે. માન્ય, વિચારના અને આચરણના કોઈ પણ વિષયને તે માત્ર એક / તુલ્ય છે. બધી જાગૃતી તેના ના પાડે છે અને સકલ હોય તેટલી વધારેમાં વધારે જાગૃતી, વધારેમાં વધારે વિચારેથી અને વધારેમાં વધારે અભિનિ રીતે તે સ્વ કોઈ વિચારવા, આચરવાનો પદ્ધતિ પર આવે છે. આ તોય પદ્ધતિ પણ માત્ર સત્યતા પાયા ઉપર જ બધાયેમો છે અને કોઈનું અભિનિવસ્તુ અપર અવન એટલે તેની પાછળ, આચર કે અલ સર્વત્ર સત્ય-અર્થવાનુ વહેલું. અનેકાંત એ માત્ર કલ્પના નથી.

થઈ શકે તે નથી? એક કઈ જીવન કર્મમાં ક્યારે ફેરવાઈ નહીં છે? એમની નામ સમજી તોયે કે મહા સક્રિયાં હોયી રીતે ફેરવાઈ થઈ શકે? પાછળથી વિષાક-રણ બાખાડુ ક્રમ પહેલાં ૮ ક્યારે અને હોયી રીતે મોતની થઈ શકાય છે? ક્રમ ગમે તેટલું જાગવાન ક્રમ ન દેખ, પણ બાકમાંના મુદ્દા પરિણામોથી એ વિષાકને હોયી રીતે શાકી શકાય છે? ક્યારેક ક્યારેક બાકમાં સેકડે પ્રશ્ન કરે તેપણ ક્રમ પેલાને વિષાક ચખાવવા વગર ક્રમ નથી હમ્મુ? બાકમાં હોયી રીતે ક્રમની કાંઈ અને મોટા છે? બાક દેખા જ્યાં પણ વસ્તુ બાકમાં ક્રમનું કાલ અને મોટા હોયી હોયી રીતે નથી? સામસ્ય પરિણામ પેલાની બાકપણુકાકિયો બાકમાં ઉપર એક પ્રકારની મુદ્દા સમુ બાકમાં હોયી રીતે નાખી દે છે? બાકમાં વીધ-સક્રિયા પ્રકારની બા મુદ્દા સમુ બાકમાં હોયી રીતે હમી દે છે? સમજાવે મુદ્દા બાકમાં પણ ક્રમના પ્રકારે હોયી રીતે મહિન નેત્રો દેખાય છે? અને જાણ દ નો બાકમાં દેખા જ્યાં પણ બાકમાં પેલાના મુદ્દા મુદ્દાથી મહિન હોયી રીતે નથી કોઈ? એ પેલાની ઉદ્ધાનને સમજે પહેલાં નામિય ક્રમ ક્રમોત્તર હોયી રીતે દૂર કરી દે છે? એ પેલામાં રહેલા પરમાત્માત્માનાં ક્રમ કરવા માટે નામિય ક્રમમાં થાય છે તે વખતે એની અને એમાં બાકમાં થતાં ક્રમોત્તર વચ્ચે ૧૨ ૬૬ નો છે? એવો વીધવાન બાકમાં હોયી નામનાં પરિણામથી જાગવાન ક્રમોત્તર ક્રમોત્તર કરીને પેલાના પ્રકારિયાને નિકરક બાકમાં છે? બાકમાં નિસાળા પરમાત્માને સાકાર કરવામાં થતાં ક્રમ પરિણામ, ૭ને અપૂરકાજ તથા અનિરિતારણ કહે છે એમનું સ્વપ્ન મુ છે? હવે પેલાના મુદ્દા પરિણામોત્તર પરમાત્મા વીળાકો વચ્ચે ક્રમ હોયી પગેના હોયી રીતે ક્રમોત્તર હોયી નામ છે? જ્યાં ક્યારેક ક્યારેક પેલા વચ્ચે માટે સ્વાર્થ મેલેલાં ક્રમ ૮ હોયી પાછાં ઉત્તર બાકમાં પ્રકારિયા બાકમાં નામ નો છે? નામ અને ઉત્તરની રીતે ક્રમ ક્રમ

કર્મ એકથી ત્રીજા વિશેષી છે? કયા કર્મનો નામ કર્મ જનસાધ્ય
જનસાધ્ય જાતી અને કર્મ જનસાધ્ય જનનિષ્ઠ છે? કયા કર્મનો વિષય
કર્મ સ્થિતિ સુધી નિષ્ઠ અને કર્મ સ્થિતિમાં જનનિષ્ઠ છે? જાણ
સાથે નેશ્વરેશ્વર જાતીનિદ્ય કર્મરજ કેવા પ્રકારની જાતીરજસાધ્ય
પુણ્યોને જાતીરજ કરે છે અને એ હાથ કેવી રીતે સરીકે મન
સૂચક સરીકે કર્મરજી રચના કરે છે?—વર્ગે વર્ગે કર્મ સાથે સંબંધ
ધરાવતા જાતીરજ પ્રકારને સુક્ષ્મજન, કિલ્લન અને વિષય પુણ્યો
નોન કર્મસાધ્ય સિવાય જાતીરજ કર્મ પશુ જાતીરજ સંબંધથી તરી
કર્મ સંબંધે કર્મવત્ત સંબંધી નોન જાતીરજ જાતીરજ રચના છે.

[જ્યોતિષ ૫ ૧ ૪ ૧ ૧-૧૧૧ ૧૧૩ ૧૧૫ ૧૧૫-૧૧૮]

પણ સ્વચ્છિદ્ર થયેલી કક્ષના ઢોઈ તે તત્ત્વજ્ઞાન છે અને વિશેષી જ્ઞાતૃત્વનો વિષય ઢોઈ તે ધર્મ પણ છે અનેકાંતજી દર્શિતપણું એમાં છે કે તે એ જીવન વિષયોને નથી જાણુથી તત્ત્વપણે નેચ, વિચારવા જાણવાનવા પ્રેર છે તેમ જો પોતાના સ્વરૂપ અને દર્શિત પણ વિશેષ પણ ખુબી મનાથી વિચાર કરવા હરખાવે છે તેજી વિચારી ખુબીપણું સ્પષ્ટપણું અને તત્ત્વપણું તેજી જ અનેકાંતજી જ્યાં કે દર્શન.

[અધ્યાય ચતુર્થ ૨, ૪ ૮૭]

ઢોઈ પણ વિશિષ્ટ જ્ઞાન હોય કે ધર્મ પણ હોય, એના આધારપ —એના મૂલ પ્રતર્થક પુરુષની—એક જાસ દર્શિ હોય છે એમ કે સકારત્વપની પોતાના ખાનિવિષયમાં અત્તદર્શિ અને જ્ઞાતૃત્વ છુટની પોતાના ધર્મ પંચ પ્રકારનાં મધ્યમઘટિતપણદર્શિ એ જાસ દર્શિએ છે તેમ હર્ષન આસ્તીન હર્ષનેમાં એક વિશિષ્ટ હર્ષન છે સાચે સાચે વિશિષ્ટ ધર્મપંચ પણ છે તેથી એના પ્રવચ્ચ અને પ્રચારક મુખ્ય પુરુષોની એક જાસ દર્શિ એના મૂલમાં હોવી જ નેહોંજી, અને એ છે પણ ખરી જા દર્શિ જ અનેકાંતવાદ છે તેમ તત્ત્વવિચાર હોય કે જાત્યાર—જ્ઞાત્યાર હોય, અને તે હોય, એ મધુવ અનેકાંતદર્શિને આધારે પેલાવામાં જાને છે જાત્યાર એમ કહી સકાય કે અનેક પ્રકારના વિચારો અને જાત્યારોમાંથી જેન વિચાર અને તેમ જાત્યાર શુ છે? એ કેવું હોઈ શકે?—એ નહીં કારણથી અને એની આધારસ્ત્રી કરવાની એકમાત્ર ઓછી પણ અનેકાંતદર્શિ / છે.

[અધ્યાય પ ૨, ૧ ૧૪૬]

જાન્ય હોય તેમાં દેખાતી અનેકાંતદર્શિ

આપણે નવા જાણીએ છીએ કે શુદ્ધ પોતાને વિજ્ઞાનવાદી કહે ૭.૧ તેમ જાત્યારમાં મદ્યતીને પણ વિજ્ઞાનવાદી કહ્યા ૭.૨ સિત

અન્યથા જર્ણ છે પૃથક્કણ કરીને સ્વ-અર્થનું નિષ્પન્ન કરવું અને
 સ્વેચ્છે રોજ સમન્વય કરવો વિગતવાલું ૮ જોઈતું ત્યાં અનેકાંત
 છે માત્ર ૩ વિગતવાલમાં એકાંત દરિમિદુના ત્યાં હોય છે
 જોડ પરપરામાં વિગતવાલને સ્થાને મધ્યમાર્ગ ત્યાં વધારે
 ૧૬ છે અને (ઉદાહરણ) ત્યાં કરવા છતાં અનેકાંતના અવલનમાં
 જુદા જુદા વિચારોનાં જુદાં જુદાં દરિમિદુ દેઈ શકે છે તેથી ૮
 આપણે ત્યાં, સાંખ્ય-વેદના અને મીમાંસક તેમાં જુદામાં પક્ષ વિગ-
 તવાલ ત્યાં અનેકાંત સમ્બંધી ઉપરોક્તથી નિષ્પન્ન થયેલું તેથી એ
 જોઈને અપરજુદ ત્યાં સ્વસ્થના પ્રસિદ્ધ સાધકાર વાંચાને ૨-૧-૧૫,
 ૧૬ ના સાધના ૭ નિષ્પન્ન થઈ છે તે અનેકાંતનું સ્પષ્ટ સ્વેતક
 છે અને સ્વારણને વિમાગવળ એમ કરીને તે એમણે વિગતવા-
 લાને ૮ પાસે પડ્યો છે આપણે સાંખ્ય-સંપ્રદાયની તત્ત્વચિંતનની
 સમ્યક્ પ્રક્રિયાને ખ્યાતપૂર્વક તેથી તે નજીકથી ૩ એવું નિષ્પન્ન
 અનેકાંતદર્શિ કરવામાં આવ્યું છે. પોતર્કનના ૩-૧૩ મુજબ
 જ્યાં ત્યાં તત્ત્વવૈચારી વિચારીને ખ્યાતપૂર્વક વાંચનાર, સાંખ્ય-વેદના
 સંપ્રદાયના અનેકાંતદર્શિને બરાબર સમજી શકે છે કુશલિને પક્ષ
 મોક્ષચર્ચામાં તેમ ૮ જોઈને પોતાની તત્ત્વવ્યવસ્થામાં અનેકાંત
 દર્શિને ઉપેક્ષા કરી છે ૧ માત્ર ઉપનિષદોનો જ આધાર લઈને
 કેવલદૈવ, વિશ્વદૈવ, રીતદૈવ, સુદૈવ અનેક વાલ સ્થાપિત
 થયું છે તે જરી રીતે અનેકાંતચિંતારસરણિયું જુદા જુદા પ્રકાર
 છે તત્ત્વચિંતનની વાત માનુષ્યે મૂળી આપણે ખ્યાતપૂર્વકના જુદા
 જુદા આચાર-વ્યવહારો ઉપર ખ્યાત આપીને તે એમાં પક્ષ આપણે
 અનેકાંતદર્શિ દેખાઈ જરી રીતે છાન્ન સ્વરૂપ જ એવું છે ૩
 ને એકાંત દર્શિમાં પૂરેપૂરું અભિન્યત નથી થઈ શકતું માનવ
 વ્યવહાર પક્ષ એવો છે ૩ ૭ અનેકાંતદર્શિનું અંતિમ અવલન
 લીધા વગર નથી શકે નથી.

[જોઈ ૩ ૧ ૧ ૧-૫ ૧]

જનેર્કાવદ્ધિને જાણાર સત્ય

જ્યારે સાચા તેમ વિચાર અને જાણારનો પાયો જનેર્કાવદ્ધિ
જ છે ત્યારે પદ્ધતિ એ તેનું નેત્રિય છે જનેર્કાવદ્ધિ આ તત્ત્વો
જાણારે કોમી કરવામાં જાયી છે ? વિચાર કરતાં તેમ જ જનેર્કા-
વદ્ધિના સાકિન્નુ અવશેષન કરતાં અણુય છે ? જનેર્કાવદ્ધિ
સત્યના જાણારે કોમી છે તેથી નજમ મહાપુરો સત્યને જ સત્ય
છે અને સત્યની / સૌમ તેમ / સત્યના / નિષ્પક્ષમાં સૌમ
કાલ સિધ્ધ છે જ્યાં પણ સત્યના નિષ્પક્ષની પદ્ધતિ અને સત્યની
સૌમ નજમી એકજામી નથી હોતી સુદૃઢ ? કૌટુંબી સત્ય
નિષ્પક્ષ કરે છે ? સત્યના, સત્યનીને જાણાર, જે સત્ય સત્ય
પ્રકાશન કરે છે એનાથી અવધાન મહાવીરની સત્યપ્રકાશન સૌમી સુધી
છે અવધાન મહાવીરની સત્યપ્રકાશન સૌમી / જોયું ત્યાં જનેર્કા-
વદ્ધિ છે એના પૂજામાં એ તત્ત્વ છે : પૂર્વના અને પશ્ચાત્તા ?
પૂર્વ હોય, અને પૂર્વ હોય જ્યાં જ્યાં રૂપે પ્રતિત થાય એને જ
સત્ય પદ્ધતિમાં જાણાર છે

કર્મ જનુ કરતુ કર્મકર્તાએ વિગતજાણના જ્યાં સત્યન જનુ
સુખ છે, અને કર્મને એ કર્મ જનુ ત્યાં જોયું એટલે એ જ રૂપે
કર્મમાં જ્યાં જનુન કરતુ એ સત્યજનુ અને સત્યજનુને મારે જનુ
જનુ મુકેલ છે. કર્મને મુકેલ કર્મને કર્મકર્તા જાણે કરવાનું ત્યાંથી
જનુ જાણે તોજનુ દેવ, કાળ, પરિસ્થિતિ, જાણ, સૌમી વગેરેના જનુ
જનુ મારે હોય એ જનુના જનુનાં કર્મને કર્મકર્તા વિશેષ ? એ
દેવકર્મ જાણે, એ જનુના જનુ છે જા તો કર્મને જનુનાં અને
સત્યજનુ સત્યનાં જનુ મુકેલની જનુ ? અને જાણારે કર્મ કર્મ
? જનુનાને જાણારે સત્ય ? જનુનાં જનુનાં જાણારે જનુના
તો જાણારે જનુનાં સુધી જનુના છે, અને એ કર્મ છે ? જાણાર
જનુનાં જનુ જનુનાં જનુનાં જનુનાં જનુનાં જનુનાં જનુનાં

દેવ છે. જાતી સ્થિતિમાં જ્યાંજ્યાંથીયે દેવતા હતાં તેમ પેતાનું જન
જન દેવતાને લીધે અને એને પ્રજા કરવાની સામર્થ્યે તેમ જાપૂર્ણ
દેવતાને કાળે સ્થાપિત માણસોની સમજાણમાં તેમ ક્યારેક ક્યારેક
દેવ પરી ત્ય છે અને સસારભેદ એમનામાં ૫ સ્પર્શમાં સ્વરોપ
સર્વ પેદા કરી દે છે. આ રીતે પૂર્ણદર્શી અને જાપૂર્ણદર્શી નવાન
સમજાણને મારાત છેવટે ભેદ અને વિરોધની સામર્થ્યે આપોઆપ
સ્પર્શ ત્ય છે જાવતા બી ન હોતા એમના નામે જાતી સામર્થ્ય
પેદા કરી દે છે

જાતવાન મહાવીરે યોધેલી અનેઠાંતરણ અને એની સ્વરૂપ

જાતી વસ્તુસ્થિતિ એકત્રિને જાવતાન મહાવીરે વિધાયુ કે એવે
છે તે જાતી સ્થાન કે જેથી વસ્તુ પૂર્ણ કે જાપૂર્ણ સ્વરૂપ
કરવાવાળાની સાથે જાવતાન નવાન બીજાનું જન જાપૂર્ણ તેમ / પેતાના
જન વિરોધી દેવતા હતા તે એ સ્વ દેવ, અને એ / પ્રજાને
પેતાનું જન જાપૂર્ણ તેમ / બીજા જન વિરોધી દેવ, હતાં તે
એ સ્વ દેવ તે એ જનતાન નવાન અને એનો તેમ જા સ્થાન છે /
—જાતી ચિત-પ્રધાન તપસ્વિજન જાવતાન મહાવીરને જાતઠાંતરણ
સુઝાવી જાત જાવતા સર્વથી યોજાતા સર્વ સર્વ થવે. એમને
જાવતા સાથે જીવ જનતાનદર્શિની જાતીથી જામિતિન તમ / સ્થાન કે
કરવાની જાવતાન જાત પારમાર્થિક સમજાણના નવાને ઉપાવી
નાનું જાત સમાધાન મળતું, ત્યારે એમને જાવતા ઉપરથી વિચાર
જાત આચારનું જાત કરતી જાત, એ જાતઠાંતરણને, નીચ પ્રમાણની
મુખ્ય સર જેથી પ્રકાશિત કરી, અને જાવતાન જાત દારા એનું જાતજાત
કરવાના આ / કરવાએ ઉપરથી જાવતા એ કરવાના પ્રમાણે છે —

(૧) રાજ જાત દેવતાથી પદા થતા સ કાર્યોન વજ ન જુ
જાવતા તેજાવી મજાવતાન પારજા કરવે.

(૨) જાત જાતી મજાવતાનનો જુ વિચાર ન થાય ત્ય જાતી

એ ખોલ તરફ ખ્યાન રાખીને કેવળ સત્યની જિજ્ઞાસા રાખવી.

(૩) જો તેણે વિરોધી દેખાતા પક્ષથી ગતરાવું ત્યાં જો પેતાના પક્ષની જેમ એ પક્ષની પણ બાંધપાત્રિક વિચારસૂત્રો કરી જો પેતાના પક્ષ તરફ પણ વિરોધી પક્ષની જેમ બાંધી સમજાવેલા હોય રાખવી.

(૪) પેતાના તેમ જ માતાજીના અનુચિતોમાંથી જે ૭ બાંધે સ્વચ્છ હોય—અથવા પછી તે વિરોધી ૮ કેમ ન સાબતા હોય—એ બંધને વિવેકસુદિધિથી સમન્વય કરવાની કોશિશમાં જાણીતું કરવું અને અનુભવ વાળા પદાર્થના સમન્વયમાં અર્થ મૂકી દેવાય ત્યાં નિષ્પાસિકાઓના ત્યાગ કરીને, મુખરો કરવો અને એ જ કાર્યે બાંધના વધુ

બંધોનાં તરફથી મુક્તિ અને તેની બાંધનાં બંધન

અથવા જીવ વિદ્યાને જો બંધોનાં હોય તત્ત્વ રૂપે સ્વીકાર કરવાને બદલે સાંપ્રદાયિક વાદ રૂપે સ્વીકાર કર્યો ત્યારે એના ઉપર ચેતારાથી બાંધોપેલી કલિઓ વરસવા લાગી બાંધનાં પણ તેના સુચારુએ જેમ ખાતર મારે સુતો સ્થો રાખ્યાં, અને એ સુચોના સ્વભાવને જો ૮ વિષયો અનુચારી પેતાનાં સાચેની રચનાઓ કરી વધુનાં વિદ્યાર્થ ધર્મરૂપિત અને સંતરફિત તેમજો મોટા મોટા પ્રત્યક્ષતાથી જોઈ વિદ્યાને એ પક્ષ બંધોનાં પૂરેપૂરી ખજાને રાખી નાખી. આ બધું જૈન વિચારક વિદ્યાને જો પણ એમના સામનો કર્યો. આ પ્રસંગ સમજાવું અનિવાર્ય પરિણામ એ બાંધુ ૩ એક બાંધુ બંધોનાં હોય તત્ત્વ રૂપે વિદ્યાને બંધો અને જીવ બાંધુ એના પ્રત્યક્ષ જીવ વિરોધી સાંપ્રદાયિક વિદ્યાને ઉપર પણ પાછો હોય ત્યારે પ્રત્યક્ષ વિષય રચાયો અને પ્રત્યક્ષ પીમાણ અને વેદની વિદ્યાનેની વચ્ચે સામ્યરૂપે ૬૬ જુદાં જુદાં છે તે બંધોનાં હોય પ્રત્યક્ષ ૮ જુદાં દેશોએ તે એકમે મુખી ૩ સામ્યરૂપે તે જ તત્ત્વના જાણ વિરોધી પ્રત્યક્ષ બાંધોનાં ઉદારાચારના માધ્યમના વિરોધમાં પેતાના બાંધુ સ્થાપન કરી

તમને તો જાણ્યો છે સામાન્ય ઉપનિષદોનો સીધો પથ એમણી વિચિત્ર
 નમું નિયમ કરી રખે અને અનેકાનંદદિના ઉપોચાર કર્યા બાજુ એમ
 ઈ. ૧, રામજી પોતાની રહે અનેકાનંદદિન વિચિત્ર નથી અનેકાનં
 ધીજી કરી બાજુ એમ ઓરોનિષદ નવના કર્યા પોરોણને અનેકાનં
 દિનથી વિચિત્ર નવા કરીને અનેકાનંદદિ નમું આકાશોરો
 નનામ વધાનના મારમા મિત્ર કરો પુરિમાનના પુર કર્યા વધમામા
 એ ધિક્કર બા નમા કર્યા એમના મુદ્દાનિષદ કર્યા
 નના તો છે ના ઉપનિષદના આપારણ્ય, જમ એમણી સમજ
 વિચારણી અનેકાનંદદિન આજવામા બાજુ નથી વેદના સ્વર
 ઈ. આ જાણુ ઉત્તર અને દિવસ બા નમા બી નવિદાનો સ્વાધે વેના
 ના સમજવાના મારના વિજાણુ ખ નમ નિષદ ૬૬ યજુ એના
 ધિક્કરો અનેકાનંદદિના પ્રમાણ નનામ જેવાના અનેકાનંદદિ
 ને અનેક નવાના વિશેષ કરવાવા રજુ નવનામ નવાના અનેકાનં
 દિન બાજુનામ નાના આ રીત તો એક વારના અનેકાનંદદિ
 મનામ મુદ્દા જેવાના / નવામા તે રજુ એના પ્રમાણ ૩૪ / ૩૪
 ૨૫, જા સમી મ વિજુ ૩ બાજુના ૨૬ આ નવા ૬ / ૬મામા
 રેશવા ઉ બાજુ સમીની નવા આજવા સમીનામી મરો ઈ. ૭

[૧૫ મિ ન ૨ ૪ ૧૧૧ ૧૧૨ ૧૧૩ ૧૧૪]

નમવાદ

જૈન તત્ત્વજ્ઞાનની પરિભાષાઓમાં નમવાદ ની પરિભાષાનું
પદ્ય સ્થાન છે. નમ પૂણ સંજ્ઞા એક જાતનું નાજુનદારી હિંમત
નામ છે. જાત્રા નમવા સાત પ્રકાર જૈન શાસ્ત્રોમાં પ્રમુખ સમસ્તી
મળે છે. તેમાંના પહેલા નમુ નામ છે. નેમન.

નિયમ સંબંધિત ચૂલ અને ક્રિયા જાણ

જે કહેવાની તુર નથી કે નેમન સંબંધ નિયમ જાણથી
જાણ્યો છે. આ નિયમો પૈશાવીમાં હતા અને જેના ઉપરથી સિક્કાઓમાં
પદ્ય મળે છે. એકસરખો મારોત્તર સ્થાનનદારી સંસ્કૃતિસંપન્ન નિયમ
કહે છે. જેમાં એક પ્રકારની જોડાણ હોય છે અને જો સૂચના વ્યવસ્થા
જોડે તો શાંતિ છે. એ / નિયમ નો જાણ હોય, જેના ઉપરથી
નેમન સંબંધ દ્વારા જૈન પરંપરાને એક એવી હિંમત સ્થાન કદુ
છે કે જે સમજામાં સૂચના હોય છે અને તે જાણારે અનન્યસર
માટે છે.

જાણીતા છે નથી, ક્રિયા જાણાર અને ક્રિયા સમજાવી

નમન પછી સમજ, વ્યવસ્થા, જાણુસર, સંબંધ, સમજિત અને
જેનમન એવા છે. સંબંધ દ્વારા જાણીતીક [—સમજા અમુક જાણે
અમુક કસી] વિચારસરણીઓ સુવચનમાં જાણી છે. ઉપરની ક્રિયા

દિવસે લોકે વત્સલાળી સાથે સમર્થ પરાયે છે પણ મૂળમાં એ તે
 જાતના રાજ્ય-નસદાર અને સામાજિક જ્વરદારને બાધારે દક્ષિત
 રાજ્યામાં જારી છે એટલું જ નહીં બલકે સમગ્ર જ્વરદાર વર્ગે
 જેમ ત્થાનેય સન્દેહ પણ તે જાતના બાધાપ્રત્યેભાષી સેવામાં
 જાતના છે અનેક મલો મળાને રાજ્ય-નસદાર કે સમાજ-નસદાર કરે
 છે ? એક પ્રાણો સમુદાય કે સમગ્ર દેશ, અને જેમાં જેમાં
 અનેક દક્ષિત પ્રધાન્ય રહેતું હતું તત્કાલના સમગ્ર નવા
 જર્મન પણ એ / કારણ છે જ્વરદાર અને રાજકીય હેતુ કે સામાજિક
 પણ એ સુધી સુધી બંધિતો કે સુધી સુધી બૂધો દારા જ
 મિત્ર થાય છે તે જાતના જ્વરદાર નવામાં પણ એક એટલે વિકસ-
 નોતે / જ્વર મુજબ છે વૈજ્ઞાનીમાંથી મનેશા શિક્ષકો ઉપરથી બાપત્રે
 નથી સંકલિતો છે જ્વર-પ્રક્રિયા અને વિનિયમ મદ્યમાન ની તેમ
 મૂલ્યદાર પણ એક પદ-દ્વારો દેશે માય માન્ય પ્રમાણે, મૂલ્યદાર
 કામ એ / દેશુ તેજીએ ? તેમ તત્કાલના સમુદાય નક્કી
 હાથ પાડું છે જાણુકામ નવો જ્વર છે-જાતના પછળી (મૂલ
 મરિતી) મહીદુઓમાં ન ત્યાં તેજા વા માન્યો / નિયમ કરેલ
 સંસ્કાર છે મૂલ્યદાર કામ પણ કઈક એવું / દેશ કે ? જ્યાંકો
 વિશ્વ થાય એવું નરત / નિયમરણ કરવામાં આવે તો સમાજમાં,
 સમાજમાં અને રાજ્યમાં પણ વિશિષ્ટ પ્રકારે સન્દ બધે
 બાધારે જ પ્રધાન્ય બાપત્ર પડે છે બધારે બીજી રીતે માન્ય થાય
 પડે ન દાવ ત્યારે તેજી એક બંધિતો સન્દ-બાધાર / અનિમ
 પ્રમાણ માનવામાં આવે છે. સન્દના જા મુજબમાનો બાર, બી ?
 રહે સન્દ નવામાં સમાવેશો છે મુદ મુદ / હવે છે કે બિ જરીકરો
 બુદ્ય રીતગિયાને જાણેર દિવસોમાં બાર કરે છે તેજી પણ
 સમાજ પ્રવર્તિત દિવસો સર્વથા ઉત્ક્રાંત કરીને છપી નથી
 રાને સમન્વિત નવામાં દિવસ અત્કરણના બાર નાસ્તિક દિવસે
 પડાવે છે સમાજ પ્રબ અને પાતી અને જ્વરદારને જાણી

રૂપા વિશ્વકર્મા જે બ્રહ્મા થશે ત્યાં તેમ ન દેવ, જન્મ મોર્ષ તે
 સમગ્રી પારમર્થિક દરિ ન દેવ ત્ય એ નથી કામી જે નથી
 પ્રાપ્તિ સાધી કામી એવળ નવ એ / પારમર્થિક દરિએ સ્થા
 ઇ તે તથાવતના તથા સુદામ જે પાછાવત મરણવત તથા
 સુદામ રહેવા છે ત્રૈલોક્યમાં પણ તથા સુદામ જે બુદ્ધી
 બહાર મુખી પ્રવર્તિત છે તે મે પુણ્ય સમિતિ હરે છે તે બરેસ
 તે છે તે / સીધાએ જાએ

[અર્થ ૫ ૧ ૧ ૫૧]

અવેશાધિ: અને અનેકાન્ત

માત્ર મોર્ષ એક જુગલ પુ નથી જન્મ મોર્ષ અનેક જન્મ
 જન્મ મોર્ષ એક / સિદ્ધાંત નથી દેખાત હા પદિમ, શિવ, ઈન્દ્ર
 વગેરે મોર્ષામણી તિ હ સિદ્ધાંત બારેક એક એક જુગલ એક
 સિદ્ધિ હસ્યમાં આવેનું એ માત્રાનું જાગ્યાનું જન્મ છે નથી દેવ
 જન્મ એ બ્રહ્મા જન્મ નથી દેવ જુદા જુદા સર્વતિત નવ
 જુગલોર્ષ એક એક રૂપા બારેક સર્વતિત જાગ્યાનું
 સુદામજુગલ / એ માત્રાનું જન્મ જાગ્યાનું છે હરે જુગલોર્ષ
 હસ્યમાં આવેનું હરે જાગ્યાનું એ જન્મ જાગ્યાનું જનિત
 જન્મ છે એ / પ્રાપ્તિ મોર્ષ એક જન્મ જે સમગ્ર સિદ્ધિ તાત્ત્વ
 વિત્ત-વર્ધન જન્મ અનેક જાગ્યાઓથી થઈ છે છે મત્રી સમ
 રચના, એવા ઉપર પાયાના આવગુરુ સચારો અને વિત્ત વસ્તુ
 સમગ્ર વચીત સમગ્રાથી જ જાગ્યા એ છે જાગ્યા જાગ્યાઓ
 અનેક દાવ છે એ જાગ્યા જાગ્યા વસ્તુનો વિચાર હસ્યમાં જાગ્યા
 છે વિચારના જાગ્યા જાગ્યાને કાસ્યો જે વિચારવત જાગ્યાઓ
 જાગ્યા જાગ્યાને થીંધે એ / જાગ્યાઓ થીંધેનું જે થીંધેનું જન્મ
 હસ્ય છે સર્વતિત નથી જાગ્યાઓથી—જાગ્યા જન્મ એ વિત્ત ન
 તેમ ન દેખાતી દાવ—હસ્યમાં જાગ્યા વિત્ત અને જાગ્યાઓ

સમુજ્જીવ / એ વિષય પૂરું-અન્યાય-દર્શન છે જાણેલામાંથી જે
જાણી રહે છે એ પૂરું જાણી એક એક જાન છે ? પરસ્પર
કિંદ દેવા છતાં પૂર્ણ દર્શનમાં એનો સમાવેશ થતો હોવાને કારણે,
જી રીતે જાણે છે / છે

आगत नमस्ते अर्पितम्

જ્યારે મોક્ષી મનોવૃત્તિ વિષયમાં રહેલા જનકને—જાણે પછી
એ મોક્ષે કુલ્યુરી, પમપી કે સ્વપ્નથી ચરેલા દેવ અથવા વ્યક્તિજનને
કાલે કયા દેવ—મુદાવીને અર્થોનુ એ મોક્ષે તરફ મૂકવા વચર /
એક માત્ર અપાનને વિચાર કરે છે ત્યારે એને અપા કે એક /
વિષ્ણુ ક્ષેત્ર થાય છે જાનેલી એ મુનિશ્રાવણી નિપત્ત થયા વડ
સ્વપ્ન એકમાત્ર અપા; અર્થનુ ક્ષેત્ર એ / 'સમ' તથા છે કુલ
પમપી કે વ્યક્તિજનને મોક્ષે તરફ મૂકવારી મોક્ષવૃત્તિથી કરવામાં આવતું
વિષ્ણુ ક્ષેત્ર અવધાર તથા કદવાય છે કારણ કે મોક્ષવૃત્તિ અપાનનેલી
મુનિશ્રાવણ મોક્ષે જાણે અપા છે જા ક્ષેત્રની કદ સ્વપ્ન
મોક્ષ અપાનિ ન રહેતા જનકે પદેમાં રહેવાઈ તથા છે એ /
જા કરવારી મોક્ષવૃત્તિ કે અપાણે કેવળ કાગળને મોક્ષે તરફ મૂકને
કાર્ત્તમ દાવાને લીધે, જ્યારે રાજા વતમાનને / જરૂર રૂપ મુક્તિ
છે અને મનકાળ જનક અવિવક્ષાને વડ સ્વપ્નની આખ્યામણી
તરફ છે ત્યારે એનાથી કશિન જનુ વિષ્ણુસ્વપ્ન આમુખ્ય તથા છે
કેમ કે એ જન અને અવિવક્ષા આપાન ઓળી જાને રાજા વતમાનની
સંધી લીધી વૃષ્ટિ આમ છે

ઉપર જણાવેલી ત્રણે પ્રકારની ખસારતિથિ એવી છે કે ૧) સુદ
૧ સંવત્ મુળ-ખંડોના અષ્ટમ વીધા રિથિ / ૧૦૮૬ પત્ર ચતુર્ન
ચિત્રન કરે છે. તરી / એ ત્રણે પ્રકારનું ચિત્રન અષ્ટમ વીધા
રે. પત્ર એવી જનુ ખોલણિ દાવ છે કે સંવત્ મુળ-ખંડોના
અષ્ટમ વીધે / અષ્ટો રિથિ કરે છે તરી / આવી ખોલણિ

રહિત થઈ અર્થહિતનો સંકલ્પ કરે છે સંસ્કારકોએ-પૈતૃસ્ત્રો
 ન મુખ્યને સમ્મનનના અધિકારી છે તેમજ એમનાં ન સુધં સુધં
 રહિમિદુઓથી સંકલ્પમાં વિનિષ્કાત બાવી છે

એ સંસ્કારકોઓ નવાય સંસ્કારને અર્થઃ અર્થઃ અનુસૂચ
 માને છે તેઓ અનુસૂચિને અર્થનેઃ ન માનવા જતાં જિન, ડુર,
 કાળ વગેરે સુધી સુધી નવા સંસ્કારોના આધારે અર્થઃ ધૈર્ય
 કરાવે છે એમનું એ પ્રકારે અર્થનેઃ સ્વ ન સંસ્કાર ૩ 'સંસ્કાર' ન
 છે. ૧૨૬ સંસ્કારે અનુસૂચિન ન સંસ્કારમાં મોટાંતરો વિચાર કરવા
 સાધિયા પર્વના—અર્થઃ એમનાં સંસ્કારમાં અત્યંત સંસ્કાર—
 અર્થમાં પણ અનુસૂચિને એક માને છે તે સંસ્કારે ૨૫ પર્વ
 વાળી સંસ્કાર અર્થનેઃ એમને કરેલું એ સંસ્કાર 'સંસ્કાર' ન
 કરેલા છે અનુસૂચિને એક નથી નથી એક ન અનુસૂચિની રહિત
 થવા અર્થની સંસ્કાર અને એકસંસ્કારને એકને લીધે પણ એ સંસ્કાર
 અર્થને માને છે, એને એકસંસ્કાર ન કરે છે આ તાર્કિક ૩ નથી
 સંસ્કાર એક નિયમ નામનો નવ પણ છે એમાં નિયમ અર્થઃ સંસ્કાર
 રહિત પ્રકારે અનુસૂચિ અને એકસંસ્કાર નવા પ્રકારના વિચારોનો સમ
 વેલ માનવામાં આવ્યો છે. મુખ્યને આ ન સ્વ નવ છે પણ એક
 એક અર્થને અર્થઃ રહિમિદુને કરીને પ્રકાર થવા નથી અનુસૂચિ
 વિચાર તે તે અર્થને સમિત કરવા નથી ન છે

સંસ્કારિક ૩ અને પર્વનાર્થિક ૩ નવ

સાક્ષરમાં સંસ્કારિક અને પર્વનાર્થિક એવા બે નવ પણ પ્રકાર છે
 પણ એ નથી સંસ્કાર અનુસૂચિ સાક્ષર નથી સુધ નથી, પરંતુ એમનું
 ન ૬૩ પર્વનાર્થિક ૩ સમિત માન છે. સંસ્કાર અર્થઃ સાક્ષર, અનુસૂચિ,
 અનુસૂચિ ૩ એકસંસ્કારને અનુસૂચિને કરવામાં આવેલે વિચાર એ સંસ્કારિક
 ન છે. એમ, સંસ્કાર અને અનુસૂચિ, એ એક સંસ્કારિક ૩ છે.
 આમાંથી સંસ્કાર તે સુધ અનુસૂચિને વિચાર કરવાં લેવાથી સુધ ૩ સુધ

સ્વર્ણિય છે એ બધારે વ્યવહાર અને નૈયમની પ્રવૃત્તિ બેલામી હેવાં
અર્થે પણ પ્રવૃત્તિને પ્રાપ્તિપ્રકારના અમેદને પણ અવશ્યજીને જાણ્યે છે
એટલા માટે એને કહ્યું દ્વ્યાર્થિક જ માનવામાં આવ્યા છે અમલના
એ સમય તબીબે એમ શુદ્ધ નહીં પણ અશુદ્ધ-મિશ્રિત દ્વ્યાર્થિક / છે

પરંતુ એટલે વિશેષ આશ્ચર્ય છે એટલે / અનુસંધાને પ્રવૃત્તિ થતા
સ્થિતિમાત્ર પર્વોપાર્થિક તપ છે 'અભુક્ત' પત્રે જાણીતા સ્થિતિ નહોતે
પર્વોપાર્થિક / ચક્રવામાં આવ્યા છે અમેદને એટલે એક માત્ર એટલે
સ્થિતિ અભુક્ત-સ્થિતિ તપ થાય છે તેથી એને / દાસમાં પર્વોપાર્થિક
તબીબ પ્રવૃત્તિ કે મૂલ આધાર કહેવ છે પાછલા કહ્યું નરો એ જ
પ્રકારના પર્વોપાર્થિકના એક રીતે વિચાર માત્ર છે

હજા જાનત ઉપયોગી માન્યિ એન આધારે પ્રવૃત્તિ થતી વિચાર
ધારાને જાનત કહે છે તે હજા વિધાને આધારે પ્રવૃત્તિ થતી વિચાર
ધારા વિધાન છે નરપી આધારસ્ત્રોત આધાર હોવાથી વિષય પણ
સ્થાન-અનેકાંત પણ નિસીમ છે

[દબોધિ ન ૨, ૫ ૧૭ ૧૭૧]

નિષેધ અને અવહાનનપત્રો અન્ય દર્શનામાં સ્વીકાર

એ પરપરામાં નિષેધ અને અવહાનન પ્રસિદ્ધ છે વિદ્વાનો
માત્ર છે કે આ જ સ્વવિશ્વાસની આધારસ્ત્રોત દર્શિતો સ્વીકાર અન્ય
દર્શિતમાં પણ કરવામાં આવ્યો છે જોકે સ્થાન પણ પ્રત્યેક સમયથી
પરમાર્થ અને સત્તિ, એ બે દર્શિતોનું નિરપણ કરતું આવ્યું છે
ચાકર ચેત્તની પારમાર્થિક તથા આત્મધારિક કે માનિક દર્શિત પ્રસિદ્ધ
છે આ રીતે જૈન-જૈનેતર દર્શિતોમાં પરમાર્થ કે નિષેધ અને સત્તિ
કે વ્યવહારદર્શિતો સ્વીકાર કરવામાં આવ્યા છે પણ એ દર્શિતોમાં
એ બે દર્શિતોનું કરવામાં આવેલું ત ચર્ચિત્તુ સાચુ છું છું છે
જોકે જૈનેતર અર્થે દર્શિતોમાં નિષેધદર્શિત મત નરચર્ચિત્તુ એક નથી,
તોફળ અર્થે ચેત્તચર્ચિત્તુ દર્શિતોમાં નિષેધદર્શિત મત આધાર અને ચર્ચિત્તુ

તે એક વા છે—જામ પછી એમાં પરિણામ વર્ગીકરણ વગેરે સુધી હેતુ જઈ તે નેચનું એ છે કે તે પરિણામો નિશ્ચય અને અનિશ્ચયને ૭ ને દરિયો ખાનગીમાં જાતી છે એ તત્વજ્ઞાન અને જાણનાર એ જાને કોને કોણે શરૂ પાડવામાં જાતી છે. જી ત જાણ શરૂની કુશળિની ૭મ તે કુશળિમાં પણ ત જ્ઞાન અને જાણનાર એ જાનેનો કુશળિ જામ છે

તત્વજ્ઞાન અને જાણનારમાં કોઈ નિશ્ચય

જાણે નિશ્ચય અને અનિશ્ચયનો પ્રયોગ તત્વજ્ઞાન અને જાણનાર જાનમાં જામ છે ત્યારે જાણનાર રૂપે સત્યચિત્તન કરનારને એ જા નથી સમાનને કે તત્વજ્ઞાનના કોઈમાં કરવામાં જાણતો નિશ્ચય અને અનિશ્ચયનો પ્રયોગ જાણનારના કોઈમાં કરવામાં જાણનાર એવ પ્રયોગની મિત્ર છે અને મિત્ર પરિણામનો સુધર પણ છે. તત્વજ્ઞાનની નિશ્ચય દરિયો અને જાણનાર સમગ્રો નિશ્ચયદરિયો એ જાને એક નથી એ જાનની અનિશ્ચયદરિયા સમગ્રમાં પણ એમ / સમગ્રનું એનું રજી કરી જા પ્રયોગે છે

તત્વજ્ઞાની નિશ્ચય અને અનિશ્ચય

જાણે નિશ્ચયદરિયા તત્વજ્ઞાન સમગ્ર પ્રતિષ્ઠાન કરી હેતુ તે જાની મહત્તામાં જામ મિત્ર જાન જાણી જોઈએ કે જાનનાં જાન તત્વ જા છે / જામાં છે / જાન એમનું કોઈમાં વગેરેની નિશ્ચય સ્વયં સુ છે / અને જાણે અનિશ્ચયદરિયા તત્વજ્ઞાન કરી હેતુ જા ત્યારે એ / જા તત્વજ્ઞાન સમગ્ર કરી, જા, જા, જા વગેરેની જાણને પ્રતિષ્ઠાન કરવામાં જાણે છે. જા રીતે જાણે નિશ્ચયદરિયા કોઈમાં કરીને તે કુશળિમાં તત્વજ્ઞાન સ્વયં જાણે રજીએ તે દરિયા એમ જા તત્વજ્ઞાને કે જાન જાન જાણેનાર મિત્ર જાણનાર જાનનાર નિશ્ચય એમાં જ તત્વ છે જાન મિત્રીના ઉપર જાણે કરી

દાનિ પત્ર ફરારે છે ચેતનનો સ્વાત્મચિન્તાર દશ, છેવટ કામ
પરેસેથી જાણેલાએ દાવાથી એ અવદારદિથી સિદ્ધ છે અનન
પ્રાચીન પદ્મકુપર જે એકપ્રેમાનમાદન એ નિપવદિતો વિષ
દે બાકે એ જાણે પાળિમતુ અથવા પોતાના કુચમાં બી ન
અનન પદ્મકુ અન સંધાન અવકાશ આપશે એ અવદારદિતુ
નિપત્તુ છે

અપભ્રંશરૂપી નિર્લેખ અને અપભ્રંશસહિત

પરંતુ આચાર્યશ્રી નિશ્ચય જાને અવગરદહિન નિરૂપણ કરી
 રીત થાય છે તેન દરેક મેક્ષન પામ ૫ થાય આમને એ દહિને
 ૪ આચાર્યશ્રી ચાલુ કરે છે તેમાં ૨ આચાર્ય મરિમીયા મેક્ષ
 દો છે એ ૮ નિશ્ચય આચાર્ય ૮ આ આચાર્યશ્રી દહિન (૫
 દિ) જન કાચવિક ગ્રન્થાલય નિમણીકમુતા ૮ જમાવેલ થાય ૫
 ૧૫ ખાતર ૧૬ આચાર્ય આચાર્ય આચાર્ય નજો નિશ્ચયદહિન ૧૧
 આચાર્ય મરિમીયા નિશ્ચય થયેલ આચાર્ય ચિન્તિ ચિન્તિ દરે કાચ
 દિ નિશ્ચય ૧૫ થયેલ પ્રમાણે ૧૫૦૦ ૧૫૦૦ ૫ ૫૦ નિ ૬
 ૧૫૦૦ ૧૫ આચાર્ય આચાર્ય ૧૬ આચાર્ય ૧૬૦૦ ૧૬ નિ ૧
 દહિન આચાર્યશ્રી મરિમીયા ૧૬૦૦ આચાર્ય ૧૬૦૦ ૧૬૦૦
 આચાર્ય આચાર્ય આચાર્ય ૧૬૦૦ આચાર્ય ૧૬૦૦ ૧૬૦૦
 ૧૬૦૦ આચાર્યશ્રી નિશ્ચય ૧૬૦૦ આચાર્યશ્રી મરિમીયા ૧૬૦૦
 ૧૬૦૦ ૧૬૦૦ ૧૬૦૦ ૧૬૦૦ ૧૬૦૦ ૧૬૦૦ ૧૬૦૦ ૧૬૦૦ ૧૬૦૦ ૧૬૦૦
 ૧૬૦૦ ૧૬૦૦ ૧૬૦૦ ૧૬૦૦ ૧૬૦૦ ૧૬૦૦ ૧૬૦૦ ૧૬૦૦ ૧૬૦૦ ૧૬૦૦

૧. રાજકી અને આધારકોષો નિર્ધાર-અવરદા દિનિ વ યે આજી
મદનનું આ નવ

१२३४५६७८९१०१११२१३१४१५१६१७१८१९२०२१२२२३२४२५२६२७२८२९३०३१३२३३३४३५३६३७३८३९४०४१४२४३४४४५४६४७४८४९५०५१५२५३५४५५५६५७५८५९६०६१६२६३६४६५६६६७६८६९७०७१७२७३७४७५७६७७७८७९८०८१८२८३८४८५८६८७८८८९९०९१९२९३९४९५९६९७९८९९१००

આવજનો અને એનું મૂળ

(૧) કાચ એમને વસ્તુઓ અથવા દ્રવ્યોના વચનના પ્રકાર અર્થે વાક્યરચના

(૨) એ આત્મ દેવચાપ છે જ્યાં મૂળ તો ગણ [(૧) આદ્ય જ્ઞાતિ, (૨) સ્વાદ્ય નામિન અને (૩) આદ્ય જ્ઞાતિ-અર્થ] # છે જામના વાર [(૧) સ્વાદ્ય જ્ઞાતિ-નામિન, (૨) આદ્ય જ્ઞાતિ-અર્થનામ (૩) સ્વાદ્ય નામિન-અર્થનામ અને (૪) સ્વાદ્ય જ્ઞાતિ-નામિન-અર્થનામ] એ ગણ મૂળ જામના પાઠ્યપરિક વિવિધ સંવેગનથી થાય છે

(૩) કોઈ પણ એક વસ્તુ વિશે કે એક / થમ પાત્રે મિત્ર મિત્ર વિચારણાની માન્યતામાં બદલેલા છે એ એક વિચારણા છે કે નહીં અને તે ન કાચ તો દેખાતા વિચારમાં અવિરોધક હોય રીતે પાત્રવો / અથવા એમ કહે છે અમુક વિચારિત વસ્તુ રાત્રે ત્યારે અર્થવિચાર દરિમોદો દેખાતા વાચ ત્યારે એવા મેરોત્ત પ્રમાણપૂર્વક સમજવા કરવો અને તેમ કરી નથી સમી દરિજાના તેમ થોડા અન્યમાં એવી ત્યાં જાતે એ જાતનામાં સતતમાં મૂળ ?

સુપ્રત્યક્ષમાં કાચ વિચારના પરીકાર

દાખલા તરીકે એક જામનાની જામનામાં તેમ નિવિત્ત સ્ત્રી દરિમોદ છે કોઈ જામના નિવિત્ત માને છે તો કોઈ નિવિત્ત માનવા પાડે છે કોઈ વળી એમ કહે છે કે એ તત્ત્વ / વચનમાંનાં અર્થ છે જા રીતે જામનાત્ત્વની જામનામાં વસ્તુ પણ સિદ્ધ છે તરીકે વિચારતું એ પ્રાપ્ત થાય છે કે ૩ તે નિવિત્ત / છે જાન અનિવિત્ત તેમ પ્રમાણમાં પિત્ત છે / અથવા યુ ન અનિવિત્ત / છે જાન નિવિત્ત એમાં પ્રમાણમાં પિત્ત છે / અથવા તેમ નિવિત્ત કે અનિવિત્ત રૂપે ન જાનાં જામનાત્ત્વ જ કરેલું એ થોડા છે / આ ગણ વિચારોની પરીકાર કરવા અને જામના દેખ તો એમના વિચાર કુ હોય / એક એ જા સુધી વિચાર કોઈ રહે ત્યાં મુખી પા પા વિ ન

જાને કોઈ એક વસ્તુમાં છે એમ કહી જ ન શકાય. તેથી વિશેષ-
પરિચાર વગર જ સપ્તસતીની રૂઢિ પહેવવહેલી નહીં છે તે નહીં
કે છે કે જાત્રામાં નિત્ય છે પણ સર રૂઢિએ નહિ, માત્ર જ્યાં
તત્કાલી રૂઢિએ તે નિત્ય છે કારણ કે ક્યારે પણ તે તત્ત્વ ન હોય
જાને પાળી કાપના વધુ એમ નથી, તેમ / ક્યારેક એ તત્ત્વ ધૂમપાણી
જ નાહ પામશે એમ પણ નથી તેથી તત્ત્વપે એ અનિવૃત્તિનિવૃત્તિ છે
જાને તે જ હોય નિવૃત્તિ છે જ્યાં જ્યાં તે અનિવૃત્તિ પણ કે પરત્વ
એવું અનિવૃત્તિ તત્ત્વરૂપિએ ન હોતાં માત્ર અવસ્થાની રૂઢિએ કે
અવસ્થાઓ તે પ્રવિષ્ટમને નિમિત્તનુસાર બદલાયી / રહે છે એમાં
કઈ ને કઈ રૂપંતર થાય ન હોય, એમાં આંતરિક કે બાહ્ય નિમિત્ત
પ્રમાણે સ્વપ્ન કે સ્વપ્ન અવસ્થાઓ સવન થાય ન હોય એવા તત્કાલી
કાળમાં જ નથી કઈ શક્યતા તેથી અવસ્થાઓમાં માનવે પડે છે જાને
એ / અનિવૃત્તિ છે જ્યાં રીતે જ્યાં થા તત્ત્વપે (સામાન્ય રૂપે)
નિત્ય જ્યાં, અવસ્થાપે (વિશેષ રૂપે) અનિત્ય પણ છે. નિવૃત્તિ જાને
અનિવૃત્તિ જાને એક જ રૂપે એક વસ્તુમાં માનવાં વિશેષ બાદે
એમ કે તત્ત્વપે / જાત્રામાં નિત્ય છે એમ અનિવૃત્તિ તે જ રૂપે
અનિવૃત્તિ પણ માને તો. એ જ પ્રમાણે જ્યાં થા નિત્ય, અનિવૃત્તિ જ્યાં
અનિવૃત્તિ હોય તે તે રૂપે પ્રવિષ્ટ જ્યાં સમગ્ર રૂપે કઈ પણ એક અનિવૃત્તિ
કવી શકાય નહિ માત્ર તે અવસ્થા રૂપે અનિવૃત્તિ વિષય થાય છે જ્યાં
સમગ્ર રૂપે એક કઈ અનિવૃત્તિ વિષય નથી કઈ શક્યતા માટે અવસ્થામાં
પણ છે જ્યાં રીતે એક નિવૃત્તિધર્મને અવસ્થાની જ્યાં માન્ય વિષયમાં
નિત્ય, અનિવૃત્તિ જાને અવસ્થામાં એક જગત્ત્વ-સત્ત્વ થાય છે

એ / પ્રમાણે એક, સત્ત્વ, ત્રિમાસ અનિવૃત્તિપણ અર્થે
સર્વસાધારણ પર્મા કઈ કઈ પણ વસ્તુ વિશે એક જગત્ત્વ જાને
જાને તે અવસ્થામાં જાને એક, પક્ષમાં જ્યાં અવસ્થામાં
કોઈને કઈને પણ સપ્તસતી પાળી શકાય. એક વસ્તુમાં જ્યાં

૧ જાન્યપક એકબેટલા ખર્ચો દેખ તે દરકને લઈ તેની બીજી બાજુ સિયારી સપ્તભગ બાતી લેવા.

ગ્રામીન કામમાં જાત્યા, સગ્ગ જાણિ પદાર્થોમાં નિસ્કર-ગ નિસ્કર, સરવ-ગસરવ, એકવ-ગનુત વ્યાપકવ-ગગ્યાપકવ જાણિની જગ્યામાં પરસ્પર વાદન વિરોધી વાદો ચાલતા એ વાદોનો સમન્વય કરવાની રીતિમાંથી કમકામ્યા જાતી એ કમકામ્યાએ પણ પાકુ સંતોષામિક વાલુ રૂપ કારણુ કહ્યું અને સપ્તભગીમાં લિલુપન થયું

સાતથી વધારે કાચો સભરતા નથી, માટે ૮ સાતની સખ્યા કી છે મૂળ ગણની વિવિધ સરોજના કરો અને સાતમાં જાતસંવ ૮ કરો એવો કાચ સખ્યાની લક્ષ્ય તે બે લઈને સપ્તભગિવનો જાણ કરી ૮ ન કરો

જાતો દુકમાં સાર નીચે પ્રમાણે —

૧ વગાઈન ચાલતા વિરોધી વાદોનુ સમીકરણુ કરવું, એ જરૂરના સપ્તભગીની પ્રેક્ષ છે

૨ તેમ કરી વગુના સ્વરૂપની ચોક્કસાઈ કરવી અને અર્થ યાન મેળવવું એ એનું સાખ છે

૩ સુદિમાં બાસના કેઈ પણ ખર્ચ પરને મૂળમાં ગણ ૮ વિદ્યો સભર છે અને ગમે તેટલા કાનિક પરિવર્તનો સખ્યા રહીએ તેવો સાત ૪ થઈ રહી

૪ તેટલા ખર્ચો તેટલી ૮ સપ્તભગી છે આ વાદ અનેકાંત દરિનો વિચારવિષય એક પુરાવો છે જાના ઘમણાએ ૭ સગ્ગ જાત્યા વગેરે જાપ્યા છે તેનું કારણુ એ છે કે ગ્રામીન જાત વિચારક જાત્યાનો વિચાર કરતા અને ગણુ તે જાતગમ્યાજાતની અમાં સગ્ગને મેળા

૫ ધરિક જાણિ લઈનેમાં જાસ કરી વાલમલઈનમાં, સગ

પ્રત્યક્ષ-વચ્ચ છે તે જાણુ જ એક રૂપ છે તાર પોને જુને જુને છે જ્યાં જનિર્મનીય હોય છે.

૧ પ્રશ્નકૃત્રી જાણિ ન હોય એવું જણુ જ સપરી લેખને જાણી પછાત હોય છે—પછી ગમે તે વિષય મનાવું હોય.

[અર્થિ આ ૨, ૪ ૧ ૧૧-૧ ૧૪]

મહત્વના ચાર ભવિષ્યો અન્યત્ર મહત્વ નિર્દેશ

સાધારણના સાત ભવિષ્યો સ્વચ્છતાના ચાર જ મહત્વના છે ૧ ૩મી વેદ, ઉપનિષદ વગેરે પ્રથિર્મા તથા દીપનિશ્ચય ના અન્યત્ર સૂત્રમાં આવા ચાર વિષયોને દુરોચયો ૩ એકસાથે નિર્દેશ પ્રમાણમાં છે. સાત ભવિષ્યો ૭ ઉચ્ચ વચ્ચે આવે છે, એવું નિર્દેશ ક્રમમાં પદ્મપે-મહત્વપે ક્રમમાં લેવામાં નથી જાણ્યો. તેથી સ્વચ્છતાના ચાર ભવિષ્યો ૧ પોતાની ઐતિહાસિક સ્થિતિ પછાત છે એમ નથી આવે છે.

અન્યત્રના ચાર ભવિષ્યો કેટલીક વિધાયકા:

સ્વચ્છતાના ચાર ભવિષ્યો એક અન્યત્રના નામને આવે પછી છે એવા અન્ય સાધારણ કથા વિચાર કરવા જેવું છે. અન્યત્રના ચાર ભવિષ્યો અન્યત્રના ભવિષ્યો અર્થે એવા કરવામાં આવે છે કે સ્વચ્છતા ૩ નિયમનિય વગેરે ને જાણી એકસાથે પ્રતિષ્ઠા કરી હો એવા કથા સ્વચ્છતા નથી, એકસાથે આવે જાણી પ્રતિષ્ઠા કરવાની હોય અર્થ જાણતાં વચ્ચે અન્યત્રના છે પરંતુ અન્યત્રના સ્વચ્છતા વિષય લેવાં હોય પછે છે કે એવી બીજી જાણે ઐતિહાસિક અન્યત્ર પ્રતિષ્ઠા સ્વચ્છતામાં છે.

૧ જ્યાં સ્વચ્છતા અન્ય પ્રમાણે છે (૧) સ્વચ્છતા અર્થે, (૨) સ્વચ્છતા અર્થે, (૩) સ્વચ્છતા અર્થે-અર્થે, (૪) સ્વચ્છતા અર્થે, (૫) સ્વચ્છતા અર્થે-અર્થે, (૬) સ્વચ્છતા અર્થે-અર્થે અને () સ્વચ્છતા અર્થે-અર્થે-અર્થે.

ઉપનિષદમાં મલે શાષો મિથ્યન્તે જાણ્ય મળતા હા ! એ ઉપાદેશ જાણી સ્વપ્ને અનિર્વચનીય અથવા વચનાગ્રેયર કશું છે, એ જ પ્રમાણે આચાર્યમાં પણ સમ્યે હતા નિમજ્જિત, તબ મુખી ન મિથ્ય ? વગેરે હાથ આક્રમાણ સ્વપ્ને વચનાગ્રેયર કશું છે છુટે પણ અનેક વસ્તુઓને અન્યાકૃત * છન્દ હાથ વચનાગ્રેયર કશી છે

તે પરપરામાં અનસિદ્ધાપ્ત ** ક્યાર પ્રસિદ્ધ છે ? કપાલે વચનાગ્રેયર નથી ક્યા હું માનું છું કે સપ્તસતીમાં અસંગત સ્ત્રી જે જાત સેવામાં આવે છે તે જૂની નાખ્યતુ વાદ્યમિત્ર અને તકરબ નીચું ૩૫ છે

સપ્તસતી સ્વસ્થાત્મક જ્ઞાન નથી

સપ્તસતીની વિચારણા પ્રસંગે એક વાતનો નિર્દેશ કરવો જરૂરી છે એ સ્વસ્થાત્મક જ્ઞાન ૨-૨-૩૩ના આશ્વમાં સપ્તસતીના સ્વસ્થાત્મક જ્ઞાન તરીકે નિર્દેશ કર્યો છે એ સમજાવવાયે પડ્યું એમનું ૧ અનુસરણ કશું છે એ તો સર્વ પ્રકારના અજ્ઞાન અવસ્થાન સ્વસ્થાત્મક જ્ઞાન વાત, પણ એમાં તુલનાત્મક અને વ્યાપક અભ્યાસ કરવામાં આવે છે એવા નવા જુના વિદ્વાનોના આ સમગ્ર વિચારો નાજુકા તેજીએ યે યે બી કુલ, જેઓ જાણતા તેમ જ પાયાત્મ વસ્થાત્મક નથી સામાજીક પારસ્પરિક વિદ્યાન હતા—ખાસ કરીને સાંકર વેદાંતના વિશેષ જ્ઞાણી હતા—વેળેએ પોતાના જ્ઞાન અને જ્ઞાન ૫ આશ્વમાં સ્પષ્ટ કશું છે કે સપ્તસતી એ કઈ સ્વસ્થાત્મક નથી, એ તો જ્ઞાનનાં સુધા સુધા પ્રકારનાં સ્વપ્ને નિર્મળ

૧ ઉપનિષદ ઉપનિષદ ૧ ૪

૨ આચાર્ય સુ ૧૦૦

૩ મહિમનિષદ સુ ૧૩

૪ નિર્મળાત્મકાત્મ ૧૩૧ ૪૮૮

૫ આશ્વિ મર્મ ૫ ૧૦૩

કરાવવી એક વિચારસરણી છે. શી નર્મદાસકર મહેતા જેનો ભારતીય સમગ્ર તત્ત્વજ્ઞાની પરપરાઓ અને જાણ કરીને લેખનેકાંઠી ખા જરાઓના અભ્યાસરત્ન મૌલિક નિદાન હતા, અને તેઓએ કિંદ તત્ત્વજ્ઞાનો દલિલાસ કરેરે અનેક અભ્યાસપૂર્ણ પુસ્તકો લખ્યાં છે તેઓએ જલ્દી (૧ ૨૧૩-૨૧૬) સપ્તજાતીનું વિષયક નિવૃત્તિ અભ્યાસવિષયક દલિલો કહ્યું છે એ વાંચના એવું છે હા હાંધવી રાખાપૂર્ણ,^૧ એ રાષ્ટ્રપતિ^૨ કરેરે તત્ત્વચિંતીઓને જલ્દી સપ્તજાતીનું વિષયક નૈન દલિલિદુને જાગર સમજાને જ કહ્યું છે

[દલિલિદુ ન ૨, ૫ ૧૩૧૪]

/

૧. અભ્યાસ વિશેષોત્તરી ચો. ૧ ૫ ૩૨

૨. એ વિશેષોત્તરી એક અભ્યાસ વિશેષોત્તરી ચો. ૧ ૫ ૧૩૧

પ્રશ્ન અને સમ

ભાસ્વીજ તત્ત્વચિંતારને સમય છે ત્યાં જ્યાં એમ કહી શકાય
 કે એ તત્ત્વચિંતારનાં ઉદ્ભવસ્થાનોએ એ સુધી સુધી છે એક છે સ્વભાવ,
 અને બીજું છે પ્રકૃતિ. જાણીએ પહેલું જાણીએ અને બીજું નાહ.

સમતાતુ પ્રેમ વગર જન્મ

કેઈ જાણત કાળમાં મનુષ્ય પોતાની આ વિશે ચિંતાર કર્યા
 કોણે હું પાવે શું છું ? કેવો છું ? અને બીજા કોણે સાચે માથે
 એ સમય છે ? એવા પ્રશ્નો અને ઉદ્ભવ્યા. આજે ઉત્તર મેળવ્યા તે
 જાતકુંજ ક્ષેત્રે અને એને પાળના સમીપતને પરિણામે ત્યુષ્ટું કે
 હું એક સમયના તત્ત્વ છું અને બીજા પ્રાણીસૌંદર્યમાં પણ એવી /
 એવા છે. આ વિચારે તેને પોતાની જાત અને બીજા પ્રાણીવન વચ્ચે
 સમતાતુ રાશન કરાવ્યું એ કાળમાંથી સમમાનતા વિવિધ જાણી
 અને તેની મુખિકાઓ તત્ત્વચિંતારમાં રજૂ થઈ. છુદેલા આ વહેલુને
 આ વરીઠી જોગવચમાં આવે છે

જાણ અને તેના વિવિધ જાણી

જુદા બીજું પ્રસવસ્થાન નાહ પ્રકૃતિ છે. એનો નિષ્કાસિતી
 વિવિધ જાણીઓ, માળાઓ અને તેનાં પ્રેમ જ્યાં વરદ આપીયા
 હતા તેમને એમણી કવિતાની, કહી કે કવિતમય ચિંતાની, મુખિકા
 થાપી. ધ. ત., પાળેલા ૭ કવિએ સ્વપના ઉત્થાસપ્રેરક અને રોમાં

દેઈ તે સચુતમાં જાગ એવું ૧૫ બને છે પ્રથમથી ઉપસોબ અને નિવૃત્તિ જાણવું કહેવાયા પહેલેથી વચ મુખ્યપણે બાદમધ્યસ્થી રહો; બીજે વર્ગ નિષ્પ્રતિભાથી પ્રેરણા પામેલો અને તેમાં જ પ્રતિષ્ઠા રાખી શકનાર તત્ત્વ સુધી પહોંચેલો તેવી મુખ્યપણે પ્રતિષ્ઠાથી રહો. આ રીતે જાને વચની શુદ્ધિના બાદ પ્રેરક સ્થાન છાંડી છાંડી ૬૭ પદ્ય જાને વચની શુદ્ધિનાં વહેણે તે દર્શાવેલ જાતિન સત્ત્વ જાણી / વચે સ્થાન દર્શાવે.

વચના બનેક ગાળાઓમાં આ જાને વહેણેની રીત ૧૫ની જે રીતથી તેની સામગ્રી કારણેકે બેમાં સધળ પદ્ય જામવેલ પદ્ય જામવેલ બાદમધ્યસ્થી પ્રથમ ઉપરે સધળ વિષયમાં ચેતનતત્ત્વ છે અને એવું તત્ત્વ જાણ દેખાવીઆમાં સ્થાપવે સધળ / છે એ ગ્રાહ્યમાં વિરમોલ તરી / તેજે પૂર્ણ, પાણી અને વચરખની સુધારમાં ચેતનતત્ત્વ નિશ્ચય જાન જાનજાન બીજા જાણ પ્રતિષ્ઠાથી બીજે નિશ્ચયપ્રવાદ વિષયનાં જાનક જાણ જાણાઓન રપકતિ રપકતિ જાતર તરફ જાને અને એવું ઉપનિષદાગમાં એ રાત્રપણે સ્થાપ્યું છે / જાનિવ વિષય જાણમાં એક જાણ જે પ્રથમ તત્ત્વ છે તે / દેખાવી છત્રાજામાં પદ્ય છે જાન જાણ પ્રથમમાં જાનિવન ચિતન સધળ વિષય સમજાવમાં પાનિજાન અને તે જાણે છત્રાજા જાણામાં પદ્ય ચેતનતત્ત્વ બીજા જાણ વિષય જાણમાં દેખાવેલું પરમ તત્ત્વ તે / જાનિવન છત્ર છે છત્રાજા એ પરમ તત્ત્વથી જાન છે જા નહીં એવું જાન પદ્ય જાણ જાન એ જાનને જાણે / અનેક જાણેની પાળા પદ્ય જાણ જાણ અને જાણપાળાં પ્રથમજાણે જાણે જાણ, પદ્ય ઉપરે તે જાન પ્રવાદ એક / જાણપાળાં પદ્ય છે તે / પ્રથમજાણે જાણપાળે જાન પ્રતિષ્ઠાથી જાન નિશ્ચયની જાણાઓ જાતે એક / જાણા ઉપર જાણી જાણ જાણ દેખાવે દેખ તે જાણ જાણા જાન જાણ જાણ તે જાણ જાણમાં સધળને પાનિજાણે જાણ જાણ જાણ મ જાણે જાણે.

સાધવ નિરોધ કરતાં બિહવાની ધિક્કાર પરમાચરણ

એ ખડુ છે કે સમજનાર્થી, સ્વસ્થોર્થા અને સિદ્ધમેળ જાણીતું
પણ પ્રકર અને સમીપ આસપાસ પ્રસારેલા નિગ્રાહ અને જાત્યારા-
ભેદો કે વિરોધિની નોંધ છે. આપણે જોઈ પિદ્ધા એન જાત્યો અને
અસ્થાન્ય સિદ્ધામેયો, તેમ જ બીજા અનેક પ્રકારનાં જાત્યજ્ઞ અને
મનજ્ઞ એ એ વર્ગોનાં જાત્યોનું જોઈએ છીએ. મહાસાધ્યમાર જા
અકિમે આ જાત્યોને કરીને સાધવ નિરોધીયે પણ નિર્વિરોધ છે. જાત્ય
જ્ઞા, જાત્ય પ્રવેશનાં જાત્યુ છે તેમ, એ જાત્યો પ્રવેશો પેલોપેલી
રીતે એક જ પરમ વસ્તુને સ્પર્શ છે એવું પ્રતિષ્ઠાન કરવામાં આવે
તે એ કઈ દષ્ટિએ? આ પ્રવેશ પુરુષો, કઈ વિધ વસ્તુવિચ્છેદ
સંલેખન નથી

એ દષ્ટિ તે પરમાર્થની પરમાર્થદષ્ટિ કુલ, અર્થ, વસ્તુ, જાત્ય,
પિદ્ધાંત અને તેમ જાત્ય નોંધને જાત્યની વસ્તુના મૂલ્યના સ્પર્શને
નિગ્રાહ છે એટલે તે સ્વેચ્છે જાત્યો કે સમજા કરી જ વધે છે
અસ્થાન્યમાં લેવા મેલેલા નોંધ અને નિરોધી સ્વેચ્છાએ તેમ જ તેમ
જાત્યોનાં પ્રસારેલા અને કરારો તેમજા સમર્થ પણ જાત્યોએ
એ સમજના સ્વચ્છ જાત્યજ્ઞાનજ્ઞ વર્ગોના નોંધોની નોંધ તે સમજાર્થ
પણ એની સાથે સાથે પરમાર્થદષ્ટિને જાત્યો એમ પ્રકર પુરુષોએ ? એક
તેમ કે જાત્યજ્ઞ તેની નોંધ પણ જાત્યો પરપરાનાં જાત્યો સ્વસ્થોર્થા
સમજાર્થ છે તેમ જાત્યો, કે જાત્યો જાત્યજ્ઞ અને મનજ્ઞ વર્ગોના
મનજ્ઞો નિર્વિરોધ છે તેમાં ૮ જાત્ય જાત્યજ્ઞ અને સાધ્ય મનજ્ઞ સર્વ-
કારણ તેમ જાત્યો એ જોઈ પિદ્ધામાં પણ એવું જ સમીપજ્ઞ છે
મહાસાધ્યમાં જાત્યો જાત્યો સાધ્ય જાત્યજ્ઞની જાત્યના સાધ્ય મનજ્ઞ
રૂપે જ જાત્યો છે. વનમર્થમાં જાત્યજ્ઞારૂપે જાત્યોનાં નુરે સાધ્યો
જાત્યજ્ઞ તેમ જાત્યો પ્રકર પુરુષોને જાત્યો છે. જાત્યમાં પુરુષોનાં
પુરુષો મનજ્ઞો જાત્યો પ્રકર છે કે જાત્યો જાત્યો જાત્યો પ્રકર છે
જાત્યો જાત્યો જાત્યો જાત્યો જાત્યો પ્રકર છે કે જાત્યો જાત્યો જાત્યો

કે અને સારવણ્યે શ્વેતે એ ૧-મથાક્ષરથી પણ જનિતો છે.
 જનિત મુચરિત અને પ્રાપ્ત દેવ ત્યારે જ તે સાચો બ્રહ્મણ્ય
 અને છે જ્યારે પરમાર્થદર્શિ ગીતામાં પ્રાપ્ત પામે અનેક જ કાર્ત્તવ્ય
 કરે છે. સારું ૧ સપ જા પણ વ્યય ગ્રામમાં મારે છે વચિત
 સ્મરણિકા એ વાક્ય તે મનુ જીવે છે મુચરિત નામના નોંધ
 ગ્રામ એક પરમદ્યુત છે તેમાં સારવણ્યે જીવે છે ૧ નીચા કાર્ત્તવ્ય
 ૧ મેલ, અને ૬ મેલ એ પરમાર્થદર્શિ નથી.

ગયા અને જાણપુત્રના પ્રત્યક્ષાને ભુલ પશુ તેમનું મિત્ર
 મળી જોઈ જાત જતાં જાને મદાનદીઓના પદ ભુલ જિનારની
 પડાવિને ભુલ, જાણ અને જાણારો પશુ ભુલ જા ભુલાર્થમાં /
 સ્વપ્નપદ્ય રહેનારજો મિત્રપદ્યની જોવાને તેઈ નથી સજા તેમ
 જાં એ જોવા તે સાચી / છે એ / રીતે મિત્ર મિત્ર જાણ
 સજાની જાણવેશ વિચારપદ્યો મિત્ર મિત્ર રીતે પોષાવાને જાણ,
 એવા મળી જાણ જાણમાં રજા જાણારીઓજાને પ્રસાદેનું સમીકરણ
 તેઈ નથી સજા પશુ એ તજ જાણારી છે એને તેના પ્રતિજ્ઞ
 જાણ પુરુષ સમયે સમયે જાણારી / સજા છે જાને તે જાણ /
 ૧૨૫૫ જાણ

સમગ્ર એ મુદ્દાએના હાથમાં જતાં તેમ જાને નોંધ તેથી સમગ્ર
પરિણામમાં જરૂરના જાને જાણવિદ્યાર સમયે એટલા જાણ પ્રવર્તિત
જાય છે કે તેને એ પરિણામથી જ્યાં પાડી શકાય તેમ છે / તથા
એ / રીતે જાણ નહોતો મુદ્દાએના પરિણામનાં જાણમાં પણ 'સમ' પણ
એવી રીતે જોઈએ જાય છે કે તેને જાણવિદ્યારથી કે જાણી શકિતથી
નિષ્કૃષ્ટ પાડી શકાય તેમ છે / તથા

મગધના કાલ્યણી ગામી ગામી ગામ પરમપરિણીત હોય
કાલ્યાણી પત્નિ કાલ્યાણી પત્નિ છે તેથી જ તેને કાલ્યાણી પત્નિ
સંપ્રદાય કોઈ એક વસ્તુપ્રતિ અભિપ્રાયોપાયા રૂપે કાલ્યાણી પત્નિ

મમ્મી માથે શાસ્ત્રજ્ઞેષ્ઠ છે. એણે જ્યેષ્ઠ પુત્ર અસરે પણ એવી મનાવવાની સૂચના કરાંક કરી છે.

પરમાર્થદર્શિની આ પરમા સંપ્રદાયિક ગણાય એવા નરસિંહ મહેતામાં બહાન થઈ છે આખા વિષયમાં એક તત્ત્વપે એમણે ઘણું કાળ ન હતું અને પછી એ ઘણા સાદા વૈજ્ઞાનિકતા એક શબ્દપરે સમર્પિત ને તુલ્યતાથી એમ પણ હતું એ / રવિ સંપ્રદાયિક મનાતા ઉપમાય કોસિલ્લજીએ પણ હતું કે સમગ્ર ગ્રાંથ હતું એ / અવધાની પ્રાપ્તિ છે

એમણે આ પરમાય અને નવદારદર્શિનો મેઠ વેપલ પરમાય દર્શિની સ્થાપના છે. એ બી. મુલે પણ છાંતી છે. એક અવધાની દાક્ષુ મોક્ષના વેમણે ન સંપ્રદાય ત્યારે વેપલે હતું કે આ તે મોરે એક પ્રુજાત નાગર સમ્માર છે એવું વાસ્તવિકતા કું તાલિદ માનવે ન નથી. માત્ર સંસ્કારને અનુસરું પૂ. એટલું / જરી દર્શિ એમણે બીજી સ્થાને નિર્ણય છે. તેન અભિપ્રાય મુજબની પ્રત્યક્ષ જાણના તેમણે હતું છે : “ઐત (મમ્મ) થયા વિના અવધાન થયાનું નથી અને અવધાન થયા વિના તે થયાનું નથી તદ્દપ્ત કે ઐત થયાનું તત્ત્વ રાજ્યોને અને મોક્ષવિધોને છાનસમાં છે અને અવધાન થયાનું તત્ત્વ વિષ્ણુ રિદાગના આગમાં ઉપાગમાં છે

આદર્શ સંપ્રદાય ઉપરથી અવધાન એટલું પાત્રી સજાએ હાંમે કે મુદિ ઉપર એ / સમમાં વિરમે છે અને સાથે એ પણ સમજી સજાએ હાંમે કે અવધાનના રમે વેદમાં મોરે અને વિદ્યેષ અસ્તિત્વમાં દેવ છાં પરમાયદર્શિ કરી લેવાની નથી

[ઉપમાની અધિકાર પરિચયના અને ૧ પાના વિષયેન નામાં અસાધ્યતામાં અસાધ્ય અધિવેશન / તત્ત્વજ્ઞ વિશાળતા પ્રમુખ તરીકે અધિક અભિપ્રાય(૬)

૧૭

ચાર સુસ્થાઓ

[૧] સપ્તસદ્ધયા ચતુર્વિધ સુધ

ભગવાન મહાવીરે જ્યારે વસુનખનનો છેલ્લો દિવસ મુકો ત્યારે ત્યાંના ઇન્દ્રિય ઉપર પેલાની સુસ્થાના વર્ગો પાડ્યા મુખ્ય બે વચ્ચે એક ધરનાર અને કુટુમ્બીયા વિનાનો દરેક જનનાર વચ્ચે અને બીજો કુટુમ્બીયામાં રામનાર સ્થાનના જગારી વચ્ચે પહેલો વચ્ચે પુત્ર ત્યાંની એમાં સ્ત્રી અને પુત્ર નાને આવે અને તે સાધુ-સાધ્વી કહેવાય. બીજો વચ્ચે પુત્ર ત્યાંનો છેલ્લો વચ્ચે એમાં પુત્ર સ્ત્રી અને પુત્ર નાને આવે અને તે ભાવ-ભરિયા કહેવાય. આ રીતે ચતુર્વિધ સપ્તસદ્ધયા—જગરા જાગરા પદ્ધતિ પ્રાણી સન્દનો નવેસર ઉપયોગ કરીને વા ચતુર્વિધ વચ્ચે બચવા—છેલ્લો વચ્ચે સાધુસધ્વી બચવા સાધુઓ કરે એના નિર્ભય એ સપ્તમાં જનનારે પુત્ર છે અને સ્ત્રીમાં પુત્ર નહીં મુદર અને બચવિના રીતે મુકાવેલા છે સાધુસધ્વી ઉપર ભાવકસધ્વો જાગરા નથી એમ દર્શ ન સમજે ક્રમેક નિર્વિર્લભ સા કસ કમ્યા સાધુ સધ્વી અતઃ જ છે પણ ક્યાં જૂઠું દેખાય જણવા તે ખામોદ દેવ જણવા તે સારા કામમાં પુત્ર ખાસ મહાની જાણેલા દેવ ત્યાં સાધુસધ્વી જોતે જાન / ભાવકસધ્વો જાગરા પેલાની સુસ્થાની / સ્ત્રીમાં છે એ / રીતે ભાવકસધ્વો નખા જુ ધમ્મી રીતે જુદું દેખા જા તે સાધુસધ્વો જાગરા સ્વીકારતો જ જાણ્યો છે આ

રૂઢિ પરંપરાના અધિકારીને જે નવો સરો એક જ વિદ્યાર્થી ન મળે
જાણ્યો છે

[૧૯૫૬ થા ૧, ૪ ૩૦૦-૩૦૮]

[૧] સાધુસંસ્થા

જાનની સાધુસંસ્થા અમલન મહાવીરને તે જાણતી છે પણ
જે સંસ્થા તે એવીને જુદી છે. અમલની જેમ જાણ્યોમાં અને
મીઠા જુદા પ્રકારમાં પામીપત્ર એકસે પામીપત્રના કિંમતી રાતે
જાણે છે. તેમાંના ક્રમિક અમલન પામે જ્યાં અમલન છે ક્રમિક
તેમને ધર્મવિરોધી સમજી જાણે છે ક્રમિક અમલનને હરવત ૧
તેમની પ્રીતિ કરવા જાણે વહેવતેના પ્રત્યે કરે છે પણ એવે
જે પામીપત્રની પરંપરા અમલન મહાવીરની વિષય પરંપરામાં હા તે
સમર્થ જાણે છે અને તે તેમની ક્રમિક ક્રમિક અમલન
જાણે જાણે જાણે છે અને એક જ જાણે અમલનને સાધુસંસ્થા નવે
રૂઢિ / એક જાણે છે તે એક સંસ્થાના રૂપમાં મહાવીર જાણે છે
ક્રમિક અમલન

તેમ રહેણીકસંસ્થા, અમલનના વહેવતના અને જાણ્યોના
નિમ્ન પ્રાચીન છે. જે નિમ્નના પ્રાચીન મારે અને એમાં મારે જાણે છે તે
એને જાણે કરવા મારે મુખ્યત્વેના રાજાની પિંડે જે સાધુસંસ્થાના
વતમાં જાણે નિમ્નના પ્રાચીન છે. નાનાએના અધિકારીઓ નિમ્નના છે.
જે નાનાની ક્રમિકની મારેના અમલન છે. સમર્થવિર, મુખ્યત્વેના,
જાણ્યો ઉપરના પ્રત્યેના ક્રમિક વહેણની મારેનાને અમલનના
અમલનો, ક્રમિક વિષયને, એકનીકની વાજાના રહેણને, એક
નીકના મુખ્યત્વેના અમલને મુખ્યત્વેના પામે જાણ્યોનાના,
મીઠાના, જાણ્યો વહેણના નિમ્નના ૧ જાણ્યોનાનાના મારે છે
તે એક સાધુસંસ્થાના નાનાએના પ્રત્યેના જાણ્યોનાના પ્રાચીન વિષય
માન છે. નાનાના નિમ્નના રહેણ નાના પ્રત્યેના / નાના, જાણ્યોનાના

તેથી જુલુ ખટ્ટી સંસ્થાને પોતાનું નિધારણ નાખવા અથવા વિચાર
કરવા માટે એ સાધુસંસ્થાના નિધારણનો અભ્યાસ જુલુ ન મદદગાર
તેથી પો તેમ અને સ્પષ્ટ લાગ્યું છે

શિશુવૃદ્ધિ પ અને તેની જોડણી ઉપર અસર

આ દેશના મારે ખૂબમાં સાધુસંસ્થા દેશમાં મળે હતી અને
પાનના અભિવ્યવસ્થાપન બોદ હ નર શિશુ અને છત્રીસ હ નર
શિશુઓને હોવાનું જ્ઞાન છે. તેમના નિર્વાહ પછી એ સાધુસંસ્થામાં
દેશે જોરે શરૂ થયો કે પછી પછાડે શરૂ તેથી યોગ્ય વિગત આપવી
જોઈ નથી, છતાં એમ લાગે છે કે અગત્યની પછીની અમુક સ્ત્રીઓ
મુખી થઈ એ સંસ્થામાં પછાડે નહોતો / શરૂ થયે વધારે શરૂ
હી સાધુસંસ્થામાં કોઈએ સ્થાન કાઢી અગત્યની મદદગારિ જ પહેલાં
નથી આપુ તેમના પહેલાં શિશુઓના તે સાધુસંસ્થામાં હતી અને
જોઈ પછી / પછીમાં જુલુ હતી, છતાં જુલુ એટલું થઈ જા /
કે અગત્યની મદદગારિ પોતાના સાધુસંસ્થામાં કોઈએ ખૂબ અગત્ય
જાખા અને કોઈ અગત્યના વધારે મળતું કરી એ પછીમાં
જોઈ સાધુસંસ્થા ઉપર જુલુ જુલુ અગત્યના સાધુસંસ્થામાં કોઈએ
અગત્ય આપવા દેખતા ન હતા જુલુ તેમને ઉપર સાધુસંસ્થામાં
કોઈએ અગત્ય આપવું પાપુ આ તેમના પરિવર્તનમાં તે સાધુ-
સંસ્થાની કાઢી અસર અગત્ય છે એમ વિચાર કરતાં લાગે છે

સાધુનું ધર્મ અને અવનમુદિ

સાધુ એટલે સાધક. સાધક એટલે અમુક ધર્મની સિદ્ધિ માટે
સાધવા કરનાર, તે ધર્મના ઉપદેશ તે સાધુના ધર્મ મુજબને
તે અવનમુદિ / નહીં કરવામાં આવે છે અવનમે શુદ્ધ કરવું
એટલે તેનાં નિધાર, તેનાં મંત્ર તેનાં વિષયો અને તેની સુચિત-
તાનાં દાખા અગત્યના પાનના અવન મારફત અગત્યને એવો
પાનનાં ધર્મનો છે કે જ્યાં મુખી થીને પોતાનું અસર અવનમુદિ

જઈ નજાવી ન હો સોપી ન હો, પોને વિચાર અને સ્વનમાં સ્થિત ન થય, પોવે પોનાના ખેન પાતે સ્પષ્ટ જાન કરે ત્યાં મુખી તે બીજાને શી રીતે દેરી શકે? ખાસ કરી આખ્યાયિકા છતાં એી ખદત્તની જાળનામાં જો દેહની દેરવાફો કરવાની હેન તે પહેલાં—એટલે કે જીવનના ઉપદેશા જનવા ઝુ જવા પહેલાં—પોનાની જાને એ જાળનામાં ખૂબ ટેવર કરી લેવી જોઈએ. એ ટેવરીતે સજ્જ એ / સાધનાનો સામલ જાતી સાધના માટે એકાંત જગ્યા કોઈકો અને જોગ સોફેથી જનવાપડુ. ઈઈ જસુ સામાયિક કે બીજા જા-પામાં માણુ ન મરવાપડુ. જમુક પ્રકારના જાનજાનાના અને રસપોષકરૂપેના નિકોર—એ જસુ પોનાવેસુ હુ.

સ્થાનાંતર અને હોઠેપાનર

એ સસ્થામાં એવા જાસાપારણુ ડુરો પાવવા છે કે એની જાવદઈધિ અને મુક્તિ વિચારણા જાવન હતી. દેશાક એવા જસુ જઈ જવા છે કે એની જાવદઈધિ તે હતી જ્યાં જાવદઈધિ જસુ મુક્તિ ન હતી. દેશાક એવા જસુ જઈ જવા છે કે એનામાં જાવદઈધિ નરિકર જનવા તદ્દન ચોસુ. જઈ હતી અને જાવદઈધિ જ મુખ્ય જઈ નઈ હતી. ચમે તેમ હો, જ્યાં એક જાસુ સમાજ અને મુવધન તરીકે જાસુનો સિલાર ચમે ચમે અને એ સમાજમાંથી / સાધુઓ જઈ સસ્થામાં જાવર જવા ચવા અને બીજા જાસુ સાધુઓ, વસતિસ્થાન જસુ ધીરે ધીરે જાસણુ જાસુ, જવતો, દેરીઓ અને કહેલી જાસરના જાવખામી સદુરજસુ હોઠેપાનનાં જાવતો ચમે. સાધુસસ્થાને જાસમુવધનાં સ્થાન જઈ જાનિયરોએ હોઠેપાન ત્રિન દેશાક રેતો. સ્થાનાંતર હોજ, તે એી સાથે જ તે જસ્થાને હોઠેપાનાં દેશાક પોનાના ખાસ મુકો જસુ ધાવર જાી છે, અને તેમ કરવાને વાપીસ જાવન કરી છે. જે દેશાક ત્રાચીઓ માર જાવદઈધિવળા હતા અને એજો પોનાના છત્રનામાં આખ્યાયિકા

શ્રીમદ્દેવો દત્તી, એવાઓના ગુણ અને ગુણ જુદા જુદા નેપિ તે એમની
સર્વ / શ્રી દત્તી કે એમને પોતાના જીવનની પાત્રી બીજાઓને
સોંપતી હતી પછી જ ન હતી; પણ જેઓએ, અત્યંત દેવો
જાત કે ન દેવો જાત અવર બોલેલી દેવો જાત સોંપાવમાં
પોતાના પ્રજાઓ હાથ આપેમો. હવે એની નેપિ આપણો સાથે
સ્થિતિમાં રાખેલી છે—એકવારના માંસભોજ અને મરણની ત
સમયમાં ૭ માંસ અને મરણ તરતની અનુષ્ઠિત અથવા તેના સેવનમાં
અપમણુદિ ઉપના શ્રી છે તેનું એમ કહી સહુસંસ્થાને જાને
એક નથી. સહુસંસ્થાનું ચતુર્વિધ એક કામ તે ચાલુ ન કર્યું
કે તેઓ નથી જાત ત્યાં સાત બસનના ત્યાગે સ્થિતિ અને
જીવન પદાર્થો શીખવે માંસને નિરસ્કાર થતી પુણ્ય અને
અસ્થિતિની અસ્થિતિ તેમ જ અસ્થિતિ અનુમાન—આટલું વાત
વલુ સોંપાવમાં જાતમાં એમ સહુસંસ્થાને અસાધ્ય રહે
કે એની કંઈ ના પાત્રી શી નહિ.

[અર્થ થા ૧ ૫ ૧૨ ૧૧]

[૩] વીર્યસંસ્થા

અંત પાત્રિકા અમરઓને કંઈ પણ સમય રહ્યો દેવ, અવર
અંત પુત્રની મુલના દેવ અથવા એ એમની એક ન દેવ જાત
અંત કંઈ પેલાયે પુત્રના નાતું અરથી અમરની, સ્થાપની, મુનિની
કે એની કંઈ સિંચના જાતી દેવ ત્યાં પહેલાં વીર્ય સંસ્થા કંઈ
ત્યાં છે માત્ર અને સંસ્થા ઉપરાંત સમુદાય નીચી બીજા ત્યાં
સંસ્થા અને અમરોના પદોએ એ ૮ મેરેમાત્ર વીર્ય તરીકે પ્રસિદ્ધ છે.

એમ વીર્ય ત્યાંજ પડે ત્યાં જાત એમ તે નથી જ
મુર વીર્ય મત્રા ગેરી મત્રા ત્યાંજ નીચે જિનારે અને બીજા ત્યાંજ
પડે આરેક છે તેમ જાત અમર પડે એમ વીર્યની આસ નિરંજન
પડેલી અમરોના છે. પૂર્વ સિદ્ધાંત કે પશ્ચિમ સિદ્ધાંત, દક્ષિણ

હિંદુસ્તાન કે હિંદુ દિહુસ્તાન—અર્થાત્ જાણે ત્યાં જોડેનાં પ્રજાન તીર્થો
 ટેકીઓ અને પદાધોની ઉપર જ આવેલાં છે. મન્ય એવાંજર સંપ્રદાય
 નહિ પણ દિવનાર સંપ્રદાય મુખ્યાંની સ્થાન પાત્રને ખાસ પસંદથી
 પદાધોની ન હોય. અર્થાત્ એવાંજરોને જરા પણ સંભવ નથી, જરાજવાર
 નથી એવાં પ્રજાંક ખાસ દિવનારોનાં તીર્થો વિકિત્ત હિંદુસ્તાનમાં છે
 અને તે પણ ખાસી જાગ્યાં આવેલાં છે. જા હિંદુશી એવાં જ
 હિંદુશી થાય છે કે તીર્થના પ્રજાપત્ર સત્યપુરેનું મન જેવાં જેવાં સ્થાનોમાં
 વધારે જાયતું અને તેઓ કઈ જ્ઞાતનાં સ્થાનો પસંદ કરતાં જ્યાં
 સકાલ્ય છે કે જુનમધ્ય છે. તેમને એકાંક અને પુસ્તી મુસ્ત
 થી ગમે છે એ પણ એ તીર્થસ્થાનોના ચિત્ત હિંદુશી નક્કી થાય
 છે. અને તેમજ મોજામલ અને પચાસિયુ જ્ઞાન ચક્ષુ પછી પણ
 ઉચ્ચ, જાગ્યા જ્યાં જ્યાં હિંદુશી હિંદુશી થાયતું જાગ્યા અને
 જાગ્યા માટે જ્યાં અને જેવાં સ્થાન તારા હિંદુશી છે એ જાણે
 તીર્થસ્થાનોની પસંદથી હિંદુશી નક્કી થાયે છે.

તીર્થોના ચિત્તમાં મુનિમિત્તરોના ચિત્ત છે અને મુનિમિત્તરોની
 સાથે જ મુનિમિત્તરોના તેમ જ સ્થાપકોના સંજ્ઞાસેલાં છે. જાપણ
 દેશના સ્થાપકોમાં કે ચિત્તોનાઓ અને એ મોજામલો છે તે તીર્થસ્થાનો
 અને મુનિમિત્તરોને જ મુખ્યપણે જાણારી છે. મોજામલોમાં સ્થાપક
 જાણ્યું છે જાણ્યું પણ તેનું જ્ઞાન મુનિમિત્તરો અને તીર્થસ્થાનોમાં જ છે.
 તેમજના સંજ્ઞાસેલાં મુનિમિત્તરોના જાણારી.

જોડેના તીર્થો એ કાંઈ એ—જોડેના કે હિંદુશી પણ હોંકોની
 જાણારી, અને તે પણ હોંકો કાંઈ એક જ જાણારી નહિ, પરંતુ
 અર્થાત્ જાણે ત્યાં જાણારી મળી આવે છે. એ જ એક જાણારી જોડે
 સંજ્ઞાસેલાં ચિત્તરોના પુણ્ય છે. જોડેના તીર્થોની ખાસ એક સંજ્ઞાસેલાં જ
 છે. પરમહિંદુ અને જ્ઞાન જાણારી જાણારીમાં મુનિમિત્તરોને જાણારી
 તેમજ જોડેના હિંદુશી જાણારી સંજ્ઞાસેલાં જાણારી હોંકો, તેમજ હોંકો

એમાં સુખપ્રાપ્તિમાં મરિયાના નાનામોટા કામરો હોય છે એ કામ
 રીમાં નહીં પણ આમ કમિયો હોય છે ? દેવદાસ કહેવાય છે એમાં
 હા નથી કે આ દેવદાસ એક કામમાં તેની સારપ્રકાશ થાય
 વામાં અને તે કામમાં ન તથા તે મારે આજના હાથને મેલામાં નેન
 સુધે મૂળ ચતુરી અને કમિયનદારી વાપરી છે દિગ્ગજાનમાંના બીજા
 કોઈ કામદાસ દેવદાસમાં તે કામદાસ દેવદાસ ૭૮થી એમવા
 કો કામને ન તેમના એ ન રીતે દેવદાસ એના હોય છે કિંતુ ની ?
 કામને જાણે નહિ, એમના નહિ અને કામ એને પાસી ન તથા એ
 મારે જુદું તે સુધે એક મેનિક અને વ્યાવસાયિક સુદર વાપરવાનું
 કામ હતું છે

અલગ એવી વાતો

લીલકાલ સુધે મુનિયા મરિયા કામરો અને સુખ
 નીલાવાનો એ મારે કારે મોર ત અને મહત્વના હિત્તો છે
 હા, હા અને પાસે મુનિ અને મરિયામાં કેવી કેવી રીતે, આ
 આ આમાં કેવી કેવી કામ કામને, એક પછી બીજા કામને
 કેવી કેવી રીતે આવી ગઈ કામરોમાં કામને અને વરના કેવી
 રીતે આવી અને તેની આજે પાસી કામને અને નિવડું કેવી
 રીતે આ કામ નહીંના અને દુરના લીલકાલ કામને અને કામને
 મરિયાના સુધે વાપરે કેવી રીતે ના અને એની સાથે એ સુધે
 કામ કામ—એ નહીં હિત્તો કારે જુદા છે

ત્યાં સુધે અને નિવેક કેવળની પ્રેમકામની / આજે
 લીલકાલ કામ છે અને ત્યાં ત્યાં તથા તેની સહજ સુધે,
 સુધે અને સહજ ખસવાનો આજે હિત્તો જુદો છે

[અર્થ આ ૧, ૨ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮]

[૪] જ્ઞાનસુશાસ્ત્ર-જ્ઞાનકોશી

આ જ્ઞાનસુશાસ્ત્ર છે ત્યાં જ્ઞાનના કારે સહજ દેવ ૧૮ છે

જાને હિંદુતાનમાં તે શાસ્ત્રી પ્રવિણ હજારો વર્ષથી ચાલી જાતે છે. જાહનુ જાને મમલુ સંપ્રદાયની ગંગા-મયુનાની ધારાઓ માર નિકળી શાસ્ત્રના પદ હજાર ન વહેતી જાયી છે. જાને વહે જાત છે. જાવળ મજાવીરનું તપ એટલે જીભુ કાઈ ન નહિ, પણ શાસ્ત્રી કીરી શોધ ને શોધ માટે એમણે તન તોડ્યુ. સવરિસ ન ગવળાં જાને તેમની ને કીરી શોધ નજીવ-સાંભળવા હજારો જાણુએની મેલી તેમની સારે કિસ્મતી, તે શોધ એ ન શાન, જાને એવા હજાર ન જાવળના પથે મમલુ છે.

જ્ઞાન જાને તેનાં જાણનેએ મહિમા

એ શાને જુઠા જાને જાવળ નામ ધારણુ કનુ" એમાં કોરેશ પણ જાને. જાને રખેલજાને પણ કટી જાલી. ૭મ ૭મ એ જુઠા જાને જાવળના મનસરેવરને કિનારે નિચણુ હશે વધારે જાને વધારે જાવળ મળા તેમ તેમ એ શાનેએ મહિમા વખતે જાણે. એ મહિમાની સાથે ન એ શાને મૂલ કરનાર એનાં સ્થૂળ જાણેને પણ મહિમા વખતે જાણે. સીધી રીતે શાન જાવળનાં મલ કરનાર પુત્રના પનાં ન નહિ, પણ તેના મમમાં જાવળના વાવળ, લેખણુ, રાત્રીના પણ શાનના મેરે ન જાવળ જાણે. એટલું ન નહિ, પણ એ રેખા-પાનનાં જાણે, તેનાં શાનના પાન જાને જાણનાં હજારણે પણ જુઠા / જાણના જાણાં શાન જાણના જાને મેળવનાં એટલું પુત્રના જાણે. એટલું ન શાનનાં સ્થૂળ જાણેને જાણના જાને મેળનાં પુત્રના મમના જાણુ.

જ્ઞાનના કારણેની જાણના જાને તેનો નિજા

એક જાણુ જાણના જાને જાણનાં જાણે. તેના મરિમા જાને નીચ જાણુ જાણનાની શાન નિજેની દરિયાઈજા—જા ને કારણેને કીધે પદેશની એકવારની મેરે જાણી જાણી શાનસસા જાણી / દેરનાઈ મહિ જાને મેરે મેરે જાણનાં જાણે. તેના જાણુ.

દેહ માન અને સંદેશના સંધો એમ લાગે / કે અમારે ત્યાં
જાનનાર હોયો ન તેઈએ. હરેક ત્યાગી સધુ પશુ જાનનારની
ચા અને શિદ્ધિમાં ન પર્મની ત્યા માનતોઈ થયો. પરિણામે આખા
દેશમાં, એ ઉંડાની ની ન હોય સુધી, જેન જાનસંસ્થા સદાચરે
નઈવન થઈ થઈ સદરો પુસ્તકથી સંભરતા આખા પુસ્તકોમાં
પશુ વિવિધ વિષયોમાં અને વિવિધ સંપ્રદાયોમાં જાન સંધારતું પશુ
સંધાર સદરો સધુના સદરો અને અનિષ્ટત માનિતીના પશુ
સદરો—એમ સંજ્ઞાના સંસારમાં સદાર, સદાર અને સદાર /
થઈ થયો / એની સાથે / એટલે સેનકવચ હોયે થયો, સેનકવચ
વિષય સુધી અને જાનનારના પશુ સદરે થયો. અપર્યાપ્ત હયા
જ્યાં જાતી ન હોતી ત્યારે પશુ થઈએ નરો પ્રંથ રચાયો કે ત ન
/ તેની સેકેસ નહોતો થઈ ત્યાં અને દેશના જાતી જુલે વિદાનોમાં
વંદેચાર્થ ત્યાં જા રીતે જેન સંપ્રદાયમાં જાનસંસ્થાની ગતિ અનિ-
ષ્ટિનાપણે વધતી જાતી છે. જાન વધતી જાતી તેન અનિષ્ટે પરિણામે
જાતો પશુ એ સદરો એટલા જાતો છે અને એવા એટલું જાતુ વિવિધ
વન / જાતુ સધારિત છે કે તેનો જાનસંસ્થા કે જા મારે વિદાનો પશુ
જાતો પડે છે પદેશના અને જા દેશના ગ્રામીણ સેધો અને
વિદાનાએ જા સદરોની પાછા જોઈ જાત્યા છે અને એમાંની જાતુ
તથા એનો પ્રયોગ રચાયનારે તેઈ તેઓ અનિષ્ટ થયો છે

જાતલુ અને જેન સદરો વચ્ચે ફેર

જાતલુ સંપ્રદાયના અને જેન સંપ્રદાયના સદરો વચ્ચે એક
ફેર છે અને તે એ કે જાતલુના સદરો અનિષ્ટી માનિતીના દોષ છે
અપરે તેન સદરો જાત્યા સંધારી માનિતીના / તેલ છે અને
અનિષ્ટ અનિષ્ટી માનિતીના દોષ ત્યાં જાતુ જેનો સંપ્રયોગ હયા મારે
ને અનિષ્ટ માનિત છે અને સુપ્રયોગ થયો દોષ ત્યાં મારેમાને સંધારી
/ સંધાર જાત્યાની કબી રત છે જાતલુના આખા અનિષ્ટમાં / પુત્રીના

પ્રાપ્તિઃ સ્વાતંત્ર્ય, અપાપ મરિચકાં વાચિતી પેરે, કેવળ જાને કે
જાપ સ્વાતંત્ર્યને હાંધે જાન્યે પશુ જા પવન સિંધોનું નીમેની
જાન્યે સ્વતંત્ર નાન્યે પેરે છે (૧) ધર્માત્મ એવી જાને બેઠી
નિર્લિપિ જાને પુરુષ મેગવચન પ્રાપ્ત (૨) પાતપાત જાને મીન પ્રાપ્ત
એવે હાંધે એવેવચન જાપુત. (૩) શામલસુ જાને અપ્રાપ્તિતન
વશુ. (૪) વાસતી જાને ત્રાપ્તિએવી તેમ / સાધારિએવી એવ
પ્રતિપતિ-કર્મિ (૫) કહેને જામવાન જાપાવે પ્રાપ્ત (૬) જે-
એર રિચરી સુ સાધે જાની પેરે સાધવની જાવના

એવાંજાના જાને દિગ્દશામાં એ અપ્રાપ્તિ પશુસુ વર્તિ
/ તરીકું છે જાને સાધન રિતે જાનેમાં એ અપ્રાપ્તિ એકસરે
/ એ જાને છે જાને પુરુ પશુ જાને છે પશુ જિનર સમજવામાં
જાને જાને દેવ રિચરી પાતપાત જાને છે જાને પશુસુને જાને
જાને કલકલસુ કલકલમાં જાને છે તથા એવે જામ પશુ એવાંજા
જાને કલકલ કલકલ કલકલ છે એવાંજાના પશુસુ પશુ સર્વ ૩ મીન
રિચરી / જિનરેવી કલકલસુ એ જાને છે

[અર્થાત્ કા. ૧ ૧ ૩૩૫-૩૩૮]

જા અપ્રાપ્તિમાં જાપે જામવાન જાપાતિની પુરુષાત્મ સાંમ
જાને તેવ મમ હાંધે રિચરી કલકલ પુરુ જાપાત મેગવી જાને
જામવાને પાતપાત કલકલ સાધના હાંધે જે સર્વે જામવામાં હાંધે જાને
તેમજ પાને / ૨ સર્વેને સમજાવીને સાધનાત્મ પદિસિધિ સુધારવા
જામવામાં પાતપાત હાંધે જાને મોક્ષ એ પ્રાપ્તિ હાંધે પેરે એ જેવેવી
૨ સર્વેને સમજ પ્રવાર કલકલ હાંધે, તે જાને સર્વેમાં જાને છે

(૧) મીનના પુ જાને જેવાનું પુ જાને એવી કલકલસુવાર જાને,
તેવી કલકલ મુખસીકા જાને જિનવામાં રિચરી તત્ત્વ પ્રવેશ ન
જાને (૨) જેવાની મુખસીકાને, સમજાવવા સિન જાને પશુ મેગ
જાપે તેવી પદિસ મમ જાને મોક્ષવારમાં પદિસે (૩) જાને

ભક્તિ અને છત્રાનુ આંતરિત્રિકીય કરવા રહેતું, જેથી જ્યાંન કે ત્યાંજ્યાંને કારણે પ્રવેશ પામ્યા રહેતોની યોગી કરી સકાત અને આશ્ચર્યપાર્શ્વમાં એક ન આવે.

[અભિ ૫૧ ૫ ૪૮૩ ૪૮૪]

સુવત્સરી : મહાપર

સાંસ્કૃતિક પત્ર એ મહાપર છે ની ન માર્ગ પસ પવો કરતાં એ મહા છે એની મદદા ગામાં છે એ જ સમજવાનું રહે છે

માર્ગ પસ બ્રહ્મિયે ખરી સાન્તિ અનુસરતી હેમ, અવધ કે અવધ, આપણ કે સપદમાં સ્વચ્છતા કેમરતી હેમ અને બ્રહ્મિયને ખક્તિ ન થવા દેતાં તેમ આંતરિક અનુભવ સાચી રાખવું હેમ તે એને એકમાત્ર અને મુખ્ય ઉપદેશ એ છે કે તે બ્રહ્મિ પોતાની છત્રાનુસિધા દરેક હેમુ આરીકાથી અવધોત્તન કરે એ આંતરિક અવધોત્તનો હેમ એ જ રહે કે તેણે કયા કયા, કેવી કેવી રીતે, છત્રી કેમી સાથે નાની કે મોટી જૂથ કરી છે તે તેમુ અધરે માર્ગ મધ્યસ્થ સાચા દિશ્વથી નમ્રપણે પોતાની જૂથ નોર્થ મે છે ત્યારે તેને તે જૂથ રમે હેલથી નાનકમાં નાની હેમ હેમ, પદ્યા જેવી મોટી જાતે છે અને તેને તે સમી સકતો નથી પોતાની જૂથ અને જામીનુ જ્ઞાન એ મધ્યસ્થન અવધે અને વિવેકી મનાવે છે ત્યુતિ અને વિવેક મધ્યસ્થને નીમળ સાથે સજાપી કેમ રાજયા કેમ કેમવયા એવી સુત્ર પાડે છે એ રીતે આંતરિક અવધોત્તન મધ્યસ્થની ચનાનાને ખક્તિ થતાં રહે છે આમુ અવધોત્તન માત્ર ત્યાંની કે હાંમ માટે જ તરી છે એમ નથી, પણ તે નાની કે મોટી ઉત્તરના અને માર્ગ પસ પદ્ય અને સસ્થના માનવી માટે સકલતાની દૃષ્ટિએ આત્મચક્ર છે કેમ કે તે દ્વારા એ મનુષ્ય પોતાની ખામીઓ નિવા તા નિવારના હેમ રહે છે અને સોનાં રિકોને છત્રી મે છે આ એક સાચ-સચિત્ર પવના મહત્ત્વની મુખ્ય બ્રહ્મિયત આશુ માર્ગ પરત્વ એ મહત્ત્વ સામુદાયિક દૃષ્ટિએ પણ

